



శ్రీ ర సు.

సంసకృత భావనభ్యసంపగోరేషుబుద్ధిశాలులకు

నత్యంతోపయుక్తంబైనచంపూత్రబంధరత్నంబని

సజ్జనులచేతను

మిక్కిలివైఘాఢీంపబడెను

— విశ్వగుణాదేశము —

సరస్వతీ॥ తిరువేంగడాచార్యులవారిచేతను.

భావదర్పణమనేవ్యాఖ్యానసహితముగా

పరిష్కరింపబడి

చెన్నపట్నముపెద్ది నాయనిపేటసాలవీధిలో  
డిోర్ నెం. ౩౫౭౫ హమునందుస్థాపించియుండె

శంకర॥ వెంకట్రావు -

అబ్బరాజు॥ వెంకట్రాయులుగార్లు

స్వకీయంబగు

వివేకవిద్యానిలయముద్రాక్షరశాలయందు

౧౮౬౮ సంవత్సరం॥ మాఛి నెం. ౨౬ తేది.

అచ్చువేయించిప్రసిద్ధిచేయబడెను.



ల్లాసేనం! కోనస్తాతిసమస్తాకోకసుహృదంవ్యోభూషణంపూషణం || ౧౨  
యదాన సత్యం తతమోవిమదికనం రవింజనాస్త్రోత్రాశయంతిదుదికనం  
భునోత్యసాదేహభృతాంసరోగతాంధికోతిచాంభోజతలంసరోగనాం ||  
౧౩ || అపిచ || అశాపాలేషుపాశాయథయమవలభిన్తారుతైశాదికేషు  
ప్రాప్తాయోభూయస్సుజాగ్రత్సవీచశుచితయాభాసురాభూసురా  
ద్యాః | యస్యైకాలత్రయేపిప్రతిదివసమమీకుర్వతేఘృతప్రదానం  
సైవాత్రయ్యోవవిద్యాతపతిరవిమయీసర్వలోకాన్మనానా || ౧౪ || జనా  
నుద్దిశ్య || కృతత్రిదశసోషణంకృతగర్భాంగసంతోషణం విశాచకులభీష  
ణంపుభుతమశ్చటాపేషణం | చిన్మగదశోషంవిహితచారినోస్తేష

అకాశాలంకారం - అమృతపూషణంసూర్యం - మోనస్తాతి - సర్వోపిస్తాత్యైవత్యగతాః -  
శామూలవిశ్రీణితంపృథ్వి || ౧౨ || యదేతి || యదాన్వికాదినె - జనాః - తిమోవిమదికా  
విమదికనం రవింసూర్యం సవత్యంతి - తతదినం - దుదికనం కథయంతి - శేషుక్చ  
స్నేహితుదికనమిత్యుచరః - అనారణ్యః - సరసిగతాంస్థితాం - అల్భానాంతతిన  
మూహం - ధిసోతిప్రేణయతి - దేహభృతాంమనుష్యాణాం - రోగేణసహితాన్మరోగాస్తే  
ష్టాభావస్తతాతాం - రోగమిత్యధః - భునోతివారయతి || ౧౩ || అరోగ్యంభాన్తరాది  
శ్చేష్టాభిత్త్యాగమాదిభావః - వంశస్థపృథ్వి - జతాతువంశస్థముదిరితంజరావితలక్షణా  
ల || ౧౪ || ఆశేతి || శుచితయాచిత్రశుభ్యాభాసురాః - అమీభాసురాద్యాః చిత్రతత్త్రి  
యవైశ్యాః - పాశాయథయమవలభిన్తారుతైశాదికేషు - వరుణయమేంద్రవాయిశా  
నాదిషు - భూయస్సు - అశాపాలేషుదిక్పాలేషు - జాగ్రత్సువతికమానెనుసత్సవీచ - య  
వైస్సూర్యదేవతాయావచ - కాలత్రయేపి అఘృతప్రదానంసర్వతే - సైషురచిచ  
యీత్రయీచిత్రైవ || ౧౫ || ఇతివేదాస్త్రయస్త్రయీత్యుచరః - సర్వలోకాః పునానా  
వచిత్రయంతీసతీ - తపతిప్రకాశతే - ప్రగ్ధరావృత్తిం || ౧౬ || కృతేతి || కృతత్రిదశసోష  
ణంసంతాదికాలదిభానద్వారాయాగ్రయోజకత్వాదిభావః - కృతగర్భాంగసం  
తోషణం - భిన్నచక్రవాకసంతోషకరం - విశాచకులభీషణంతస్యాహ్నిసంచారాభావా  
దితీభావః - పృథుతమశ్చటాయాః బహుశతిమిరసంఘస్యపేషణంనాశకం - చిన్మగదా  
నమస్యతాంగదశోషణం రోగనివారకం - విహితంకృతచారిజానామున్మేషణంవికా  
శఃయేనతం - వంశస్థలీ ఘోషణం పూషణం సూర్యం = ననుజనాయాయం నమస్సు



ణంనమస్సు- రుతపూషణంతనునభస్త్వలీభూషణం || ౧౫ || ఇత్థంవిశ్వాప  
సువిభావసుమభిష్టువక్త్రంబలికృతానునాసహద్వాదశాత్త్వానం  
సమయాగమయామాసవిమానమనమచ్చతద్భింబమధ్యధామానమతి  
మానమహిమానంపరమాత్మానం || ౧౬ || ప్రశస్తగుణసింధవేప్రపదన  
స్పృశాంబంధవేస్వతోపహతపాత్మనైసకలదేహినామాత్మనైసమః  
కమలవాసినీనయనసౌఖ్యసంధాయినైతమశ్శమవిధాయినైతరణిమం  
డలస్థాయినై || ౧౭ || పునస్సుభక్త్యున్మేషంభానుభానుదశదబ్జలూచనం  
భక్తలోకభవపాశమోచనంభామతామరసవాసినీసఖంహేమవణికా

రుత-వృద్ధీప్యత్తం || ౧౫ || ఇత్థమితి || ఇత్థము క్త్రకారేణ - విశ్వాపసుః - విభావసుంస్సూ  
ర్యం - అభిష్టువక్త్రం కుర్వకానక - ద్వాదశాత్త్వానం సమయానూర్యస్య నమోపం.  
అభిశతః పరిత ఇత్యాది నా ద్వితీయా - గమయామాన - ప్రాపితవాక్ - తస్య సూర్యస్య బింబ  
మధ్యధామయన్వతం అతిమానః ప్రమాణాతీతః మహిమామయన్వతం - పరమః సర్వోత్త  
ష్ఠః అత్తాస్వరూపం యన్వతం - అనమోనమన్త ప్రవాక్ || ౧౬ || ప్రశస్తైః || ప్రశస్తాః ప్ర  
సిద్ధాః గుణాః భక్తసాలనాదయః తేషాం సింధవేన ముద్రాయ - తత్పరిపూణాకాయేతియా  
వత్ - ఎవమగ్రేపి - ప్రపదనం రుతకాధకం అత్తార్పణం స్పృశం తి కర్వంతీ తత్స్పృ  
శాంశరణాగతానాం బంధవేనం రక్షకాయ - స్వతః స్వజానాదేవ అపహతపాత్మనైసిదోకా  
షాయ - సకలానాం దేహినాం శరీరధారిణాం అత్తనైవ స్వరూపాయ - అనైవ జీవేనాత్మ  
నావప్రవీశ్యేత్యాది శ్రుతేః - కమలవాసిన్యాం లక్ష్మ్యోనయనసౌఖ్యస్య సంధాయినేషు  
టయిత్రై - తిమసః అజ్ఞానస్య శమం నాశం విభక్త ఇతి విధాయినై - తమః తిమిరం గాయదా  
దిత్యగతం తెజోజగత్థానయతేభిలమిదాగమాదితిభావః - తరణః సూర్యస్య మండలస్థాయీ  
నైభగవతే - సమః - ధ్యాయస్సదానచిత్తమండలమధ్యవతీకానారాయణ ఇత్యాగమాదితిభా  
వః - పృథ్వీప్యత్తం || ౧౭ || శక్తిః పూజ్యోష్విమరాగః తస్మాదన్యైషేణ వికాసేన సహితం య  
థాతథా ప్రాపతియోజ్యం - ఏవమగ్రేపి || శాన్తితి || భానుభానుభిః సూర్యకిరణైః దశతీది  
కనతీ అజ్జైవలోచనైరన్యతత్ - భక్తస్య లోకస్య జనస్య యోభవపాశః సరిసారబంధః,  
తస్య మోచనం నివారకం - హేమవణికం న్యణకాధాయం - తామరసవాసినీనఖం లక్ష్మీనవక  
యం - భామవైష్ణవం - ఇహాదిదానీం - అత్ర సూర్యబింబ ఇతివా - మెసుఖమానం దిం - సౌతిజన్మ

మీహసాతి మేస్తుఖం॥ ౧౮॥ కృశానుః॥ కిమరైకవలం నిఘ్నాణోపినా  
 రాయణో భవతావి వేకలోభవతాస్తవ భాజనీక్రియతే॥ ౧౯॥ తథా  
 హి॥ స్వైనాదానిఖిలంజగద్విరచితం స్వేనై వసం రక్షితం । భిందహం  
 తముకుందపవిధృతానందోహినిందోచితః । ఉత్పాద్యస్వయముత్త  
 మాఫలతరూనుల్లాస్యచారూదకై రున్మత్తోపికిముచ్చిన త్తిజగతిభిత్వా  
 పికింనందతి॥ ౨౦॥ స్వానుజ్ఞామనవాప్యదర్పభరతసాన్విజ్ఞాంబిలంఘ  
 తయఃతస్యైవేహతనోతిలాకికనృపశ్చం జోపిదంశంరుషాఅంతర్యా  
 మ్యవతేప్రవృత్తభవినోహంతస్వయంనారకేయస్తాన్మాతయతిక్రుధా  
 సతునకింనారాయణోనిఘ్నాణః॥ ౨౧॥ విశ్వావసుః॥ హిహితవమ

యతి-రథోద్ధతావృత్తం- రాన్నరావిహరథోద్ధతాలగావితీ-క్షణాత్॥ ౧౮॥ కిమ  
 తి॥ కెవలం అత్యంతం- నిఘ్నాణః నిదానయః - స్తవస్య భాజనీక్రియతేపాత్రీక్రియ  
 తే॥ ౧౯॥ స్వేనైతి॥ హియస్తా దేవః స్తవభాజనీకృతః - ముకుందః నారాయణః స్వై  
 నత్యునై వచతుర్ముఖరూపేణ- విరచితం - స్వేనవిష్ణురూపేణ- సంరక్షితం నిఖి  
 లంజగద్భిందక - స్వయమవేతిశేషః-రుద్రరూపస్సన్మిత్యర్థః- నచైతావదేవ-  
 విధృతానందః- అతపవనిందోచితః-నతు స్తుత్యుచితేభిత్వర్థః-హంలేతిభాదే-ఉన్న  
 త్తోపి - స్వయముత్తమాఫలతరూఉత్పాద్య - చారుభీరుదకై రుల్లాస్యవధా  
 యిత్యా - ఉన్నిన త్తికిం - కించ - భిత్వాచనందతికిం - నభినత్వైవననందత్యైవ  
 త్యర్థః- వై ధత్యైవనిత్రుతివస్తూపమా - శాదూలవిక్రీడితంపృత్తం॥ ౨౦॥ కించ॥  
 స్వేతి॥ యఃపూర్వః- దవభరతః గర్వాతిశయాధైత్యః - స్వస్యతాకికనృపస్వ  
 నుజ్ఞామనమతిం - అనవాప్య - స్వస్యఆజ్ఞాం- విలంఘితఅతిక్రమేత-పండఃఅ  
 తికోనోపి - లోకభవఃతాకికఃనృపః - రుషాన్విజ్ఞాలంఘనజన్యమౌపేన - తస్య  
 ముధస్యైవ - నత్యనవరాధినః- చండంకరోతి- యఃనారాయణః - అంతఃమనః  
 యమయత్యాజ్ఞాపయతీత్యంతర్యామీనన్నత ఏవహంతేత్వాశ్చర్య - స్వయమే  
 వ - భవినః సంహరికజనాక - అవధేదుష్కర్తృణి-ప్రవత్యప్రవతయిత్యా-  
 క్రుధాఅనతృప్తమాజన్యకోపేన - తాన్మవీనఃనారకే - హతయతిబాధత్యర్థః-న  
 నారాయణస్తు- నిఘ్నాణానకిం- నిఘ్నాణానివెత్త్యర్థః- అత్రనిరవరాధిపిండన  
 మీతివిభావనాలంకారేణనిఘ్నాణత్వసమభానాత్తావ్యలింగభేదః॥ శాదూలవి  
 క్రీడితం॥ ౨౧॥ అహూతితి॥ అహూతితిభాదే - మతిఃబుధిః- అతిస్థూలఅతిమూ

తిరణిష్ఠూలాయతః పగనుకారుణికంభగవంతంపంకజవాసినీప్రాణనా  
 భమపిస్పృశతితపోపాలుభః|ఆకణణయేదం|| ౨౨ || చిరాయసంస్మృ  
 త్యుదభౌసమజ్జనంనమజ్జనంమజ్జనశ్చిత్త్యధోక్షజః| దయాపయోధిఃపరిగృ  
 హ్యమలకభంజిజంపదం ప్రాపయతిస్వయంప్రభుః|| ౨౩ || కీచ|| లీ  
 లాలాలతమారమామగణయన్ నీలానునాలోకయన్ | ముంచకకిం  
 చమహీమహీశ్వరమయం ముంచంహతాద్వంచయన్ | ఆకణ్ణద్విజ  
 రాజమవ్యతిజవంహాహంత లోకాంతరాద్గోప్తుంకౌరియ దిగ్విరత్వర  
 డైప్రేద్ద్రాహగ్రహాతంగజం || ౨౪ || వైకుంఠోమహతాఖిలమ

ధా-ఉపాలంభఃనిందావాక్యం - స్పృశతిశ్చాస్మాతి - తమపినిదసీత్యర్థః - ఇదం  
 కారుణ్యప్రఖ్యాపకంపశ్యమాణభగవచ్చరితం|| ౨౨ || చిరాయేతి || దయాప  
 యోధిః అతఏవ-అధోక్షజఃనారాయణః - సంస్మృత్యుదభౌసంసారసముద్రై-చి  
 రాయతస్పష్టి - మజ్జనైవశ్రమజ్జేనహితంసమజ్జనం - సమజ్జనంసమంతం జనంభ  
 త్తం - మదుసంబధీజనోమజ్జనైవ ఇతి - ప్రభుశ్చర్వసమధః - స్వయంపరిగృహ్య  
 శీర్షిక్యత్వ - కులకభం నిజం పదంవై కురంప్రాపయతి - ఆత్రచయాప్రభుత్వ  
 యోఃత్రమెదనంసరిణౌస్వజనత్వేనసీద్వికరణవైకుంఠప్రాపణహతుత్వాత్తా  
 వ్యలింగభేదః - వంశస్థవృత్తం|| ౨౩ || లీలెతి|| గ్రాహణమకరేణగ్రహాత్ గ్రహ  
 శాత్ ఆతకంగజం - కిముతమమష్యం - గోపురక్షేతుం - ఉదిత్యరాతివిభావంతీ  
 త్వరాయస్యనః - అత ఏవ - శౌరినాకారాయణః - లీలాభిఃశృంగారచేష్టాభిఃలోల  
 తమంతత్యతానక్తాం - తిస్మష్యపీదంయోజ్యం - రమాంచక్ష్రిం అగణయన్ అ  
 విచారయన్ - నీలాంచేపీ-అనాలోకయన్ - కించమహీంచేపీ-ముంచన్ - అహీ  
 శ్వరమయంచేపి-సవరూపం - ముంచం శయనం - హతాత్ - వంచయన్ త్వజ్జ  
 శ్చనన్ - ఎతేనస్వసాఖ్యావతిప్రీయతమసీద్వయ తుణమితిసూచ్యతే - అతిజవ  
 మపిద్విజరాజంగరుడమాకచకాం శ్చర్మితిభక్తాతేః తుణమవ్యవవేక్ష్యతానూ  
 చ్యతే-లోకాంతరాత్ వైకుంఠాత్ ఉదైత్ ఆగతవాన్ - ఎతేకకంఠిలుజ్జే|| ౨౪ ||  
 వై కుంతఇతి|| వై కుంతోనారాయణః - మహతామదేనగర్వేణ - హతాఅఖిలాఃమ  
 హంతఃఆరంభాఃవై పపిత్ర్యకర్మాణీయేనతగి - అగ్న్యత్ర - మదేనమదజలెనఉప  
 లక్షితః మహా ఆరంభఃనిరాశాదివ్యాపారః యేషాంతేగృహరామాదయః అఖి

హారంభంమదెనోచ్చక్తైశ్చండంఖండయతుంహిరణ్యకశిపుంవేదండము  
త్రంథయా । సైంహంవెషమశేషభీషణమహూగృహ్లాత్పరాగౌ  
రవాత్ప్రహ్లాదవ్యసనాసహిష్ణుగుదగాదాకంఠకంఠీరవః॥ ౨౫॥ అన్య  
చ్చ॥ అవేమవ్యాపారకలనమతురీస్వశామచిరాదనున్మీలత్రంతుప్ర  
కరఘటనాయానమసకృత్ । విషీదత్వాంచాలీవిపదపనయైకప్రణయినః  
పటానాంనిర్మాణంపతకపతికేతోరవతునః॥ ౨౬॥ అపరచ॥ కాకశ్యో  
కంవ్యజహదమితంవృద్ధగృద్ధోగ్రీవ్య నేకాకాలోకాకాలెభేకుశలమగమ  
న్నిర్విషాదంనిషాదః । రాజ్యంప్రాప్తాకిపినిశిచరా రాఘవత్వేనరా

లా సైహతాఃమెనశం - ఉచ్చక్తైరున్నతం - చండంతికోవనం - హిరణ్యకశిపు  
మేవ వేదండంగజమితివ్యస్తరూపకంఖండయతుం - సైహంసింహసంబంధి - అశే  
షభీషణం - వెషంరూపంధర్మంరయాగజమారణసాకర్షనాంభయా - గృహ్లా  
నకా - ప్రహ్లాదస్వహిరణ్యకశిపువుత్రస్వభక్తస్య - వ్యసనాసహిష్ణుః - అతవత  
కంఠకంఠపర్యంతకంఠీరవస్సింహస్యకా - తర్కాయాగౌరవాత్ ఆతిశయాత్ -  
ఉదగాత్ ఆవిభక్తభూవ అహూతత్యాశ్చర్యే - లత్రిపుండరీకాక్షత్యాభిజ్ఞాన  
నస్వంశికాక్షణవిలద్యవనసంసవతకాలే - తత్రాపిసింహత్వేలస్యపి - గర్భస్థి  
త్యాత్తన్నివత - తిఇతిభగవదభిప్రాయఃకంఠకంఠీరవఇతివిననసూచ్యతే - రూ  
పకపరికరయోగ్యంసృష్టిః॥ ౨౫॥ అవేమేతి॥ విషీదంత్యాఃదుశ్శాసనకృతిం ప్రా  
వహరణైరమఃఖాయమానాయాః - పాంచాల్యాఃప్రావద్యాః - యానాత్వం ప్రా  
వహరణరూపా - చస్యాఅపనయేనివారణేవిషయే - ఏకఃముఖ్యః - ప్రణయఃప్రే  
మత్కాస్తీతితద్వృత్తిః - పతకపతికేతోః భగవతస్స బంధి - వెమావియనదండః -  
తురీ - తువేష్టితతిర్యక్నాత్తుదారువిశేషః - తలవశ్చేతి - ప్రయఃపటకారణాని -  
తేషుసంపంధానాస్తీయస్తీకతాదృశం పటానాంనిర్మాణంసంపాదనం - నఃఅ  
స్త్వకా - అవతురక్షతు - శిఖిరీవృత్తిం॥ రస్తేరుద్రేశ్వినాయమననభలాగశ్శిఖ  
రీతీతిలక్షణాత్॥ ౨౬॥ కాకఇతి॥ మురారః - శారవదావ్యభేదయం - రాఘవ  
త్వేభగవతఃప్రీరామావతారే - కాకఃజయంతశ్చ - అమితంశోకంవ్యజహాత్ - భృ  
హిగృద్ధోగ్రీవజటాయశ్చ - అనెకాకాలోకాలెభే - నిషాదఃశ్వపచఃగుహశ్చ - ని  
ర్విషాదంకుశలంఅగమత్ - కపినిశిచరా వానరవిశాఖాసుగ్రీవవిభీషణౌచ - రా

రేః॥ పారేవాచంజయతికరుణాపశ్యపద్మా సఖస్య ॥ ౨౭॥ తదేవందే  
వపరిబృథేదయాపయోనిధావపి ఉపస్య స్తంనై ఘృణ్యం తవతావద  
నై పుణ్యం అపుణ్యఫలంబుద్ధిఃపిశునయతి॥ ౨౮॥ శృణుతావత్ ॥ జీవా  
నాంధృషదాదిమత్స్యమయతాంస్వగాఁపవగాఁస్పదందేహందత్తవ  
తిశ్రియఃప్రియతమైనై వోపకారస్త్వత్తిః॥ దుఃఖేజాతు చిదాగతేస్వ  
కలితాద్దుష్క-మణః పక్తిమాన్నా కేహంతనిరాగసివ్యసనిభిన్దై  
ఘృణ్యమారోష్ణతే॥ ౨౯॥ హంతజంతవఃదాహారాఃస్వాపరాధంప  
రమకారుణికేవరస్త్విబ్రహ్మణ్యధ్వస్యంతి॥ ౩౦॥ తథాహి॥ క్లేశత్యా  
గకృతేర్పితేనకరణన్యూహనదేహనచ॥ స్వానధః॥ బతజంతురాజః

జ్యం ప్రాప్తా - యతస్తతః - పద్మా సఖస్యభగవతః - కరుణాకృపా - వాచంపార  
జయతి - వత్తుమశక్యేత్తర్థః పశ్యతివాక్యార్థకర్తృకం - మందాక్రాంతా॥ ౨౭॥  
వసుజగత్సంహరణస్యప్రథమస్యనరకపాతనస్యద్వితీయస్యచదూషణస్యనైఘృణ  
ణ్యప్రయోజకస్యనైతావతాప్యసద్ధారః దారుణేషుపిస్తీయరక్షణస్యనై సర్వా  
కత్వాదిత్యతటా॥ తదితి॥ తత్స్మత్ - పరిబృథేప్రథా - ఎవముక్తప్రకారం -  
దయాపయోనిధా - ఉపస్య స్తంనైవీతం - నైఘృణ్యం - కత్వః - అపుణ్యఫలం  
తథబుద్ధేఃఅనైఘృణ్యంఘృణ్యత్వం - సిశునయతిసూధయతి॥ ౨౮॥ జీవానామితి॥  
దృషత్వాపాణిఅదిమఃప్రథమఃయేమంతేమందేహనాంభావంతత్త్వం - పాపాణ  
ఫణ్యాదిదేహమిత్యర్థః - అయతాంప్రాప్తువతాం - బీవానాం - స్వర్గాస్వలవ  
గఃస్వమోక్షస్యచఅస్పదంసనిపాదకం - కర్మజ్ఞానద్వారేతిభావః - దేహంమమష్య  
శరీరం - దత్తవతిశ్రియఃప్రియతమవిషయ - ఉపకారస్యతాదృశదేహదానరూ  
పస్య స్త్వత్తిఃచింతా - నాస్త్యైవ - ప్రత్యుత - జాతుకదాచిత్స్వినకలితాశ్చైతా  
త్పక్తిమాత్ఫలాభిముఖాత్ - చుష్కర్తృణఃపాపాత్ - దుఃఖేఽగతేనతి - వ్యసనిభిః  
శోచన్ట్విజనైః - నిరాగసినిరపరాధ-దుఃఖవ్యస్వపాపజన్యత్వాదితిభావః - నాథే  
జగదీశ్వర - నైఘృణ్యం - ఆరోప్యతే - శవస్తుతోస్తీత్యర్థః - హంతేత్యాశ్చరే॥  
౨౯॥ హంతేతి॥ పామరాఃసీచాః - స్వేషాలపరాధంఅనధానంఘటనం - కరు  
ణాశీలమప్యకారుణికఇతిరకౌలభ్యవ్యంతిఆరోపయంతి॥ ౩౦॥ క్లేశేతి॥ జంతుగణ-  
పః-జాత్యేకపదనం - క్లేశస్యసంసారదుఃఖస్యత్యాగకృతేవజానార్థం - అపి-  
తేనదత్తేనత్వభయప్రయోజ్యం - కరణానాం ఫక్షరాదీంద్రియాణాం ఘాతా

యతిచైవంతుర్నియంతఃకుతః శస్త్రైశశ్రుజయాయనై జగురుణాదతై  
థతైవచైవప్రత్యహంతినిజంవపుః కతయరేతప్రాపరాధీకః॥  
౩౧॥ కింబహునా॥ శాస్త్రంభూరినిజస్వరూపమతయోన్వారాధనార్థం  
వపుఃస్వభ్యానాయమనశ్చబుద్ధిమనఃఖూలబుంచతేథాదిః॥ తత్త్వా  
న్యపుపదేష్టుమిత్రమగురూదత్వానుగృహ్యతినః సంసారేతదపి  
మేనుయదికింకుర్వీతసర్వేశ్వరః॥ ౩౨॥ ఇతిచరిత్రామకాంఠిదుత్తర  
ముపస్మత్వాధస్తావలూక్యసఖ సకలపునఃసాధనానుస్థానస్థా  
నభూతంతావదవలూకయభూలూకంసంబహుమానం॥ ౩౩॥ స్వగోకో  
భిరదోనివాసిపురుషాంబాతి శుద్ధాధ్వర స్వాహాకారవషట్ప్రియోత్థ  
మమృతంస్వాదీయమాదీయతే ఆమ్నాయప్రవక్షైరలంకృతజుషేము

ననమూహన - దేహావచ - స్వంస్వీయంఅనభకంబుష్కర్మరూపం. ఆజ్ఞాయతి  
చైత్రదా నియంతఃభగవతః - మంతః అపరాధః - కుతోభవతి - నకుతోపిత్య  
ర్థః - ఉక్తార్థకృష్టాంతమాహ॥ శస్త్రంబుతి॥ పుత్రః - నిజస్వీయంవశైజయైశగు  
రుణాపితౄ - శస్త్రాణాంజయాయ - శస్త్రేభ్యై దత్తేనతి - అధ - తేనభ్యైశ - ని  
జమేవశిరఃసతుశస్త్రశిరః - హంతిచేత్ ఛిన్తియది - తదా - తత్రపితృపుత్ర  
యోర్మధ్యేఅపరాధీకఃకథయ॥ ౩౧॥ బహునోతేనకిమిత్యర్థః॥ శాస్త్రంబుతి॥ న  
రైశ్వరః భగవాన్ - నిజస్వస్వరూపస్వస్వత్రపరిపూర్ణాన్యవతః. విజ్ఞానా  
ర్థం - భూతిశాస్త్రంకౌరీకమాత్రాది - స్వస్వలరాధనార్థ భూజనాయ - వపుః  
తరచరణాది - స్వభ్యానాయవపుః అనఘంబుద్ధింబుద్ధిచిచ్ఛాదికం - తత్త్వా  
నివియదాదీనిఉపదేష్టుమపిఉత్తమగురూదత్వా - నఃఅస్మాకంఅనుగృహ్యతీ - త  
దపిఎవమనుగ్రహకృతేషి - సంసారేభ్యమేవవతేకమహి - యది - తదా - సర్వ  
ేశ్వరఃకింకుర్వీత - తథావజగన్సంహారకపాతాది సర్వంకర్తృయత్తంసభగవ  
త్త్రైతమివతత్సవైభృకణ్యలక్షోపిభావః॥ ౩౨॥ ఇతితితి॥ ఇతిఉత్తైతిశేషః -  
ఎవమగ్రేపి - పరిత్రామకాంఠిదుత్తర - ఉత్తరందేశ ముపస్మత్వప్రా  
ప్త్య - సకలాశ్చత్వారఃపురుషాథాకః భర్తాదయః తత్సాధనానాంకర్మణాంఅమ  
స్తానస్వస్థానభూతం॥ ౩౩॥ స్వగోకం॥ స్వగః ఓకఃస్థానంయేషాంతై యైవై - అ  
ముష్మికాభూలోకేనివాసిభిః పురుషైఃఆరబ్ధమలస్యితేమతిలశ్చదైమయజమానా  
పచారాదిదోషరహితేషు అధ్వరేషు యాగేషు స్వాహాకారవషట్ప్రియోత్థాభ్యాం

మైవనునుమైవశ్శుభైఃదివ్యత్రైత్రసరిత్పవిత్రవపుషేదవైవచత్సైవ  
 నమః॥ ౩౪॥ కృశానుః॥ ననుసఖానాకగతోభవాన్నుధ్యమలోకంస  
 మసగర్తుమహాతి॥ ౩౫॥ జననమరణకృద్ధివ్యాధిప్రభేదశుభేతరాక  
 లననులినాలోకాశోకాతురాశ్చభవంగతాః॥ తదిహమదిభిఃతుదై  
 ఛిద్రైకమాగణితత్పరైఃప్రభుభిరుదితక్షత్రైక్షిత్రైబుధస్సమ  
 హాయేతకః॥ ౩౬॥ కించ॥ బాలత్వేనాతగుణిమనివాప్రాప్త్యశోవాధా  
 కేవామృత్యామర్త్యాబతయమభ్యైర్మత్యమానావ్యధంతే॥ శ్రేయస్తే  
 షామమితవిషదాంజీవతాంవాకిమాస్తైకస్మిన్ గ్రామేపునరనడుహం

తమపక్షిత హవిస్త్యాగాభ్యాం ఉక్కున్వకీయూ క్రియం - స్వాపీయం రుచ్యం - అ  
 మృతంహవిః॥ ఆదీయతేస్వీక్రియతే - అమృతమేవచేదమప్రవక్షైఃవృక్షైః - త  
 దధ్యయనతద్విహి - కర్తా సప్తా నతత్పరైఃప్రియావత్ - శుభైః మహమ్నైః అలం  
 కృతిజుః - దివ్యైఃక్షేత్రైఃవిజితకేదారాదిభిః - సరిద్భిఃగంగాదిభిఃపరి  
 కృత్య - వపుఃశత్రుయస్యాస్త్రైః - అమృతైఃప్రసవైఃదేవైఃమః॥ ౩౪॥ న - వతి॥  
 ననుసఖ - మధ్యమలోకధాలోక - అగ్ని తిల్గ్వా సీర్గః - శాశ్వతప్రథమఇతిభవ  
 త్పృష్ఠత్రయోగాత్ప్రసవపురుషః॥ ౩౫॥ జననెతి॥ యతఃభవంగతాఃమహమ్నైః  
 జననమరణాభ్యాం కృద్ధిసృ - తా వర్చస్యాధిప్రభాః జ్వరాదిరోగాశ్చశుభేత  
 రాణిఅశుభానితమంతికలనెనసంబంధనమలినాః - శోకేనాతురాపీడితాః  
 తత్తస్మాత్ - ఇహస్వాస్థితఃబుధః - నతుమూఢః - రోపుమా - ధుస్తాః ఛి  
 ద్రాణాంపరమమణాంపరముఖ్యంయథాతిథామాగేతానైవపక్షైః పృథైఃఆ  
 వక్షైఃమమభిఃదురహంతారైః - ప్రభుభిః - ఉదితాతుతిహానీయః ప్యాస్త్రస్త్రి  
 షీత్రైఃసృప్రవైః - స్పృహయేతస్పృహారీప్సీతి ఇతిసంప్రదానత్వాస్త్రతుఫే -  
 హరిణీపత్రం॥ ౩౬॥ రసయుగళాన్తైశ్చిన్నాన్సాన్రాసతా హరిణీగురుతి లక్షణాత్॥  
 ౩౬॥ బాల్యవితి॥ ప్రాయశఃతనగర్వత్రయోజ్యం - బాలత్వేనాతగుణిమనివా  
 ధాకేవా - పృత్యా మత్వాఽనియమభ్యైఃమగ్ధమానాఃసరకేమదాధ్యమానా  
 స్పంతః - వ్యధంతేయఃఖాయంతే - కించ - అమితవిషదాంతేషుంజీవతాంవాస  
 తాంకిం శ్రేయఃఆస్తే - నకిమపీత్యర్థః॥ అనడుహంప్రభుభాణాంలోకపూజ్యానాం -  
 కర్షణజనయః - రసహాని - తస్మిన్ గ్రామేస్తి - నతస్తిన్నపీతిభావః - మండా

కషణక్షేపహీనిః॥ ౩౭ ॥ విశ్వావసుః॥ సత్యమేవతథాపిసఖేమహ్య  
శ్రయంమానుషజన్తమాదుడుపః॥ ౩౮॥ రామః తేన స్యదాతాభువన  
నుమనుజోరావణస్యప్రహర్తా। తత్తాఃకింనమత్యన్తి ౧౨౪ కులపతే  
దైత్యై యుద్ధే సహాయః కృష్ణో వృష్ణో సుదంయో హరత సరతయాన శు  
తఃకింత్యయాసా। కేవాదేవాః ప్రభావాత్సవ్యయనతిశయితామాన  
వాద్దానవావా॥ ౩౯ ॥ కించ॥ మాంధాతాచభగీరకశ్చ స సరోమాన్యః  
కకుత్ స్థోరఘుః సూరుశోసిపురూరవాస్సనశివీపున్యశ్చ రుక్మాంగదః॥  
వైదేహ్యానహుషశ్చ హైహయపః॥ వీర్యయానిశ్శేషాః పాక్ష  
శ్చైతినృపాః ప్రశస్తయశసః ప్రాచుబభూవునః కిం॥ ౪౦॥ కృశానుః  
సాధాం గీకారిం॥ కామంజనాః కేపిగుణాభిరామాః శ్చమాతలెసంతు  
యుగాంతరేషు। కలాయుగెన్దిగుణలెశవంధ్యా సురైష్విఖిప్వితర  
దోషభాజః॥ ౪౧॥ కించ॥ మందెతరస్తరమలీమసమానసానాం మన్యు  
స్పృహోమతభిమానసదాస్పదానాం। కాలెకలౌః లుషతః కలతోదయా

క్రౌంతా॥ ౩౭॥ సత్యమితి॥ సత్యమిన్యథాం గీకారిం॥ ౩౮॥ రామః॥ భువిక్షేమ  
స్యదాతారామోదాశరథిః - మనుజోదుష - మనుజులవెన్ద్యః - త్రైదశకులపతేరిం  
ద్రస్య - వైత్యయుద్ధే సహాయః - తస్య రామస్య తాతః దశరథః - మన్యః - సకీ -  
మత్యవతేత్యగణః - యః కృష్ణః - వృష్ణః ఇంద్రస్య - మద - అహర సౌవధానో  
ధారణాదినైతిభావః - అసాక్ష్యః సరతయా మనుష్యత్వేన ఉపాక్షేతః - వీర  
శ్రుతః సకిం - కేవాదేవాః - కేవాదానవాః - సవ్యం ప్రభావాత్తా సనతీ అతిశ  
యితాః సజాతాతిశయాః - సకే - వ్యధాః - అతోమనుష్యై దేవతుల్యా ఏవతివ  
రమాధాః - ప్రగృహ॥ ౩౯॥ నసురామకృష్ణతాః భగవదవతారతావ్యతరధాన్యత  
త్పితృతావ్యతథావైష్పదస్యేతాదృశాదిత్యాశంకాహ॥ మాంధాతేతి॥ వైదే  
హః జనకః - పాగ్ధరరాజః - ఇత్యేతే ప్రశస్తయశసః ౧౨౪ - భువిక్రదుబా  
భాభుః కిం॥ ౪౦॥ కామమితి॥ కామగుణాభిరామాః కేపికలతిన్ద్రియాత్మాగ్రయః  
శ్చమాతల - యుగాంతరేషు కృతాదిషు సంతు - అస్తికలాయుగ - సరైష్విగుణ  
లెశేనాపివంధ్యాః మాన్యాః - భిరైవతరాకమహతః దోషాభజంతీతిత్ - భజన్  
అతః సృధివై శోపిసంపుకాయేతేతి పూర్వాణ సంబంధః॥ ఉపజాతిః॥ ౪౧ - ఉదే  
తి॥ మందెతరః అసృష్టః స్తరః కామః తేన మలీమవతిమలిషం మానసం మనో యేషా



నాందోషాయస్త్వప్తిగపిహంతచురీశ్వరాణాం॥౪౨॥ విశ్వావసుః॥తథా  
 పిసర్వథాకలికాలికాఅపిమానుషానగూషణీయాః॥ యతః॥ సర్వకాలే  
 పికేచనసంత్యేవసాధవః॥౪౩॥ శశ్య॥ చురితభరితక్షీబత్సై॥ పప్రసాద  
 నిరాదరాఃకమలనయనైస్వరశ్రీడాగృహాయితహృద్గహః॥నిగమపద  
 వీనిర్వాహాయక్షితావుదితాస్సస్వయంకతినకృతినః॥సందృశ్యంతేకలావ  
 పినిర్మలాః॥౪౪॥ అఖయదిషదీయేవచసినవిస్రంభసంభవఃతహితత్ర  
 తత్రసంచారమారచయ్యతత్తద్గుణదశకంకరవావెతివిమానమగ్ర  
 తఃప్రస్థాపయంతిగుణైఃనిదేశ్య॥౪౫॥ఇదుబదరికాశ్రవస్థలమిహై  
 షనారాయణస్తపస్యతినమస్యతాంస్థితమంతమశ్శేషయకావికాసిధి

తేషాం-మన్యక్రోధఃస్పృహలోభఃచురభిమానఃమోహఃమదశ్చతదాస్పదానాం  
 కలాకాలే - కలుషలఃపాపాత్ - కలితోదయానాంఘటితజన్మనాం-చుష్టానాం-ఈ  
 శ్వరాణాంరాజ్ఞాం- దృష్టిదేశశాసనమపి- దోషాయపాపాయభవతి- చుష్టత్వంమా  
 త్సర్వగ్రహసంతతిలకా॥ ఉక్తావసంతతిలకా తభజాజగౌగ ఇతిలక్షణాత్॥ ౪౨॥  
 ౪౩॥సశ్యతివక్ష్యమాణవాక్యాగ్రకర్తృకం॥ చురితేనభరితానాం పూజానానామ్  
 తానాంకుతానాంత్వేపానాం రాజ్ఞాంప్రసాదేవిషయైనిరాదరాః- కమలనయనః  
 విష్ణుః- కమలంకురంగం నయతిహస్తంప్రాపయతితికమలనయనః శివశ్చ - సాన్త  
 క్తురంగపి కమల ఇత్యమరః - తథాఃస్వైరశ్రీడా ఇచ్ఛావిసేరాస్తదధం గృ  
 హవదానరంభ్యః గృహాయితాః హృద్గహః దహరాకాశా యేషాంతే - సలతపహ  
 రిహరభ్యానసంపన్నాంతః కరణాఇత్యర్థః - అతపవనిర్మలాః - స్వయమాత్మనా-సి  
 గమానాంపదవోఽఃకర్తృజ్ఞానమగణదోః నిర్వాహాయఅచస్తానాయ- క్షితావుడి  
 తాః- కృతినఃకుశలాః- కతితియంతఃసజనాః- కలావపి- నసంస్పృశ్యంతే-బహవో  
 పిసృశ్యంతేవవెత్యర్థః - హరిణీప్రత్యం॥ ౪౪॥ అథేతిప్రశ్నై-చిత్తంభస్యనిశ్వాస  
 న్యసంభవః సత్తా - నిదేశ్య కంఠి-ప్రదేశమితిశేషః॥ ౪౫॥ ఇదమితి॥ఇవంపు  
 రోచతిదేశః - బసరికాశ్రమోనామస్థలందివ్యక్షేత్రం - ఇహబదరికాశ్రమ-  
 ఎషనారాయణః - నమస్యతాంసమస్తసర్వతాం - సతాం - స్థితమంత - తమః అ  
 జ్ఞానం- శోషయకౌనాశయంతృక - తపస్యతితపశ్చరతి- సజనాఃఅతపవలమీ  
 ఋషయః-వికాసిన్యాః తత్పజ్ఞానరూపప్రకాశవత్త్యాః ధిషణాయాః విబుధైఃఉ  
 బ్దిషత్ జాయమానం విషయాణాం శబ్దాదీనాం వజ్రానంత్యాగః యేషాంతేతథా

జనోన్మిషద్వి పయవజనాస్స జ్ఞానోజనాదా నమహాదికం భుజగమం  
చమంచంత్యమి || ౪౬ || కృతానుః || సఖతవాత్రగుణవత్సామధానం  
నరోచతేమహ్యం || ౪౭ || యద్రజాగతిః శిలాసమంహిమం సుశీతలా  
గంధవహోద్ధుస్సహః | జలావగాహోద్ధుకితోజన స్తతః కుత స్త్వనుష్టా  
స్యతికర్తనిర్మలం || ౪౮ || విశ్వావసుః || అస్త్యస్తానుకూలమైతద్భవ  
తిభవదుక్తం || ౪౯ || యతః || పరమహి వాయుతత్వాత్ప్రాప్తసంతసా  
న్యంపదమిదముపయాంతఃపండితాశ్శాంతిమంతః | ముహురిహసమయో  
మస్తా నహితోస్స రోగాస్తదపిభృతమరోగాస్తాత్మ్యకేతోఃప్రసా  
దాత్ || ౫౦ || ఇతివిమానమన్యతః ప్రస్తాప్తసాంజలిబంధం || ౫౧ || సాకే

త్వాన్యతః - భుజగఃశేషఃకులచః శయనంయన్యతం - జనాదేశం - అహాదికంపండి  
నెదిత - అచంచంత్యమి - పునీన్ || ౪౬ || హేసఖతవచంబంధి - అత్రుద  
రికాశ్రమ - గుణాభగవత్సన్నిధ్యావయః తద్వైతాయాః సమధానం ప్రతిపాద  
నం || ౪౭ || కుతః || యదితి || యద్యస్తాదత్రబహుకాశ్రమేశిలాసమః ఘనీభావాత్వా  
సాణకుల్యం - హిమం - జాగతిఃపతకతే - సుశీతలాః హిమసంస్పృశాకాదతిశీతలాః -  
అతపనసుమన్యహః సోధుమకత్యాః - గంధవహఃవాతాశ్చ - జాగ్రతి - తతః ఉక్త  
భయస్తత్కారణాత్ - జలెతిశీతే అవగాహత్సాన్నిధాన్యతఃజనః - నిమలంకమకా  
తు - కుతఃకథం - అసుహస్యతికరిష్యతి - సవకస్త్రిష్టపికమకాజిహ్వానస్యప్రాభమి  
తత్వాదిభావః || పరశస్థం || ౪౮ || అన్యదితి || ఎతద్భవత్తఃఉక్తశిలాసమంహిమము  
ప్రతిపాదకం - అస్తాకంమతే ఇష్టేబహుకాశ్రమమహత్వేవిషయే అనకూలమేవ ||  
౪౯ || పరమేతి || పరమేణసంప్రేణహిమేన - పరేణసమోత్తల్యేన మహిమ్యా  
మాహత్త్వేనచ - యుతత్వాత్ప్రాప్తవైకుంఠసామ్యం - ఇరంపదం బహుకాశ్ర  
మం - ఉపయాంతః - శాంతిమంతః - పండితాః - యద్యపి ఇహబహుకాశ్రమే - సమ  
యేమకమకాశేమ - స్థానస్యహేతోః - రోగశీతబాధాముచుః తేనసహితాః - స  
రోగాఃసరోగచ్ఛంతితసరోగాశ్చ - తదపితథాసి - తె - తాత్మ్యకేతోఃవిస్తాః - ప్రసా  
దాదనుగ్రహత్ - అరోగాఃనిశ్చీతాః - భవంతి - ప్రసన్నే భగవతిం చులభమితిభా  
వః - మానసివృత్తం - సమమయయతేయం మానసిభోగిలోకైరతి || ౫౦ || ౫౧ ||  
సాకేతాయేతి || స్త్రీకేతరామనల్పంక్రియం పుష్టావీతిపుష్ట - సాకేతాయపురాయ అ  
యోధ్యామై - సమభవభు - నానాదోషాకా హాహాముష్ణాదిపూర్వేతిభు - చన్యసా

తాయనమః పురాయభవతు స్తోత్రే తరశ్రీపుష్పే । నానాదోషముపేతదం  
లికజుపేనదైవ్యసరయైవ నమః । యేమీత త్తట భూమిషుప్రవిలసన్ద్రు  
సాశ్చయూపాస్థినీ తాస్తైభ్యో భానుకేలీనకీర్తిలిలికో పహ్నుయితైభ్యో  
నమః॥ ౫౨ ॥ పునఃపురీంసిరీక్ష్యసభక్త్యున్మైషం॥ ౫౩ ॥ భవసాగరతోష  
ణేనపశ్యచ్ఛరణాంతః పురజీవనాహధేన । రజసారఘనా భవాదభాజా  
రదితాంహఃప్రశమామిమాంసమామి ॥ ౫౪ ॥ పునస్సానుస్త్వరణరోమాం  
సం ॥ ౫౫ ॥ ॥ ల్యఃశోల్లాససీమాకలయతుకుశలం కాశమేఘాభిరామా  
కాచితస్స కేతధామా భవగహనగతిక్లాంతిహారిప్రణామా । సాం దర్శ  
ప్రీణకామాభ్యుతజనక సుతాసా దరాపాంగదామాదియుప్రఖ్యాత  
ఖూమాదివిషదభినుతాదేవతా రామనామ ॥ ౫౬ ॥ దశాననకుశాసన  
త్రసనశేషలోకవ్యధావిలోపకరణోపకోపసుమతీసుతావల్లభః । కృపా  
రసమపారసంస్మృతిపయోధిస్తారకంకృష్టిష్టసముష్టిషక్పత్రావళి

---

కేతవ్య అంతికజుపే నమిపస్థితాయై - సరయైవనామసదైవ్య - నమఃభవతు - తత్త  
టభూమిషుప్రవిలసన్ద్రుపాః - యేమీయూపాః యజ్ఞేయపశుబంధదారుణీ - స్థితాః -  
భానువంశేకులే సూర్యకులేభవాః భానుకులీనాఃరాజానః తెహంకీర్తయ ఏవలలికాః  
లతాస్తాసాముపహ్నుః అంతికాశ్రయాః భివాచరంతీత్యుపహ్నుయితైభ్యః యూపే  
భ్యఃనమః॥ ౫౨ ॥ ౫౩ ॥ భవేతి॥ భవస్వేవసాగరవ్యతోషణేన - పశ్యచ్ఛరణస్యగౌ  
తమాస్యాంతః పురమహాల్యరజ్జీవనాహధేనశాపప్రాప్తహేమణభావనివారకేణ రఘు  
నాభపాదభాజారజస - రశిత్కృత్ః అహసాంపాపానాంప్రశమః యయాతా మిమా  
మయోధ్యాంసమామి - ఔపశంభిశిక్లవృత్తం॥ ౫౪ ॥ పునరితి॥ అపస్తరణంశ్రీరా  
మభ్యానం॥ ౫౫॥ కల్యాణేతి॥ సీమామర్యాదా-భవస్సంసారపవగహనంతరవ్యంతస్త్రికా  
గత్యాశ్రమేణయాక్లాంతిః శ్రమఃసర్వాహరీనాశకః ప్రణామః యస్యాస్యా-ప్రీణఃల  
జ్జితః అపాంగదామాకటాక్షపక్షిః-ధూమాంతికయః-దివిషదఃదేవాః-కుశలంక్షేమం-  
కలయతుఘటయతు-ప్రగ్ధరా॥ ౫౬॥ దశేతి॥ దశాననస్యరావస్యకున్మితాశాననా  
తత్రసతోవిభక్తః అశేషస్యలోకస్యభావ్యావిలోపంనాశంకరోత్థిత - తత్తరణో  
పాయస్యనఃతత్తరః-ముష్టిశాంభిష్టకృత్-వసుమతీసుతాయాఃసీతాయాఃపల్లవోరామః  
కృపణతాయాదీనర్వస్య పుకతానముఖ్యాశ్రయేషు అపాదాయస్సంస్మృతేస్సంసా

తైకతానైమయి || ౫౭ || సజయతిచిత్రచరిత్రోయస్య హివరచరణపు  
మృరక రెణుః | మహిషీమృ పిసిం హస్యప్రాజీజనదపివృ పోదయే హే  
తుః || ౫౮ || శ్రేయాంసిభూయాంసిహ హావదాన్యః ప్రేయాంత్సదేయా  
జ్జనకాత్మజా యాః | కాకా యకంకాయచ యోదితేష్టం దాశా యకీశా  
యచ రాక్షసాయ || ౫౯ || అన్యస్త్వ || అభీష్టఘటకః పితావతులదీ ప్రికోదం  
జభాగి తిక్షమమిదం పునఃపర మమద్భ్య తంబ్రూ మహే | విధూతపరమా  
ర్తికౌవి ఘటితారి చక్రస్స వ్యయం సకుం భజ నంక్రథాశక లయాంబ

రస్యైవపయోనిగదిస్తారకం - కృపారసం - కృషీష్టకుర్వాత్ - కరోతేరాశిలిజీనూ  
పం || ౫౭ || సజతి||యస్యశ్రీరామస్యనంబంధీ - వృషస్యశృషభస్యభర్తస్యచండమెఉ  
త్పత్తేహేతుః - అసిఃత్రమేణవిరోధంనముచ్చయంచద్యోతయతి - పరాణిసరణానిపుష్ట  
రంశుండాగ్రంబయన్యతావృశః కరేణుఃగజః - పరస్యచరణపుష్ట రకస్యసాదవద్వస్య  
రేణుఃరజఇలిచ - ఋచ్చతిగచ్ఛతిజానాతితత్త్వంచెతియుఃసింహస్య - ఋషి శ్రేష్ఠస్య  
గౌతమస్యచ-మహిషీంమహిష స్త్రియంపత్నీం-ప్రాజీజనత్ జనయామాన-అతపివ-చి  
త్రమాశ్చర్యకరంచరిత్రంయన్యనఃశ్రీరామః- జయతి విరోధానుప్రా పితంపభంగైవ  
అన్యత్ర భంగైవస్థైఃషణ అనుప్రా పితఇతిత్రయాణామంగారిభావేనసంకరః - గీతా  
ర్థాలక్షణంతాద్వ్యాపూర్వాదగతం || ౫౮ || శ్రేయాంసీతి||యైరామఃకాకాయవాయ  
సాయ-కంకాయగృహ్రాయ-దాశాయనైవతా-య- కీశాయకపయై - రాక్షసాయచ-  
జయంతజటాయగుహసుగ్రీవవిభీషణభ్యశ్చ-ఇష్టమథం - అనితదత్తనాక-దదా  
తేలుఃజితభినాఘ్వానిచ్చేతీత్వం - జవకాత్మజాయఃప్రేయాన్ ప్రీయః - మహావదా  
న్యః-సమరాః-భూయాంసి శ్రేయాంసిదయాత్ - దదాతేరాశిలిజీరూపం - ఇలగ్రజ  
బ్రావృత్తం || ౫౯ || అభీష్టలిక్షితోలోకే - అభీష్టః కాంక్షితఃఘటయేనసఃఘటకఃజ  
నః-దీప్యతేఘటోనెనెతిదీప్తిమృకంప్రిండః - అతులాఅనఘ్నాసాయస్యతిథోక్తః- ఉభ  
యత్రనైషికవ-దండభాప్యేతి-క్షమంఉచితం-నఃఅభీష్టఘటకవీవ-స్వయం-విధూ  
తాసాస్తా- పరాశ్రేస్తా-మృత్తిశ్రేపమాతికా-యెనసః - అరాణీచక్రాంతస్తిర్యగ్దా  
హుతిఅన్యచంతిత్వరి-తచ్చత్వత్రంవిఘటితంఖండితంయెనసతథోక్తస్సక- కించ- మ  
థా-కుంభస్యజనకంఘటకారణం ఆన్యద్దండాదికం - శతలయాంభూపఖండితవానితి  
యావత్తదిదంసరళు చ-స్వరం బ్రూమహేసదామః - ఘటకామన్యతత్వామగ్రీవాశ్చ

భూవప్రభుః || ౬౦ || కళంనామ రామభద్రమునుచితకర్తాణమప్యేవమీ  
 డెడిషే || ౬౧ || వర్షియానపిజానకీసహచరోమాతుస్సపత్నావముడె  
 సంపన్నంరథహస్తిమత్తితురగైస్సంత్యజ్యరాజ్యంనిజం | విందకహంతఘ  
 నంవనకంథమసాసస్యాదయుక్తక్రియోగవ్యం దుగ్ధమపాస్య పాస్యవిజ  
 నఃకోవాయ వాగూరసం || ౬౨ || కించ || శిక్షవైత్తే వ్యవదశాస్యదర్పద  
 మనంధీశాలి నంవాలినంసోయం రాక్ష సువగళాని గ్రహకృతేసుగ్రీవమున్వ  
 గ్రహిత్తుంగప్రస్తరభంగలిపునిరిహనిశ్శం కంఠుటంకంత్యజః | సంత

మాశ్చర్యకరమితి ప్రారీతికోదః - వాస్తవస్తు - అభీచ్ఛంభక్తకాంక్షీతంఘటయతీతి అ  
 భీష్టఘటకః రామః - అతులాదీప్తిప్రభాయస్యతాదృశం కోపండంచాపం భజతితత  
 ద్భాగ్భవదంక్షమం - పునఃకించ - సఃఅశేష్టత్యాదీవిశేషణద్వయాన్వితః - అతఏవస్వ  
 యంవిభూతావరయ - ఆతిః - రావణకృతలోకపీడాయోన సతథోక్తః - తైషికః క  
 ష - నిఘటితం అరీణాంభరాదీనాంవక్రంబుడం యేనసతథోక్తశ్చనక - శ్రుధా  
 మంభస్యరాక్షసస్య జంకంకుభకణకం - శకలయంబ భూవేలియత్తదిపం కర్త  
 అమృతంబ్రామహ - కుంభ కణాన్యధైవైరవ్యజేయత్వాదితిభావః || ౬౦ || క  
 థంకుతః - ఉచిదిష - ఉచిదుమిచ్చసి || ౬౧ || వర్షియానితి || వర్షియాన్వైష్ణవ  
 పినక - మారుస్సపత్నావ్యైకైకేయః - సతుమాతువా - తథావ్యేరాజ్యత్వా  
 గోప్యచిత ఏవహ్యదితిభావః - రథై - హస్తానిభిఃపత్తిభిఃపాదాతైఃతురగైశ్చ - సం  
 వన్నంసమృద్ధం - నిలంకులక్రమాన్వీయం - సత్వస్యదీయం - తాజ్యం సంప్ర  
 జ్య - ఘనలహనావింశకప్రాప్తవాన్ అసాహనికీసహచరః రామః - అయ్యుక్త  
 యః అనుచితకర్తా - కథంసహ్యత్ - స్యాదేవేత్యత్రదృష్టాంతిమాహ - గవ్యమితి  
 గవ్యం గౌసంబంధి - దుగ్ధంక్షీరం - అపాన్యత్యక్తా - యవాగూరసం ఉష్ణికాం  
 మౌవాపాన్యతి - నకౌషీత్యర్థః || ౬౨ || శిక్షవైత్తే || సోయంరామః - రాక్షసా  
 నాంరావణాదీనాం వగళాన్యబృందస్యనిగ్రహకణం నిగ్రహకృతై - ఒకాన్యత్యరా  
 వణస్యదవకవమనంగర్వహంతారం - భీః జ్ఞానంతద్బాలినం వాలినం - శిక్షన్  
 త్య అనాదృత్యైవ - సుగ్రీవం - అన్యగ్రహిత్ అనుగ్రహితవా - తుంగప్రస్తర  
 స్యకరీస పాషాణస్యభంగం భదనం లిఘ్నః ఇచ్చః - కః పుమా - టంకంపాషాణభ  
 గకళాం నిశ్నంకం త్యజన్క - పరిజడభస్య అదానం పాషాణభేదనాభాం నీ  
 తారస్తస్యత్ర కర్మణానం గాయ నంబంధం కతుకం - క్రియాథేక త్యాగి నావ  
 ముద్ధీకా - సంకల్పభావ్యం - తలయోతమిర్యాత్ - నిశేషేత్యర్థాదైవత్యస్య - దృష్టే

త్వం కలయెతపం కజనితా దానప్రసంగాయకః ౬౩ అపిచ || కృత్వా సేతుం  
 కిలజలనిధౌఖండయిత్యా దురధ్వాంలభ్యా దేవీంస్సు టవిదితసంశుద్ధిమ  
 గ్నిప్రవేశాత్ | భూయోపేనాంభవనజననీం భూమికన్యామనన్యామంత  
 ర్వత్నిమనయతవనంపాంతసౌలస్త్వహంతా || ౬౪ || విశ్వావసుః || గుణిషు  
 దోషావిహారం కథంకారమాచరసి || ౬౫ || గురావసత్తోక్తినిరాసహతో  
 స్స గురాజ్యమగ్రోపిస రామచంద్రః | తృణాయమే నేనిపుణాయతేనపుణా  
 భృదీశోపిసణాయతుంత || ౬౬ || కించివాల్లినిబలోర్మిమాలినిజాగ్రతిసుగ్రీ  
 వమహీద్యచయం | అస్యశ్రుతిశతవిదితం సువ్యక్తం తేనదీనబంధుత్వం || ౬౭ ||

తాలంకారః || ౬౩ || అపిచ || కించ || కృత్వం || పౌలస్త్యస్వరావణస్వహంతారా  
 మః - జలనిధౌసేతుం లభ్యాదురధ్వాంలభ్యా దురధ్వాంలభ్యా - రావణాదిఖండయ  
 త్యా - అగ్నిప్రవేశాత్ స్ఫుటం విదితా జ్ఞాపితా సంశుద్ధిః పాతిప్రత్యం యస్యా  
 స్తుండేవీం సీతాంలభ్యా - భవనజననీమితిరావణస్వాపి మృత్యువర్జ్యజ్యోతిః - భూ  
 మికన్యామితి అదాని జత్వాన్లోకోత్తరత్వం - అనన్యామితి అన్యస్వరూపతాత్వత్వా  
 త్యాగాదాగ్నత్వం - అంతవత్త్వం గణితామితి కారుణ్యంచ సూచ్యతే - ఎనాం  
 సీతాం - అనయత ప్రాపితవాక్ || ౬౪ || గుణిషిన్వితి || గుణిషుపిత్రాజ్ఞాకరణాది  
 కల్యాణగుణవత్సుదోషత్వస్య ఆవిష్టారం అరోపం - కథంకారం కథమిత్యధః ||  
 ౬౫ || గురావరి || అగ్ర్యః జ్యేష్ఠోపి - సరామచంద్రః - గురావితరదశరథే అస  
 త్యోక్తైః పరద్వయాప్రధానైః తినిరాసః నివారణంతద్రావ్యేణో - స్వం అహం  
 త్వేనస్మియం రాజ్యం - తృణాయత్యణకల్పం మేన - మన్యక మణిత్యాదినాచతుర్థి  
 తతః - పుణాభృదీశః సహస్రముఖశ్చేహపి - తంరామచంద్రం - పుణాయతుః స్తోమం  
 సనిపుణాయతేనకుశలీభవతి - కిముతాన్య ఇత్యధః || ౬౬ || శిక్ష్ప్రశ్నేత్యాదిమా  
 డణంపరిహరతి || వాలినితి || అయంరామః - బలస్య డామిమామాలినముద్రే - వాలి  
 నిజాగ్రతిపతకమానెనత్యపి - సుగ్రీవమగ్రహీదితియత్ - తేనవాలినంత్యక్తాన్వసు  
 గ్రీవాచగ్రహణేన - శ్రుతిశతేన విదితం ప్రసిద్ధం దీన బంధుత్వం సువ్యక్తం భవతిగీ  
 తారా || ౬౭ || కృత్వా సేతుమిత్యాదిపరిహరతి || అక్షీనితి || రామాశ్రీరామరూపాకృ  
 తమహమ్యశరీరయస్యసః | అతఏవశ్రీకవిర్విష్ణుః - వక్షసీలక్ష్యేం అవిరతం సతతంచ  
 ప్రదశిన్ || విష్ణోరేమనవాయినీత్యాగవాదితిభావః - కామః కింతై కవేద్యామిత్యధః -  
 గూఢగీంస్త్వద్విరీభిర్మత్తగన్యైః ప్రబంధకైః అతిస్థితకన్యాపిజ్ఞాతకృగోత్రస్య

అపిచ || లక్ష్మీంపతునిదిభ్రు చప్యచరతంరామాకృతిశ్చి ప్రపతిః | పృథ్వింకా  
 మపిచానుషీ మభినయకా వీరాగ్రయాం ప్రియాం | కల్యాణీంతువనీ  
 మనీచయదహూకస్యాప్య మృప్యన్వచో | మేదిన్యామవలోకితః కిమప  
 రోమానీపుమానీదృశః || ౬౮ || వస్తుతస్తు || గాతుంశ్చాప్యే శ్రితరామభ  
 ద్రాగణా గుణానాం గుణా చరిత్రా || ప్రా జేత సాద్యాః కవ  
 యోచవద్యాః | యదేకదేశా కలనైవి నెశాః || ౬౯ || తథాపి || తదీయగు  
 ణాణామకదైకదేశ కోటితమాం శక్తలామా ప్రమిదమత్ర భవతా శ్రో  
 తస్య || ౭౦ || కకుత్స్థులపర్యాయకలశాణావకాస్తుభః | కాసల్యా  
 గుప్తరద్రా తకల్పక ప్ర సమోదయ || ౭౧ || ప్రాంచత్పద్ధిరథా గారప

కిముతమహర విశ్వగణావహః - అపవాదవార్యం - అమృత్యుకా - ఆసోధానక - కల్యాణీం  
 లోకోత్తరపాతి ప్రత్యకాలినమని - తుశద్దోష్యగణకః - ప్రియాంసతు భార్యాం - విశేషణ  
 ద్వయైకమానైనకభస్వంసూచ్యతే - వనీమరణమనీనయత్ప్రాపితవాక్ - తతః - అపరః  
 శ్రీరామదశ్యః - ఈదృశః మానీ ప్రశస్తమానః పుమాన్ - మేదిన్యాం భువి - అన  
 లోకితః శృష్టః కిం - నదృష్ట ఏవేత్యగణ || ౬౮ || వస్తుతస్తు || విచార్యమాణేనతీత్య  
 గణః || గాతుమిం || శ్రితరామభద్రః - దైత్యక - రామభద్రా ప్రయత్ - గణ  
 నాచరిత్రా - ఆచరిత్యక - గుణానాం గణా - గాతుం సామగ్ర్యాకీర్తితమం  
 కః పునఃగర్హణార్హిత - సమోదయగణః - యతః - ప్రాజేతసాద్యాః వాక్చిత్వాన  
 యః - అచద్యా ఆచిద్యాః - మహత్వానోపేదియావర - కవయః - యేషాం శ్రీ  
 రామగుణానాం ఏకదేశస్వరూపిరం శస్యాపి ఆకలనైవర్ణనేపి - నేనాన సమర్థాః -  
 అతోత్తరాద్యాభావస్యసామద్యైశశ్రీరామ గుణ గణగ్రహణా సమభావేష్వహ  
 తుత్వాద్వాద్యాభావ మారుకల వాద్యుద్దిగం || ౬౯ || తదీయేతి || తదీయాః శ్రీరా  
 మసంబంధినగుణా వీర అణామ తస్యచణానా మేకదేశః విచిదంశః తస్యకూటిత  
 మోదశః తస్యకాక్షోదశభాగః తన్నా ప్రమిదంవత్సమాణం - అప్రసవతాపూర్వో  
 న్యవతా || ౭౦ || కకుత్స్థేతి || ఉపమాదృష్టాదశ్లోకైకంవాక్యం - కకుత్స్థస్యనామ  
 రాజ్ఞి కులంబంశః కన్యాయః ఏకాభావజ్ఞాంతరం యస్యతస్య కలశాణావకస్యశ్రీ  
 రాజ్ఞే చాదుగః గత్వం - ఏతదాప్యకాథా ప్రారేత్యం తవా క్యాశేకమ సర్వత్ర  
 కూటాంతారః - కుత్తప్రాతః పగ్యరాదిః - కల్పకః కల్పపుటః - ప్రసతా  
 గ్రయః పుష్పద్గమః || ౭౧ || ప్రాంచదితి || పంచభుజేశరగః - హరిస్సర్వరథం - బ

రిష్టా రహరిచ్ఛణిః । జానకీలో చనద్వంద్వచకోరానపం చంద్రమాః ॥  
 ౨౨ ॥ సంసారమాగ్రసంచారశ్రాంతచ్ఛాయామహిరుహాః । సర్వభూ  
 త్సజేతాశసముచ్ఛాటనమాంత్రికః ॥ ౨౩ ॥ కరుణాసకల్లాలకదంబవ  
 రుణాలయః । తపోజ్జనాకాంతౌ తటానవహతీయదః ॥ ౨౪ ॥ విద్యా  
 విహరణోద్యా నంపనయా స్థానమంటపః । సౌలభ్యప్రాభవోత్సాహ  
 సమావేశనివేశనం ॥ ౨౫ ॥ సౌజన్యవాదాస్యకయోస్సామానాధికరణ్య  
 భూః । సౌముఖ్యముఖ్యభవనంసౌహృద్భక్త వితదికా ॥ ౨౬ ॥ ప్రసాద  
 త్త్వైఃపా సాదఃప్రతాపస్య పరగతిః । ప్రాణప్రతిష్ఠాక్షిప్తానాంప్ర  
 పన్నానాంపరాయణం ॥ ౨౭ ॥ అనపాయసన్మృదామన గాహనదీప్తికా  
 కా । జంభతాసనజీవాతుజన్త గేహంబయశ్రియః ॥ ౨౮ ॥ చువారఃఖా  
 రదారిద్య ౧ దక్షిణరఖగేశ్వరః । తత్త్వాత్పత్తావకాదేహధ్యాంతి రాజవ  
 బాంధవః ॥ ౨౯ ॥ సుబాహుసుత్రమాతంగసంహారవరః । భాగవా  
 గ్రహదావాగ్నిపరిమాజననిరుకరః ॥ ౩౦ ॥ విరాధాఖ్యదురాతకవి

కోరః జ్యోత్స్నాపాయీ ॥ ౩౧ ॥ సంసారేతి ॥ శ్చాయాచటాబుహా సమయః - జె  
 తాతాఃపిశాచభేదాః - మాంత్రికభూతవైద్యః ॥ ౩౨ ॥ కరుణైతి ॥ కల్లాలకదంబవ్య  
 భుతరంగనమూహాః - వరుణాలయః సముద్రః - ఆకాండః కామాః - లోయపః  
 మేఘుః ॥ ౩౩ ॥ విద్యైతి ॥ సౌలభ్యం సావ్యతాప్రాభవంప్రభుత్వం తత్త్వచక్  
 యోఃవిభోవిరుద్ధయోః సమావేశస్య ఎకప్రవాసస్య సత్తవగృహం ॥ ౩౪ ॥ సౌజ  
 న్యైతి ॥ సౌజన్యం సుజనత్వం వాదాన్యకంప్రదాత్పత్వం లయోస్సామానాధికరణ్య  
 భూః సహజానదేశః - ఎతయారపి విరుద్ధత్వాల్లోకోత్తరత్వం సూచ్యతే - సౌము  
 ఖ్యంప్రసన్నముఖత్వం - సౌహృదకాంత్రితప్రేమ - వితదికావాదేః ॥ ౩౫ ॥ ప్ర  
 సాదేతి ॥ గతిఃప్రాప్త్యస్థానం - క్లిష్టానాం క్షేత్రేనపీడితానాంమృతకల్పానామిచ్ఛాదః -  
 ప్రాణానాంప్రతిష్ఠాప్రతిసంధానం - ప్రపన్నానాం శరణాగతానాం పరమయ  
 నంప్రాప్త్యస్థానం ॥ ౩౬ ॥ అనపాయైతి ॥ దీప్తికావాహినీ - జురకానసన్యై భంప్రస్య  
 రావణోపక్రమేణమృతప్రాయస్య - జీవాతుజేవనవాదభంగేహంగృహం ॥ ౩౭ ॥  
 చువారైతి ॥ దక్షిణరఖగేశ్వరః - ఖగేశ్వరః గరుత్మాకాధ్యాంతిరతయః - రాజీవ  
 బాంధవసూర్యః ॥ ౩౮ ॥ సుబాహుయైతి ॥ మాతంగసంహారజః - కెనకీసింహః - భాగవా  
 న్యవరకురామస్య - ఆగ్రహః క్రోధః - నిరుకరఃప్రవాహః ॥ ౩౯ ॥ విరాధయై  
 తి ॥ విరాధాంకన్యదుష్టరోగస్యవిద్రావణంసాధనం - కింసాకః విషదృశ్యః - వరశ్చంద్రకు



ద్రావణమహాపథం | ఖరమాపణకింపాకఖండవై కచరస్వధః || ౧౦ ||  
దుమోహచనీచమారీచకీచక ప్రబలానలః | గృధ్రరాజస్యకాకాదిలోకా  
క్రమణవతానీ || ౧౧ || కబంధమయకాసారకబళీకరరణావహః | శబరి  
చిత్తకుముదశారదబోధిన్నికోదయః || ౧౨ || పావమానీయశఃకాశప్ర  
కాశశరదాగమః | ప్రగల్భవాలిజీమూతస్రోత్సరణసమీరణః || ౧౩ ||  
సుగ్రీవరాజ్యసామగ్రీ సుదీపకాననాకసాం | దుఃఖోధధునీనాథజాడ్య  
రోగచిటిత్సకః || ౧౪ || దుష్టసక్తంచరస్తోమఘామకేతువిజృంభణం | కుం  
భకణానాం హంభోధిస్తంభనైకుంభసంభవః || ౧౫ || బలీయోరావణప్రా  
ణపాపాణదశనాపవిః | విభీషణస్యసామ్రాజ్యవిశ్రాణనసురద్రుమః ||  
౧౬ || అమోఢ్యాపురనారీణామర్జ్యోరత్యద్భుతోత్సవః | రమతేమమతే  
జన్వీరామఃకానసమోహృది || ౧౭ || ఆత్రకిలపవిత్రచరిత్రఃకశ్చిద్విష  
శ్చిదపసగ్రిమిత్థమనుసంభతై || ౧౮ || ధ్యాయామిరామమభిరామగిరామ  
రంగధారామ దఘ్నమితరామ మరెర్విరామం | అరామమద్భుతరాత

కారః || ౧౦ || దుమోహచై || దుమోహః దుస్త్రాజ్యః - కీచకః వేణువిశేషః - వ  
తానీచకః చీమగణః || ౧౧ || కబంధతి || కాసారస్యవరసః కనుకీకరణశ్లోష  
ణం - శబరిభక్తానిత్తిరాతీ - కుముదంశ్చేతోత్సవం || ౧౨ || పావమానీతి || పావ  
మానిహానామాన్ - కాశానిశరప్రస్పృశి - సీమంః సీమః - సమీరణః వాయుః ||  
౧౩ || సుగ్రీవేతి || సామగ్రీసాధనసంపత్తిః - కాననాకనఃకవయః - సుదీపం  
శ్రేయస్తరదివసః - ధునీనాథస్య సముద్రస్య జాత్యం మూఢత్వమేవవైత్సరో  
గః చిటిత్సకఃవైద్యః || ౧౪ || దుష్టుతి || ధూమకేతురుత్పాతనవాలనక్షత్రం - కుం  
భసంభవః అగస్త్యః || ౧౫ || బలీయ ఇతి || బలీయాన్ బలవృత్తిః - పవిః ప  
ప్రా  
యుధం || ౧౬ || అమోఢ్యతి || కామసమభివ్యవహ - రమత్రేన్రీడతి - సర్వదాతం  
భజామిత్యధః || ఉత్తవిశేషానిత్రమేణరామాయణకథాసూచకాని || ౧౭ ||  
అత్రైతి || కశ్చిద్విషభై దేతత్తోవ్యకతాన్ - ఏవమగ్రేసి || ౧౮ || ధ్యాయామితి ||  
అభిరామ యాగిరా వాక్యైధుర్యేణై త్యర్థః - మరందస్య మకరం ద్రస్య ధారాయా  
మదం హంతితిమదఘ్నం - ఇతాప్రాప్తారామాసీతా యేనతం - ఆరేశశ్రోజితా  
వేకవచనం - విరామంనాశకం - అద్భుతతరాణాం అమూనాంపతాంవగుణానాం  
జిరామమా స్పదమిత్యర్థః - ఘోరమా మయం సంసార రోగంహంతితత్ స్మృతి

మలస్థుణానాం ఘోరామయస్థు మఘురామరవందితాం స్త్రీం ॥ ౯౦ ॥  
 దయాసముదయాలయము బధి కాననై కాననై పలాశన పలాయన ॥ ౯౧ ॥  
 యికాముకాకెధామికాకె ॥ సమీరబసమీడితే స్రువిశవి త్తమేన మేఘ  
 భీష్మకవలీముఖేనుజభమికాణి బ్రహ్మణీ ॥ ౯౨ ॥ అస్త్రామాసస్థంప్రియా  
 మ్రుహితృణా మాసస్త్వ రాధేధాను దాకరామాసమునై శ్శీలాపిన్వవరా  
 మాసస్వయంపాదుకా ॥ కుల్యామాసనుహాకామోపి కపయోయోధాం  
 బహుపుస్త్రథా పాలస్త్రోవ్యసరకాం బహువబ్బహు నాల్వంమానుషా మాను  
 థా ॥ ౯౩ ॥ అశిలాప్రాణదపదై రచరాచరము క్షిదైః ॥ అసర్వసూర  
 భయదై రశ వాధను రదానైః ॥ ౯౪ ॥ అబ్రహ్మస్త్రీ కృతత్వదై రత్వణీ  
 కృతరావణైః ॥ అలంకాతరదై నైరలంకాపురిసాధకైః ॥ ౯౫ ॥ భరివి  
 మానందక్షిణశఃప్రస్థాప్య ॥ కృశానుముద్దిశ్య ॥ ౯౬ ॥ శిథిలభవభేదా

మనైరమదైశ్చకందితాంస్త్రిం- ధ్యానామి ॥ ౯౭ ॥ దయైతి సయాః సముదయై  
 రాశైః ఆలయస్థానై-కాననై- ముదా అధికం సర్వోన్నతమాసంయన్యతస్త్రిక- పలాశ  
 నానా రాక్షసానాం పలాయనైవీత్రాదై ప్రణయవరిచయవత్ కార్ముకంధమియన్య  
 తస్త్రిక-ధార్మిక- సమీరబసమీడితే హనూమత్సుత- సత్తమ- బలీకృతాః పలీముఖాః  
 కపయోయేన తస్త్రిక- మనబధర్మిణీ బ్రహ్మణీ శ్రీరామ- మ- భీష్మకమదియమనః- ప్రవి  
 శ-తంభజేత్యధిక ॥ ౯౮ ॥ అస్త్రామాసైతి ॥ హాథగవత్ శ్రీరామ-తవ-తృణం-ప్రియా  
 మ్రుహితృణీతి ప్రియా మ్రుహితస్త్రికాకాకాసురదివయ- అస్త్రామాస ఆయుధవహాచ  
 చార- అస్త్రాదిశబ్దాచారాశ్చాక్షిపి అనెకాక్షిపిత్వామాదేశేనాపైభావతేరావ  
 నప్రయోగః- స్వరారేఖః శివచావః- తృణామాన- శిలాపి- మునెనోకతమన్య- దారా  
 మాన- పాదుకాత్పదీయా- స్వయం- స్వవరామాన- రాజాబహువ- భరతేన తస్మాద్రా  
 బ్యావకాణాదిభావః- మహాదావోపి- కుల్యామాన- కపయోపియోధాంబహుపుః- త  
 థాతాదృశః- పాలస్త్ర్యః- రాక్షణః- మశకాంబహువ- కింబహునా- త్వం మానుషామాని  
 థా ॥ ౯౯ ॥ అశిలైతి ॥ శ్లోకద్వయమకంపాక్యం- అవకానంభంజనం- కాతరాభితాః- అ  
 లమితి సైత్య- ఈద్య- శాదేవామానంత్యత్వర్థః ॥ ౧౦౦ ॥ ౧౦౧ ॥ ౧౦౨ ॥ శిథిలేతి శిథిలః- మా

స్లిష్టవై కుంతపాదా కృతవిపదపమోదాస్లిష్టవిత్తప్రసాదా | విమలతరత  
రంగావిశ్రు శాంబోధిసంగావిహితదురితభంగా వీత్యతామత్రగంగా |  
౯౬ || కృతానుః || ఉపేక్షః యానిభాగీరథీ యానిపానీయాని కిమితివీక్ష  
ణీయాని || ౯౭ || యతః || యేషాంజనిశ్చ రణత స్తుహిరణ్య హర్తుదోక్ష  
షాక రేణ గురుదారవి తైసమాల | బ్రహ్మత్తమాంగభద్రప వసహస్థితి  
శ్చఖ్యాతోలయాజలనిధౌకిలగాంగవారాం || ౯౮ || విశ్వావసుః || మంద  
మ తేకింముకుందపాదారవిందమరందధారాధునీమపినిందసి || ౯౯ || పశ్య ||  
గాంగాని వారిగరుడస్వ జపాదపద్మాదావిబలా భూపురపునః పునరిందు

వీతః భవాత్సంసారాత్థేదః యయానా- స్లిష్టః ఆక్రీతః నైకుంరస్యపాదః యయానా- కృతః  
విపదాం అపనోయః వారణియయానా- స్లిష్టానాంచి త్రస్యప్రసాదః కుంభాహిత్యరూ  
పంనై మకల్యంయతస్మా తజ్జనకైవ్యర్థః- విమలతరంగా-విశ్రుతాంభోధిసంగా-విహితః  
కృతః దురితభంగా-యయానా- గంగా- అత్ర పురోచేతేవీత్యతాం || ౯౬ || ఉపేక్షణీయా  
నీతి || ఉపేక్షణీయాన్యనాదరణీయాని ఉపసమీపే- ఈక్షణీయానిదశానీయానీతిచ || ౯౭ ||  
యేషామితి || యేషాంగాంగానాంవారాంజలానాం- జనిజాన్మతు- హిరణ్యహతుః- స్వ  
దాన్యైయనః- చరణంకర్తవ్యణాన్యైయః- తస్మత్తహపాతకాత్- ఖ్యాతాప్రసిద్ధా- బ్ర  
హ్మణః- బ్రహ్మణస్య ఉత్తమాంగభద్రః శిరశ్చేత్తుమాశా- గురోరాచార్యస్యదారాణాం  
వీతేన- అతపవదోషాకాంసర్వేషాం అకరణస్థానసహ-యేషాం- స్థితివానః- అనేన  
తత్సంయోగపాతకమప్యత్రం- జడానాం మూఢానాం మద్యపాయినామియావత్ తన్ని  
ధా-యేషాం తీయతేతి నైకీభూయత ఇతిలయః నైత్రీ- ఖ్యాత ఇతియథా యోగం సర్వత్ర  
యోజ్యం- అనేన సురాపానం సూచ్యతే - తథా వసుషాపాతకవంశకా శ్రయాణి గంగాజ  
లానీతి ప్రాతీతికోధాః- వాస్తవస్తు - హిరణ్యహిరణ్యకశిపునామైకదేశగ్రహణం-  
తద్ధతుః విజ్ఞానః- పాదజ్ఞస్త- బ్రహ్మకపాలధారిణిశ్చ సన్యమాశౌభ్యహస్తవిత్త్విమిత  
నిశాకరేణ సహస్థితిస్సముద్రమేళనమితి || ౯౮ || ౯౯ || గాంగానీతి || గాంగాని- వారిజలా  
నిరేషాంతమిదం- గరుడధ్వజపాదపద్మాదావిబలా భూపుః- ఇంద్రమూర్తింపునః - అపునః  
పవిత్రీతత్రుః- విచిత్రం దృష్టం- సగరస్యరాజ్ఞః - అన్వయంపుత్రసమాహమిత్యర్థః -  
అమృతం న్నగం- సవిష్ణుతేజురణంయత్ర తిత్వత్సత్వైః- నిన్ద్యగః- యయానా- అతత్తి

మాధీం । నిన్య విచిత్రమమ్మ తంసగరాన్వ యంచనాతోధి కంభవివవి  
 త్రతమంసమంవా ॥ ౧౦౦ ॥ సాసర్వతోముఖవతీత టిసీసరాగాంమూ  
 ర్దిర్విధేరివవిభుతిఃసరస్వతీంచ భేదస్త్వియాబలిజితశ్చ రణారవిందా  
 దాద్యా బభూవ చరమాకిల నాభిపద్మాతీ ॥ ౧౦౧ ॥ అపిచ ॥ భాగీరథీం  
 ప్రాప్య బుధాఃపితృభ్యో జలాంజలిం సాదరమ పాయంతి । పాపానిస  
 ర్వా నితతఃపితౄణాంభవంత్య హృదత్తజలాంజలిని ॥ ౧౦౨ ॥ భా  
 గీరథీయః పటుధీరు పాస్తైః । యథాక్రతున్యాయత ఎవధన్యః । దేవశ్చ  
 మేత్యత్రిదివేసురాణాం భాగీరథీవ్యపదేశమేతి ॥ ౧౦౩ ॥ సరస్వత్యా  
 స్తేష్టాసతిత్వ తనయానింగితయురా । స్ఫురద్గుచ్ఛస్వచ్ఛాప్రకృతిరివభాతి

తఃగంగాజలైశ్చః-అధికంపవిత్రతమం-ఘనీనాస్తి-అతఃఎహం-సార్వవిభక్తికస్తసిత్-  
 సమంపవిత్రతమంవానాస్తి-కింతున్యూనాన్యవతస్సర్వాణీత్యర్థః॥ ౧౦౦॥ సేతి॥సరస్వ  
 తోముఖంజలం- సర్వతఃచతుఃపాశ్వేషముఖాంచతద్వతీ- పుష్కరంసర్వతోముఖమి  
 తిజలపర్యాయేష్యమరః- సాగంగా-విధేప్రొహ్లాణః- మూలిశ్శరీరమివ- రాగేణఆర్య  
 జ్యోనఆరురాగేణజనహితాంసరాగాం- సరస్వతీనామనదీంవాతీంచ-విభక్తిచ-కింతు-  
 ఆద్యాద్వయఃప్రభమాగంగా-బలిజితఃవిష్ణుః-చరణారవిందాద్బహువజాతా-చరమా  
 నాభిపద్మాత్ బభూవఇతిఇయాఎతావాభేదఃవిశేషః॥౧౦౧॥భాగీరథీమితి॥బుధాః  
 కర్తవ్యకుశలాః-భాగీరథీంప్రాప్య- పితృభ్యః-జలాంజలింనివాపాదజలిం - సాదరం  
 ధూరితా-అపాయంతి-దదతి- తతఃనివాపదానాత్సర్వాణిపితౄణాంపాపాని-దత్తఃకృ  
 తఃజలాంజలిఃనాస్తుకంపితరస్సంబంధినైత్యుత్పన్నజలమిదేవఃస్తైస్తథోక్తానిభవంతి-  
 పితౄంతస్సంప్రసృజంతీత్యర్థః-అహృద్యాత్పార్యై ॥ ౧౦౨॥ భాగీరథీమితి॥పట్టిసమ  
 భాగీరథీసన్యసః-యఃజనః-భాగీరథీముపాస్తేభజతే- అతఎవధన్యస్స-యః-యథాక్ర  
 తున్యాయతఃయాంవై దేవతాముపాస్తేస్తేభజవతీత్యాత్మకాత్- దేవమేత్య- త్రిదివే  
 వస్వ-సురాణాంసంబంధినంభాగీరథీత్యాకారకంప్రపదేశంప్రపహరం- సురాణాం  
 మధ్యేభాగీలమృతాదిభాగవా- రథీవిమానవాంశ్చేతివ్యపదేశం-ఏతి- ప్రాప్నోతి-సు  
 రాణాంఇతిసావకధంనిబోజ్య॥౧౦౩॥సరస్వతీతి॥సరస్వత్యాపితయాస్తి-సవితృతత



యన్యైషాపీతవస్త్రవ్యవహరం ॥ ౧౦౮ ॥ పశ్య ॥ యేషుషాన్మ భుజోగజోః  
త్రయహ యారో హాస్సు గహం తరేమ త్తాభిర్మహితా భిరత్రవి హరం  
త్యాము క్తముక్తాస్రజః ॥ తే ఘోరాస్థిభరావిరాజదనదు ద్వాహావిషాహా  
రిణోన ర్విష్యంత్యవశాత్కృశాననిల యానీచైఃపిశాచై స్సమం ॥ ౧౦౯ ॥  
అన్యచ్ఛ ॥ దత్తంసాధుము దేయదేకమపిత తైః-త్రప్రభావాన్మవేత్కా-  
మంకోటిగుణంభవాంతరథ తిఖ్యాతంత్య యిత్వా స్థయా ॥ వాసంప్రా-  
ప్యముహుర్భు హూనిదదతో వాసాం నిజన్మాంతరే ॥ లోకాహంతభజంతి  
దిగ్విసనతాం హే కాశిభుభ్యంనమః ॥ ౧౧౦ ॥ వారాణసిత్వ యిసదైవ

మగోచరత్వాదితిభావః ఇతివాస్తవాధికః-ప్రాతీతిక ప్రసవప్రవహం ॥ ౧౦౮ ॥ కాశీమర-  
ణాస్తక్తిరిత్యత్రముక్తివనస్యసారూప్యవరతామత్రిత్యాహ ॥ యితి ॥ అత్రకాశ్యాం  
యజ్ఞాః- మృక్షంషడ్రే సోవేతం అన్నంభంజఇతితత్పుజః - ఆముక్తాఃభృతాఃముక్తా  
స్రజఃముక్తికహారామైస్తే - గజోత్తిమహయాగోహశ్చభవంతి- కిలచ- సుశేషంపతరే-  
మత్రాభిస్సౌందర్యాదిగనితాభిమహిళాభిరంగనాభిస్సహ-విహరంతిక్రీడంతి-తే ఏ-  
వంవిషయావరక్రచీత్రా అపీతివాస్తవాధికః - జనాః - విమహరిణిః - ఘోరాణి అ-  
త్యంతభీకరాణిఅస్థినిభరంతీతిభరాః - విరాజన్ అనద్వాకృత్యుభావః వాహః వాహ-  
నంయేషాంతేతథోక్తాః - అవశా ఉన్నతాఃస్వకం త్రాశ్చేతి చతుష్టయం విధేయం-  
నీచైఃపిశాచై స్సమం - కృశాననిలయాన్పతరః - సతికవ్యంతి నృత్యం కరిష్యంతి-  
అత్ర ఇతిశేవః - తామ్రగున్నతానామీశ్వరైశ్చైశ్వరాణీయ మిన్ద్రహితిదూషణం-  
వస్తువస్తు - ఈదృశవిషయావరక్రచీత్రానామపి శివసారూప్యముక్తిసంపాదకేయ  
మన్యన్నకిమపీపుశంతేత్రమితి త్రతీతేర్వస్తునా లంకార భవః ॥ ౧౦౯ ॥ ఏత్రమి-  
తి ॥ బాకాశి - ఏకమపి - కిముతవస్యయాదికం - యత్ యజ్ఞాతీయంవస్తు - సౌభాగ్య-  
పాత్రస్యముచే - దత్తం - జనేనభుక్త్యాత్ర ఇతిశేవః - తవ్యస్తు - తే త్రస్యత్వద-  
స్యస్యత్రభావాద్యుపాంతరే అన్యజన్తవి - కామంభృశంకోటి గుణం కౌటి సఖ్యా  
కంశతభవత్సంపద్యత ఇతివచనజాతంభ్యాకం పురాణాదాదితిభావః- త్వయితుహ-  
సంప్రాప్య - ముహుః - ఆస్థయాఅనక్త్యా - బహూనివాసాంసేదభతః - నాభ్యస్తా-  
చ్ఛతురీతి సమ్మి షెభః - లోకాఃజనాః - జన్మాంతరే - దిగ్వి సనతాందిగంబరత్వం-  
భజంతి - హంతేతిభేదే - తుభ్యంనమ ఇతినమఃకాత్యాజై స్వత్యమితిప్రాతీతికః -  
శివసారూప్య దాయిత్యతుభ్యంనమః హంతేత్యా సలచే ఇతివాస్తవః ॥ ౧౧౦ ॥

సరోగభూమా వారోద్య భూమిరితికా మలీకవాదః । సంతస్తుషాంభవతి  
యత్రనపుస్స శూలంజనాంతరేపిజల భారవమత్రమాంగం ॥ ౧౧౧ ॥ వి  
శ్వావసుః ॥ అనిపుణధిమణగుణోదయా మపికిమితిదోషీకరోషి । యదెతి  
న్నగర వాసినా భోగినా యోగినాంప్రాప్యం శివసారూప్య నూప్యతే ।  
౧౧౨ ॥ అత్ర దేహమపచిత్రమపాస్య స్మచ్చమృచ్ఛ తివపుఃకిల యస్య ।  
లోచనశుచిరవాస్తవితాలెమస్తకహరిపదాంబుశిటాలె ॥ ౧౧౩ ॥ అదః  
పురవాసినామన్యాపిప హధన్య తా ॥ ౧౧౪ ॥ ప్రదోష వత్సాస్త్రహ

వారాణసీతి ॥ హవారాణసీకాశి - యత్రత్వయి - సంతస్తుషాంభవతీనాం - వపుఃజ  
న్మాంతరేపికిముతాస్త్రిజన్మని - శివసారూప్యజన్మనిచ - సశూలం శూలరోగేణశూలా  
యథేనచాన్నితం - భవతి - ఉత్తమాంగంశరః జలభారః శైత్యరోగః గంగాజలతివ  
యశ్చరద్యభ్యవతి-యతస్తతః-నదాసరోగభూమాత్వయి - ఆరోగ్యయత్రాభూమిరితివా  
దః-కామంశ్యశంఅలీకఃమృషానాదఃప్రవాదః-నరఃగంగాత్రవాహంగచ్ఛతిప్రాప్నో  
తితిసరోగా-భూమిరితి అఃవిష్ణుభిఃపంచమాధవః- రెణలోచనాన్నినాయుక్తః-ఃశివః  
విశ్వేశ్వరః- తాగచ్ఛతీత్యరోగా - తతస్యాఃభావఃఆరోగ్యం- తేనయత్రాభూమిరితిచ-  
కామం-అలీకవాదజతికామః-నాలీకవాదపవెతివాస్తవోర్థః- అత్రయమృష్టత్యాదిష్టో  
త్తత్రయవాచ్యయానిపదయైకవిధస్తుతిప్రతీతైర్వాన్యవిస్తుర్యలంకారః ॥ ౧౧౧ ॥ త్రిని  
పుతేతి ॥ హానిపుణధిమణమపదబుధై - గుణన్యశివసారూప్యాదేఃఉదయఃయస్యాంతాం  
నారాణసీం-తిమితికుతోహేతోఃభోగినావిషయామభవతాపి - ఎతన్నగరకాశ్యాంవాసి  
నా - యోగఃహతాదితద్వతాం - ప్రాప్యం - శివస్యసారూప్యంసమానం ఉపాసిత  
దేవతాకుల్యంహంపంయస్యాంతస్యాభావస్సారూప్యముక్తిః ॥ ౧౧౨ ॥ అత్రేతి ॥  
అత్రకాశ్యాం - అపచిత్రంమలమూత్రాదిబంధురం - దేహం - అపాస్యకత్వ  
జంత్యక - అచ్ఛనిర్మలంభవరంభ - వపుఃశరీరం - ఋచ్ఛతి - ప్రాప్నోతి - యస్య  
వపుషస్సంబంధిని - అపాస్తమాశ్రితంసటాలంఘాలయనతస్త్రిక - లోచనై - శు  
చిరగ్నిఃఅస్తి - జటాలెజటాయుక్తై - మస్తకై - హరివదెతాకాశే అంబుగాంగంఅ  
స్తి - తద్వపుశినిసంబంధః - అపాస్యక ఋచ్ఛతీతి వర్తమాననిదేశశేన దేహత్యా  
గవమకాల మేవ శివ సారూప్యలాభ ఇతిసూచితః ॥ ౧౧౩ ॥ అదజితి ॥ అముష్టీక  
పురకాశ్యాంవాసినాం - అన్యాఉత్తసారూప్యమురైరన్యా - భన్యతాశ్చైష్ట్యం ॥

ప్రహోషనటాంభకారివ్య పదేశమంతే | ప్రకాశయత్యే షహితా రకోద్య  
ద్వణాన్మృణాంకణ నభఃప్రదేశే || ౧౧౫ || ఇతిగంగాతీర జనపదం  
కృత్స్న మవేక్ష్య సాంజలిబంధం || ౧౧౬ || ప్రాతఃప్రాత జాహ్నువీ  
వారిభక్త్యా గాహం గాహంక్లప్తనిత్యక్రియేభ్యః | పుష్పైరాద్యం పూ  
రుషంపూజయద్య ఏపూతాత్త భ్యోభూసురేభ్యోనమోస్తు || ౧౧౭ || కృ  
శానుః || కిమతద్దేశవాసి నోపిద్రాప్తాణాః కేవలం కలిమా హత్కృతలి  
తశాస్త్రీయచర్యా విపర్యయాః | త్వయానమస్మి కయంతే || ౧౧౮ || ప  
శ్యతావత్ || ప్రాయశాన్యకాశీ దేశజనస్య సుచర్యావిపర్యాసం || ౧౧౯ ||  
ప్రాతహంకృత తాన్లవోపిరజకస్పృష్టజడో రాసభైరూథాథా

౧౧౮ || ప్రహోషవదితి || అంభతా నామకచ్చవ సురః తస్యారంభకారిః - అన్య  
త్ర - అంభకారః అస్తిన్నస్తీతి అంభకారీ - ఇతివ్యవదేశంనాను - ప్రాతః - ప్ర  
హోషసాయంకాలనటతీతనటః - ఎఱుః శివః - ప్రహోషవత్ - ఇహాకాశ్యాం - స్మ  
ణాం - అంతెహవసానె అన్యత్రదినాంతే - కణానభఃప్రదేశే వ్రత్రవివరాం  
తవత్యాకాశప్రదేశే - అన్యత్రకిరతిన్యాప్నోతితకణః వ్యావరః నభఃప్ర  
దేశఃతస్మిన్ - తారవతతారకఃప్రణవః - సావధానః - తస్మిన్ఉద్యతః ఉచ్చార  
ణనవ్యక్తిభవతః - వణాణామకారముకారంమకారంచక్రిత్ - అన్యత్ర - తార  
కాభ్యనకుత్రేభ్యః ఉద్యతఃవణాణాం కాండి - ప్రకాశయతి ఉపదిశతి - అన్య  
త్రప్రకటయతి - అత్రవైష్ణవాః - అత్రప్రావేశూర్త్యై మమాదేమరుప్రస్తార  
కంబ్రహ్మపది శతీత్యత్రతారకో రామమంత్ర ఇత్యాచఖ్యః || ౧౧౯ || ఇతితి  
కృత్స్నంనమస్తు - జనపదంరాష్ట్రం || ౧౧౬ || ప్రాతరితి || ప్రాతఃప్రాతఃశి  
త్యంప్రాతఃకాలే - భక్త్యా - జాహ్నువీవారి గంగాజలం గాహం గాహం అవగా  
హ్య - ఆభీక్ష్యేణము - క్లప్తాః అనుష్ఠితాః నిత్యాఃక్రియాన్సంభ్యాదయః యైస్తే  
భ్యః - అద్యంపురాణం పూరుషంహరిం హరింవా - పుష్పైఃపూజయశ్శ్యః - అతవి  
వఃపూతః అత్తాదేహః మనః జీవేవాదేహం తెభ్యః - ద్రాప్తజేభ్యః నమోస్తు ||  
౧౧౭ || కిమితి || కేవలమత్యంతం - కలెర్వగన్యసూహృద్యై నకలితః సంకతః శా  
స్త్రీయాయాః శ్రుతిస్మృతి విహితాయాః చర్యాయాః ఆచారస్య విపర్యయః వైష  
తీత్యంవిహితత్యాగనపిద్ధసేవనరూపంయైస్తే - అపిగహాయం || ౧౧౮ || ౧౧౯ ||  
ప్రాతరితి || జడఃసూభః - అత్ర నిపదవలః శాస్త్రీయచర్యావికలః - పుష్పవ్రద్దేశ



రయతేపటాననుదినంధ్యత్వా బహిర్గచ్ఛతి - గత్వాస్త్రేచ్ఛ ముఖాశుచీణా  
 స్పృశతచస్పృష్టా వ్రపినన్నా త్యజేదానన్నా తోష్యథభుక్త పశుచప  
 లోభుక్తా వ్రపినన్వ్రీడతి || ౧౨౦ || కించ || శస్త్రైర్జీవతిశాస్త్రముజ్జ్వలితప  
 గంశూద్రాహ్యతైరంబుభిత్సన్నత్వాచామతీదేవతాస్సపయతీస్సై  
 రంపచత్యోదనం | ఉచ్ఛిష్టాన్న విభేతీయాతియవనైరుచ్ఛావచైస్సం గ  
 తింమాతం గాన్ని కటాగతానగణయన్తాగాన్తూహర్తాహతే || ౧౨౧ ||  
 నీచైర్మూర్త్య వనైశ్శు నీభిరపి వానిశ్శం కమాలోకితంభుజైవజ్జీ విమామ  
 తైస్స హనరైరజ్ఞానవేదాతురః | మద్యాస్వాదనమత్తచిత్తజన తామో  
 హాయభీహనతః శ్రాత్వాణ్యారభతేశ్రుతస్త్వ తివచోహురాణ్య సారాణి

వాసీ - ఆపదినంసత్వైకస్మిన్నిశ్యర్థః - ప్రాతః - కృతః ఆప్లవఃగంగాయాం స్నానం  
 యననతపోహృతి - రజకస్పృహకోరానృతః ఉధాకోపటాకోధారయతే - భృ  
 త్వాబహిర్గచ్ఛతి - గత్వాస్త్రేచ్ఛముఖాశుచీణవాక్ స్పృశతచ - స్పృష్టావ్రపి  
 నన్నాతి - నన్నాతోపి - నజకాన్యనుభవసేతనమానః - అభిభుజై - భుక్తావ్రపి  
 నన్వ్రీడతీనలజ్జితే - అపాదిత్యాశ్చర్యే - అత్రరజకస్పృష్టరానభారాధ పటథా  
 రణాన్యనేకకారణసత్వైపిలజ్ఞానత్వేత్విశేషోత్తిరలంకారః || ౧౨౦ || కించ || శ  
 స్త్రైరితి || ఎఃశస్త్రైః ఆయుధవృద్ధిజీవత - పరీక్షాధామపి తథారణ్య  
 నిషిద్ధత్వాదితిభావఃశాస్త్రైవేదాది - పరంనర్వహ - ఉజ్జ్వలిత్యజతి - శూద్రా  
 హ్యతైరంబుభిః - భిదమాదన పాకపర్యంతమనైతి - ఉచ్ఛావచై నానావిధైర్య  
 వనైఃస్తైశ్చైస్సంగతిం నృశకం యతిప్రాప్తోతి - నికటం నమిప దేశం ఆగ  
 తానపి మాం గాఢచందాలాన గణయన్ అవిచారయన్త్యే - మాగాఢ - ము  
 ఘనసత్వైకదా ఏకవారంచ - గాహతేప్రవిశ్యగచ్ఛతీత్యర్థః || ౧౨౧ || నీచైరితి ||  
 అజ్ఞాతం అనభీతం తెలస్య అక్షరం ఏకంయననః - ఎః - నీచైర్మూర్త్యవనై - కిం  
 బమనా - శుభిః నీకునకస్త్రిభిరపివా - ఆలోకితం ఆన్నాది - ఎతాదేవశత్యా  
 హ - వజ్జీవిమామతైస్కరైర్వద్యవాయిధిన్నహ - నిశ్శంకం నిగతో భయలోక  
 శ్రంశ భయం యథా ఉధాభుజ్జే - కించ - మద్యాస్వాదనమత్తచిత్తాయాః జన  
 తాయాః జనసమూహస్యమూహం అయం కమరః దానపాత్రమితిభ్రమక్రస్తుం  
 మాహయ - శ్రీయాధైత్యాది నాగశుభీ - భయః కరలోకాత్ భయస్య హనతః  
 త్యాగం కృత్వా - అజ్ఞాతం కంఠమీ - శ్రుతిస్త్వతికచసంధూధానీ అతిధిసంపా

చ॥౧౨౨॥ కన్యాంకామప్యదూహ్యప్రవిజహదుదయద్యౌవనామజ్జవనాం  
 ర్తవ్యాశాపాశకృష్టోభ్రమతివిరతరంహంతదేశాంతరేషు । అన్యోన్య  
 శ్లైషవాంఛావిగళితవయసోరాత్తమాలిన్యమత్సోర్ధంవత్సోర్వాదితైవం  
 హతవిధిరుభయోగ్లోకయోశ్శోకయోగం॥౧౨౩॥ నాధీతేత్రజనోయదికశ్చి  
 దధీతేశతేనహస్రైవా । దుస్తరైషుశ్రౌమ్యతినూరికురుతే శ్రుతిస్త్రుతి  
 సుతరాకా॥౧౨౪॥ విశ్వావసుః॥ కష్టమరే బ్రాహ్మణనిందాంశ్రుణ్వతఃకంఠ  
 తేమమహ్యదయం । యస్త్యయోవన్యస్తస్యచర్యావివర్యయఃసపకలెరే  
 వదోషోనబ్రాహ్మణానాం॥ ౧౨౫॥ కలాయుగేకార్తయుగంచారిత్రంకుత్ర  
 నామసంభావ్యతేదురితలతికోపఘ్నయితాత్మాదుర్జయఃఖలుకలిః॥౧౨౬॥

దితానీత్యధః॥ అతవివ. అసారాజినిష్ఫలాని-కమాణి. ఆరభతేకరోతి॥ ౧౨౨॥  
 కన్యామితి ॥ అజ్ఞః. అతవివ - కామపి అనిర్యాచ్యరూపసాశీలాదిగుణాంకన్యాం - ఉ  
 దూహ్యపరిణేయర్తవ్యాశాపాశకృష్టః - అతవివఉదయద్యౌవనామజ్జవనాం ఉధాం  
 ప్రవిజహత్ గృహవవత్సజంత్యకా - దేశాంతరేషు సుదూరేషు - భ్రమతి - వాతావృ  
 థ్యాదిసేతిభావః - హంతేతిభేదే - తతశ్చాన్యోన్యస్యాశ్లేషే. అలింగనే వాంఛయైవ  
 తుభ్యోగేనవిగళితం అతిక్రాంతం వయః యావనం యయోస్తయోః - అతవివ. ఆత్తరమా  
 లిన్యంవ్యసనం యయా తాదృశీమతిః మనః యయోస్తయోదంపతోః ఏతద్దేశీయ  
 యోః ఏవముక్తప్రకారం. ఉభయోలోకయోశ్శోకయోగం - ఇహలోకే సాంసారి  
 కసాఖ్యాభావాత్ అముక్తి ఉక్తదుష్కర్తవశాచ్చేతిభావః - హతవిధిః దుష్టచైవం - వ్యా  
 దితదత్తవాక్ - ఆత్ర హతపదార్థాన్యశోకదాసే హేరు త్యాత్మావ్యలింగం ॥ ౧౨౩॥  
 నేతి ॥ అత్రదేశే - బ్రాహ్మణః - నాధీతవివకిమపీతిశేషః - శతేవాసహస్రేవాకశ్చిదే  
 కః. అధీతేయది-తదా-దుస్తరైషుగౌతమాదినిమిత్తేషామ్యతి - అభ్యయనేనశ్రాం  
 తోభవతి - శ్రుతిస్త్రుతినాసంబంధినః సుతరాకారీరకాదిమహానిబంధనాని -  
 మూరికురుతేనాధీత్యత్యధః॥ ౧౨౪॥ కష్టమితి ॥ కష్టం అన్యాయ్యం - కలేరీతేతి-కా  
 ముదివికారజనకసేతిశేషః॥ ౧౨౫॥ కలాయతి ॥ కృతయుగేభవంకాతకాయం - కు  
 త్రనామసంభావ్యతేనేన హేతునాఉత్పాద్యత్యత్యధః - యతః-దురితస్యచక్షు  
 నివలతికాయః ఉపఘ్నయితః ఆశ్రయప్రదవదాచరితాత్మాన్యరూపం స్యసః  
 కలిః-దుఃఖయః అనివార్యః యి॥ ౧౨౬॥ శుద్ధేతి॥ మహతః అనర్థకాపక్షమహా

హర్షస్థానమథర్షకర్షవిత్తేర్దుర్నానభర్షాననం శాస్త్రస్తోమలలాటభూ  
 తీపిలయశ్శాంతిస్స వానామపి | సర్వామాయవస్సమావసదినంసంస్థా  
 సదచావి ధైరధాశాజనిభూరభూదిహ మహాసధావహోయంకలిః ||  
 ౧౨౭ || ఎతాదృశే కలియుగే పితౄణామకర్షణాద్యోజగతియః శ్రుతి  
 మార్గవివ | యత్కించి దాచరతి పాత్రమసాస్త్రతీనాం శ్లోఘ్యంమితావ  
 మపికింసమరౌసరశ్చైత్ || ౧౨౮ || కించ || యేకాయస్థజనాశ్చయేనృప  
 సుతాయేచ ద్విజాశ్చ స్త్రీణః | తెయత్నా దనుసృత్యనిద్రాయతయాశు  
 షాన్తా తురుషాధిపాః | దేవా భూమిసురాంశ్చ పాంతిక్వతినస్తై  
 చ్చైన్య హేష్వాసతే బ్రాహ్మణ్యాయజలాంజలిః కిలభువి ప్రాజ్ఞైఃప్రదే

అవహతి సంపాదయతీత్యావహః- అయంకలియుగం - సవిద్యతేదక్షణాఃపుణ్యంయే  
 శ్చస్తేషాంకర్షణాంపరదారధనహరణాదీనాంబలతేఃరాశేః- హమ్యస్థానంఅశ్ర  
 యశ్రేష్ఠమిత్యర్థః- ఎవదాదిలభాశాజనిభూరిత్యంతంప్రత్యేకమిథేయం - జుర్తాన  
 స్యదురభిమానస్యభర్తాసంస్వర్ణాపీఠం - లలాటభూరిపిఃఅయరక్షరాశిః- అహ్మ  
 యావేదః- అర్చావిధిఃపూజనం - సంస్థానమాప్రిః||౧౨౭|| ఎతాదృశాదితి || పితౄణామకర్షణా  
 ద్యోజగతీకానర్ధావహేపి కలియుగే - శతేషుఅనేకశతమధ్య - జగతిమత్యలోకేయఃక  
 శ్చిత్ కౌపిజనః- శ్రుతమాగ్నేవేదోక్తవివకర్షణజాతాదరః - యత్కించిత్కర్తృఅచర  
 త్యేవేత్సత్వంతాయోగవ్యవచ్ఛేదః - అసాయత్కించిత్కర్తృసుష్టాతాపి - సుతీనాం  
 పాత్రమేవ - కుతః - కురానిజకలచే - మితంత్యత్వంఅపానసమాహః య  
 స్తేసరఃఅస్తిచేత్-తత్సరఃనస్లాఘ్యంకింస్లాఘ్యమేవేత్యర్థః||౧౨౮|| పాత్రకాం  
 తేతిహాషణమధరతి||యదితి||యేదాకాయస్థజనాః బ్రాహ్మయవ్యయలైఖికజాతీయాః -  
 యేచన్యసంతాఃరాజపుత్రజాతీయాః - యేచద్విజాశ్చ స్త్రీణఃఅయథోపబీదినఃతే  
 త్రివిధాఅపి-యత్నాదనుసృత్యప్రభుసేవాసకూలాస్పృశ్యస్పృశనాదివ్యాపారమ  
 వలంబ్య - ల్యజ్ఞోపేషంచమీ - నిద్రాయతయాశుష్మానిద్రుణారసాన్ - తురు  
 షాధిపాన్అనుసృత్య-దేవాభూమిసురాన్బ్రాహ్మణాంశ్చ - పాంతిరతుంతి - కృతి  
 సఃభక్తసేవామవ్యంగీకృత్యదేవబ్రాహ్మణపూజనకాశల్యవంతః-తేత్రివిధాః-గృహ  
 మహిసతేచేద్యవదుక్తదోషాతిశయనేతిభావః-తదాభువి-ప్రాజ్ఞైఃబుధైః- బ్రాహ్మణ్య  
 మబ్రాహ్మణానాంకమణే-జలాంజలిఃత్వాగస్థాపకజలాంజలిః-ప్రదేయఃదావహో

తేజోభవేత్ ॥ ౧౨౯ ॥ సర్వతోదృష్టిం ప్రసార్యసంక్షాళనం ॥ ౧౩౦ ॥ ఆ  
క్రాంతాసువసుంధ రాసుయవనైరాసేతుమైమాచలం విద్రాజేక్షితి  
భృద్ధణేవికరుణేనిద్రాతినారాయణే । నిర్విఘ్నప్రసరేకలావపిబలాన్ని  
మృటంకంవైదికం । వంథానంకిలతత్రతత్రపరిపాత్యేకౌహిలోకౌత్ర  
రః ॥ ౧౩౧ ॥ పునస్సుక్షాళనం ॥ త్వజతువిహితమేతద్దేశవాసీనిసిద్ధంభజ  
తుతదపిలోకేనాస్తిధన్యస్తదన్యః । త్రియుగవదనఖశీదత్తశుద్ధిర్యదం  
గెలగతిమరితభంగెలగ్నకోగాంగపూరః ॥ ౧౩౨ ॥ ప్రాధేమ్యగౌడేమచకా  
న్యకుజ్జివ్యగాధమేధేమచమైధిలేమ । అన్యేమసత్స్వేమబుధేమధన్యే  
వ్వద్వాపిజీవంత్యధిభూమివిద్యాః ॥ ౧౩౩ ॥ ఇదంతావదవధేహి ॥ ౧౩౪ ॥

భవేత్ - యాజనాధ్యపనప్రతిగ్రహణాంజీవికార్థానాంతురుష్ణప్రభుత్వప్రసక్త్య  
భావాదన్యానియజనాధ్యయనదానానిస్వయమేవశిధిలీభవంతినిధానానామితిభావః  
౧౩౦ ॥ ఆక్రాంతాస్త్వితి ॥ యవనై హిమ స్వసంబంధీలచలః హైమాచలంసేతుం  
చాభివ్యాప్యత సేతుహైమాచలం - ఆభివిధావవ్యయాభావః - వసుంధరాసుపటం  
చాశద్దేశేమత్రాంతాసుసతీమ - క్షితిభృద్ధణేరాజసంఘే విద్రాజేవలాయమాసేస  
తి-వికరుణేతపవనారాయణేనిద్రాతిసతి - కతాకలియుగే - నిర్విఘ్నప్రసరేనిప్ర  
తిబంధకప్రవృత్తీశత్యపి-లోకేక్షిత్రైశ్రేష్ఠఃపిమోపిలస్తికః - తత్రతత్రదేశేబలా  
ప్రధారూపాద్వైదికంవేదవిహితంపంథానంసత్కర్మపరిపాలయతి, . . . . .  
౧౩౧ ॥ త్వజిత్వతి ॥ యద్వపివేతద్దేశవాసీజనః - విహితంవేదచోదితంకమత్వి  
జతు-నిఘ్నంకర్తృభజతుకరోతు-తదపితథాపి-తదన్యఃతస్మాదేతద్దేశవాసిన అన్యఃధ  
న్యఃలోకేనాస్తివ-యదంగేయస్యవేతద్దేశవాసినః-ఆంగే-త్రియుగస్యవిష్టావనన  
ఖానాంత్రియాకాంత్యాదత్తశుద్ధిఃపరిశుద్ధః - మరితభంగేలగ్నకః దేహశుద్ధినిశ్చాయ  
కః - స్యులగ్నకాఃప్రతిభువఇత్యమరః - గాంగపూరఃగంగాజలం-లగతిగ్నీభవతి  
అత్రత్రీణియగానిభగవద్బాధాఃపట్ యస్యనఃఇతివిగ్రహః - భగవద్బాధాస్తుమార్జ్య  
స్తవప్రకరణేనిరుక్తాః ॥ ౧౩౨ ॥ ప్రాధేమ్యితి ॥ ప్రాధేమ్యప్రగల్భేమ-అగాధమేధేమతప్ర  
మేయబుద్ధికాశలేమ-ఇదంపిశేషణద్వయంత్రివృపియోజ్యం - గౌడకన్యాకుబ్జమిధిలా  
నామజనవదాస్తేమభవేమబుధేమఅన్యేమఉక్తాన్యదేశేమపాంచాలాదిమసత్సుబుధేమ  
అద్యకలావసావిద్యాస్సర్వాః-అధిభూమిభూమా-జీవంతిప్రకాశంతపవ ॥ ౧౩౩ ॥ ఇద

ఏతద్దేశ్య ప్రచురచరితాన్య న్యదేశస్థితానాం రోచంతే చెదధవమనసే  
మారు చనా-త్రహానిః । ప్రాజ్ఞాఃపుత్రాజనయితృహృదెవశ్యయద్వ  
త్వదంతేతద్వద్విద్వన్నవరమనసేతావతాకౌత్రదోషః ॥ ౧౩౫ ॥ కిం  
చ ॥ ప్రాతశ్శీతజలెనిమజ్జ్యవిబుధాన భ్యచాయత్వచ్చ కైరార్యఃప  
ర్యుపితంతునాభ్యవహరత్వంధఃక్షుదంధోవ్యసా । భాగోగోమయిలిప్త  
ఏవవవతే భుజైతతోన్యత్రయన్నీతం తద్విజహతిభుక్తినియమోద్యుష్టః  
క్వభూయానియా ॥ ౧౩౬ ॥ ఇతిపిహానం దూరతః ప్రస్థాన్యసాంజలి  
బంధం ॥ ౧౩౭ ॥ భువనకదమోతుమధ్యస్వర్గశ్రవణకులిశాయధప్ర

కమితి, ఇదంతాపద్వత్వమాణమేవఅవధేహ-సావధానంశృణు ॥ ౧౩౮ ॥ ఎతదితి, ఎ  
తస్మిన్తదేవవాఃఎతద్దేశ్యాప్రేషాంసంబంధీనిప్రచురాణిప్రసిద్ధానిచరితానిఅచా  
రాః-అన్యదేశస్థితానాంమనసేరోచంతేచెద్వా-అగచఅధవా-మారుచన్వా-ఆత్ర  
ఉభయస్తిన్నపి-హానిఃకా-సకాపీత్యర్థః-ప్రాజ్ఞాఃపుత్రాః-జనయిత్రేఃమాతా  
పిత్రేఃశ్చుదేమనసే-యద్వత్స్వగంతేయధారోచంతే-తదన్యరేషాంమనసేన  
స్వదంతవివ-తావతావరచ్యుద్యత్వాభావేన-అత్రశుత్రేషు-కౌదోషః-సకౌ  
పీత్యర్థః-హవిష్వకపశ్య-ప్రతివస్తూకమాలంకారః ॥ ౧౩౫ ॥ ప్రాశరితి ॥ అ  
సాపదదేశీయఃఆర్యః-ప్రాతశ్శీతజలెగాంగనిమజ్జ్యవిబుధాన్అదిత్యాంబికావి  
ఘ్నగణాధమహేశ్వరాన్-అభ్యర్చయతి-ఉచ్చక్రైశ్శృణ-యథాలంధఃపీడి  
తోపిసక-పర్యుపితంయతయామ-అంధఃఆన్నం-నాభ్యవహరతిసభుజైత్రావి  
దేవదితిభావః-గౌమయలిప్తధాగఏవవచతేభుజైచ-తతఃఉక్తదేశాదన్యత్రయన  
న్నంనీతంతత్తనైవప్రమాదాదితేషః-తదన్నంవిజహతిభూయాన్ఇయాన్భుక్తా  
భాజనేనియమః-క్వదృప్తః-నకుత్రాపీత్యర్థః-తథాచఅధికారిపురుషేనూక్తం  
స్వగ్వంధూమణంబ్రహ్మణ్యసంరక్షణేనగంగాస్నానేనచసర్వధానిరస్తమితేష్యం ॥  
౧౩౬ ॥ ఎవంతావత్తదేశ్యగ్రంథవిరణంఇతఃకుభ్యరాప్యగ్రంథః ॥ ఇతితి ॥  
౧౩౭ ॥ భువనేతి ॥ భువనస్యకుత్వలోకస్యకదనెననిజపాతాద్విధ్వంసనేనఉత్  
క్రభ్యతఃపృథక్రవసఃఇంద్రస్వరులిశంవజ్రంనామఅయుధంతస్మాత్ప్రకృతేణ  
మకితానాంగిణాంపక్షయక్తానాంప్రాణానాంతాణేనరక్షణేనప్రతిష్ఠితాస్థిరీకృ  
తాన్దిరియతస్యై-ప్రస్థమరణప్రబలెనమరుతేననాట్యాచార్యేణప్రణలిఃరాః  
తాండలితాఃవీచయఃస్త్రీలింగాత్స్త్రీయశ్చయస్యతప్తే-మహతాయఃపూజ్య

చక్షుఃపరి ప్రాణత్రాణప్రతిష్ఠితకీర్తయే । ప్రసృమరమరున్నాట్యాపారశి  
 వ్రణితకలవీచయేమహితజనతామాన్యాయాన్తైమహేంద్రధయేనమః ॥  
 ౧౩౮ ॥ కృశానుఃసన్దైఘం ॥ పామరైరవ్యపేయానామరాణాంపరిపాత  
 రి । ఆశ్రయేజడజంతూనామూనిసంసాకథంతవ ॥ ౧౩౯ ॥ మమత్వేధమాన  
 వరుషస్సోషేఖత్వేతస్మికారోవఎవోన్మిషతి ॥ ౧౪౦ ॥ సుతతంత్రందతేస  
 గోదీవ్యమామోదరాగ్నయే । మహాపాయసముద్రాయదరిద్రాయైవ  
 కువ్యతి ॥ ౧౪౧ ॥ సమృద్ధోవ్యయమతిలుభతయాబుద్ధిమద్భిరనాదృత్యః ॥  
 ౧౪౨ ॥ వశ్య ॥ రత్నాకరోపచరమాభ్యుదయాలయోపిన్వర్త్యభీరధిగతోపి

యాఃజనతాయాఃజనసమూహస్యమాన్యాయపూజ్యాయః - అస్తై మహేంద్రధయేనమః  
 ౧౩౮ ॥ పామరైరివి ॥ పామరైరజ్జైరపి - కిముచప్రాజ్ఞైః - ఆపెయానాంపాతుమయో  
 గ్యానాం - నిష్కర్థతాన్విల్లవగత్యాచ్యేతిభావః - ఇరాణాంసురాణాంజలానాంచ - పరి  
 పాతరిపాయనిరతుకేచ - జడానాంమూఢానాంజంతూనాంనుష్యాణాం - లదయో  
 ర్శబ్దదాజ్జలేజంతూనాంకుకరమీనాదీనాంచ - ఆశ్రయేసముద్రైవిషయే - ఆనిసంసా  
 నమస్కర్తుమిచ్ఛా - తవకథమభూత్ - పతితస్యసర్వకర్తార్యయోగ్యత్వాదిభావః ॥  
 ౧౩౯ ॥ మమేతి ॥ ఎథమానఃపథఃమానఃపరుషఃకర్తారఃఘోషఃతీరంగాఘాతజన్యః  
 యస్యవితస్తిన్నమోదరాధావిషయే ॥ ౧౪౦ ॥ శ్లేషపజీవీతాధాంతరన్యాసేనోక్తంస  
 మథాన్యతి ॥ సంతరమితి ॥ సర్వోపిజనః - మహతిపాయసేక్షీరాన్మేమద్రాలోభాదా  
 గ్రహాయస్యతస్మైఅథవామహాపాయసేవిషయేముదరాత్పిష్టాత్పిపాతస్మైఅన్యత్ర  
 మహతోలపంజలసమూహాయస్యతేస్మై - సముద్రాయేతివిశేష్యంతతవివచివ్యమానః  
 ఉదరగర్భేఽగ్నిజాతరవాడబచ్చయస్యతస్మైకించ - సంతతంత్రందతేదేహిదే  
 హీతికిమపినాస్తికింకరోమీతివారుదలేశబ్దాయమానాయచ - దరిద్రాయఅన్యత్రదు  
 గతయే - కువ్యత్యైవ ॥ ౧౪౧ ॥ సమృద్ధిభిఃసమృద్ధస్సంపదోపి - అమృతము  
 ద్రాంతితిలుభతయాపాతునా - అనాదృత్యఃఉపేక్షణీయః ॥ ౧౪౨ ॥ రత్నైర్మయైరత్నైర్మయై  
 శ్రేష్ఠవస్తునాగచాకరఃఉత్పత్తిస్థానమపి - రమాయాఃలక్ష్మ్యైఃలభ్యుగయన్యవృద్ధైః  
 ఉత్పత్తైశ్చాలయోపి - స్వణామయఃశోభనగలఃజలంతన్నయాశ్చసఖీఃప్రదే  
 శాన్ - అధిగతః ప్రాప్తవానపి - బహ్వ్యయఃఉర్వికాః అంగుళీయకానియస్యసలభా  
 క్షోపి - అసౌగంధముద్రః - తాదృశః - ధనోపచయఃఅథావృద్ధింకదోలీతతత్కృత్యై

బహూర్నికౌపితాద్యగ్ధమోవచయక్యతరణిప్రచారానోపైశ్యమౌహా  
 వితరణిత్వమసాకదాపి || ౧౮౩ || సృష్టిరేవాస్యవిభలేతిమెదృష్టిః || ౧౮౪ ||  
 తథాహి || నాస్యైషాముపయుక్తతాతటతరాసస్యోపయోగఃకుతఃసస్మా  
 నాయచయోగ్యతాస్యవయసాంకానామపానాహతా | ఉద్దజ్ఞాంతము  
 సంతమంబరుషితైర్దుఃఖైర్భవణంప్రప్టుస్సృష్టవతోజలాశయమ  
 ముంకోవాశయఃకథ్యతాం || ౧౮౫ || యస్యస్వర్ణశ్రీయఃఉరుతరానిత్య  
 మాయాంత్యయతాత్తేనస్వానిత్యనుగుణతయాసక్రియేతవ్యయశ్చైత్ |  
 వహ్నిగ్రాసోభవతివిధితోమంధనంబంధనంబాలక్ష్మీంప్రేక్ష్యజగదధిప  
 తేరత్రసాక్షీసరస్వా || ౧౮౬ || కుంభజపీతోత్సృష్టంశిష్టైరస్పృశ్యమ

తరణి నాంనానాప్రచారాన్ - భసోపచయక్యతాంవణిజాంసంబంధినీనాంచ-విత  
 రణిత్వంబాత్మోత్పంచ - కదాపి - సౌపాతినప్రాప్నోతి - అమౌషిత్యాశ్చర్య - వ  
 శ్య || ౧౮౩ || ౧౮౪ || నాస్తిఅన్యసముద్రస్యఏషాంవయసాంజలానాం - పద  
 త్రయమిదంఅగ్నిమవాక్యచతుష్టయేపియోజ్యం - తటేతరావృక్షేపి - ఉపయుక్త  
 తాలనుకూల్యంనాస్తి - సస్యేఉపయోగఃకుతోస్తి - స్నానాయచకారోవ్యధఃకా  
 గ్యతానాస్తి - పానాహతాకానామ-నాస్యైవేత్యధః - ఉద్దజ్ఞాంతంశద్దాయమా  
 నం-అసంతంబపారం-అంతర్వ్యేఉష్ణితైఃస్థితైఃదుఃఖైర్భవణం - అమంజలా  
 నాంజలానాంచ ఆశయంస్థానంసముద్రంసృష్టవతోప్రప్టుబ్రహ్మణః ఆశయఃఅ  
 భిప్రాయఃకోవాకధ్యతాంకౌపితాస్తీత్యర్థః - కింవాయశఃకధ్యతామిదపారాంతరం ||  
 ౧౮౫ || యస్యేతి || కించ - యస్యపుంసః - ఉరుతరాఃఅతిబహులాః - న్నణాస్యకనకస్య  
 శోభనస్యతణాసఃజలస్యచక్రియఃసమృద్ధయః - అయత్నాత్తేవవిస్తేహ-నిత్య  
 మాయంతి - తేనలయత్నప్రావృత్యబహుధనవతాతాద్యశబలవతాచ - స్వస్యఅయతేః  
 లాభస్యఅనుగుణతయాఅనురూప్యేణ-వ్యయఃత్యాగఃసక్రియేతచేత్ - విధితఃక్షేవాత్ -  
 తస్య - వహ్నిగ్రాసఃసాహసఃబడబానలభక్షణంవా - భవతి - లక్ష్మీంసంపదంర  
 మాంసీతాంచప్రేక్ష్యప్రాప్తమిహ్నిజగదధిపతేః నృసార్విష్ణుఃక్రీరామాచ్చ -  
 మంధనంకతినతాడనంమంధనంచవాభవతి - బంధనంశృంఖలాదిభిఃశైతైశ్చబంధ  
 నంపాభవతి-అత్రఉత్తాభే-సరస్వాగ్రముద్రః - సాక్షీదృష్టాంతః || ౧౮౬ || కుంభ  
 జైతి || కుంభజేనఅగస్త్యేనపీతంసత్తత్సృష్టంమూత్రద్వారేణేతిభావః - ఉచీష్టమితి

ణావముపెత్తొడగ్గతత్వజ్ఞాప్యస్తాదుదకంఛాంధోజనోనగృహ్ణా త్||౧౮౭||  
 శ్వావముః || సభేసర్వగుణాకరః సరిత్పతిరేషనమావనీయః||౧౮౮|| తథా  
 హి || ఉచై ఎత్రవఃప్రదాతుర్వృద్ధశ్రవసేళున ప్రదనుజాయవామవిలో  
 చనదాతుర్వదాన్యనుస్తాద్వదాన్యచణావతః||౧౮౯|| అమృతంవిబుధేభ్యో  
 దాదభీష్టఫలదంతరుంచభేనుంచదిగ్వసనాయసితాంశుకమీక్షీతవితాదృశః  
 క్వవాదాతా|| ౧౯౦|| అమువ్యఖలుభాగ్యవస్తాంశేషాదియోపీవక్తుమశక్తాః  
 ౧౯౧ || జహూర్పత్యంజగతఃపవిత్రంకళత్రిమబ్ధేస్తనయఃకళాత్మా |  
 కన్యాతుధన్యాకమలాభిభర్తిజామాతృభావంజగదీశఎవ||౧౯౨|| అన్యచ్చై  
 దమన్యభాగధేయంవర్తతే||౧౯౩|| యత్తీరపురుషోత్తమస్థలమిదంయతా  
 వాపాతాంతరం. అతవివక్ష్యైఅస్మశ్యంఅణావముపేత్య ఇమంసముద్రంప్రాప్య  
 ఉద్గతతత్వజ్ఞాపిపాంధ్యజనఃఅస్తాత్వముద్రాత్ - ఉదకంనగృహ్ణాతి - వస్తుతస్తులవా  
 త్వాదితిభావః||౧౮౭||౧౮౮||ఉచై ఎతి || వృద్ధేజరసాబధిరే శ్రవసీ శ్రోత్రేయస్య  
 తస్మైకస్మైచిదిద్రా యచఉచై చిఃశ్రేష్ఠయోఃశ్రవసోఃఉచై చిస్త్రివసోవాచఅశ్వ  
 స్యప్రదాతుః-పునఃకించ- తస్యబధిరస్యఇంద్రస్యచఅనుజాయకస్మైచిత్వామాన్యకా  
 యబిష్టవేచ - వామస్యవిలోచనస్యచంద్రాత్తకస్యచదాతుఃఅస్తాత్అణావతఃస  
 ముద్రాదన్యంవదాన్యందాతారం - వదఅన్యోస్తిచేత్కథయేత్వధః- అంగదానస్య  
 అతిదుష్కరత్వాదితిభావః||౧౮౯|| అమృతమితి || అసాసముద్రః-విబుధేభ్యఃజ్ఞాని  
 భ్యఃదేవేభ్యశ్చ-అమృతంమోక్షంసుఖం- అభీష్టఫలదమిత్వృత్తిమయోస్తరుధేవోష్ఠః  
 విశేషణంతేనకల్పవృక్షంకామధేనుంచేత్వధః-అదాత్దత్తవా- చిగ్వసనాయవ  
 స్త్రురహితాయశివాయచ- సీతమంశుకంవస్త్రంసితాంశురేవసితాంశుకశ్చంద్రః  
 తంవఅదాత్-ఏతాదృశఃసముద్రతుల్యఃకశ్చిద్రాతా-క్వవాదృప్తఃసమత్రాపీత్యధః||  
 ౧౯౦||అముష్యేతి || అముష్యసముద్రస్య||౧౯౧|| జహూర్పతి || అన్యతథేఃసము  
 ద్రస్యకళత్రంభార్యాజగతఃపవిత్రంజహూర్ముఃనేః అపత్యుపుత్రిగంగా - తన  
 యఃకళాత్మాచిద్రావయశ్చంద్రశ్చ-కన్యాతుధన్యాకమలాబిష్టఃకింబహునా- జ  
 గదీ శఃవిష్ణురేవజామాతృభావంబహుత్వవతిత్వంబిభృతః-జామాతేత్వధః||౧౯౨||  
 అన్యదితి || భాగధేయంభాగ్యం||౧౯౩||యదితి || యస్యసముద్రస్యతీరదక్షిణ- భగవ  
 తఃజగన్నాథస్యసాన్నిధ్యేసస్థిత్యాసాఖ్యాస్పదం- భగవత్సాన్నిధ్యముఖ్యాస్పదమితి  
 శ్వాపేభగవత్సాన్నిధ్యస్యముఖ్యాస్థానం- అతఏవ = యజ్ఞస్థానఃకిన్నరాఃప్రేషాఃపుర



స్వరఃకిన్నరప్రేష్టైర్నిత్యమధిష్ఠితం భగవతస్సాన్నిధ్యసాఖ్యాస్పదం । అత్ర  
త్యక్తవతామసూక్తకరగతాముక్తిస్తదాస్తామహూదేహూదాహవిసా  
భ్యతోవ్యవికృతఃకాన్తాదివత్త్రివ్రతః॥ ౧౫౪ ॥ కించ-నివేదితస్యాత్రరమాసఖా  
యినీచైహ్యతస్యాపికిలోదనాదేఃభక్త్యాశనంహంతభవాజితానాంమ  
హంహసాంనాశనమామనంతి॥౧౫౫॥ సభక్తువైషం ॥ దారుణీసన్నిహి  
తాయప్రాజ్ఞైహ్యతమశ్చుతేమభేషుహఃః। శిశిరాయనిత్యరుచయేశుచ  
యేరచయేయమద్భుతాయనతీః ॥ ౧౫౬ ॥ ఇతినమస్కృత్యసుదూరమ  
న్యతోవిమానంప్రస్థాప్య ॥ సల్లాఘం ॥ ౧౫౭॥ సభేషసర్వసంపదామా  
స్పదతయాత్రిశశాలయస్యాదేశభవఘూజరదేశశ్చక్షుషాస్సఖా  
కరోతి ॥ ౧౫౮ ॥ అత్రహి ॥ సకర్పూరస్వాదుక్రముకనవవీటీరసలస

పురామైస్తైస్సర్వైర్నిత్యమధిష్ఠితమృత- ఇదంపురుషోత్తమస్థలంజగన్నాభతే.  
త్రం-విష్మతీతిశేషః-అత్రక్షేత్రే-అమాప్రాణా-త్యక్తవతాందేహానాం-ముక్తిః  
కరగతా-తద్భక్త్యాశ్చర్యమాస్తా-దేహఃమృతశరీరం-దాహేనవిసాభ్యతఃఅదగ్లోపి  
న-అవికృతః-దుర్ణమగంధాదిరహితః-కాన్తాదివత్త్రివ్రత-అహ్యాఇత్యాశ్చరేష్ఠి॥  
౧౫౪॥నివేదితస్యేతి॥అత్రక్షేత్రే-రమాసఖాయజగన్నాభాయ-నివేదితస్య-నీచైఃకు  
లశీలాదినాలభ్యమైరపిహృతస్యేదనాదేః-భక్త్యాకవలక్షితంఅశవంభయం-భవేన  
పంసారవృత్త్యాఆజీరానాం-మహరాంఅంహసాంహాహనాం-నాశనంనివారకం-ఆ  
మనంతికధయంతికిల-శిష్టాఇతిశేషః-కిలేతిప్రసిద్ధా॥౧౫౫॥దారుణీతి॥దారుణీసన్ని  
హితాయకృతసన్నిధానాయ-ప్రాజ్ఞైఃయజ్వభిః-మభేషయజ్ఞేషు-మృతంహావిఃఅశు  
తేగృహ్లాతే-అన్యత్రహవిభృజేఇత్యర్థః-న్యతిరేకమాహశిశిరాయకృపయాశీతలయ-  
నిత్యరుచయేశుశ్చప్రభాయ-చయేనిత్యశుద్ధాయ-యదాశిశిరాయముత్యేషుచయే  
గ్నిష్ణుముత్యేఇతినిరోధః-పరిశుద్ధాయేపరిహారః-శుచయేఅగ్నేయేఇత్యత్రవిశేష్యం-  
సతీంపమస్కారా-రచయేయంకుర్యాం-శుచిశుద్ధేనపహతేశృంగారాపాదయో  
రపి-గ్రీష్మమృతవహేపిస్యాదివిశ్వః॥ ౧౫౬॥ ౧౫౭॥ సభిఇతి॥ త్రిశశాలయస్య  
స్వగ-స్వఆదిశ్యతేప్రతినిధి-శ్యతభిత్వాదేశ-రూపాంతరమివస్థితఇత్యుక్తేహ-సు  
ఖాకరోతిసుఖంజనయతి॥ ౧౫౮ ॥ సకర్పూరేతి॥ సకర్పూరాస్వాదుక్రముకాన

న్మఖాస్సర్వస్థానాపదవివిధదివ్యాం బరథరాః । కనత్రత్నైకల్పాఘమ  
ఘమితదేవోక్తఘస్మతై ర్యు వాసోమోదం తెయవతిభిర మితుల్యర  
తిభిః ॥ ౧౫౯ ॥ అత్రవధూనామప్యవ్యాన్మృతంసౌందర్యం ॥ ౧౬౦ ॥ తప్త  
స్వణాన వణామంగక మిదంతా మ్రోవృ దుశ్చి ధరః । పాణీ ప్రాప్త  
నవప్రవాళ సరణీవాణీ సుధాధోరణీ । వక్త్రం వారిజమి త్రముత్పలదళ  
శ్రీ సూచ నైలోచ నైకేవా ఘూజకర సుగ్రు వామవయవా యూనాంన  
మోహవహః ॥ ౧౬౧ ॥ కృశానుః ॥ సత్యమేవంతథా పినై తేసారవస్తూ  
పభోగచ తురాః ॥ ౧౬౨ ॥ శ్రీ డామారవ్య తికరవతీర్విద్యు దా భాఃకృ  
తాంగీః క్రీడామోగ్యేష్య హహాసమయోగేహ ఎవత్య జంతః । నిత్యాస

సవావీణితాంబూలం తస్యారసేనద్రవేణసత్ ముఖం వక్త్రంయేషంతే - చరన్  
షం - స్థాఘాయాః పదానిపాత్రాణీవివిధాని నానాజాతీయా నిదివ్యాని అమూల్యా  
నిచ అంబరాజినస్త్రాణి ధరంతితిధరాః - కనంతఃప్రకాశమానాః రత్నమయాః ఆ  
కల్పాః ధూషణానియేషంతేః ఘస్మతైః కుంకుమైః - ఘమ ఘమితః వాసితః దేహః  
యేషంతే తథోక్తాఘామి ఘూజకర ధూయవానః - తుల్యరతిభిః అన్యూనా సురా  
గాభిః - యవతిభిఃతరుణీభిస్సహ - మోదంతేరంమతే - అధాభోగయోరై కాదికర  
ణ్యన్యదలకభత్వాదితిభావః ॥ ౧౫౯ ॥ అత్రైతి ॥ అన్యాయశమనస్మృతం ॥ ౧౬౦ ॥  
తప్తైతి ॥ ఇదమేతదీయం - ఇదంసర్వత్రయథాలింగ వచనమన్వేతి - లింగమేవాం  
గకం - తప్తైనపుటపాకశోభితేనస్వదేహేన కనకేన సవణాల సమూహ కాంతి - అధ  
రఃతామ్రః పృథుఃకోమలశ్చ - పాణీహస్తాప్రాప్తానపానాం ప్రవాతానాం పల్లవా  
నాంసరణిః రీతిః యాభ్యాంతథోక్తై - వాణీవాక్ - సుధాధోరణీ అమృతధారా - వ  
క్త్రం వారిజమిత్రంపద్మతుల్యం - లోచనై ఉత్పలదళన్యత్రయః శోభాయాః సూ  
చనైజ్ఞాపకే - తత్తుల్యై ఇత్యేగకః ఘూజకర దేశ్వనసుఖ్రివాం శ్రీక్షాం - కే అవ  
యవాః - యూనాం మోహవహానభవంతి - సర్వేషి సంతోషనం పాదకా ఎవేత్య  
ర్థః ॥ ౧౬౧ ॥ సత్యమితి ॥ ఏతేఘూజకరదేవ్యాః యువానః - ఉపభోగః అనుభోగః ॥  
౧౬౨ ॥ శ్రీదేతి ॥ నిరుచమానాం మణీనాం శ్రేణీభిః రాశిభిః యద్వాజి జ్యంత్రియ  
విక్రయవ్యాపారః తస్మాన్లభేమూలాధి కధనప్రాప్తావిషయ - నిత్యానతాః - అత  
ఎవశ్రీ డామారయోః లజ్జామస్త ధయోః వ్యతికరః మేళనంతద్వతీః - ముగ్ధా ఇత్య  
ర్థః - నతుగళితయావనాః - విద్యు దాభాః సతుకురుపాః - విశేషబద్ధయం అత్యా  
జ్యతాం మాచయతి - గహ ఎవత్యజంతస్సంజః బహుభిః సతుశ్చితతురైఃదిక్షైః

క్రానిరుపమమణిశ్రేణివాణిజ్య లాభేబంధ్రమ్యం తెటహుదేనపరిప్రా  
వ్యదేశాంతరేషు || ౧౬౩ || విశ్వావసుః || మందమనీష సపషపురుషాణాం  
గుణవిశేష ఏవనతు దోషః || ౧౬౪ || దేశేదే శేకిమ పిమతుకా దద్భుతం  
లోకమానాః సంపాద్యైవ ద్రవిణమమితం సద్భూయోష్యవాప్య | సం  
యుజ్యం తెనుచిరవిరహాత్రాం రీతాభిస్సతీభిస్సేఖ్యం ధన్యాకిమపిద  
ధతే సర్వసంపత్సమృద్ధాః || ౧౬౫ || అనేవంబావోపిపురుషాధమత్వమావే  
దయతి || ౧౬౬ || తథాహి || అకించన్యా దతిపరిచయాజ్ఞాయయో పేత్స్య  
మానో భూపా లానామ నను సరణాద్భి భ్య దేవా భిలేభ్యః | గేహాతి  
ష్టాకు మతిరలసః కూపకూర్తైస్సు ధర్తాకింజానీతేభువ నచరితంకింసుఖం  
చోపభుజై || ౧౬౭ || తథాహి || వ్యాపారాం తరముద్దిశ్య వీక్షమానో

ప్రాప్యేషుదేశాంతరేషుతిహారేషిత్వర్థః - బంధ్రమ్యంతేభ్యశంసంచరంతి - శ్ర  
మతైర్యజులీ || ౧౬౩ || మందేతి || నఎషః అథాజ్ఞానాయదేశాంతరేషు శ్రమ  
ణం || ౧౬౪ || దేశేదేశ ఇతి || యత్ర ఏతే - దేశేదేశ - కిమపిమనోహరం అత్యద్భు  
తంపస్తు - లోకమానాః పశ్యంతస్సంత ఎవ - అమితంద్రవిణం ధనంసంపాద్య - వా  
ణిజ్యాదితిభావః - సద్భూసిగృహంపభూయః అవాప్య - సర్వసంపత్స మృద్ధాస్సం  
తః - నతీభిః పతిప్రతాభిః - అతఎవసుచిరం విరహాణ వీర్యాగేన ఉత్తంతితాభిః  
ఇష్టాప్రాప్తిజనితవేదనాభిః - భార్యాభిస్సహ - కిమపి అనివాచ్యం సాఖ్యతి దధతే-  
స్తో || యదేపూవః సతండుఃఖా త్సుఖంతప్రసవత్తరం - నిర్వాణా యతరుచ్ఛాయాత  
ప్రస్యహివిశేష ఇతిన్యాయాదితిభావః || ౧౬౫ || అనేవమితి || ఎవము క్తవిధఃభావ  
స్సవిభావః దేశాంతర సంచారేణ ధనాజ్ఞానరూపః సనభవతీత్వనేవం భావః గృహ  
ఎవస్థితిరిత్వర్థః || ౧౬౬ || అకించన్యాదితి || అలసః - అతఎవగేహ తిష్టా - మా  
తేహార్తైస్సదుఃసః ధర్తయస్యన - అతఎవచనాప్రీతింప నయస్య తస్యభావా దా  
కించన్యా ద్దారిద్ర్యాత్ - అతి పరిచయాచ్చ హతోః - హయయా భార్యయా ఉ  
పేత్స్యమాణః - కించ - భూపాలానాం అనమవరణాత్ సమీపసంచారా భావాద్ధే  
తోః - అభిలేభ్యః - సత్వధిక్యతపురుషేభ్య ఏవ - విభ్యత్త్రస్యత్సక్ - మమతిఃయ  
మిథ్యాభిజనః - కింభవనవతకమానంచరితంప్రత్యంతంజానీతే - కింసుఖంవా ఉప  
భుజై - నోభయమపీత్వర్థః || ౧౬౭ || వ్యాపారేతి || యఃకుమిధిః - వ్యాపారాం  
తరంనిష్క్రమిణాజనం ఉద్దిశ్యవ్యాజీకృత్య - వధావః భార్యాయాః ముఖం వీక్షమా  
నస్త్వాగృహముద్దిత్యేన - సఃపుర్వతః ముఖాద్ధిః - పరిద్రాతి అతిపరిద్రా

వధూముఖంయోగ్య హౌష్ఠ్యే వనిద్రా తిదరిద్రా తిసదుర్మతిః || ౧౬౮ ||  
 ఇదంచావధీయతాం || ౧౬౯ || ఇచ్ఛేద్య స్తుసుఖంనివస్తు మవనాగచ్ఛేత్స  
 రాజస్సఖాం | కల్యాణీంగిరమేవసంసదివదెతా-ర్యేషుదద్యాత్కృతీ |  
 అన్లశార్థ సమాజ్ఞా యేదధి పతేరా వజ్ఞా యేద్వ ల్లభా-కుస్మితోపకృతిం  
 జనస్య సమయోకస్యా పినాపక్రియాం || ౧౭౦ || అన్యచ్ఛే దమవధారణీ  
 యం || ౧౭౧ || అయి క్తంయుక్తంవాయదభిహితమజ్ఞేనవిభునా | స్తుయా  
 దెతన్నిత్యం జడమసిగురుంతస్య వినుయాత్ | వివిత్సునై-స్పృహ్యంక  
 థమపిసఖా యామభినయేత్స్వకార్యం సంతుష్టే ఊతిభృతిరహస్యేవక  
 థయేత్ || ౧౭౨ || ఇత్యలంప్రసక్తానుప్రసక్తే తిదురతో విమానమా

భవతీత్యధాః || ౧౬౮ || ౧౬౯ || ఇచ్ఛేదితి || యఃకృతీకుశలః - ఆతవివ - ఆవ  
 నాభువి - సుఖంయథాతథా - నివస్తుంజీవితం - ఇచ్ఛేత్ - సకృత్ - రాజ్ఞః సఖాం  
 గచ్ఛేత్ - సంసదిరాజ సఖాయాం - కల్యాణీం స్వవరాన్యతర సుఖకరీ మేవగిరం  
 వదేత్ - కార్యేషుకార్యకాలేషు - దద్యాత్ రాజవల్లభ్యాధన వస్త్రాదికమితిశే  
 షః - తుష్టేపిరాజ్ఞిరాజవల్లభాః అనావజ్ఞానై కార్యాతివిగుటయం తీతిభావః - వివం  
 సతి - అక్లేశాత్ క్లేశంవినైవ - ధనమాజ్ఞాయేత్ - ధనాజ్ఞానానంతరమపి - అభి  
 వతేః రాజ్ఞః - వల్లభాన్ ప్రియాన్ - ఆవజ్ఞాయేత్ అనుమానా-కుశ్యాత్ - జనస్య  
 ఉపకృతియథాశక్తి ఉపకారమేవ కుర్వీత - కస్యాపిశత్రోరవీత్యర్థః - అపక్రి  
 యాం అపకారం నజనయేత్ || ౧౭౦ || అన్యదితి || అవధారణీయం సువధానం  
 శ్రోతవ్యం || ౧౭౧ || అయిక్తమితి || అజ్ఞేనసంపదన్మతేన - సూక్ష్మంరాజ్ఞాంఆ  
 స్పృష్టినైసగీకమితిభావః - విభునారాజ్ఞా - అయిక్తం అనుచింతవాయు క్తంవా  
 యద్వాక్యం - అభిహితం ఉక్తం - తదేతద్వాక్యం నిత్యం స్తుయాత్ సమ్యగుక్తమి  
 తిజ్ఞామేత - జడమపితస్యరాజ్ఞః గురుంవినుయాత్ స్తుయాత్ - వివిత్సుః రాజ్ఞః అభి  
 ప్రాయంబుభం అబుభంజావే త్తుమిచ్ఛున్మ - నిస్పృహస్యభావః నైస్పృహ్యం  
 కథమపినర్యథాసఖాయాం - అభినయేత్ - ప్రకటయేత్ - రాజ్ఞాంశత్రుప్రాయ  
 త్వాత్ప్రవేశ ఏవ అన్యథాదులభాభన్యదితిభావః - ఊతిభృతిరాజ్ఞి సంతుష్టేనతి-  
 స్వాహసరణేనెతిశేషః - స్వస్యకార్యంప్రయోజనం - రహస్యేవకథయేత్ - కథా  
 చిత్ప్రత్యాఖ్యానవహన సవ్యగోప్యత్వాదితిభావః || ౧౭౨ || ఇతితి || ప్రసక్తస్య  
 ఘూర్ణకార దేశస్య తోషుద్ధారస్య అభిప్రసక్త్యై భేదగుత్త ముధుమత్వ నిరూపణే

సయకాసా నందంసాం జలిబంధం || ౧౭౩ || కృష్ణశేషవి శేషితానితరుచే  
కాళింది తుభ్యం నమఃకుంజభ్య శ్రీతతావ కాంబుకణి కాపుం జెభ్యపి  
మోంజలిః | గోపీభ్యః పరి లిప్స యాముర రిపో ప్రేక్షున్ధి తాభ్యో నతినా  
థాయాభిరుపాసి తాయచనమోవాకానదీధీమహి || ౧౭౪ || కృశానుః ||  
కృతంసభేజారచోరశిఖామణేకృష్ణస్య జగదతిసం ధాతురనుసం ధానేన ||  
౧౭౫ || తథాహి || బుంటి త్వా నవనీతమస్య సదనెలోలెక్షునోభయైక  
గోపీభిః పరికృప్య మాత్మ్య సవిధంనీ తోముకుం న స్తయా | బుంటి గ్నానవనీ  
తమిత్య భిహితోప్యే తద్వ్యబుంటిః కిమిత్వ కొమాన వనీత మేవహృతమి  
త్యాగోజనన్యాం న్యథాత్ || ౧౭౬ || కించ || అం సైసలీలమధిరోవ్యశు

న . అలంవర్యాప్తమిత్వక్వా || ౧౭౩ || కృష్ణతి || శ్రీకృష్ణస్య ఆశ్లేషణజలక్రీడా  
వాసంబంధనాతింగనెన చవి శేషితా బహుళితాఅసీతా రుచిః యస్యాప్తస్యాస్సం  
బుద్ధిః - హాకాళిందియమునెకృష్ణాప్త మహిషీణాం అన్యతమేచ - తుభ్యంనమః - శ్రీ  
తాఃసక్తాః తావకాంబు కణికాపుంజా స్తద్విదీయ జలకణి రాశయోమై సైభ్యః కుం  
జెభ్యః - ఏషః అంజలిః నమస్తారః - మురరిపోః కృష్ణస్య పరిలిప్సయా ఆలింగన  
చ్చయా - తెముకుంజెమున్ధితాభ్యః గోపీభ్యః గోపాంగనాభ్యః - నతినమస్తారః - ఆ  
భిః గోపీభిరుపాసి తాయసేవిచాయ - నమోవాకాకోనమ ఇతివాక్యాని - ఆదీధీభు  
హి-పునఃపునరుచ్చయే || ౧౭౪ || కృతమితి || జారాణాం చోరాణాం చశిఖామణ్యైః  
శ్రేష్ఠస్యేత్యర్థః - జగన్మాత్రస్య అతిసంధాతుః ప్రపంచకస్య - అత్యంతం సంధానం  
సంస్పృష్టిః పాలనంచ అతి సంధానం తిరోధానం తత్త్రయ కరుణశ్చ - అను సంధా  
నేన - కృతం అమిత్యర్థః || ౧౭౫ || బుంటిత్యేతి || అన్యసదనె పరగృహే - నవనీ  
తంబుంటి త్వాముషిత్యా - లోలక్షణః చార్యాజ్ఞాతరాక్షుః - భక్షయక - అత  
ఎవపరికృప్య - గోపీభీర్నాతుర్యశోదాయాః సవిధం నమిపం నీతః - ఏషః ముకుం  
బంకృష్ణః - నవనీతం మాబుంటిః నావహర - మానవై నీతం నవనీతం బుంటిరిత్యుక్త  
ప్రకారంపూర్వం ఆభిహితోపి - హాకృష్ణ - త్వం ఎతన్న వనీతంకింకుతఃవ్యబుంటిః  
హృతవాససి - ఇన్ద్రిక్తప్రకారంతయామాత్రా ఉత్తస్యక - తాంప్రతి - మాన  
వనీతమేవహృతం - నవనీతం చాహృతమితిచ - ఇన్ద్రిక్తప్రకారేణ ఆగః అపరా  
ధం - జనన్యాంమాతరి - న్యథాత్ నిహితవా || ౧౭౬ || అంన ఇతి || సకృష్ణః స  
హస్తామృతంకంనీత్ - భయాకులదృశః గోప్యాః కన్యాశ్చిదం సేఖజా శ్రీ-సలీలం  
గుణాత్థా - విధిరోవ్యధాయ - అంసంభుజాద్రం గతం శుకం - అం - ఇత్యుత్త

కంస్వహస్తాద్గోప్య భయాకులదృ శఃకుతుకీముకుందః | అంశంగతంశుక  
ఘహాపనయతి వాచంతస్యానిశమ్య సతదంశుకమాచకషణ || ౧౭౭ || అ  
పీచ || నీత్వా రాధికయాని శాంమురరిపుః ప్రాతగృహానాగత స్త్వం  
మాభూరపరాధికః పునరితః ప్రోక్తోపిపూర్వం మయా | కస్మాదేవమభూ  
రితిశ్రితరుషానిభాత్ని తోనీలయాత్వ న్వాచై వస రాధికోహమితి  
తాంవ్యా మోహ యన్తాయయా || ౧౭౮ || విశ్వావసుః || వయస్యమై  
వంవాదీః || సహిషర మపావనః సకలజగదంహస్సం హరణకృ తేకృతా  
వతా రోవం దారుజ నానంద మోయదు నందనః నిందాప దవీదవీయా ||  
౧౭౯ || అసత్త్వయాథాభ్యుదయస్యయస్యజగుశ్చరి త్రంజగతః పవిత్రం

రేణసంగతంశుకం అంశుకం వస్తుంచ - ఇహ ఇదానీం - అపనయనిస్సరయ - ఇ  
త్వక్తప్రకారః - తస్యః గోప్యః వాచంనిశమ్య - తథాకరో మిత్యుక్తావతత్వా  
ర్వోక్తం అంశుకం - అంవిష్ణుం ప్రతిశుకం విష్ణుత్వేన శుకంచ - ఆచకషణ - అచ  
హరతిష్ట || ౧౭౭ || నీత్వేతి || రాధికయానామ గోప్యాసహనిశాం - అత్యంతసంయో  
గః దీప్తియా - నీత్వా - యావలీలరాత్రింతాముపభుజ్యేత్వగః - ప్రాతఃగృహాంత్ర  
త్యాగతః - గృహః పుంసిన భూమ్యైవేత్యమ శాసనాత్ బహుత్వే పుంస్త్వంమురరి  
సః శ్రీకృష్ణః - త్వంపునః - అపరాధః ఆస్యాస్సంభోగః అన్యాస్తీతి ఆపరాధీ - నవి  
ప అపరాధికః - అపగతారాధికా యస్తేత్వః అపరాధిక ఇతిచమాభూః - ఇత్వ  
క్తప్రకారం పూవం మయా ప్రోక్తోపిస - కస్మాన్నారణాత్ ఎవం అపరాధికః  
ఇత్వక్తావ - శ్రితమరుషాగృహీతకో పయా - నీలయాదేవ్యా - నిభాత్నికాలతజిత  
స్ప - మాయయా అఘటితఘటనాపటీయస్యా ఉపలక్షితః - హానీల - తవవాచై వఅవ  
రాధికూమాభూరిత్యాకారకయా - అహంసరాధికైతి - తాంనీలాంవ్యామోహయతో  
౧౭౮ || వయస్యేతి || హియస్తాత్స్వరమపావనః - సకలస్వజగతః అంహసాంపాపానాం  
సంహరణకృతేన వారణాధాంకృతావతారతః - వందారున్ సమస్తర్వైజ్ఞానా  
నానందయతీత్యానందనః తతఃకారణాత్మః - నిందాయా నిపపదవ్యాః మాగన్యదవీ  
యాదూరెవతమానః || ౧౭౯ || ననునవాక్యైత్రైజ్ఞానాన్ధిరతలహ || అనదితి ||  
అసతాంపాపానాంక్షయాధః అభ్యుదయః ఆంతరాయస్యతస్యయస్యచరిత్రంచా  
ర్యాది - జగతః పవిత్రం - జగుఃకథయంతిస్త్రి - విశ్వాత్పాతిశేషః - పనుస్తేనమాన్య

పునఃపరస్తైపురుషాయతస్మై సమస్తైస్తనమ్యానమస్తనోమి || ౧౦ || ఆ  
 స్యఖిల్వత్వద్భుతంచారిత్రమాకణ్యకతాం || ౧౦౧ || చోరస్యచార్యంజ  
 గతిప్రసిద్ధంచార్యస్య చార్యంతు నదృష్టపూర్వం | చార్యాణి కార్యాణి  
 బత శ్రుతానికృష్ణస్యముష్ణంతితమాంతమాసి || ౧౦౨ || చిత్రంచిత్రం  
 జృంభితేకృష్ణమేఘకంసంప్రాప్తాప్రాపలోపంసమృద్ధిః | ఆసీమ్యక్తం  
 హానిదాఘప్రశాంతిఃహంసోహింసామానశేకీతిఃకుఢ్ధా || ౧౦౩ || కం  
 సంధ్వంసయతే మురంతిరయతేహంసం తథాహింసతేబాణంక్షీణయతే  
 బలంబలయతే పాండ్రంపరంబంపతే | భౌమం టౌమయతే బలాద్వల  
 భిదోగవణంపరామవతే | క్షిప్తంశిష్టగణంప్రణమ్రమవతే కృష్ణాయతు  
 భ్యంసమః || ౧౦౪ || ఇతివిమానంసుదూరమానయవనజనపదసద్గిరిప్ర

యనమస్తత్కమహాయ- తస్మైవరస్తైపురుషాయ- నమఃనతింపునః- తనోమికరోమి ||  
 ఉపేంద్ర || ౧౦౦ || ౧౦౧ || చోరస్యేతి || చార్యంజగతిచోరస్యప్రసిద్ధం- చార్యస్య  
 చార్యంతు - నదృష్టపూర్వంప్రావణం కదాపినదృష్టమిత్యర్థః - కృష్ణస్య చార్యాదీని  
 కార్యాణి శ్రుతానిసంక్షేపనరుదృప్తాని-తమాంసిపాపాని-ముష్ణంతితమాం అతిశయే  
 నచోరయంతిబలతేత్యాశ్చర్య - సైయంబహురహకరియస్తవసితచార్యమిత్యాద్యాగ  
 మాదితిభావః || ౧౦౨ || చిత్రమితి || కృష్ణసీలమేఘకృష్ణవపమేఘఃతస్మిన్చిత్రజ్యం  
 భితేనతి-వాత్వానలదాభిలాషకశృద్ధిః- నిదాఘన్యఘమస్యగ్రీష్టరోర్వాప్రతపే  
 ణశాంతినాశః- హానిదన్యఅఘన్యనామాసురన్యప్రశాంతిశ్చ - ఆసీదితియతో- హం  
 సఃపక్షీ అసురశ్చ - హింసామానశేప్రాప్తవానితియతో- వాషికావనరన్యహంస  
 హింసాకరణత్వంప్రసిద్ధం - కీలిఃపంకఃయశశ్చకీలియశశికదళమితివిశ్వః  
 ఉత్థాజాతేదయతో- త్వవణంయక్తమేవకింతు- కలఉదకంసంప్రాప్తాసమృద్ధిః-కం  
 సంనామాసురాంశంరాజానంప్రాప్తైలిచ- లోపంనాశంప్రాప్తైలిచయతో- తన్చిత్రం  
 చిత్రంఅత్యంతాశ్చర్యం- జ్ఞోఃధ్వయేపివిరోధాభాసః - అత్రజ్ఞేషామప్రాణితఇతిభా  
 దః || ౧౦౩ || కంసమితి || కంసాదిభామాంతాః అసురాః- ధ్వంసయతి ఇత్యాదిపరామ  
 వత ఇత్యంతపరుధ్వంతానాంనాశయత ఇత్యర్థః- భూమేరవత్యంభామః- నర  
 కాసురః- క్షిప్తంమస్తేసిడితం - ప్రణమ్రంప్రణతం- శిష్టగణం- అవతేరక్షమాజాయ  
 తుశ్చంసమః || ౧౦౪ || ఇతితి || పనానిధండకాదీని- జనపదాఃమహారాష్ట్రీదయాః-నతి

భృతీనవేత్స్య సచిన్తయమిశ్వరముద్దిశ్య ॥ ౧౮౫ ॥ కత్వోషధీః కతితరూణా  
కతివా మహీధ్రాకత్వం బుధీక కతినదీః కతిపుంస ఏతాః । కత్వంగ  
నాస్త్య మస్య జకతినాథ దేశామ న్యే తవైష మహిమా సహిమాః బు  
ద్ధౌ ॥ ౧౮౬ ॥ ఇత్యన్యతోగచ్ఛాపురతోవలోక్య సబహుమానం ॥ ౧౮౭ ॥  
మహారాష్ట్రాభిఖ్యో మధురజలసాంద్రో నిరుపమప్రకాశోదే శోయం సు  
రపుర నికా శోవిజ యతే । స్త్ర హస్థా య తా మి గుణజలధయః కేవివిభ  
వై సుమృద్ధాశ్రద్ధాతోముహుర్తిథిపూజాంవిదధతే ॥ ౧౮౮ ॥ కృశా  
నః ॥ సఖేఽప్రాకృలికం చారిత్రమధు నాకథ యసి । అధువాకి లకలి  
మాలిన్యాదీదృశిరితి రత ద్వేష వాసి నామాసీత్ ॥ ౧౮౯ ॥ తథాహి ॥ అపా  
రై ర్వాపారై రహరి హన యంతోదశది శాస్వతస్సా తాస్యం ధ్యావి

తోనమకాదయః - గిరయో వింధ్యాదయః - ఈశ్వరం ప్రస్తావనం ॥ ౧౮౫ ॥ కతీతి ॥  
కానాథజగత్ప్రస్థః - త్వం - కతికియతిః - దీపదీః లతానస్సాదీః సలహాకాంతాః - ఆ  
స్సజః సృష్టవానసి - ఇదం ప్రతిద్వితీయాంతం యోజ్యం - షోడాతః ప్రష్టః బ్రహ్మ - త  
వస్సంబంధీ - ఎషః మహిమా సామధ్యకం - మమబుద్ధానమాతినమిరతి - హిల్లీభే - ఆ  
ప్రమేయత్వాదితిభావః ॥ ౧౮౬ ॥ ౧౮౭ ॥ మహారాష్ట్రేతి ॥ మధురజలసాంద్రః - నిరు  
పమప్రకాశః - అతఏవ - సురపురనికాశః స్వగతల్యః - మహారాష్ట్రాభిఖ్యః అయం  
దేశః - అభిఖ్యానామశోభయోరితికోశః - విజయతేన ప్రాప్త - షుణవతకాతే - యత్ర  
మహారాష్ట్రేదేశ - విభవై సుమృద్ధాః - గుణజలధయశ్చ - అతఏవ కేపి అనివచనీయ  
మహిమానః - విశ్వరూపురైషుగుణలేశస్వాపిశశవిషాణ ప్రాయత్వాదితిభావః - అమీ  
గృహస్థానామప్రాప్తశాః మహారాష్ట్రేః - అతిధీనాంపూజాం - శ్రద్ధాతః శ్రద్ధయా  
ముముక్షుః దధతే తువతే ॥ ౧౮౮ ॥ సఖిఇతి ॥ ప్రాకృతాః కృతయుగాదితద్భవం ప్రా  
కృతలికం ॥ ౧౮౯ ॥ అపారైరితి ॥ అహమహారాష్ట్రే విహమ్యామి గృహస్థాః - అపారైర  
సంతై ర్వాపారై రాత్రీయై గ్రామియైశ్చ - దశదిశాసు గ్రామ్యాసు - సమగృహే  
అహః అత్యంతసందోగేద్వితీయానర్వందివసమిత్యధః - నయంతః యానయంతస్సం  
తః - అథ సాయంకాలే - స్నాతాస్సంతః - సంధ్యాస్తీత్రః విదధతి - జాతుకదాచిదపి -  
స్వసమయయథాసమయం - సంధ్యాః - నవిదధతినామస్థాన్యంతీత్యధః - కించ - స్వం  
సేవ్యాం ప్రతిర్థియోజనాధ్యావనప్రతిగ్రహాత్మికాంబీకాంత్యజలతః - ద్విజకులశవా



దదతినజాతుస్వసమయే ! త్యజంతస్సాన్వంపుత్తిందివి జమలభవాగ్రామ  
గణికిభవంతో హంతామికభమ పిచజీవతిబహవః || ౧౯౦ || కించ || ఉ  
పనయ నవివాహపుత్ర వైకప్రధానాకలివిభవత ఏషాంకాల భేదానభి  
జ్ఞా ! విజహ తినకదాచిద్వేదపారైకయోగ్యే వయసించయ వనానీవాచ  
నాభ్యాసమేతే || ౧౯౧ || అపిచ || అజ్ఞానామవిరామలౌకికవచోభాజా  
మమిషాంపునఃమంత్రో చ్ఛాగణ ఏవపర్య వసితంహౌనవ్ర తంకమఃసు!  
గ్రా మాయవ్య యలేఖినేన నయతాం కాలాన వేషాన హూపారం ప  
ర్యతకుద్యశామిహస్మణాం బ్రాహ్మణ్య మన్యాయశం || ౧౯౨ || అన్వ  
చ్చ || కుత్యేస్తూలై వ్యయవనృపతేభ్యత్యకృత్యానికతుంవిక్రీణీతేవ  
పురపినిజంవేతనైరేతదానాం । విస్త్రాభాత్వాస్య హహగణనానై పుణై

అపి కేచనామి గ్రామేషుగణికిభవంతః ఆయవ్యయలేఖికిభవంతఃస్వంతః - అత్పవ- కథ  
మపిఅతిసేవపుత్యైత్యధః- బీవంతి || ౧౯౦|| ఉపనయనేతి|| కలఃకలియుగవ్యవిభవ  
తఃమాహత్వాత్ - ఉపనయనవివాహౌ - కాలస్యభేదవిధిచోదితకాలస్యవిశేషస్తస్య  
సదిద్యతే అభిజ్ఞావిజ్ఞానంయదాస్తాత్రిచతురాదివాషికావిత్వధః అరవివపహ  
గృహస్థానాం ఉత్పవః ఎకంముఖ్యంప్రధానంప్రయోజనం యదాస్తభోక్తాభవతః-  
ద్వావపివిధివన్నకృతౌభవత ఇతియావత్కించైతేవేదస్యపాత అధ్యయనేవిషయవిక్ర  
యభాతథా- యోగ్యేవయసియావనే- యవనాన్యాఃయవనానాలిపివాచనస్యఅధ్య  
యనస్యలిఖ్యానంపానఃపున్యేనపరనం- కదాచి- నవిజహతినత్యజంతి|| ౧౯౧|| అ  
జ్ఞానామితి || అజ్ఞానామతపివ అవిరామయథాంధారౌకికవచాంసి దేశభాషావాక్యా  
నిభజంతీతదద్భాజామమిషాంగృహస్థానాంసంబంధిమకమఃసు - మానవ్రతం- మం  
త్రస్యతత్త మాంకస్యఉచ్చారణవివపర్యవసితం- సమాపితం- అన్యథాతమచ్చరణా  
మపవత్రైరితిభావః- గ్రామస్య ఆయవ్యయా ఆదాయప్రయాతయాలేఖినేన - అథ  
షాకాలాకనయతాంపారంపర్యతః పంశానుపూర్వతః - కుద్యశాంగ్రామగణికా  
నాం-ఇహమహరాష్ట్రే నృణాంగృహస్థానాం- బ్రాహ్మణ్యంఅన్యాయశంశూద్రత్వ  
ప్రాయమేవేత్యధః|| ౧౯౨|| కుత్యేరితి|| అయంగృహస్తవిస్త్రాభాత్వాస్త్రాహ  
స్సన్నపి- అహహేత్యతిభేద-కుత్యేస్తూలైవ్యఉపరపురణాయ-యవనస్వతేభ్యత్యకృ  
త్యానిక ద్రుం-నిజంస్వీయంవపురపికిముతాన్యత్-వేతనైఃభృతిభిః-చిక్రీణీతేచిక్రయం  
కరోతీతియత్ - ఎతత్అస్తాంతిమతు - గణనానై పుణైఃసంఖ్యాయాంకౌశలైః వంచ  
యాత్వాప్రతార్య - పోషకాణాం-కిముతాన్యేషాం - స్వణాన్యధనస్యస్తేయం- రచ

ర్వం చయితౌస్త్వణః స్త్రేయం రచయతి పునఃస్వామినాం పోషకాణాం ||  
 ౧౯౩ || అహూబతకలిమహిమ్నా సదసద్వివేకవైధుర్య మఖిలజ్ఞా  
 నాం || ౧౯౪ || యేముష్ణంతినిశేప్రవిశ్య భవనంయే వాబలాతాః ననైజై  
 తేస్వామిదనంహరంతిననుతాన్ని తంతిచోరౌత్తితి | సద్యోహంతహరం  
 తిపోషకధనంసంఖ్యాంవివర్యస్యయే | కష్టంతానపివంచకానిహపురస్కూ  
 ర్వం తిసర్వేజ్ఞాః || ౧౯౫ || అయంఖలుఅ నుపమోదేశత్తి తిత్వదుక్తం  
 యుక్తమేవ | యదత్రస్వల్పేనాపియత్నైనమహతీప్రతిష్ఠాసిధ్యతి || ౧౯౬ ||  
 వేదవ్యాసస్సత్తి హదశయోవేదవేదాక్షురాశిశ్లోకంత్వేకంపరిపఠతియః  
 సస్సవ్యయంజీవవ | అపస్తంబస్సకీలకలయేత్సమ్యగౌపాసనంయఃకషం  
 శిష్టక్షత్తికృ తికలౌకాశ్యమృచ్ఛం తివిద్యాః || ౧౯౭ || విశ్వావసుః || కి  
 మరేభూసురేష్వే వదోషముద్వోసయసి || ౧౯౮ || అత్రాపిసంతిబహ  
 వాకలితాగ్ని హేత్రాశ్శాస్త్రా ధాబోధకుశలాః కిలశాంతిమంతః | అం  
 తర్ముఖాస్స తతమాత్మవిదోమహంతః నిఘాతబోహ్య విషయా నిగమా

మతికరోతి - అహూ - న్యమిద్రో హస్యమహానరకహతుత్వాదిభావః || ౧౯౩ || అ  
 హూత్తితి || వైధుర్యరూపిత్యం || ౧౯౪ || యత్తితి || యేజ్ఞాః - నిశేభవనంప్రవిశ్య  
 ముష్ణంతి - యేవాకాననెబలాద్దివాపిముష్ణంతి - ఎతేదిభయేస్వామినఃపోషకస్యధనం  
 నహరంతినముష్ణంతి - తథాపితానుభయాచోరా ఇతిసంపదంతి - సస్వతిప్రశ్న లో  
 కాత్తితిశేషః - యేమిగృహస్థాః - సంఖ్యాంతయవ్యయగణనాం - విశిష్టస్య - పోష  
 కస్యధనంసద్యోహరంతి - హంతేత్వాశ్చర్యవంశకాన్ స్వామిద్రో హిణాపితానిహ  
 లోకేనవేజ్ఞాః పురస్కర్యంతిమానయంతి - కష్టంతాన్యాయమిత్యధః || ౧౯౫ || అ  
 యమితి || యత్నై నప్రయాపేన || ౧౯౬ || వేదెతి || ఇహవేశే - యావిప్రః - దశవేదా  
 క్షురాదీ - వేద అధీతవాః - సవేదవ్యాస ఏవ - భవతితిపాదత్రయేపిదాజ్యం - య  
 త్రైవ్యకంక్షోకంపరిపఠతి - సఃస్వయంసాక్షాత్ జీవఃబృహస్పతిరేవ - యఃపాపాననం ఆ  
 గ్నికార్యంసవ్యక్తలయేత్ - సఃఆత్మనంబః - కితేప్రవధారణే - శిష్టానాంక్షతింహసం  
 కరోతీతత్త్వేతి - కలౌయగ - విద్యాః - కాశ్యకంక్షీగత్యం - ఋచ్ఛంతిప్రాశ్చ  
 వంతి - కష్టం || ౧౯౭ || ౧౯౮ || అత్రేతి || అత్రమహారాష్ట్రేదేశేపి - గృహస్థస్యపీ  
 తివా - బహవోబుధాః - శాస్త్రాణాంకమకాంతానాం అధాచోధకుశలాః - అత  
 ఏవనిగమాధ్యని వేదోక్తకమఃచినిష్టా ఆనక్తియేషాంతే - అతఏవ - కలితాగ్నిహ  
 త్రాః - అగ్నిహేత్రసదంతశాస్త్రాణామాసాదీనాముపలక్షకం - కిం - అంతఃదళ

భస్మనిష్ఠాః ॥ ౧౯౯ ॥ అన్యచ్ఛ ॥ శుచీభూతాస్సాన్నైశ్శుక్రితిహితపురా  
 ణోక్తనియమాదపూతానాంస్పర్శానవహితమృదోమీవిజహతః ॥ సు  
 రాభ్య చాంక్య త్వాశుచికృతమదంత్యన్త మనఘంమహారాష్ట్రేదేశే  
 విలసతిమహా నేషహిగుణః ॥ ౨౦౦ ॥ కేంచ ॥ చమూనియమ నేనవాజన  
 పదాధికారేణవాద్విజప్రజడపప్రజప్రభుపదం మహారాష్ట్రేజః । న  
 వృత్తిమిహపాలయెద్య దిధరాసు రాణాంత తోభవేద్య వనవేష్టి తంభవ  
 నమేత దబ్రాహ్మణమ్ ॥ ౨౦౧ ॥ యచ్ఛ దోషాంతరం భాషితం భవతా  
 తదశేషమపి సాధుజనో పకారేణప రిహార్యతే ॥ ౨౦౨ ॥ అలంమం యు  
 ఘంహర్తుమంహస్సహస్రంసవికోపివిప్రప్రవేశోపకారఃకరోరఃకుతా

రాకాశసంజ్యోతిస్తప్రీతిముఖాః అభిముఖాఃదహరోహనకాశితియావత్ - అతప  
 వ- సతతం ఆత్మానంస్వస్వరూపంబిందంతి సాక్షాత్తుర్వంతీతి తద్విదః - నిధూతవా  
 హ్యవిషయశృద్ధాదివిషయవిరక్తాశ్చ - సంతి- కమిణాజ్ఞానినశ్చవ్యయవ్యత్రనంతి  
 త్యధః ॥ ౧౯౯ ॥ శుచీభూతాశ్చితి ॥ స్నానైశ్శుచీభూతాఃపవిత్రీకృతాః - శ్రుతి  
 నాంహితైఃతదుక్తాథకప్రతిపాదకైఃపురాణైఃశ్చైవవైష్ణవైః ఉక్తాతీనియమాత్ ఆ  
 చారాత్అవహితమృదఃఅప్రమత్తచిత్తైః - అతపివఅమాగృహస్థాః అపూతానాంతి  
 స్పృశ్యానాం సపూతాః । విజహతస్సంతః - శుచీభిఃజన్తైఃకృతంపక్ష్యం - అతపివఅన  
 ఘం- అన్నం - సురాణాం ఆదిత్యాదీనాం అభ్యచాంక్యత్వా- దేవేభ్యనివెద్యైత్య  
 థః- అదంతిభంజితే - ఎవఉక్తవిధః- మహాగుణః- మహారాష్ట్రేదేశే- హిరవా  
 థ- విలసతి- నాన్యత్రైత్యధః ॥ ౨౦౦ ॥ చమితి ॥ మహారాష్ట్రేజః- ద్విజప్రజః  
 బ్రాహ్మణసమూహః- చమూః నేనాయఃనియమనేన అభిపత్యేనవా - జనపదస్యదేశ  
 స్యఅధికారేణవా- ప్రభుపదంప్రభుత్వం - ఉపప్రజకప్రాపుష్కనక - ధరా  
 సురాణాంబ్రాహ్మణానాం - వృత్తింబ్రాహ్మణ్యం - ఇహమత్యకలోకే - నపాలయే  
 ద్యది- యవనైరేష్టేష్టికంఉపక్రాంతం - ఎతద్భువనంమత్యకలోకః- అబ్రాహ్మణం  
 భవేత్- యవనబ్రాహ్మణయోజనత్వవిరోధాదితిభావః ॥ ౨౦౧ ॥ యదితి ॥ దోషాంతరం  
 వేదబిద్వాంతిపహయవనవిద్వాభ్యాసాదిరూపం ॥ ౨౦౨ ॥ అలమితి ॥ సఃప్రసిద్ధః - ఎ  
 కోపి- విప్రప్రవేకస్యబ్రాహ్మణోత్తమస్య ఉపకారఃమహారాష్ట్రేజకృతః- ప్రవేకా  
 మత్రమోత్తమాశ్చితికోశః అంహసాంసహస్రం- మంతునత్వరం- సంహర్తుం- అలంప  
 మథః- కరోరఃదృఢః- తిగ్గుఃతీక్ష్ణః- ఎకోపికురారః- అనేకాన్విషద్రూక- విని

రఃకీలై కోపితిగ్తో వినిభేత్తుమిష్టైవిషమ్రా సనేకా ॥ ౧౦౩ ॥ కృతా  
నః ॥ అన్వై వమథాపిత్రత్యా నాంత్యే తరవ తానాం పునరతిమ  
స్సహం చేష్టితం ॥ ౧౦౪ ॥ పశ్య ॥ దేశేదేశేలంపటాఃపర్యటంతోభంజం  
భంజంబ్రాహ్మణాదీనశేషా ॥ హారంహారంహంతసర్వ స్వమేషంపా  
పావతెస్వోదరంపూరయంతి ॥ ౧౦౫ ॥ విశ్వావసుః ॥ సత్యమేవతథాపి  
ఎతేషాంచేష్టితంసహనీయం ॥ ౧౦౬ ॥ తథాహి ॥ మాయాచుంచుతయా  
భయావహాగతిఃప్రత్యక్షిఃపుణ్యే భుజాం మాహా రాష్ట్ర భటచ్చ టారణ  
పటునోపర్యటత్యే వచేత్ ॥ దేవబ్రాహ్మణవర్గనిగ్రహకృతోదేశాం  
స్తురుష్కా ఇ మేనిష్ఠి త్యా హమనోరథావితనుయిర్ని దేవ భూమి  
సురా ॥ ౧౦౭ ॥ తతచ్చ ॥ దేవతోజీసురహితకృతేదారితమైచ్ఛపజ్జై

భాత్తుం- ఈష్టేశకోతికిలభజంగప్రయాతం ॥ ౧౦౩ ॥ అస్తి వితి ॥ అత్రత్యానాం  
వివదేశభివానాం- ఆద్యాత్ బ్రాహ్మణకులాదితరేషాంపశానాంక్షత్రియూదీనాం-  
చేష్టితంకమ- అతిదుస్సహంత్యంతలోకపీడాకరం ॥ ౧౦౪ ॥ దేశేదేశాంతి ॥ లంప  
టాఃపరప్రన్యావహరలాలనాః- అతఏవపాపాలతెలత్రత్యక్షత్రియూదయః- దేశేదే  
శప్రతిదేశం- పర్యటంతస్సంచరంతస్సంతః- బ్రాహ్మణాదీన్ అశేషస్వతాన్-  
భంజంభంజంభజ్జావజ్జావ- ఎషాంబ్రాహ్మణాదీనాం-నర్వవస్సంనిఖిలధనం- హారం  
హారంప్రత్యాహృత్యా- స్వేషాంఉపరంపూరయంతి- హంతేతిభాద ॥ ౧౦౫ ॥ ౧౦౬ ॥  
మాయేతి ॥ రణపటః- మహారాష్ట్రభవానాం మాహారాష్ట్రజాం భటానాంభటాన  
మూహాః- చూయయాప్రసిద్ధత్యేనచూయాచుంచుతయాహతునా- తేనవిత్త ఇత్యాదీనా  
చుంచుష్కృత్యయః- ప్రత్యక్షిఃనాంశత్రాణాంపుణ్యేభుజాంతురుష్కృత్యపాణాం- భ  
యావహాగిస్సతి- నోపర్యటత్యే వచేత్- దేవానాందేవథలానాంబ్రాహ్మణానాంప  
వగన్యనిగ్రహంకువలంతితత్త్వతః- ఇమతురుష్టాః- నిష్ప్రత్యాహానివిఘ్నః  
మనోరథఃవద్యమాణవిషయకఃయేషాంతథోక్తాస్సంతః- దేశాన్సర్వాన్- నిదేవ  
భూమిసురా- వితనుయఃకుర్వరేష ॥ ౧౦౭ ॥ తతఃఉక్తోవప్రవాదేతోశ్చ ॥ దేవేతి ॥  
దేవతోజీసురాణాం ఉభయేషాం హితకరణాధికం హితకృతే- కృచ్ఛబ్జిభావేక్విబం  
తః- దానితమైచ్ఛపజ్జైఃమహారాష్ట్రయాధన్యతేష్టై- కథమపి అతిప్రయాసేన- మ  
స్సోనహ్యనహనీయా- జనైరితిశేషః- కాయస్యశరీరస్యఆరోగ్యప్రదాయప్రేమయా

మహ్యం సహ్యకథమపి మహారాష్ట్రం యాధస్యచేష్టా । వ్యాధివ్యాహ  
ప్రతిహతికృతాం పృక్షముగ్రాహణాంకా యారోగ్య ప్రణయివృద్ధ  
యైఃకాటనం మహాణీయం ॥ ౨౦౮ ॥ ఇత్యన్య తోవిమానంగమయన్న గ్ర  
తోన్యప్త్యా ॥ ౨౦౯ ॥ కశిమెబహవస్సు మవేతామానుషా మార్గానశేషా  
నప్యశూన్య యంతి ॥ ౨౧౦ ॥ నిపుణం నిరూప్య సల్లాఘం ॥ ౨౧౧ ॥ అం  
గాన్వం గాను- లింగానధ మగధకురూ కోసలాకెకయాన్వా కాశ్చీ  
రాకుంతలూన్వా యవనజనప దాకేంజపాంచాల దేశాః । నేపాలా  
నేరళాన్వా కతిచనకృ తినిఃపాండ్య తుండీర దేశాః ॥ కణాటాగౌ  
డలాటాపరగతి ఘటనాలంపటాః పర్యటంతే ॥ ౨౧౨ ॥ కృశానుః ॥ అ  
యేకిమేతాన్నిం దనీయాన భినందసి ॥ నానాజాతిభివాఇ మేకలిబలాదె  
కీభవంతోన రావై రాగ్యా భినయంచీరాద్వి దధతోవ శాశ్రమ త్యాగి  
నః । నిధూతానఘవై దిక ప్రణమ నానిష్ఠిం చనావం చనాదతూ దిక్షు  
విదిక్షుపక్షిభ్య తయేభి త్పాటనం కుర్వతే ॥ ౨౧౩ ॥ విమలచరి తావిశ్వమి  
త్రాదయఃపర మహా యోజహు భరతులై బ్రాహ్మణ్యం యత్తపోభి

క్రంహృదయం యేషాంతైఃరోగిభిఃవ్యాధివ్యాహస్య రోగసమూహస్యప్రతిహతికృతాం  
నాశకారిణాం - ఉగ్రాణాంతిష్ఠానాం బౌషధానాం - వ్యక్తం ఉల్బణం - కాటవదశ  
టుత్వం - మహాణీయం నహనీయం ॥ ౨౦౮ ॥ ౨౦౯ ॥ కశిం । నమవేతాస్సంఘేహా  
తాస్సంతః । ఆశేషాః సవదేశీయామాగానపి - అశూన్యయంతినంకటికుర్వం  
తి । ఇమే - కే ॥ ౨౧౦ ॥ విపుణమితి । నిరూప్యపరీక్ష్య ॥ ౨౧౧ ॥ అంగానితి ॥ కృతినః -  
అతఏవపరస్త్రికోలోకేకతేస్సాఖ్యన్య ఘటనాయాలంపటాః - కతిచనకేచిత్తై వ్రాగి  
ణః - అంగాదయఃదేశవిశేషాః - తాపర్యటంతేతిధికయాత్రాధామితిభావః - ప్ర  
గ్గరా ॥ ౨౧౨ ॥ ౨౧౩ ॥ నానేతి - నానాజాతిభివాఅపి - కలిజాలాన్వాహత్వాదేక  
భావంతః - అతఏవపశానాంబ్రాహ్మణాదీనాంకులధమాణాం ఆశ్రమాణాంబ్ర  
హ్మచర్యాన్యచితథమాణాంత్యాగః ఏషామస్తీతిత్యాసీనః - చిరాదై వ్రాగ్యన్యఅభి  
నయంప్రకటనంవిదధతిః - అతఏవనిధూతంత్యక్తం అనఘానాంవై దికానాంప్రణ  
మనంసమస్తారఃమైస్తై నిష్ఠిం చనాఃదిరిత్రాః - అతఏవ - ఇమేనరాఃవై రాగిణః - వం  
చనాయాంపరప్రతారణాయాండయేన్వంతః - కుక్షేభ్యతయేపూరణాయ - దిక్షువిదిక్షు  
అపాంతరదిక్షానుచ - భిక్షేభకమటనంకుర్వతే ॥ ౨౧౩ ॥ విమలైతి ॥ విమలచరితాఃవి  
శ్వామిత్రాదయఃపరమహాదయః - ఇహాభిరతులై భుక్తులై సపోభిః - యద్భూరిస్తా

రుపాజ్ఞానం యః తదిహ జహతో జన్మప్రాప్తం త్రయీవిముఖేష్వమీ  
ష్వహహక తిచిత్వా పండేషు ప్రవిశ్య హతా జనాః ॥ ౧౦౫ ॥ విశ్వావ  
సుః ॥ కథమరేహ రేభా క్తేషు విరక్తేష్వప్య మీషు సన్నహ్యః ॥ ౧౦౬ ॥  
దోషభ్యో నైవ భేతవ్యం దృఢాచెద్భక్తిరమ్యతే । తిమిరేభ్యో నహిభ  
యందీపశ్చైచ్చల్లభ్యతే మహాః ॥ ౧౦౭ ॥ కించ ॥ దుఃఖించ జన్మనురితంచ దృ  
ఢామవిద్యాం హాహంతహంతి పరమాహరిభక్తిరేకా । ఇకోపి రాఘవశ  
రః కిల సప్తసాలాశ్చైలం రసాతలమపి త్వగయా బిభేద ॥ ౧౦౮ ॥ అపి న  
ధునోతి నిబిడం తమః పరిలునాతి పాపాటవీంతనో తివ మనోరథానుపచి  
నోతి నానోత్పవాక్ । అనక్తిచపునః పుననాను మనస్సుధా నిర్మురై  
ర్వ్యనక్తిపరిపక్తిమిం వృషగిరీశభక్తిశ్శుభం ॥ ౧౦౯ ॥ కింబహూనా ॥

విశ్వగుణాదశకం - ఇహలోక - జన్మనైవ నతు తపోభిః ప్రాప్తం - తద్భాగ్యం -  
జహతః కలిచిత్ - త్రయీవిముఖేషు వేదబ్రాహ్మణ్యం - పాపండేషు శ్రాతస్తాతకశ్రుతై  
షు - అమీషునై రాగిషు - ప్రవిశ్యతై రెకీహయేత్వగః - హతాః శ్రుత్యైత్యగః -  
అహహ ॥ ౧౦౫ ॥ కథమితి ॥ సన్నహ్యసి ఉచ్యతే భవసిదూషయతుమితి శేషః ॥ ౧౦౬ ॥  
దోషభ్యోతి ॥ అమ్యతే భగవత్ప్రీత్యష్టైవ ధాభక్తిరస్తిచేత్ - దోషభ్యః ఉతైభ్యోన  
భేతవ్యం భయం కార్యమేవ - మహాదీపః లభ్యతేచేత్ - తిమిరేభ్యః భయం నాస్తిహి -  
ప్రతివస్తువమలంకారః ॥ ౧౦౭ ॥ దుఃఖమితి ॥ పరమాదృఢా - హరిభక్తిః ఏకైవ - అ  
విద్యా అజ్ఞానం - రాఘవిస్యశ్రీరామస్య శరః - ఎకోపి నా - సప్తసాలాశ్చ - శైలంత  
దాశ్రయం - రసాయాః - తదాశ్రయభూమేతలం ప్రదేశమపి - త్వగయా బిభేద కిల - హ  
హంతే త్యుభయత్రాశ్చర్యం ॥ ౧౦౮ ॥ ధునోతి ॥ వృషగిరిః పంకటాచలః తస్యేవ  
శ్రీనివాసః తస్మిన్ భక్తిః - వృషస్య గిరిః నందికేస్వరామజః సర్వతః శ్రీశైలః తస్యేవ  
ల్లికాజుః సైభక్తిరితచ - వృషాదివగిరిః భవశ్చైలః శైలానః - వృషగిరిరిత శైలోన్న  
తవృషభాద్యాదివిముఖావృత్తీస్త్రయ అస్తిన్నభేదమ్యుపపాద్యాదిత్యస్తిప్రాముః  
భక్తిః క్షణత్రకత్త్రీకానిబిడంతమః అజ్ఞానం ధునోతి వారయతి - పాపాటవీంపరితస్య  
మూలం లునాతి ధిస్తుంతి - ధునోరథాకామాకా - తనోతి విస్తారయతి - నానోత్పవాక్  
క్షేపచి నోతి భగవదయతః మనః - సుధానిర్మురై రమ్యతప్రవాహైః - పునః పునః - అన  
క్తిసంజ్ఞాజయతి - శుభం ప్రాప్తవంకమ - పరిపక్తిమం ఫలాభిముఖం - వ్యనక్తిస్సుట  
యతి - సన్నిత్యాకం ప్రీతిత్ర అనక్తియానముచ్ఛయాత్ సముచ్ఛయంకారః ॥

౨౦౦ || పూతాంగానాం పుణ్యగంగాదిసింధు స్నానాన్నానా త్రేత్రయః  
త్రాపరాణాం దారాగారా పత్యవై రాగ్య భాజాం సారాభిజ్ఞై రాదరః  
కార్యపాపం || ౨౦౧ || ఇతివిమానమన్యత-స్సమానయః నిపుణంనిరూప్య||  
౨౦౨ || సుశోభన క్రమకరై సైవితో జీవనాధిఃభిః | మధ్యస్థబాడ బో  
రాజత్యాంధ్రదేశోన దేశవత్ || ౨౦౩ || కృశానుః || అయోకింప్రశంస  
స్యపయాత మర్యాదమముం దేశం || ౨౦౪ || గ్రామే గ్రామేని వసతిది  
రాత్యాన్వమిభావేన శూద్రోభృత్యోభూత్వాపతతి గణనాం బ్రాహ్మణ  
స్తస్యపాశ్వైః || వేదాధ్యాయీ సర ఇవమరౌ క్వాపికశ్చి ద్యది స్యాద

౨౦౫ || ౨౦౦ || పూతేతి||నానాత్రైకుకాశీకాంచ్యాదికుయా త్రాపరాణాం-  
అతపవపుణ్యాసుగంగాదికుసింధుకుసుధీకున్నాత్ - పూతంపరిశుద్ధిమత్ అంగయే  
మెలతేమె - పునాతేభావైక్రాంతాదశక అద్యత్ - దారెకుభార్యాయాంలగారెగృ  
హ ఇతిధనమా త్రోపలక్షకం అపత్యపుత్రైవవై రాగ్యభాజాం - ఈషణత్రయర  
హితానామితియావత్-ఎషాంవై రాగణాం- అదరఃఎషుశ్రీతిరిత్యధాః - సారంనిత్యా  
నిత్యవస్తుపిచేకమభిజానంతీత్యభిజ్ఞాఃత్రైఃకార్యఃకర్తవ్యః|| ౨౦౧|| ౨౦౨||స్వీతి||  
జీవనంప్యత్రింషదశంపలధాంయంతికాంక్షంతఇతిజవనాధిఃభిః - అతపవసుశ్రేష్ఠో  
నిశోభనానియభ్యుక్తాక్రమాత్అచారాక్మర్యంతీతిసుశోభనక్రమకరైఃజవైః - సు  
ప్యశోభాయేషాంత్రైఃసుశోభైఃసప్తైఃమకరైశ్చజలజంతువిశేషైః- సేవితఃఆక్రైః-  
మధ్యతిష్ఠంతీతిమధ్యస్థాఃపూజ్యాః బాడ బాఃబ్రాహ్మణాఃయస్త్విహః - మధ్యస్థఃబాడ  
బోసలఃయస్యనఇతిచ-అంధోనామదేశః-సదేశవత్సముద్రఇవ - రాజతి- అధవా-

అంధ్ర దేశః- దేశవత్-అన్యదేశఇవనరాజతి- కింతుసర్వోత్తరస్యభాతీత్యధాఃఇ  
త్యపిప్రాచుఃక్షిప్తవహ|| ౨౦౩||అయేఇతి|| అపయాతమర్యాదంత్యక్రవణాశ్రమ  
కీతి|| ౨౦౪|| గ్రామఇతి||పూత్రః - స్వామిభావేనపారవత్యేన ఉపలక్షితః-గ్రామ  
గ్రామ-వీప్సయాంద్విభావాః- చిరాత్ నివసతి- తన్యహ ద్రస్యపాశ్వైః-భృత్యఃగణ  
కనంజ్ఞయా ఉపలక్షితఃసేవకఃపూత్యా - బ్రాహ్మణః- గణనాం గ్రామాయవ్యయసం  
ఖ్యాం- పతతి- మరౌదేశ సరఇవ - క్వాపికు త్రాపి-వేదాధ్యాయీకశ్చి దేశస్సృష్ట  
దివతాతేచైత్-అసావేదపారకః-అత్రఅంధ్ర దేశ-అమ త్రాణాంమలినపాత్రాణాం  
ప్రకరనంయేనకరణకమణీనియక్తస్యవతాతేఅతిసేవప్రత్యాజీవభీత్యధాః

త్రామత్రప్రకర కరణే వత్క-తేసౌనియుక్తః ॥ ౨౨౫ ॥ కించ ॥ మహారా  
ప్రైశుదృషాదోషా అప్యత్రాదెష్టవ్యాః ॥ ౨౨౬ ॥ విశ్వావసుః ॥ వయ  
స్యమైవంవాహిః ॥ ౨౨౭ ॥ మానామయతుతమమైరనమైరిహామిమాహ  
ధగీషత వచాంసిచిరంతనాని । దేవేషుభక్తిరవస్తి తిదశేషుదైహంవిశ్రా  
ణనంబవివిధాన్విధునోతిదోషాః ॥ ౨౨౮ ॥ పశ్యతావదేతేషాంభాగ్యవ  
త్తాం ॥ ౨౨౯ ॥ రోమావశ్యతపన సుతయా రమ్యహా రమ్య నద్యాహృ  
ద్యాస్తుంగస్తనగిరిజుహోనాభి వాపీ మసౌజ్ఞాః । భూమెర్క్తుర్ధిరివవసు  
మతీః భుంజతే భాగ్యవంతః క్షోణీపాలా ఇవయువ జనాః కామమాంధ్రీః

పురంధ్రీః॥౨౩౦॥శృణ్వేతత్ ॥ ౨౩౧ ॥ కోవాకల్పతరౌగుణస్సుమనసాం  
యత్స్వశ్రితానామ సౌసారాం శాన్ హరతః ప్రసహ్య మధుపాన్ ధ  
త్తైమహామోదతః । కణైత్వజాన కీర్తిహాని పరతా కాలాం బుదెగర్జ

౨౨౫॥ ౨౨౬॥ ౨౨౭॥ కేతి॥ఇహఆంధ్రదేశే ఆమి ప్రాప్తజ్ఞానయఃత్రయా  
వశాః- అనమైమకమైర్యజ్ఞేమాకాయతుతనయజంతునామేత్యనాదర- సర్వ త్రాతి  
నగైలోట్-కించ- చిరంతనానిపురాతనాని - వచాంసి దేదవాత్మాని - మాధ్యగీషతన  
వతంతునామ - తథాపి- దేవేషుఅదిత్యాదిమహాత్మిః - అవస్తి త్రిదశేషు ప్రాప్తజ్ఞావిష  
యై- విశ్రాణనందానంబ- వచమాంధ్ర దేశ్యానాం- నమస్తాదోషాన్ సర్వాన్ పూ  
ర్వోక్తాన్- విధునోతివారయతి॥౨౨౮॥ ౨౨౯॥ రోమావశ్యతి॥అత్ర ఉపమా ప్రా  
యపావాత్తపనసుతయాయమునయై దేతివ్యవహితోపి ఇవశబ్దః అనుషంజనీయః-రో  
మావశ్యా- రమ్యేణహారేణమ్యనద్యాంగయైవేత్యవమితనమానః - వివమక్రేషి-హృ  
ద్యాఃమనోజ్ఞాః- తుంగస్తనాగిరి ఇవతౌజుషంత ఇతితథోక్తాః-నాభి ర్వాపీవతయామ  
నోజ్ఞాఃవసుఃకాంతిర్యస్థధనంచతద్యతీఃఅతఏవభూషణముమూర్తిక రివస్థితాః- ఆంధ్రీః  
ఆంధ్రదేశజాః- పురంధ్రీభార్యాః- క్షోణీపాలా ఇవస్థిత్యానయవజనాః తరుణాఃఅత్ర  
త్వాః-కామంభుంజతేఅనుభవంతి- అత్రత్యానాంస్త్రీపుంసాంసౌందర్యంకోకో త్తర  
మితిభావః-ఉపమానంకరః॥౨౩౦॥ ౨౩౧॥కేతి॥అపాకల్పవృక్షః-స్వమాత్మానంత్ర  
తానాం- సుమనసాంబీజుషాందేవానాంపుష్పాణాంబ-సౌరాన్ శ్రేష్ఠాన్ అంశాన్ ధ  
నరూపాన్-మకరందరూపాంశ్చభాగాన్-ప్రసహ్యబలాత్ప్రత్య- హరతః- మధుపాన్-మ  
ద్యపానిసఃశృంగాంశ్చ- మహామోదతఃఅతినంతోషణ- ఉపలక్ష్మితః- ధత్తై- శిరసీతిశే



సంవీరంధ్రం పునరాంధ్రజేశ నృపతిష్టాపేన ఘంస్పశనం || ౨౩౨ ||  
 ఆసమంతాదవపలోక్య || ౨౩౩ || వయస్యాత్ర గోదావరీతీరకేషాంచదే  
 షానువనీదివిషదామతి శివపూజాలోలుపతాంపశ్య || ౨౩౪ || గోదావ  
 రీవిహలతీర్థ కృతావగాహః లింగేషు సైకతమయేషు శివంవిభావ్య | భ  
 క్యాతిలాక్షతసుమైరపిబిల్వపత్రైరచామిహావని సురాః పరిమర్శ్యతే  
 మీ || ౨౩౫ || సభ క్ష్యత్రైకం || ౨౩౬ || నమామిగిరినందనీరమణపాద  
 పూజాహృతామి తామ నికరా కరాంచిత వరాక్ష మాలాం త్వదా  
 మూనమలచేత సశ్యమదమాది యోగావహా శ్రుతేర్గుణ నికానికామ

మః- నమ్మానయతీత్యర్థః-ఇతియత్ - అసాశిరసిమధువభారణంకల్పితరాతోవాగుణః-న  
 మోపి - కింతుదోష ఏవెత్వధాఃస్వ సేవతైఃవిద్యద్ధనాపహరణస్వకీరాతరాజప్రాయ  
 తాసూచకత్వాదితిభావః - కర్ణేసూర్యపుత్రేతుదాతరి - అజానాయాశ్చభాగ్రియాఃఅ  
 జానస్యపాథాన్యకీర్తేహానాపరతాతన క్షిర స్తీ ఆయందోష స్తస్మిన్నస్తీత్యర్థః  
 ఏవమగ్రేపి- కాలే అంబుదేవాషికమేఘ- గజానంస్వకత్థనంత్సనితంవ - అస్తి-  
 ఆంధ్రదేశస్వపతిషుపునః- నీరంధ్రంఅవిచ్ఛిన్నం-స్పశనంధానం. అనఘంఉత్తదో  
 షరహితంసత్ - ఆప్తేజాగర్హి-వ్యతిరేకాలంకారః|| ౨౩౨|| ౨౩౩||వయస్యేతి||అవనీది  
 విషదాంబ్రాహ్మణానాం- అత్యంతంశివపూజాయాంలోలుపతాంఅన క్తిం|| ౨౩౪|| గో  
 దావరీతి||ఇహగోదావరీతిర-అమిఅవనీసురాః- గోదావర్యానామనద్యాఃవిమలతీ  
 థేణజలకృతావగాహస్వంతః- సై కతమయేషుసికతానిర్మితేషులింగేషు-శివంభక్తకల్యా  
 ణదాయినం- విభావ్యధ్యాత్వా. భక్తోపలక్షితాఃతిలమిశ్రైర్గ్రక్షతైఃసుమైఃపుష్పైఃబి  
 ల్వపత్రైర్గిరిపీకరశైరచామిపూజాంపరితఃకుర్వతే|| ౨౩౫|| ౨౩౬|| నమామితి||గిరినం  
 దనీరమణస్యపార్యతీపతేఃపాదయోఃపూజయాహృతేఅమితానాం అపరిమితానాంఅఘ  
 నాంపాపానాందుఃఖానాంవానికరకారాఃయేషాంతా - సదా - కరే అంశితానంగ  
 తావరాచలక్షమాలాతారాదిక్షణారాంతవణప్రతినిధిర్వాలాట్రాక్షస్పటికా  
 దినిర్మితాయేషాంతా - శ్రుతేర్వదస్య-గుణనికయాలభ్యయనావృత్త్యానికామమత్వం  
 తంపరిపూతంపవిత్రకంపకాగ్రంబుజయేషాంతా - అమలచేతన-అతపవశమఃఅంత  
 రింద్రియనిగ్రహఃదమఃబాహ్యంద్రియనిగ్రహఃతావాదియేషాంతాదృశాణ్యో  
 గాణముక్త్యుపాయాః ఆనహంతినంపాదయంతీతితథోక్తానమా గోదావరీ తీరవా

చరిత్రావక్త్రాం బుజాః ॥ ౨౩౭ ॥ అహోహృత్ స్థాగోదావరీచువ్యసం  
భ్యాసీ నానామమిహంవై ది కానామభి నందనీయోయం సంప్రదాయః ॥  
౨౩౮ ॥ నిగమసాతవిరాక్య తదుష్కృతానయవిదోబహ ప్రాత్రధరా  
సురాః ప్రతివసంతముపాత్తమఖాస్సుఖ-ప్రతివసంతితిముకుందపరాయ  
ణాః ॥ ౨౩౯ ॥ అత్ర త్యా నానుధికారవ్యా పారనిరవా నామపిల యం

భిల్వపకశంకోనియనుః ॥ ౨౪౦ ॥ అశ్రయితప్యో నరపతిరాజయిత  
వ్యానిభూరివిత్తాని | ఆరబ్ధవ్యంతితరణమానైతవ్యం యశోదశస్స పిదిశా  
సు ॥ ౨౪౧ ॥ సమంతాదవలోక్య ॥ కృశానుః ॥ ౨౪౨ ॥ హంతసంశయ  
మరితనిరతాః యవనా ఏవతావ దమిషు విషయే ముప్రాచుర్య తఃపర్య

టంతిపశ్యసఖే ॥ ౨౪౩ ॥ అవనావతీతపవనాశ్చ శోభినోభవనాగళాయా  
భవనా వమనిః ॥ సవనాదిధర్మలవనాయదీ తీతాయవనాశ్చ రంతిభు  
వనాత్భీషణాః ॥ ౨౪౪ ॥ విశ్వావసుః ॥ సశ్య మేవతథాప్యేతేషుతురు

౨౩౭ ॥ అహూ ఇతి ॥ సంప్రదాయ ఆచారః ॥ ౨౩౮ ॥ నిగమేతి ॥ నిగమానాం చే  
మానాపాతేననిరాకృతమష్టైతాః - నయవిదానాస్త్రజ్ఞాః - అతపిత-ముకుందపరాయ  
ణాః - బహువః - ధరాసురాః ప్రాహ్లాణాః - అత్రగోదావరీతీర - వసంతే వసంతే  
ముతాప్రతివసంతం - ఉపాత్తమఖాః కృతయజ్ఞాస్పంతః - సుఖియథాతథాప్రతివసం  
తి ॥ ౨౩౯ ॥ అత్రత్యానామితి ॥ నియమః ప్రతనిష్ఠా ॥ ౨౪౦ ॥ అశ్రయితవ్యఇతి ॥ న  
రపతిః రాజా - అశ్రయితవ్యః - ధూరీణీవిత్రానిధనాని - ఆజయితవ్యాని - వితరణండా  
నం - ఆరబ్ధవ్యంతర్తవ్యం - యశఃదశసుదిశాసుఆనేతవ్యం ప్రావయితవ్యం - ఇతినియమ  
ఇతిసంబంధః ॥ ౨౪౧ ॥ ౨౪౨ ॥ హంతేతి ॥ మరితేదేవప్రాహ్లాణద్రోహ - నిరతా  
అత్యాసత్తాః - విషయేషుఆంశ్రదేశేషు - ప్రాచుర్యతః బాహుశ్యసం ॥ ౨౪౩ ॥ అవనా  
చితి ॥ అతితః చేనేసనిభిః తఃపవనః నాయుః నైరైరైర్వ్యభంతిఇతిశోభిః - భవశ్య  
శివస్యనాగళాయనవిష్టశ్చభవనానాం ఆలయానాం ఆవమనిః పాతయతారః - సవ  
నాదీనాం యజ్ఞప్రముఖానాం ధర్మాణాం వర్ణాశ్రమధర్మాణాం లవనాయనాశాయ - దీ  
క్షిత్యాః ప్రసంకల్పా అతపితభువనస్యలోకస్య అతిభీషణాః - యవనాః స్థేచ్ఛాః - అవనా  
హంశ్రశేనర్వత్రచరంతి ॥ ౨౪౪ ॥ సత్యమితి ॥ తురుష్కశ్చ యవనశ్చ స్థేచ్ఛ

షక్రయవనాదిషు అనన్యసాధారణవిక్రమగుణంగృహీణ ॥ ౨౪౫ ॥ యు  
ద్ధాయత్ర మిశంతుహంతపటమౌయోధాస్స హస్తాధికాయద్యై కోపిషు  
లాత్తురుషక్రయవనేష్య రూఢఘోటోభటః ॥ ౨౪౬ ॥ శంపరికంపయన్

స్వకటకాన్నిసాగ్రమతిక్రోధతఃసర్వైతేకృపణాస్తృణాన్యశరణాః  
ఖాదంతీనీదంతచ ॥ ౨౪౭ ॥ కించ ॥ పిబంతుమదిరామమీచరితుదంతుడె  
శానమౌహారంతుపరస్మం దరీరపలపంతువేదానపి తథాపిచమృ  
ధాంగైశ్చణవదేవముక్త్యాతనుంహశాద్విదధతేమరుత్సురకవాటికో  
ష్ఠాటని ॥ ౨౪౮ ॥ ఇతివ్యోమయానమన్యతఃస్వం దయన్నగ్రతోదృ  
ష్ట్య ॥ సప్రత్యభిజ్ఞం ॥ ౨౪౯ ॥ కణాటదేశోయఃపూర్వం కణదేశ

విశేషః ॥ ౨౪౯ ॥ యుద్ధామేతి ॥ పటపః రణసమర్థాః - సహస్తాదధికాః - పర  
స్పహస్తం - యోధాః తురుష్టయవసశిష్టబాతీయాః - యుద్ధాయయుద్ధంకర్తుం - క్రియా  
త్కాత్వాది నాచతుర్థి - ప్రమిశంతుసంగచ్ఛంతు - అలినగేలోట్ - హంతెత్వాశ్చ  
ద్యుః - తదా - తురుష్టమయవనేషువా - నిధారణసప్తమి - ఏకోపి - కిముతద్విత్తా  
దయః - భటః - ఆరూఢః - ఘోటః - అశ్వః యేనసర్వభోక్తస్య - నిస్త్రీశంఖద్దంపరికం  
పయంశ్చసత్ - స్వకటకాత్ స్వవిరాత్ - నిష్టాగ్రమతిగోచ్యతియది - ససంగచ్ఛ  
త్వపి - తదాతే - పూర్వోక్తాః - సర్వభటాః - అశరణాః రక్షకరహితాః - అతపపక్వప  
ణాః దినాశ్చనంతః - తృణాని - భాచంతిభక్షయంతి - నీదంతివిష్ణాభవంతిచ - తృణభ  
క్షుకావల్మికాయాధాంశ్చవీరాస్త్యజంతిత్రిసిద్ధ్యతిభావః ॥ ౨౪౭ ॥ పిబంతితి ॥  
యద్యపిఅమితురుష్టయవనాశ్చ - మదిరామవ్యంపిబంతు - దేశాకపరితుదంతునాశ  
యంతు - పరేషాంసుందరీలంగనాః హరంతుః - వేదాతక్షక్తకర్తాణి - అపలపంతునూ  
మయంతు - అపిస్సముచ్చయే - సర్వత్ర అలినగేలోట్ - అలినగః - కామచారానుజ్ఞా  
తథాపి - మృధాంగశ్చయుద్ధవేశ - తనువశరం - చస్త్యధః - తృణమివతృణవస్తుత్వా  
త్వత్వా - హతాబలాత్ - మరుత్పురస్యస్వగోచ్యకవాటికాయాః కవాటస్య ఉష్ణాట  
సం - విదధతేమరుత్స్యేవ - దావిహుపురుషులోకేతిత్వాది నా అపరావృత్యయధేమృ  
తానాంస్వగోస్తరణాదిభావః ॥ ౨౪౮ ॥ ఇతితి ॥ వ్యామయానంవిహసం - స్పందయన్  
గమయన్ - ప్రత్యభిజ్ఞాతమథాతాధాన్మరకవస్తుదర్శనం ॥ ౨౪౯ ॥ కణాటేతి ॥ క  
ణాటోనామదేశః - పూర్వం - కణదేశం - ప్రత్రథాగం - అథామయత్ అలంకత్పు

మభూషయత్ । సవిషసాంప్రతంపశ్యచక్షుషోబ్భూషణాయతే ॥ ౨౪౯ ॥  
 లోచనాసేచనకంకిలదేశస్యాస్య రామణీయకం ॥ ౨౫౦ ॥ ప్రతినగరమి  
 హారామాఃప్రత్యా రామంపచేలిమాఃక్రముకాః । ప్రసవాఃప్రతిక్రము  
 కమపు త్సర్ప తిమధు తతిఃప్రతిప్రసవం ॥ ౨౫౧ ॥ ప్రతిమధుబిందుమి  
 లిందాఃప్రైంఖంతిప్రతిమిలిందమారావాః । ప్రత్యా రావంసుదృశాంమ  
 దాడదారాఃప్రతిమదం నుదనః ॥ ౨౫౨ ॥ కృశానుః ॥ హంతక భమభినం  
 దసినింఽనియ మముందేశం ॥ ౨౫౩ ॥ తథాహి ॥ వేదవైదికవిద్యేషమా  
 పితాభన్తరూషితాః । చండాస్సంత్య త్రపాషండాలిం గాలింతవక్ష  
 సః ॥ ౨౫౪ ॥ అకణాయతావదన్యదప్యమిమామచచరితం ॥ ౨౫౫ ॥ శి  
 రఃపురా రెత్విజరాపాదదివ్యా మృతైస్సీక్తమితివ్యయేవ । శూ  
 ద్రాభిమేలింగధరాస్సన్వయంతస్సన్వపాదతో యైసస్సన్వయంతికన్వం ॥

వాక్ - ప్రత్యేకత్యభావః - స విషకణాటదేశః - చక్షుషభూషణాయతే - దృశ్యత  
 ఇతిభావః - సాంప్రతమిదానీంపశ్య - తమితేశః ॥ ౨౪౯ ॥ లోచనతి ॥ ఆసేచనకం  
 చిరందశానేపిత్వ వ్యభజనకం - తదాసేచనకం తృప్తైర్నాన్వంతోయన్యదశానాది  
 త్యమరః ॥ ౨౫౦ ॥ ప్రతినగరమితి ॥ ఇహకణాటదేశ - నగరేనగరప్రతినగరం - వీ  
 స్సాయామవ్యయిభావః - ఏవమగ్రేపి ఆరామాఃఉద్యానాని - వాక్యత్రయవిలినంత  
 లియోజ్యం - పచేలిమాఃపాకాభీముఖాః - క్రముకాఃవృక్షాః - ప్రసవాఃపుష్పాణి - మధు  
 నఃసుకరందన్యతతిఃబింజనమూహాః ॥ ౨౫౧ ॥ ప్రతితి ॥ విలిందాఃభృంగాః - ప్రైంఖం  
 తిభ్రమంతి - ఆరావాఃర్షుంకారాః - ప్రభవంతితిశేషః - ఉదారాఃసుహంతః - మదాః  
 విలాసాః ॥ ౨౫౨ ॥ ౨౫౩ ॥ వేదేతి ॥ వేదేషు వైదికేషు తమక్తకర్మ కరేషు చవి  
 ద్యేషుణమాషితాఃభక్త్యాః - భన్తనారూషితాఃలిప్తాంగాఃచండాభయంకరాః - లింగై  
 సాలింగితానిసంగతానిపక్షాంసియేషుంతే - పాషండాఃశ్రౌతస్తాతాదూరాఃలింగబలి  
 బాఇతిభాషానాను అత్రకణాటదేశే - నంతి ॥ ౨౫౪ ॥ అకణాయేతి ॥ అమీషంపా  
 షండానాం అవచరితందురాచారం ॥ ౨౫౫ ॥ శిరఃఇతి ॥ పురారశ్శిషస్యశిరః - ద్విజ  
 రాజస్యబ్రాహ్మణశ్రేష్ఠస్యపాదయోః - చంద్రస్యశిరణానాంబద్వైరపుత్రైజ్జలైః  
 సుభాభిశ్చ - సిక్తమూర్తీతం - ఇత్యక్తప్రకారయాశుష్యాయా అనహననైవేతుష్ట  
 త్ప్రేక్ష - లింగధరాభిమేళా ద్రాః - తత్శివప్రతిమాశిరః - స్వపాదతోయైః - స్వయతి

౨౫౬ || విశ్వావసుః || మైవంసంగరిష్ఠాయదస్తి కాయదుశైలప్రభృతీనిచ  
వ్యత్యైత్రాణిదృశ్యంతే || ౨౫౭ || చురితమవనతానామర్మిరోధంని  
రుంధా సితమతిభిరతదై స్సేవ్యమాన్తోమునీందైః | యదుగిరిరయ  
మిందేయత్రనారాయణాత్మానివసఃకటిలహర్షః సీలమేఘుః ప్రవహః ||  
౨౫౮ || సభక్త్యున్మేషం || ౨౫౯ || యదుగిరితటాగారాన్వారాబహూ  
ళిపరిస్ఫురన్తరకతమహూధారానీరాజతాంఘ్రి సరోరుహానివజలధ  
రాకారానారాయణాహ్వానభూషితానిరవధిదయాసారాసారాజ  
తెపరదేవతా || ౨౬౦ || పునస్స విస్తయం || ౨౬౧ || యః ప్రభుర్వాదవ  
త్సైభృత్పురస్కృత్యా పురాబభౌ | అధునాయాదవత్సైభృత్ దధఃకృ

స్వపయతి-కష్టంత్యంతానుచీతం || ౨౫౬ || మేతి || సంగరిష్ఠాః పద-యదుశైలః మే  
లుకోటేనారాయణపురమిలిచభాషానామనీ || ౨౫౭ || చురితమేతి || ఆవనతానాం పను  
హర్షతానంబంధి-చుర్నివారంబురితం-నిరుంధానాశయః-లతపివ-సితమతిభి  
శ్శుద్ధచిత్తైః-అతందైః-అప్రమాదిభిః-మునీందైః-సేవ్యమానః-ఆయుయదుగిరికిది  
ధైర్యకాశతే-యత్రయదుశైలీనారాయణాత్మాభగవత్సర్వరూపసీలమేఘః-హహః  
మానందం-ప్రవహః-నివసఃకటిల-సోయమితివందంధః-అత్ర || ౨౫౮ || మేఘపర్వ  
తయారబిచంద్రయోర్భూషితమ్యయోః-శిఖితోయదయోలోకేసిద్ధామైత్రీనిసగ  
తః శిల్పానిత్యాస్తేభుర్వయావణంభవతతిలధ్యయం || ౨౫౯ || ౨౫౯ || యద్యుతి ||  
యదుగిరిస్తటంభిరం అగారంనివాసఃయశ్యాస్య-స్వఃస్వగఃస్వరాజా-యద్రాత  
సర్వసాహితీతీపరిస్ఫురతాంబురకతానాం మహంసితేజాంసితేజాంభారయాపరంపర  
యానిరాజితేకృతనిరాజనేలంఘ్రిసరోరుహాయశ్యాస్య-చక్రూరవేళాన్వితభావః  
నవజలధరస్వేపరకారఃరూపయశ్యాస్య-చారాయణిత్యాహ్వాయేనామ్నాభూష  
ితా-సాప్రసిద్ధా-నిరవధిదయాసారా-అపారకరుణారస-పరదేవతా-రాజతే ||  
౨౬౦ || ౨౬౧ || యద్యుతి || యః ప్రభుః నారాయణః-పురాప్యస్తేవతా-య  
దవత్సైభృతః-ఉక్తి-సేవ్యపురస్తృత్యాభూజయ-అగ్రరహస్యవిషయేతి-విభా-యదు  
మల్యానాం యయాతి-చాపాత్-భక్త-సనాన-హహః-దితి-భావః-సప్ర  
భుః-అధునా-యాదవత్సైభృతః-యదుశైలపుత్ర-అభః-కృత్వా-తరిష్ట-రి-స  
త్సైభృతాగిరకదగద-స్థలసేవః-కాత-అధునా-నిత్యాస్తేభుర్వ-శేషసప్రసిద్ధి

త్యాసభాత్యహూ ॥ ౨౬౨ ॥ సస్లాఘం ॥ ౨౬౩ ॥ భూభృత్యస్త్రిస్పక్షి  
రాజేనపూర్వం శ్వేతద్విపాదామృతాంశ్వేతమృతస్సౌంధ్యస్సాని  
త్యం ధారయంతోలలాటేమాలీమన్యం మానసాన్నిర్మలజంతి ॥ ౨౬౪ ॥  
విష్ణుపద్యా కలనియావిశ్రుతోవిమలాశయః । కాసారోత్రహరత్యేనః  
కవిఃకంసారిభాగివ ॥ ౨౬౫ ॥ ఇతివిమానంపరస్పందయిసానందం ॥ ౨౬౬ ॥  
రజతపీతపురం ననుకాంచనశ్రీయమిదంపహతేమహదమ్భతం । ఇహ  
నసకశుభరీతిరహూబుధఃపరమయోకతపవవిరాజతే ॥ ౧౬౭ ॥ పునస్స  
స్లాఘం ॥ ౨౬౮ ॥ ఉచైచిద్విజైంద్రైరమృతాభిలాషాదాసేవితోభు  
వ్యభిజాతకీతిః । ఆనందతీర్థాహ్వయమత్రకచ్చిదన్వర్థయన్నావిర  
భూన్తునీంద్రః ॥ ౨౬౯ ॥ కృశానుః ॥ అస్తుతావదధాపృథసీయదశక

విరోధాభాసః ॥ ౨౬౨ ॥ ౨౬౩ ॥ భూభృతీతి ॥ అస్మిన్ భూభృతీయమత్రైతప్రా  
వణంకృతయగ - శ్వేతద్విపాత - పక్షిరాజేనగరుత్తతా - ఆప్యతాం - శ్వేతమృ  
తస్సౌంధ్య - తిరుమణీభాషానాన - లలాటే - ధారయంతః - భన్యాః - మానసాత్ -  
మాలీమన్యం మానిన్యంపాపం - నిమృణంతినివతకాయంతి ॥ ౨౬౪ ॥ విష్ణివతి ॥ వి  
ష్ణుపద్యాఃగంగాఞ్చావిష్ణుస్సంబంధినాంపద్మానాం ఆకలనయాసంగత్యైవ - విశ్రు  
తఃప్రసిద్ధఃవిమలఃనిమలఃఆశయః అభిప్రాయఃయస్య - అత్రయమత్రైత - కాసా  
రఃతిధికం - కంసారిభాకహరిసేవకః - కవిరివ - ఎనఃపాపం - హరితి - శ్లిష్టవిశేష  
జేయముపమా ॥ ౨౬౫ ॥ ౨౬౬ ॥ రజతేతి ॥ రజతపీతపామంపురం - సుపునారితి  
భాషానామ - కావనస్యశ్రీయంశోభాం - కాంచినేలికామవీర్యధాః - పహతేఇతియత్  
తదిదంపహదమ్భతం - రజతన్యన్వణశోభాధారణం అత్యాశ్చర్య కరమిత్యధికః -  
ఇహరజపీతపుర - పనక - శుభాతీతిః ఆరహటంలోహంశీలంయస్యసః - అసాబుధఃఆ  
నందతిధికః - పరంఅత్యంతం ఆయసి అత్తహరగతస్సన్నేవ - పరమేణయోగేనఉప  
లక్షితంవెతివ - సావకవిధక్తికస్తసిః - విరాజతే - శ్లేషానుప్రాణితోవిరోధాభాసః ॥  
౨౬౭ ॥ ౨౬౮ ॥ ఉచైచితి ॥ ద్విజైంద్రైః పక్షిశ్రేష్ఠైఃప్రాప్తాణిశ్రేష్ఠైశ్చ -  
అస్మత్పదైరమోక్షేచ అభిలాషాత్ - ఆసేవితః - పువి - అభిజాతాకీతిఃపంకథలం  
యశశ్చయస్యసః - అతపవ ఆనందయతీత్యానందతిధికః గురురితివయః ఆహ్వయః  
శామతదున్వధికాయతయధాధికంకుర్వక - కచ్చిన్తునీంద్రయోగీ - ఆవిరభూత్ ఆవి  
భాభూత్ ॥ ౨౬౯ ॥ అస్మిన్వితి ॥ అనుస్యత్యగంసతి సకన్యకంబంధిత్వంబంధి

నాన వర్తినాం నానాద్విజానా మతిబహవ ఆకణ్యం తామప చారాః ||  
 ౨౭౦ || సతతమ కృతసంధ్యోపాస్తిరభ్యస్తాస్త్ర సునితరిగత బాప్య  
 కాల్యసంధ్యాము పాస్తై | తదపిభువిన మాన్యం మన్యతే ధన్య మన్యంత్య  
 జతివిహిత హానాత్సద్వసంమాధ్వసంఘః || ౨౭౧ || కించ || గాయత్రీం  
 సహసాజహద్భగవతీం యజ్ఞోపవీతంత్యజః | ముంచకాకించ శిఖాంవిర క్త  
 ఇవయః సంప్రా ఫతుర్యాశ్రమః | ఆరూఢశ్చతురం తయాన మభయో  
 హాహంతదేశం త రేష్వథా నాముపసంగ్రహాయవి చరత్యేషోఽప్యమీ  
 మాంగురుః || ౨౭౨ || ఆహూమహా నేష వ్యామో హూ విరుషా మపి  
 కలిమాహత్త్వతి || ౨౭౩ || యస్యత్వాపివిలోక నేసవసనస్సానంబు

శకసంకాస్త్రం అనువతంత ఇత్య అనువర్తినాం - అపచారామరాచారాః || ౨౭౦ ||  
 సతతమితి || మధ్య ఇత్యానందతీర్థః పై వ్యవహారాంతరం - తస్యేషామాధ్యాత్మేషం  
 సంఘః - అకృతాసంధ్యాః ప్రాతస్తన్యా ఉపాస్తిరమస్థానంయనసతథోక్తస్సన్నే  
 జ - సతతం ప్రతిదినం ఆభ్యస్తాస్త్రస్సక్ - సవితరిసూర్య - గత బాప్యసలి - చాల  
 ప్రాతః ఉచితాంకాల్యాంసథ్యాం ఉపాస్తై - తదపి తథాపి - అన్యం మతాంతరస్థం  
 భువి - ధన్యంబుభంభూం - సమన్యతేనభావయతి - కించ - విహితస్య వేదచోదితస్య  
 పైత్యేనాగ్ని యాత్రాదేశహాత్త్వాగాత్ - సాధ్వసంపర లోకభయం - త్యజతి ||  
 ౨౭౧ || గాయత్రీమితి || యవిషః - అమీషంభూధ్యానాంగురురపి - విర క్త ఇవన  
 వసుతోవిరక్తః - సహసాసత్వరం - సన్నాప్తిసాశ్రమాచారంసుకరదుష్కరత్వైస అవి  
 చారై వ్యవేత్యధికః - భగవతీంగాయత్రీం - జహత్త్య జనన్ - యజ్ఞోపవీతంత్య  
 జక్ - కించ - శిఖాం ముంచకా - సంప్రాప్తః తుర్యః చతుర్థః - ఆశ్రమః స  
 న్నాప్తః యేనసతథోక్తస్సక్ - అభయః - అత ఏవ - చతురంతయాసం ఆం  
 వోలికాం - ఆరూఢస్సక్ - అథానాముప సంగ్రహాయ సంగ్రహంకరుణం -  
 త్రియాధేత్యా దినాచతుర్థి - చరతి - హాహంతే బ్యాశ్చర్య - ఈదృశాచారస్య  
 సన్నాప్తిసాంస్థుతస్త్యుతివిరుద్ధత్వైస ఉభయలోక హతహేతుత్వా దితిభావః ||  
 ౨౭౨ || ౨౭౩ || యస్యేతి || యస్యవాహనస్థితయతేః - క్షయత్రమత్రాపి - విలో  
 కనదశానె సత్యే - సవసనంన్నా సంబుధైస్త్యుర్యతే అభిజాయతే || బ్లో || వాహ  
 నసంబుధైస్త్యుర్యతే - స్నానమాచరేదిత్యా దినేతిభావః - యస్యేక్తయతే - అ

దైత్య నిర్యతేయస్యాన్న గ్రహణే చ నిష్కం తత యాచాంత్రాయణం  
 చోదితం తస్య ప్రత్యు తవాహనస్థితయతేద్య ప్తిర్విముక్తిప్రదాతస్యా  
 న్నంచ సమస్తపాపహృదితి ప్రత్యే తివిద్వానపి || ౨౭౮ || పశ్యకలికాల  
 నరపాలస్యగృహస్థేషు విద్వేషంభీషుషు పక్షపాతం చ || ౨౭౯ || భిక్షాం  
 కష్టమటం తికుషీభ్య తయేపాదాగతైః క్లేశయం త్వచ్చ న్నాశ్యే వైఃపతై  
 శ్చగృహిణోజీణైఃగృహేశరతే రాజత్సత్త్వపటాఃప్రశస్తా శివీకా  
 లోధాగృహిభ్యోన్నదాఃక్రావవ్యూహాన్యథేమలెస్థితిజుషోధన్యాహి  
 సన్నాస్య సినః || ౨౮౦ || అన్యచ్చ || ఆనభ్యస్య వేదాన హివాశాస్త్ర  
 వాదాన్య తంస్సుఖటంయెబతైతన్తతస్థాః | అధీశాన వాన్య త్య తద్భ  
 క్తపూజాపరాణాంనరాణాంపదంతేభంజతే || ౨౮౧ || ఎకాదశ్యాంకా

వృన్యగ్రహణేభక్షణం - చాంత్రాయణంనియతా హరకో ప్రతవిశేషః - నిష్క్రమిత  
 యాంత్రాయశ్చిత్తవైశం - చోదితంవిహితం || ౨౮౦ || బ్రహ్మచారియతినాంతుదత్తాచాం  
 ద్రాయణంచరదిత్వానితేత్రత్యుతతస్తైవరీత్యైశం - తస్యవాహనస్థితయతేః - వృ  
 ప్తిరక్షణశకం - విముక్తిప్రదా - తస్యాన్నంతరీయన్న భక్షణం - చక్షురభాః - న  
 మస్తపాపహృత్ - ఇత్యుత్త్రకారం - విద్వానపి - కిముతాన్యఃప్రత్యేతినశ్చిసోతి - త్రాం  
 తోభవతీతియవత్ || ౨౮౧ || పశ్యేతి || భిక్షుషునన్యాసీమ || ౨౮౨ || భిక్షుమితి || గృహ  
 ణోగృహస్థాః - కుషీభ్యతయేషుగరభరణాయ - భిక్షుమటంతి - కష్టమిషనర్వవాక్యాధేయ  
 జ్యం - పాదాగతై గణమనైః క్లేశయంతి - పాదచారేణభిన్నాభవంతీత్యధాః - కించ -  
 శిలిలైఃజీవైఃపతైః ఆచ్యన్నాఃజీణపస్త్రాదిభరంతీత్యధాః - జీణాశిథిగృహ -  
 త్తరతేతయనగుర్వలె - వసంతీతియవత్ - గృహభ్యఃగృహస్థేభ్యః అన్నదాః ప్రశస్తా  
 వికారాధాః - రాజత్సత్త్వపటాః - వ్రావాంపాషాణానాంహృహస్పముహాః తేనద్య  
 థేశానిరిత్యిత్యధాః - మత - స్థితిజుషానివాసినః - నన్నాసినఃధన్యాఃహి || ౨౮౩ || అ  
 నభ్యసేయి || యేవేదాననభ్యస్య - శాస్త్రవాదాన్యతంతః - తెవతన్తతస్థాః - అధీశాననాద్య  
 త్యుత్త్రభునెవాముపేక్ష్య - తెపాయేభక్తాస్పేషకాతర్కుజాపరాణాంనరాణాం సేవ  
 కాత్రితానాం - పదలంఛనం - లభంతే - స్ఫుటం - వేదశాస్త్రయోఃప్రభుసేవకతుల్యతా  
 దతమ్యాదిత్యధాః - అతపవపదాధావ్యుద్వికాదశకానా || భుజంగప్రయూతం || ౨౮౪ ||



లయో హేమామ హానాదే మానుగ్ని లోకాకికత్వం యదా గాత్ । త  
స్మాదేషాంవ్య ఛహింసానానృ త్యైస్యా దుత్కృష్టః పిష్టపశ్వా దరో  
పి ॥ ౨౭౨ ॥ విశ్వా వసుః ॥ కిమరేతేశవభక్తిప్రకషణదీప్రానపిప్రాణ  
మానుయసి । శుద్ధాకిలమధ్వ సిద్ధాం తనిస్థానామి యుహ్య దయంజరీహరి  
రీరీతః ॥ ౨౭౩ ॥ ఆబాలస్థవిరంస్థిరంహరిదినేశుద్ధోపవాసప్రతం । నిష్ప్ర  
త్యూహనుహదిః పువిజయతేనారాయణారాధనం । క్షామ్య భాగవతే  
మభక్తిరధికాశ్రద్ధాచయేషాంధృ ధా । శాస్త్రైస్త్వి యగురూ దితేనచ  
రిసంసాధ్యే శుమాధ్యే ముకిం ॥ ౨౭౪ ॥ ఎతద్దురూణాంపునర్య తీనామే  
మానూకలితదోషవైభుర్యా శుభచర్యా ॥ ౨౭౫ ॥ దనుజభిదభిషేచైస్త  
త్పుగాణావలోక్తైపునర పహత మోహైః పుణ్య తీర్థావగస్తై । భ  
వకథ నవిమూరైబ్రహ్మవిద్యా విచారైః కుణమివ యతివర్యాః కాలమే

వికాచశ్యామితి ॥ యద్యహ దేషాంమధ్యాగ్నిహేమాత్రాణాం అగ్నిరాహవసీయాదిః - వి  
కాచశ్యాం - కాలయోః ప్రాతస్సయంచ హేమామవ్య అగ్నిహేమాత్రకయః - హానా  
త్వాగ్నాధైః - తస్మతేషానసంధ్యావార్యచణాత్ర యాతిరి తస్యకర్మమాత్రస్యత  
స్యాత్వాగ్ని నియమాదివిభావః - లోకాకికత్వం ప్రాకృతత్వం - అగాత్ ప్రాప్తోతిన్య - ఎక  
కాలహేమామాభావే అగ్నేలోకాకికత్వప్రాప్తివరణాదివిభావః - తస్మాత్ - కారణా  
త్ - వ్యసంహింసాయః ప్రాకృతాగ్నేహవ్యసంబంధసహజాపాపావ్యవస్థాన్విభ  
లవధస్యనిష్ప్రత్యేషిషాంమధ్యాగ్నాం - పిష్టమహాపశుఆదరోగీకారోపి - ఉత్త  
ష్టస్యజేవ ॥ ౨౭౨ ॥ కిమితి ॥ రీతిః ఆచారః - నిరంశుభ్యశంహరతిహరతేర్యజ్ఞా  
కిలటిహాప ॥ ౨౭౩ ॥ అహలేతి ॥ యేషాంమధ్యాగ్నాం ఆబాలస్థవిరంబాలావధివృద్ధ  
వగ్యంతం - హరిదిన - నిరంశుద్ధోపవాసప్రతం - సర్వత్రవిజయతేభిత్వనీయతే - అహ  
దిః పంక్రతిదినంచ నారాయణస్య ఆరాధనసంపూజనం - నిష్ప్రత్యూహానిర్విఘ్నం సత్  
విజయతే - భాగవతేమభిగవద్భక్తేషు - క్షామ్యభక్తిః విజయతే స్త్వియగురూ దితే శాస్త్రై అధి  
కాద్యశాస్త్రద్ధాచవిజయతే - ఎమమాధ్యేషు - సాధుచరితం - నాస్తికిం అస్త్యేవ ॥ ౨౭౪ ॥  
ఏతదితి ॥ ఆకలితం సంకతం దోషాణాం హానానాం చైభుర్యం అభావయస్యాంతథో  
క్తా ॥ ౨౭౫ ॥ దనుజేతి ॥ అపహతమోహైః - భవస్యసంసారస్య కథనన వా  
తాయా విమూరైః శూన్యైరితి ద్వయం తృతీ యంత - చతుష్టయే పియో జ్యంబ  
కుషిషిలో విష్ణుః - తస్య విష్ణుః పురాణాని భాగవతా దిని - పుణ్య తీర్థావగం

తేనయంతి || ౨౦౨ || యదసితదుపరితప్త యామాషణముపన్య స్తంభనపి  
మదవిహితహృదయభ్యో భవాద్య శేభ్య ఏవరోచతే నమగుణ గ్రాహి  
భ్యః || ౨౦౩ || తత్తద్దేశనివాసిశిష్య నివహత్రాణాయగుర్వాజ్ఞయా  
సంచా రాక్షస ఏషవింద తియతిశ్చే ద్వా హనంకాతుతిః || గత్తంవిత్తమ  
శేషమాస్తికజనైదైకత్యా రినిత్యా చనాసాత్కృత్యస్య యుగస్సృష్ట  
శస్యసతిచేన్నింహాస్తికింతవతా || ౨౦౪ || స్వామినినియుక్తానాంస్వ  
త్వేనానధ్యవస్య తాంయతినా | క్వ త్యంయత్య న్నత్వం ప్రత్య నయం  
త్యత్రతమ్భ జశ్చతుః || ౨౦౫ || ఏతేనమతాంతరస్థా ఆపిమతాశ్చపత  
యోన్యాఖ్యాతాః || ౨౦౬ || భిన్నంచావధేయం || ౨౦౭ || యదిః తిపయో  
జాత్వా లన్యాద్య థాసమయంద్వి జాబతనతనుయుస్సం ధ్యోపాస్తింభ

గాదీని - బ్రహ్మవిద్యా వేదాంతశాస్త్రం - కాలంయావద్భవం - తుణమివ - ఎవేయ  
తివర్యాః చూడ్యగురవః - నయంతియావయంతి || ౨౦౨ || యదితి || తమపరిపూర్ణవన  
న్యాసిసోధికృత్యైత్యభావః - మదఃఆజ్ఞానం || ౨౦౩ || తత్తదితి || సంచారేపాదచారే  
అతుమః అశక్తః - జరాదిశేతిభావః - ఆతవివ - విషయత్పర్యాధ్యగురుః - గురోరా  
సంపదధిధా - దేరాజ్ఞయా దేశాంతరస్థా మంత్రోపదేశాదిసాలసుగృహజేత్యాద్యాకా  
రయా - తేమతేమ దేశేమదూరేమ నివాసిస్తాంశిష్యాణాం నివహన్యసంఘస్యత్రా జా  
యమంత్రోపదేశాదినారక్షణాయ - హిమాసంఘంబోధికాది - విందతీచేత్ ఆరోహతి  
యది - తుతిః హానిః కా - గుర్వాజ్ఞాయాః పరోపకారస్య చసీద్ధిదైవిప్రవతాకత్యాదు  
తేరితిభావః - ఆస్తికైశ్చిప్తైః జనైః - గత్తంవిత్తం - అశేషంయథాతథా - ప్రత్యా రిన్విజ్ఞా  
నిత్యాచనానాయః సాత్కృత్యలపిః తంశృత్యా - స్వయం అసంపూర్ణః - వనతిచే  
త్ - తావతాతాశృశరిత్యా - నింహాతిస్తికిం - నాస్త్యేవైత్యభావః || ౨౦౪ || స్వామినీతి ||  
స్వత్వేనసీవ్యత్యైవ - అసభ్యవన్యతాం అనిశ్చయమానానాం - స్వామినిభగవతివిషయే  
యతినామాధ్యగురుణా - వినియుక్తానాంని వేదితానాం అన్నానాం - యత్యన్నత్వం - క్వ  
త్యంకుత్రభవతి - నకుత్రాపీత్యభావః - శిష్యగవన్నివేదితాస్తంభంబజత ఇతితిదృఢః  
జనాశ్చ - మతః ప్రత్యవయంతినప్రత్యవయంత్యైవైత్యభావః || ౨౦౫ || ఏతేనేతి || మ  
తాంతరస్థా రామామజీయా వ్యాఖ్యాతా నిరస్తామాషణాః || ౨౦౬ || సమ సతతమ  
కృతసంధ్యోపాస్తి రిత్వాది మాధ్యగృహాథ మాషణ మత్యాసిన్ధ్యతమత ఆహ - ఇ  
షంచేతి || వత్సమూణమసీత్యభావః || ౨౦౭ || యదితి || కతిపయోకేచన - ద్విజాః

విష్య తికింత తఃనిగ మచరి తానంగీ కారోహి దూచణమంగి నామశకనవ  
 శాస్త్రోపాయై మాంసజాత్వ ననుష్ఠితిః || ౨౮ || కించ || పంథానమనురుం  
 ధానః పిత్రా దైవై వ వసువ్యతి | ఇతిస్త్వ తిమధీ యానై రేహం ఏ జో  
 హిమవచః || ౨౯ || ఇతివ్యో మయానందూరత స్సమానయోచరితో  
 దృష్ట్య || ౩౦ || భాషా వెషాశారై భూషాభిఃపురుషాశ్చయోషాశ్చ |  
 వీక్షస్య ప్రతిదేశంవిలక్షణా ఏవహతలత్వం తే || ౩౧ || కృశానుః ||  
 వయస్య వీక్షస్వేతిమాలోచఃకింతు సత్త్వ రమతిక్రామస్వకీశకల్పజనాని  
 మాణజ నపదాన్ || ౩౨ || చంద్రాలో కచయాం దకారభర యో  
 శ్చం పేయకిం పాకయోరాజత్కుం డలిగాజ రాజిలకయో రాజీవదు

మాధ్వాః అలసస్యభావా దాలస్యత్ అశ క్తైహేహేః - యథా నమయిం విహిత  
 కాలమనతి శ్రమ్య - సంధ్యోపాస్తింజాతుసతమయః సకుర్మ్యర్వది - తతఃయథాకాలం  
 తాదానిత్ర సంధ్యానమస్థానాత్ - కింకూడుంభవిష్యతినకిమిదూడుంభవిష్యత్యేవ  
 త్యధః - హియస్తాత్ - అంగిరాంమమమ్యణాం - నిగమచరితస్యత్రాతస్త్యక్షకర్తవ్యః  
 అనంగీకారః - దూషణంనా స్తికత్వరూపం - భవతి - తతః - అశకనస్యఅశ క్తైర్వశాత్ - జా  
 తుకదాచిత్ - అననుష్ఠితిఃయథా కాలంఅననుష్ఠానం ఏహంమాధ్వానాంబోషాయనభవ  
 తి || ౨౮ || ఏకాదశ్యాంకాలయోగిత్యత్రాహ - పంథానమితిపిత్రా దైపితృపి  
 తామహ ప్రపితామహాదః - పంథానమాచారమనురుంధానఃఆశ్రితఃజననిదుష్యతి - ఇ  
 త్యుక్తాధికాంస్త్వతింఅవశ్యంపితురాచారఃగ్రాహ్యః ఇత్యాదిరామధీయానైబు  
 ధైరేహంమాధ్వానాంబోషఃఏకాదశీహమామహానాదిః - దుర్వచఃనవ క్రవ్యః || ౨౯ ||  
 ౩౦ || భాషేతి || దేశేదేశే ప్రతిదేశం - భాషయావేషణితచారేణచత్రిభిః - ధూషేభిః  
 కింకూడుండలంభిస్త - విలక్షణాభిన్నభిన్నా ఏవ - పురుషాఃపుమాంసశ్చయోషాశ్చ -  
 యస్యైవేవశస్యంతే - హంతేత్వాశ్చర్య - వీక్షస్వవశ్య || ౩౧ || వయస్వేతి || కిశక  
 ఎనానరప్రా యజనాయేమతాన్ || ౩౨ || చంద్రేతి || చంద్రాలోకచయస్య  
 చంద్రాకాపుంజన్యఅంభకారభరన్యకమఃపటలన్యచద్యయోః - చాంపేయకింపాకయోః  
 రవిష్యక్షయోః - రాజతఃకుండలిరాజస్యరాజిలకన్యతుచ్ఛసర్పన్యర - రాజీవన్య  
 యస్యన్యగురూరచ్యుష్కస్త్రపుష్పచ - ధిః - క్రీడతఃకాకిలానాంలోకన్యకులన్యకాక  
 కులన్యచ - యేథాణకవన్య అంధోఃషుద్రహానన్య.....

తూరయోః । ఘోరీ కిలలో కకాక కులయోః క్షీరాణా వాంధ్వో రివ  
వ్యక్తంపండితమూఖయోస్సుమద్భుతో నాత్యాదహత్యాఅమీ ॥ ౨౯౩ ॥  
విశ్వావసుః ॥ ఓంభిత్వ గ్రావిమానమానయోసానందంసాంజలిబంధం ॥  
౨౯౪ ॥ సురభితమతమాలస్తోమపుష్ప ద్ర సాల ప్రకరతిలక సాల ప్రవృత్తు  
స్థుద్రు జాలః । శ్రిత సమ వనశీల శ్రీ శ లీలాను కూలశ్చి ధిలితభ వమూల  
స్సేవ్యతాంశేషశైలః ॥ ౨౯౫ ॥ పునస్సహషం ॥ ౨౯౬ ॥ పన్నగేషు  
చనగేషుఖచేషుద్వీ పిరాజిషుపు షత్సుదృషత్సు । వల్లరీషుచదరీషుర్భురీ  
షుప్రా శ్శయంతిజనిమత్ర మునీం ద్రాః ॥ ౨౯౭ ॥ అహూమహూ  
న్నతాఖల్వస్య శైలస్య ధన్యతా ॥ ౨౯౮ ॥ యతః ॥ వైకుంఠేపినిరుత్కం  
తమమం తవిభవం నుహః । తదత్ర చిత్రచారిత్రంరమతేరమయాసమం ॥

పద్మదాః పరస్పరమితేతి సహత్రయోజ్యం పండితస్యచ మూఖాన్యచ - నమంసా  
మ్యంతారతమ్యరాహిత్యరూపంపశ్యంతీతితత్త్వశః . ఇహత్యాః - అమీజనాః - నా  
త్యాఃగుణగుణవివేకరూపసంస్థారక్షాన్యాభిత్వధాః ॥ ౨౯౩ ॥ ఓమిత్యంశీకారే ॥  
౨౯౪ ॥ సురభితమేతి ॥ సురభితమానాం అతిపాంభాణాంతమాలానాంస్తోమఃతాపిం  
ఛసమూహఃపుష్పకంభకమానః రసాలానాంప్రకరః చూతనమూహఃతిలకాః - షు  
రకాః సాలాస్సహజాశ్చ ప్రస్తాఃప్రముఖాయేషాం తాదృశానిసుష్మానిచద్రాణాంపు  
ష్టాణాంజాలానియస్త్రికానః - శ్రితానాంభక్తానాంనన్యగవనంశీలంయస్యతస్యశ్రీశ  
స్యశ్రీ నివాసస్యలీలానాంశ్రీదానాం అమూలః - అరవివ- ఇధిలితంనాశితంభవస్య  
పంసారస్యమూలం అజ్ఞానంయేననః - విషశేషశైలఃవెంకటాచలఃసేవ్యతాం - త్వ  
యేతిశేషః ॥ ౨౯౫ ॥ ౨౯౬ ॥ పన్నగేష్వితి ॥ మునీంద్రాః అన్యదేశవాసినః - అ  
త్రశేషశైల - సహవృక్షపక్షివ్యాఘ్రహరిణపాషాణలతాగుహనిర్భూతేషుజన్మప్రా  
ధికాయంతి - తదాత్మనాపిహస్మాకంజన్మాత్ర భూయాదితి - వాలభంతీతివస్తునాశిము  
తమమస్య త్యాదినేతిప్రతీతేర్వస్తునా లకారభవనిః - మూలంతుసార్యవికళగవత్సా  
న్నిభ్యలాభః ॥ ౨౯౭ ॥ ౨౯౮ ॥ వైకుంఠఇతి ॥ అకుంఠఃఅత్రవిహతఃవిభవఃసాహ  
ధ్యంబివశ్యంబుంబాయస్యతత్ అతపవ- చిత్రచారిత్రం - తత్ప్రసిద్ధం - మహావైష్ణ  
వంశేజః - వైకుంఠేపి నిరుత్కంఠంఅనుత్సుకంసత్ - అత్రశైల - రమయాఅల షే

౨౯౯ || వివిధనిగమసారవిశ్వ రత్నైకధీరవృషశిఖరివిహారే వక్షసాశ్రిష్ట  
దారె | భగవ తియదువీరే భక్తబుద్ధిర దూరభవ తుచిర ముదారే భావ  
నానిర్వికారే || ౩౦౦ || సానందంధ్యాయతి || ౩౦౧ || కృశానుః || హంత  
వ్యపెతపిష యాంత రవ్యా సంగంత్య దంతరంగం దెవవి వాస్తిన్న సుభ  
వతిద్బుధసంగం || ౩౦౨ || విశ్వావసుః || సఖసత్యమేవవిదితంభవతా ||  
౩౦౩ || ఓధతీచిరాయసుదతీ మురస్థితదతీ తసీమదదతీసుఖంసతాం | ర  
సకస్యః తమిహకస్యదేవతా ప్రతిపన్నపన్నగనగానగాహతే || ౩౦౪ ||  
కృశానుః || కినురేకే వలమధాపర మముందెవ మనుసంధతే || ౩౦౫ || ఇ  
ప్రప్రా ప్తిమ నిషభం గమపివా సంప్రా ధ్య భక్త్యాజనైఃయ ద్దాతవ్య  
మితిప్రతిశ్రు తమభూస్త్రివ్యం తదాప్తైఫలై | తేదాస్యం తినచెక్ష్వవ్యయం  
భయమ నావుత్పా ధ్యతేహంపునఃకృ త్సం సాధాహిరణ్య హృద్వద  
ఇదంగృహ్లావిప్య ధ్యసమం || ౩౦౬ || తాతేత్యా మంత్ర్యకంచద్వ నభు

గాఖ్యయా - సమంసహ - రమతేకీ దతి || ౨౯౯ || వివిధేతి || రేహంతాప్తకంభగవ  
తివిశేషణం - అదూరసన్నిహితే - భావనాధ్యానం - చిరం - భవతు || ౩౦౦ || ౩౦౧ ||  
హంతతి || విషయాంతరే - భగవదవ్యస్తిస్త్వస్తుసవ్యాసంగః సంకల్పఃవ్యవేతఃగతఃయ  
స్యతిథోక్తం - అంతరంగంమనః - దృఢజంగంభావనాం || ౩౦౨ || ౩౦౩ || దధతీతి || ఉ  
రసలేసుదంతిలక్ష్మీదధతీ - అతిరసీమనిరవధి - సుఖంబ్రహ్మ నందం - దదతీ అవ  
యంతి - చిరాయ - ప్రతిపన్నఃప్రాప్తపన్నగనగఃతేవతైలియయాహ - దేవతా  
శ్రీనివాసాఖ్యా - ఇహలోకే - రసంబ్రహ్మవేత్తీతిరసికస్య కష్యచిత్తం - నగాహత  
ఎప్రవిశతీతికామః - సర్వామనోహరేత్వధాః || ౩౦౪ || కిమితి || అనుసంధతేభ్యా  
యసి || ౩౦౫ || ఇప్రేతి || ఇప్రస్యవస్తుసఃప్రాప్తివా - అసిష్టస్యభంగమపివా - సం  
ప్రాధ్యక - జితైఃయద్దనందాతవ్య మితిభక్త్యా ప్రతిశ్రుతింప్రతిజ్ఞాతం అభూత్ -  
అధపతేద్యాధ్యతరస్త్రిక ఆప్తేప్రాప్తేనతి - స్వానుగ్రహణతిభావః తత్ప్రతిశ్రు  
తంప్రవృత్తే స్వయమాత్మనాన దాన్యంతి చైత్ - తదా - సాధాంయథాధాం  
హిరణ్యం భంనామైక దేశ గ్రహనాత్ హిరణ్య కశిపుంచవారతి గృహ్లాతీతి నా  
శియతీతిహిరణ్య హృదితివదం సంజ్ఞాశబ్దః యస్యసః - ఆసావేంకటేశః - తేహంజ  
నానాం - కృత్సం ప్రతిజ్ఞాతాథాన దన్యాసం - ఇదంప్రవృత్తం - పృథ్వాసమం  
ప్రేక్షణందేయ ముదాశితప్ర ప్తేక్షణం గృహ్లాతి || ౩౦౬ || తాతేతి || యోగేంక

చిత్త పితస్తో యబిందుంయయాచైకస్యా పువ్యైచ్చ స్తూకంఖనతత్తహ  
గిరౌ హంత మృద్ధా రమూహే దత్తాంకే నాపిసూ నావళిమధి మకుటం  
మృణ్మియా మేవదధ్రై పోయం భూయశ్చ జేభుః వనపతిరి తి శ్రూ  
యతేధ్యా యతేచ || ౩౦౭ || విశ్వావసుః || కిమరైకరుణానీరనిధయేవేం  
కట పతయోప్య సూయసిశ్య ణతావత్ || ౩౦౮ || నియంతా జంయూనాం  
నిఖిలజగదుత్ప త్తివిభవప్రతియైఃక్రీడకపరమపురుషఃపన్న గనగః | ప  
రత్వై సౌలభ్య ప్రకటనకృ తేవేంక టపతిఃకృ పాసింధుః కాంతామిహమ  
నుజవీలాంసతనుతే || ౩౦౯ || కిమపుపాదాయదిశన్నభీష్టంకృత్స ౨౦  
జనేభ్యఃపతిరంజనాద్రైః | కృష్ణావతారీయకుచేలసంపత్ప్ర దానరీతింవి

పేళః - వనభువివేంకటాచలారణ్యదేశేత్వపితస్తూ - కంచిత్పురుషం - తోయబిందుం  
సతోయం - యయాచేయాచితవాక్ - కించ - ఇహగిరాశేషతై ల - తటాకం - ఖనతఃని  
ర్వాపయతః - కన్యాపిపురుషస్యసంబుధి - ఉచై చరత్వధిరం - మృద్ధారమూహేఽఽఽ  
వాక్ - కేనావ్యజ్ఞాతకులగోత్రైః - దత్తాం - మృణ్మియాం - సూనావళింపుష్పమాలాం -  
అధిమకుటంమణిమయకీరీటప - దధ్రైధృతవాక్ - భూయఃప్రత్యుత - సోయంపేంకటే  
శః - శ్రుతిజ్ఞైవకాతుపామరైః - భువనానాంపతింవి - స్తూయతే - ధ్యాయతేవ - పావత్ర  
యాధికాస్యపరమదారిద్ర్యసామానాధికరణ్యాదితిభావః - కథాత్రయంవేంకటాచ  
లమాహస్త్యైప్రసీధం - ఆత్రవాచ్యయానింసయా పరమ కారుణి తేయ మితిశ్రుతి  
ప్రసీధేర్వాక్యజ స్తుత్యలంకారః || ౩౦౭ || కిమితి || అసూయసిగుణానపిహేషత్వైసఆరోప  
యసీత్యధః || ౩౦౮ || నియంతేతి || జంతునాంప్రాణీనాం - నియంతా అంతర్యా  
మి - నిఖిలస్యజగతిః ఉత్పత్త్యావిభవేనపాలనేనప్రతియైఃపాలయెనచత్రిధిల్వాన్విపా  
రైః - క్రీడకపరమపురుషః కృపాసింధుః వేంకటపతిః భగవాన్ - పరత్వైనాచామ  
గోచరసత్వపినర్హోత్తమత్వైవా - సౌలభ్యస్యసులభత్వస్యప్రకటనకృతే - ఇహపన్న  
గనగేశేషతై ల - కాంతాంమనుజవీలాంమనుష్యచేషాం - సతనుతేనకరోతి || ౩౦౯ ||  
ఇష్టప్రాప్తిమిత్యాది దూషణంబిరస్యతి || కిమితి || అంజనాద్రిరితిశేషశ్చైలస్య యు  
గాంతరనామ - తస్యపతివేంకటేశః - జనేభ్యః కిమపి అనారంకించిత్వః ఉపా  
మాయ తేభ్యః కృత్స్నం అభీష్టంకాంక్షితం సర్వం - దిశ్శేషదత్తవా - కృష్ణావ

వరీవరీతి॥ ౩౧౦ ॥ ప్రియసహచరీలక్షీస్థానంసహస్ర వసుస్సప్తయం  
తెవలయపలిస్సాస్య లోరత్నకరశ్శ్చ శురోహరైః । తదపిహరశివ్రవ్యం  
పూణోజగత్ప తిరేషయత్తదిహ భజతాంక తుంస్స తాముదగ్రమను  
గ్రహం ॥ ౩౧౧ ॥ అఖిలహయప్రత్య సీకానంతకల్యాణగుణై కతాన  
స్యవిశ్వ నిదానస్య శ్రీనివాసాభిధానస్య పరబ్రహ్మణోగుణాణావా  
మృతకణానాంనణానే అనిపుణ ధిషణాదయోపి ॥ ౩౧౨ ॥ గాం  
భీర్యై కావలంబె గరిమనివ సతాకాం తిమల్యా తటాకైకల్యాణాంభోజ  
కల్యై నిరనగిరుణాసాంకల్లాలరాశౌ । నాతుర్యో దారప్య లక్షీవిహరణ

తారభవాశ్చస్తావతారభవాశ్చస్తావతారీయా - కుచేలోనామముని ప్రస్తే సుపదః ప్ర  
దానస్యయాశీరిః ధానామష్టిం గృహీత్వాత్వైష్టిద్యైశ్వర్యప్రదాన రూపాతాం - వివ  
రీవరీతిభ్యశంప్రకటయతి - విప్లరాష్ట్రస్యచోతేయజ్ఞుకలటిరూపం ॥ ౩౧౦ ॥ ఉక్తా  
ధాంపుథయతి॥ ప్రియైతి॥ యస్యహరేవేకకటేశస్య - ప్రియసహచరీభార్యాన్వయం  
సాక్షాత్క్షీః - యస్యస్థానంనివాసఃసహస్రాణివసూనిధనానివసవః కిరణాశ్చయస్యః  
న్వయ - సూర్యః - యస్యస్థానః ధార్యానుజికువలయస్యభూమండలస్య పతిఃసార్వభౌమః  
కువలయానాంఉద్వలానాంవతిశ్చంద్రశ్చ - శన్షురఃపత్నీపితారత్నాకగన్ధముద్రశ్చ -  
భవతీతనర్వప్రయోగ్యం - తదపితథాపి - భాణాస్సమృద్ధోపి - విషజగత్పతిః - ద్రవ్యం  
హరతీతియత్ - తద్భగవద్గ్రహణం - ఇహలోకే - భజతాంనృజాం - ఉదగ్రంసహకలం  
అనుగ్రహం - కర్తుమేవ - అత్రయస్మాదనుగ్రహమిచ్ఛామితస్యవిత్రంహరామ్యహమిత్యా  
ద్యాగమాణోహనంసంధేయః॥ ౩౧౧॥ అఖిలైతి॥ హయప్రత్యసీకాదోపవిగుధాః - ఎ  
కతానోముఖ్యస్యత్రిః - నిదానముఖ్యకారణం - ధిషణాదయఃబృహస్పత్యాదయోపి అ  
నిపుణధిషణాఃఅకుశలబుద్ధయః॥ ౩౧౨॥ గాంభీర్యైతి॥ గాంభీర్యంసుఖియఃఖియోరపి  
కృతచిత్ర - స్వంతస్యవీరావలంబేముఖ్యాధార - గర్భిణుఃసౌరవస్యనివసతో - కాంబిరేవకు  
ల్యాకృత్రిమాఅల్పసరితస్యాకలిటాకేనరసి - కల్యాణాన్వేష అంబోజానితేషాంకల్య  
ప్రాతఃకాలే - నిరవధఃకరుణాసారస్యకల్లాలరాశౌసముద్ర - చాతుర్యం కృత్యవస్తు  
మకౌశలంబౌదార్యందాతృత్వంప్రయోజకత్వైస్సమృద్ధీమత్ప్రియా ఇతివిష్టరూపకగత  
యోష్విహరణాగ్ధంశరణిగృహా దేవస్యప్రకాశే - త్రివిధకటేశసతాంగుణానామో

శరణేన ద్దుశాఘాః - బధూవేదే వేశ్రీ వేంకటేశేన జిగణయిషు తాకేన వా  
 గ్లానవాచా || ౩౦౩ || కించ || సమగ్రాహిహరేర్వేదైః సమగ్రాహి  
 గుణావలిః | ప్రత్యక్షేపిపరత్వే స్యప్రత్యేపిచసంశయః || ౩౦౪ || అ  
 హూమహూన్నతస్యో ప్యస్య సౌలభ్యం కనకకుసుమస్య సౌరభ్య  
 మివరసి కేభ్య స్స్య దతే || ౩౦౫ || ప్రచండవిశ్వకంటకప్రఖండనైక  
 పండితః పతంగమండ లేపసన్య ఏషపాండవప్రియః | అకుంతరీతికప్రస  
 న్నపుం డరీకలో చనఃస కుండలీంద్రభూధర ప్రకాం డమండ నాయతే  
 ౩౦౬ || అవలోకయ తాపదురగ వరధర శీధరశి రోమణేశ్వ క్రపాణేర  
 నీతర సుకర వరని కరవితరణకాశల మలిపేకలం || ౩౦౭ || మూకారబ్ధం

స్వప్రకాశే శ్రీ వేంకటేశే - సతాంగుణానామోఘాః - జిగణయిషు తాగణయితుమి  
 చ్చతా - కేనవాజినేన-గ్లాననాచాత్రాంతవాగ్నిద్రియేణ - నబధూవే - సర్వోపిగ్లానవా  
 గ్భూవ- భవతేభాఃవేలిట్-ప్రగృహ || ౩౦౩ || సమగ్రతి || సమగ్రానంఘాణాః - హ  
 రేగ్-జానామావలిఃప జ్జీః - వేదైస్సమ్యక్ అ గ్రాహిగృహీతా అస్యప్రత్యక్షేదశా  
 నేసతిపరత్వేనప్రత్యక్షేవిషయసంభయాయంపరోవాప్రత్యక్షోవేత్వాత్మకోపి-ప్రత్య  
 క్షేపినిర్దేశః - హిరేవాథా-పూర్వత్రప్రతిపూర్వాత్ప్రత్యక్షేరుత్తరత్రప్రతిపూర్వాత్  
 క్షేపతేశ్చకర్తుణుత్ || ౩౦౪ || అపేయాదితి || మహేన్నతస్యసర్వోన్నతస్యపి - అస్య  
 వే - కటేశ్వరస్య - సౌలభ్యం సులభత్వం - కనకమయస్యకుసుమస్య స్వదత్తేరోచతే ౩౦౫ ||  
 ప్రచండేతి || ప్రచండానాందారుణానాంవిశ్వకంటకానాంజగచ్చ త్రాణాన్ప్రఖం  
 డనైకంకృతేవలంపండితఃనిపుణః - యఏషఃపాండవప్రియఃభగవాన్ - పతంగమండలే  
 సౌర్యబింబే - వనోప్రకాశతదితిశ్చ - అఖండరీతికః ధిరమర్యాదః - ప్రసన్నప్ర  
 సౌదాన్యతేపుండరీకేశ్వతపద్మైశివలోచనయస్య - సభగవాన్ - కుండలీంద్రభూధర  
 ప్రకాండస్యశేషతై లత్రేష్టస్యమండనాయతేభూషణమివఅచరతితత్రవసతీత్యధః  
 పంచచామరంవృత్తం || లఘుగుణగుణైరంతరంభజేతపంచచామరం || ౩౦౬ || అవలో  
 కయేతి || ఉరగవరధరశీధరశిరమణాశేషతై లభూషణమి - అతిపెళలంభ్యశంక్యమి  
 తరైశ్చైవైః అక్షుకరస్య అనితరసుకరస్యవరనికరస్యవితరణకాశలంనిపుణత్వం || ౩౦౭ ||



కనుపి బధిగాల్గొక మాకణా యంతి శ్రద్ధాశుప్తవిలిఖితి కుణిష్టాశు  
యావీక్షతేందః అథ్యారోహత్య హమాసమాసాపంగురప్య ద్రిశ్యంగం  
సాంద్రాలస్యాశిశుభరణతోమంద మాయాతివంధ్యా || ౩౧౮ || సవ  
తాపకత మవలోక్య సన్దాఘం || ౩౧౯ || సప్తా త్తుంగశ్చిత్త శుభ  
గుమాస్సాధ్య భిఖ్యాతసీతోభాస్వద్వం శోపచయజనకస్సానుజస్సూతి  
కోయః | ఏనంనూనంక్షీతి భృతమియంజానలీజానకీశంక్షీశ శ్రేణీకలయశ  
రణీకువతీవవారితి || ౩౨౦ || ప్రకాశబహుపాదవత్పపిపణిక్షమాభృ  
త్యతఃప్రకామహవలోక్యతే పరమమన్య దశ్యద్భుతం | నిజోరసిపయో  
ధరశ్చేనుచంచలాంవిద్యుతం పయోధరమురస్య సావసిభిభాతానిత్యం

మూకైతి || బధి రాశ్చోత్త్రవికలాః మూకై నవాగ్వికతనఆరభంబిర్నితం - కమపి ఏకంక్షో  
కంపద్యుః అఃణాయంతిం - శ్లోకం - కుణిహాస్తవికలః - శ్రద్ధాశుప్తానితపక్ష  
విలిఖితి తలచ - అ - ధిక్షాఘయాఉపలక్షితః పీయతే - క్రిత - వంగుః పాదవికలోపి - అ - ద్రా  
శ్చేషైతే లస్యశృంగంశిఖరం - సహసా - అథ్యారోహతి - వంధ్యాతుశిశుభరణతఃసాం  
ద్రాలహ్యవతీ - మందపశనైః - అద్రిశ్యంగం అథ్యారోహతి - అహాతివర్యప్రయో  
జ్యం - మూకాదయస్తవభీష్టమథకంభగవత్ప్రదానాః భ్వాతథాతథాచ త్పురితికథాః  
పురాణే ప్రసిద్ధాః || ౩౧౮ || ౩౧౯ || సర్వైతి || యతః - యః శేషశైలః - సర్వభ్యః ఉత్తుం  
గః ఉన్నతః - శ్రీతః శుభః గుహః నిమదాధిపః - శ్రీతాశ్చ భాగుహశ్చయన్తికానః - సాధుభి  
రభిఖ్యాతాన్లాఘితా సీతా జానకీలతా విశేషాశ్చ యన్తికానః - సీతా లతా  
సుర నదీ జానకీ హల వర్తసు ఇతి యావః - భాన్వతః సూర్యస్య వంశస్య కుల  
స్యభాన్వతానికాంతిమతాంపంశానాంవేదానాంఉపచయజనకః వృద్ధికారకః అహజా  
నాంభరతాదీనాంస్ఫూర్త్యాప్రకాశసేనహితః సూనుజస్సూన్రిసానుభ్యోజాతాప్ర  
స్థసంభవాస్ఫూర్తియకాస్యతిచతతఃకప్రత్యయః - తతస్తంపనంక్షీతిభృతంజానంపర్య  
తలచ - జానకీశంశ్రీరామంజానతీలతపవ ఇయంక్షీశ శ్రేణీవానరపంక్షీశరణీకుర్యతీర  
క్షకంకుర్యతీనివాసంకుర్యతీనతీ - పర్యరీతిభృతం అపృణాతి - పృణోతెర్యఙ్ముక్ - కల  
యవశ్య || ౩౨౦ || ప్రకాశేతి || ప్రకాశాః బహుపాదాః ప్రత్యంతపర్యతాశ్చతద్వతి  
పణిక్షమాభృతినర్పరాజైశ్చైతేచ - అ - ధిక్షారోవీతాల్ - అథవా అతః గూఢపాదస్యప్ర  
కాశపాదతాద్యుత్పాదన్యదితరత్ పరమంత్యద్భుతం - ప్రకామహవలోక్యతే - తత్తమ  
తతహపయోధరః పేఘః - నిజేషరసి - అచంచలాంవిద్యుద్భిన్నామితిచవిద్యుతం చిరః

నిజే || ౩౨౧ || ఇతివిమానం దక్షిణతస్సు మానయన్ సానందం బోధక  
యన్ సఖివిపినానామ వివాహం పరమం రా మణీయకం || ౩౨౨ || పురః  
పురోః సు నంవనం వనెన నెమ హరిః || మహా గిరౌ మహాగిరౌ విరాజతే గు  
హ్య హం ! గుహ్య హే గు హ్య హే విహారతత్ప రోహరిః | హాహా  
రౌనిరంకుశః కృతేభసాధ్వసధ్వనిః || ౩౨౩ || కృతానుః || కిమై పణ్  
య్య చక్షుష్యా గేమనుష్యాం గకబళ సచపల చంహపుం పరీకాన నానికా  
ననాని || ౩౨౪ || ఇతస్తావద్గ్రా వవ్యతికర ఇతస్సం త్యజగరా ఇతోలుం  
టాకానాం స ముదయతి తేకంటక చయాః | ఇతోవ్యా ప్రాక్ష గ్రాజ్వ  
లనజన కావేణవతి తోవనం సులత్యై తన్తనగ్ర దమ హేమా మోహమ  
యితే || ౩౨౫ || విశ్వా వసుః || సఖినిపుణినిరూపణత్ప లేహంగుణనుపి  
గృహణః || ౩౨౬ || అనాయాస గ్రాహ్యేన్యవనిపతిభోగ్యాన్యపిఘలా

భర్త - సేయం విమృశయి - నిజేడిరసి - పయోధరం - విభర్తి - అత్ర మేఘవిష్ట్యైః - క్షీణ  
మృతోశ్చ పదద్వయేన విషయనిగరణం మేఘ సానాం చ క్షేపభి త్రికాభేదాధ్వజసూయ  
శ్చక్ర మేణుభోధ్యం - విరోధాభాసనబాతీయసంస్పృష్టిః || ౩౨౧ || ఇతితి || విపినానాం  
రణ్యానాం - రామణీకం కలసాం దర్శనం || ౩౨౨ || శ్రురతితి || పురః పురః అగ్రైః అగ్రైః - ఘ  
సం - వసంతరణ్యం - విరాజత ఇతి సర్వప్రయోజ్యం - వనెన నెత్ర తివనం - చిహ్నాయాం దిష్ట  
భావః - ఎవమగ్రైః - గుహ్యకామవ - విహారే శ్రీదాయాంతస్సరః ఆనక్తః - చారిస్సిం  
హః - నిరంకుశః - అస్త్రతిహతః - కృతం ఇభానాంగజానాం సాధ్వసంభయం మేనసః  
ధ్వనిః || ౩౨౩ || కిమితి || మనుష్యాణాం అంగానాం కబళనాధాం చ పలానిస్ఫురంతి చం  
హానిక గ్రాహిపుండరీకాణాం న్యాఘ్రాణాం ఆననాని వస్త్రాణి యేషు తాన్యత విపతి  
స్త్రికాంతమనుష్యాణి అదశానీయాని || ౩౨౪ || ఇత ఇతి || ఇతః పితస్త్రికాంతే - సా  
మేవిభక్తికస్తసిత్ - ఎవమగ్రైః - తావచ్చష్టోవార్యాలంకారైః - గ్రాహం హేమాణా  
నాం వ్యతికరః రాశిః - సంతీతియథాయోగం సర్వప్రయోజ్యం - అజగరాన్వర్త్యభద్రాః  
లుంటాకానాం సముదయః పూరసమూహః - కంటకాస్తీర్ణ్యగ్రవృక్షాంగాని - జ్వలనజన  
కాః పరస్పరఘోషేణ దావాగ్న్యైశ్చాపదకాః - యతస్తతః - విదద్వనం - సులత్యైః  
ప్రేష్ట - ఇదం మణీయం మనః - మోహం భయజన్యం - అయితే ప్రాప్తోతి || ౩౨౫ || సఖి  
తి || నిపుణినిరూపణతః సారవస్త్రనిర్వణానాద్ధతో - ఎతే హేమరణ్యానాం || ౩౨౬ ||  
అనాయాసేతి || అవనిపతిభిః సతుసర్వై భోగ్యాన్యపిఘలాని చూత పన సాదీని

స్వయత్నే న ప్రాప్యస్తప్తపీసువృగవే త్యోస్తు మనసః | అసూర్యం  
 పశ్యాన్యప్య హమాసుల భాన్య శ్చభవనాన్య రణ్యా నీభాజామతివతి  
 భాగ్యోకిలగిరః || ౩౨౭ || అపిచ || గహనగుహవిహారిహారిపాణిరుహాభి  
 హతద్వి రదభిరస్త టోద్భతిత మా క్షిక-సం హతిభిః | అహహవి భూషితై  
 రిహగిరౌ విహరం తిసుఖంసమ మబలాజ నై రణివిలాసపరాశ్చ బరాః ||  
 ౩౨౮ || ఇతివో మయానం దక్షిణతః ప్రా పయన్ ప్ర కర్షణమంజలింబ  
 ధాన్ || ౩౨౯ || కంఠోపరి కంఠీరవశు చిదం ప్త్యైరుచి విచిత్రచం ద్రిక  
 యా | స్ఫటికాచలభవనియనైఘటికాచల ఎష సప్ర తిధి నోతి || ౩౩౦ ||  
 సభక్తిప్రకర్షణమంజలింబధాన్ || ౩౩౧ || వరకేతుసతా త్యోయస్త  
 రకేళిపుష్పశ్రియః | నరకేక్షు విఘ్న యనరకేసరిణేనమః || ౩౩౨ || కిం

నాయానంబధాన్ ప్రయంవినాపి గ్రా హ్యణిలబ్ధంశక్యాని-సుదృఢిఃవిశాలలోచనాభిః  
 అవేద్యదశానీయాఇతిమనోజ్ఞాత్వాతిశయాక్తిః అవేద్య ఇతిపాతకాంక్షణీయాఇత్య  
 భావః - సుమనసఃపుష్పానీతు అయత్నేనాపి ప్రాప్యః-అసూర్యంపశ్యాని అస్తప్తసూర్య  
 రన్యో-అస్తప్తభవనానిశిలాగృహణీ- సులభాని-అహహాతినరస్తప్తయోజ్యం - యతస్తతః  
 అరణ్యానీభాజాంమహారణ్యవాసినాం- భాగ్యంగిరఃవచాంసీతివతతిఅతి ప్రా మతికి  
 || ౩౨౭ || గహనైతి || రతివిలాసేమపరాఅనక్షాః-అతపవశబరాఃస్థేచ్ఛవిశేషాఃవస  
 పరాః-గహనగుహసు విహారిణౌ-అథవాగహనేమలరణ్యసుగుహసుపవిహారిణౌహతి  
 జాంసిష్టనాంపాణిరుహాఃనభైఃఅభిహతానాంవిదారితానాంద్విరదానాం గహనాంశి  
 రస్తటాత్కులం స్థలాత్ఉద్భతితానాంమృతానాంహక్తికానాంముక్తాభలానాంసంహ  
 తిః- రాశిః- విభూషితై రలంభ్యై రబలాబునై స్సమంభవగిరాశేష్యై ర- విహరం  
 తిక్రీడంతి || ౩౨౮ || ౩౨౯ || కంతతి || కంఠవ్యవహరకంఠీరవస్యసిష్టరూపస్యసంబం  
 ధినీనాంకుతీనాంధవశానాంబంధ్యై శాంస్థూలాయతదంతానాం రుచ్యాకాంతై స్తవచీ  
 చిత్రయా అద్భుతయాచంద్రి కయా- స్ఫటికమయోచల ఇవస్థితవిషుభికాచలఃస్వసీ  
 ష్టనివాసః- భాషాయాంభోభంగివరనామా- నయన- సంప్రతి-ధిసోతినంతోషయతి ||  
 ౩౩౦ || ౩౩౧ || వరేతి || వరకేతుత్ఫుత్తిస్థఃతాక్ష్యఃగరుత్మాకయస్యతస్తై - శ్రియః  
 స్తరకేళిపుష్పక్షీసంభోగవధానాయ- నరకస్య- శుభజెవిఘ్నాయప్ర తిబంధకాయ  
 తస్మైశానాంనరకదశానాంస్తీతిభావఃనరకేసరిణే స్వసిష్టయ- సమఃఅస్తు || ౩౩౨ ||

శా || స్థిరశంఖాదిచిహ్నయసురసంఘాతాంఘ్రయైః | పరసంహారవ  
 యోయనర సింహాయ మంగళం || 333 || జంభదం భహరతే మారంభ  
 లంభక మూర్తయైః | శంభుసంభావనీ యాయస్తంభడిం భాయమంగళం ||  
 334 || కృశానుః || కిమరేక్రోధమయేపి సరమ్మ గెండ్రైస్తవచనంవిర  
 చయసి || 335 || ప్రహ్లాదమాహ్లాదయితంతమేకంసర్వస్యకుర్వభువ  
 నస్యభీతిం | సైహ్మంద ధేసంహననం పురాయస్తవస్త వస్త్రకథంప్ర  
 వృత్తః || 336 || విశ్వావసుః || వయస్యమైవంవాదీః || 337 || అపుణ్య  
 ధౌరేయ హిరణ్య దూనత్రిలోక లోకతూపణాయ శౌరిః | కాయాధవా  
 యాసనిరాసదంభాత్ స్తంభాదీహాజ్ఞంభతసంభ్రమేణ || 338 || ఇ  
 దంచావధీయతాం || 339 || మనుష్యతివ్యక్త వముపెత్వ సద్యోదేవస్స

స్థిరశంఖాదిచిహ్నయసురసంఘాతాంఘ్రయైః | అతవివ - వరేషాంశ త్రూ  
 ణాంసంహారేదయోనమథాకాయ - నరసేంహ్యయమంగళం || 333 || జంభతి || జంభస్యర  
 త్మనఃజంభంగర్వంహరతీతిహరస్య ఇంద్రస్యత్రైమస్య ఆరంభాణాంకర్తృణాంలంభకా  
 సంపాదికా మూర్తాశ్శరీరయన్వతస్తై - హిరణ్యకశిపుహరణే నమధ్యమ లోకే యజ్ఞ  
 నాంకర్తృప్రవృత్తైః ఇంద్రస్యత్రైమితివాచః - శంభోస్సంభావనీయాయ పూజ్యాయ -  
 స్తంభస్యడింభాయశివేత త్రోతపన్నాయత్యగణః మంగళం || 334 || కిమితి || నరమ్మ  
 గెండ్రై నరసిహ్మవిషయైస్తవచనంస్తాత్రనాక్యం || 335 || ప్రహ్లాదమితి || యోనరసి  
 హ్మః - తంద్రసిద్ధం - ఏకంద్రహ్లాదహిరణ్యకశిపుపుత్రంభక్తం - అహ్లాదయితంతంతో  
 పయితం - సర్వభ్యుపవనస్యభీతిమర్వకానక - సైహ్మంసీహ్మ నంబంధి - సంహననం  
 శరీరం - పురా - దధిగృతవాక్ - తత్రనరసిహ్మవిషయ - తవస్తవఃకథంప్రవృత్తఃసా  
 తః || 336 || అపుణ్యతి || శౌరిఃవిష్ణుః - అపుణ్యానాంపాపాత్తనాంధౌరేయేణప్రభ  
 మేనహిరణ్యేనహిరణ్యకశిపునానానామః భీతానాంత్రిలోకానాం శోకస్యతూప  
 ణాయనాంశంకర్తృంతుమథాకాయైత్యాదినాచతుర్థి - కాయాధవస్యవిగతదేహాభిమాన  
 స్యప్రహ్లాదస్యఆయాసస్యపితృకృతస్యనిరాసదంభాత్ నివారణవాన్విత - సంప్రహేణ  
 ఇహలోకేస్తంభాత్ - అజ్ఞంభతఅవిబంధూవ - తథాచసర్వభువనసంతోషణవివాయం  
 సతత్త్విచణిత్రైభావః ప్రహ్లాదోవాదై కాయాధవవిగతమితి || 337 || సైహ్మంమనుష్యత్వై

యంస్థా పరతోభ్య దంచకా । విచిత్రశక్త్య న్వ యమత్రవై దైవత్యా  
యమానం ప్రకటికరోతి ॥ ౩౪౦ ॥ పునస్సవిస్రంభం ॥ ౩౪౧ ॥ ఘటికాచ  
లంపభగవేభ్య తత్త్వ తోఘటికాచలం సమధిరుహ్య భక్తితః ॥ నగకేస  
రీంద్రచరణోపలోకయన్ నరకేసరిష్య తినజాతుమానవః ॥ ౩౪౨ ॥ ఇతి  
వ్యోమయానంతస్య తస్య చోదయన్ సహశ్రకం ॥ ౩౪౩ ॥ వీరౌరణ్య  
మిందంపిందం సురసీహృత్తాపనాశిన్య సావస్యా రోధసివీరరాఘవ ఇతిప్ర  
ఖ్యతనామా హరిః । వ్యక్తంరాజ తివీతి హిమాత్ర ఇవయో విస్తీర్ణక  
హేమ్య టియే త్రంప్రాప్తం శశ్వదీప్రభ జతిగ్రీవాం హిమాత్రం  
చితం ॥ ౩౪౪ ॥ అకలయశుభవానత్రై రంచసంతాపం ॥ ౩౪౫ ॥ ద్వైరే  
భవణాకం సుమ నోరమాం తనుం విభర్తిసం జ్ఞామివవీరరాఘవః । సుప

దేవభగవాన్ - మనుష్యభృతిర్యక్త్యంసిహృత్వంచ - సైవకమేవ - ఉకేత్యసేవ్యకృత్య  
స్థావరతః స్తంభాత్ - సతుమాత్పరః - సద్యఃసనవమాసానంతరం - అభ్యుపచక్ అపిభా  
వంత్యకవేదైః సృత్యాఽయమానం ప్రకటిక్రియమాణం - విచిత్రా యాః అఘటనఘట  
నాపటియై వైవసిత్యర్థకరాయాః శక్తేస్సమభ్యుక్తాః స్యతస్వయంసంబంధం - అత్ర లో  
కేపామరప్రచుర - ప్రకటికరోతి - ప్రత్యక్షస్య సర్వసంప్రతిపన్నత్యాదివిభావః ॥ ౩౪౦ ॥  
౩౪౧ ॥ ఘటికేతి ॥ మానసి - పపునికజల - తద్దత్తవిస్మయానాత్ - ఘటికాయాం యామా  
ప్రభాగేపిచలంసర్వరం - అదేత్యన్త్యాత్వా - ఘటికానామానంతచలంసమధిరుహ్య - భక్తి  
తః సరకేసరీంద్రస్య రకావిలోకయంత్యకా - జాతుసరకేనసరిష్యతినపతిష్యతిర - ॥  
౩౪౨ ॥ వీరౌతి ॥ ఇందంపురం ద్వియే త్రంపీయోగణ్యం తత్సంజ్ఞంవదంతి - జనా ఇతిశేషః - అ  
సాసరసీవిభకం - హృత్తాపనాశిన్ - అన్యోః హృత్తాపనాశిన్యోః రోధసివీరే - వీరరా  
ఘవ ఇతిప్రఖ్యాతనామా హరిః - వ్యక్తంరాజతి - విస్తీర్ణకా - హతినాంచ త్రాత్యా యథా  
నాంజ్ఞానానాం పద్యుతియకాన్యనః - అతపివ - వీతిహిమాత్రః అగ్నిరివస్థితఇత్యుపమా  
యోహరిః - క్రియంతేనశాలిహిమాత్రైః మునినా అంబితంపూజితం - ప్రాప్తంశశ్వదీనామ  
వదీయసతత్ - తద్వీరస్థితం - తైత్రంప్రభజతిఆశ్రయతి - సహరితిసంబంధః ॥ ౩౪౩ ॥  
౩౪౪ ॥ ద్వైరేభేతి ॥ వీరరాఘవభగవాన్ - ద్వైరేభస్యభృంగ - స్వేవవణాః - నీలరూపం  
ద్వైరేభవణాచయస్యాతాం - అతపివసుష్టుమనస్సుమనస్సుపుష్పేమపరమర ఇతిసు  
ఖం సగ్ధమాం - తనుం శరీరం - సంజ్ఞాం వీరరాఘవే త్యాఖ్యా

త్వరాజేనయదీయమంచితంముఖంపదద్వంద్వ మివోపశోభతే || ౩౪౬ ||  
 కృతానుః || వయస్య కింసన్నహ్య సివీరరా ఘవ సవనై || యదస్మిన్నపిప  
 న్నగనగనాదత్ర వపరతన గ్రహణ పరత్వా దయః దోషాః | ప్రాదుష్యం  
 తే || ౩౪౭ || విశ్వావసుః || త త్రాస్త్యదుక్తైన తత్స మాధానై నైవపునర  
 త్రాపిసం తోష్టవ్య మాయుష్ష తా భవతా | పామర మతేనర మతేక  
 స్యమనోవీర రాఘవైదైవే || ౩౪౮ || స్యేతౌసాధ్యజగజ్జనిస్సుతనుపల్లా  
 త్కౌంటి తా రథ్యలస్సా తౌదేవపరః పుమాకృత నుతిగా తౌయణీశాది  
 భిః | వీతౌరణ్య పతిర్ని రాజతిగతిద్రాతౌసగృత్సా హితీధీ తౌంత్యా  
 యురరోగరాధనయశోమోతౌద్య పేతౌవతాం || ౩౪౯ || ఉపేత్యవీ  
 తౌవనమున్న తస్స దాసువణివల్యా సుమనఃపుష్పాశ్రితః | అహీనసై  
 వ్యోహరిచందన స్తనోత్పుష్పాశ్రితానాముచితాంసువాసనాం || ౩౫౦ ||

మివ- విభక్తిః శోభనైవర్వణి పూజితామాయాం రాజాచంద్రః సుపవణాణాం దేవానాం  
 రాజాచంద్రశ్చ తేన- అంచితంయదీయంముఖం - పదద్వంద్వమివ. ఉపశోభతే || ౩౪౬ ||  
 ౩౪౭ || ౪త్రైతి || ఆయుష్ష తాభవతా - హాపామరమతేమాభయదై - నరమతేననంతు  
 ష్యతి || ౩౪౮ || స్వేతి || స్వస్య ఈక్షయా అవలోకనేనసాధ్యాజగతోజనిః సృష్టిః యద్య  
 నః - సుతనాః లత్యైః పల్లాక్షయాపాదలాక్షకైః అంకిచోరగ్ధరిః - రహస్యప్రప్రసివా  
 సాదిలిజావః - దాక్షయణీశాదిభిః వివస్రముఖైః కృతమతిః - ద్రాక్షయానభృశీసాహి  
 తీధీః బుద్ధిః - యుతిః క్షమా - ఆయుః - ఆరోగతా ఆరోగ్యం- ధనం- యశోమోక్షాన్ని  
 దిః యేషుమేషు - అపేత్యవతాం- గతిః తద్దాయకత్వభావః - అతేవ- పరః అత్రస్య  
 తోపిపుమాకృతగవానాదౌత్ వీతౌరణ్యపతిః వీరరాఘవస్సక - విరాజతి. అత్రగ  
 త్రకామితప్రదానస్యవీరరాఘవరూపస్వీకారకౌతుఖ్యాత్వద్వాధాకౌతుకంకావ్య  
 లింగం || ౩౪౯ || ఉపేత్యైతి || నదా- సుమనఃపుష్పాదివిబుధాం శ్చపుష్టాతీతత్పుష్పా  
 సువణివల్యాచంపకలతయాతన్నామ్నోగ్రియాచక్రితశ్చైష్టః - ఉన్నతః - అహీ  
 నామినైస్సపకశ్రేష్ఠైః హినానశవంతీత్యహీనైరుత్తమైశ్చ సేవ్యః - హరిరవచందనః  
 శ్చక్షుః - వీతౌవనముపేష్ట - ఉపసమితైత్రతానాం - ఉచితాం - సుమహావనాంభా

ఇత్యన్య తోవిమానం ప్రేంఖయన్న గ్రతోవీత్యసప్రత్యభిజ్ఞం || ౩౫౦ ||

ఎషాభూ తపురీధిరీ క్షితచరిదో షాపహంత్రిషా యాశ్రీమా నత్రగుణాభి  
రావిర భవద్రామాను జార్యో మునిః | త్రయ్యం తామ్య తసంఘమంథ  
నభవద్ధయ్యం గవీనాత్తకంవి జ్ఞానం యదుపజ్ఞ మేవవిమ మౌమద్యా పివి  
ద్యో తతే || ౩౫౧ || కింబ || కామాదివై రిగణభీమానవద్యనిజనామాభిలా  
పగరిమావై మానికార్య సమభూమావ నౌవచనసీమా తిలంఘిమహిమా |  
శ్రీమాన నూనకల సోమాన పోవిమల ధామావమానితరవిః ట్రైమాణిజ్యం  
భయమ భూమావము త్రచస రామానుజో యతిపతిః || ౩౫౨ || అపిచ ||  
సజయతి రామానుజ యతిర జయతిపరవాచినం యదీయో క్తిఃసం జయతి  
బోధమన ఘురం జయ తిబుధాకవ్య ధాంచభం జయతి || ౩౫౩ || అన్య

వనామేవసారభ్యం - తనోతి || ౩౫౦ || ఇతితి || ప్రేంఖయన్ గమయన్ || ౩౫౧ || ఎషా  
తి || షోషపహంత్రి - అతపవ - ఎషాభూతపురీశ్రీవేరంబూదూవితి షామనామ - మ  
జూనిరీక్షితచరిత్రార్యంధృష్టై - త్రయ్యంతా ఉపనిషద ఎవఅమృతసంఘఃక్షీరాణావ  
త్తత్యమంథనేనలోడనేనభవతఃహయ్యంగవీనస్యఘృతవిశేషస్య ఆత్మాస్వరూపంయ  
స్యతీత్రం - విజ్ఞానంవైష్ణవవిశిష్టైవై వ్రతభారీకథాప్యం - విమహంమధ్య - యఃరా  
గానుజః ఉపజ్ఞా ఆద్య ఇతిజ్ఞానంయత్య తథోక్తంయత్తత్ప్రకమేవ - అద్యాపి -  
విద్యో తె - నగుణాభిఃశ్రీ మాకారామానుజార్యఃమునిః - అత్ర పుర్యాం - ఆవిర  
భవన్ || ౩౫౧ || కామేతి || కామాదినాంవైరిణాం అంతశ్చ ధ్రు జాంగణస్యభీమః  
... జన్య నామ్యః అభిలాషగరిమాక్షితేనసామధ్యకం యస్యసః - అవనా  
భుని - వై యానికార్యస్య దేవగురోస్సమభూమా - వ క్రృత్యఇతిథావః - వచనసీమా  
... మహిమాయస్యసః - అనూనకళఃసోమ ఇవ ఆననంయస్య సః - విమలెనధా  
మానా త్యా అవమానితరవిః - శ్రీమాకారామానుజయతిపతిః - భూషా అము  
ప్ర... కేవ - ట్రైమాణి - జ్యంథయతువధకయతు - అస్తాకమితిశేషః || ౩౫౨ ||  
... || యస్య రామానుజస్యే యంయదీయా ఉక్తిఃభాప్యతి - వరవాదినం - అజ  
యతినిరవ్యధి - స్వాధికారాణిచ్ - యద్వా - అజమివధాగమివకరోతి - మబలాిక  
రోతీత్యధాః - అనఘం - బోధంవిజ్ఞానం - సంజయతియోజయతి - ముఖాకారామా  
నుజీయాకారంజయతి - వ్యధాంచతరీయాం - భంజయతి || ౩౫౩ || తద్వేతి || విశ్వగుణా

చ్చ || తెమిమాంసాశా స్త్రుప్రమథనపరిక లితబుధజ నానందాః | లక్ష్మణమునెఁప్రబంధాఃలక్ష్మణపూర్వ జశరాశి వజియంతి || 3౫౫ || అన్తశ్చిద్వి పశ్చి పశ్చి తామితమను దినంప్రణయతి || 3౫౬ || రామానయగురవె నరవెష బాజె శే షాయధూ తకలయెక లయెప్రణామాక మాదృ శానపిక్వ శాన్ప రిపాతుజా మోభూమావ వాత చూ భూమా || 3౫౭ || ఇతివితచ్చటికణ్యతాం || ౩౫౮ || రామానుజమునతీర్థా సేవాప రావుదీ తొనరకంఠి రోద్దు || తయోః పురాణానానాయగితాంతస్యానవీనస్తుత తానటీకాం || 3౫౯ || కృశానుః || సవ్యమేవతథాపితత్వ థానుధావినాం మేధావినామపిప రావచుంశ్చా ద్దేవాదోషాఃప్రసిద్ధాః || 3౬౦ || తథాహి || శ్రీరామానుజదశానైకాని శిష్టప్రకృష్టైఃగుణైఃపూర్ణానాంవిదుషాం మతాంతరజుషాం శా

సాశాస్త్రుప్రమథనేనన్యాయమేవనేన- తెలమిదితిభేదః-మాంసాశారక్షసాం అస్త్రైఃకరణైః-ప్రమథనేననాశనేన- పరికలితఃఘటితః- బుధజనస్యవిద్యజ్జనస్యకేవః- మూహస్య-అనందఃమైత్రే- లక్ష్మణమునెః రామానుజస్య- తెప్రబంధాః-లక్ష్మణ పూర్వజన్యశ్రీరామస్యశరాశివ- జయంతి||3౫౫||3౫౬||రామానుజాయేతి|| నరవేషభాజే శేషాయ- రామానుజసంజ్ఞాయ - ధూతకలయెఅపహతపాపాయ- గురవె-ప్రణామాక అయె- మాదృ సానపీతిఅత్వంతాశరణత్వనూచనం- కృశాదీనాః- పరిపాతుంకామః యస్యనః-అతపవడిదంతితః-ప్రకటితఃబాధభూమాజ్ఞానాతిశయోగేనః- యఃరామానుజః- భూషా-అవాతరత్-అపరిభవత్||3౫౭|| 3౫౮|| రామేతి|| యమునాయా ఇదం తీర్థాంయమునంజలంతస్యయామునస్యరామతీర్థాన్యనన్యాసినశ్చ సేవా పరా-రామస్యఅనుజఃకృష్టఃలక్ష్మణార్యశ్చదౌ- నరకంరాక్షసంనిరయంపనిరోధం - ఉదీతౌఆవీరభూతాం-తయోద్దేశ్యదోః- పురాణఃపూర్వఃకృష్టః- గీతాంధాగవలీం-ప్రణీనాయ నిర్మితవాః-నవీనఃలక్ష్మణార్యస్తు- తన్యఃగీతాయః - టీకాంవ్యాఖ్యాంతతానకృతవాః|| 3౫౯ || సత్యమితి|| తస్యరామానుజస్యపంథానమనునరంతీతితత్పథానుధావినాం- పరేషాంతవచుంతృప్తంఅవమానః||3౬౦|| శ్రీరామేతి|| శ్రీరామానుజస్యదశానేశాస్త్రైఃకంకెవలంఠరికః అనురక్తః- శిష్టేషుప్రకృష్టైగుణైఃసన్నసంధ్యాజపాభ్యయన్తాదిభిః- పూర్ణానాం- మతాంతరజుషాం- విదుషాం- పజ్జ-కన్వలీతమ త్రాపీ



నభుజైశ్చ చిత్ । హాహంతోదనమం తతశ్చ చితమం తద్వ ప్రమాశుత్య  
జత్యాస్తాంతత్వమతస్థితైరపిసమంప్రాయేణనాశ్చాత్మసా ॥ ౩౬౦ ॥

కించ ॥ నైహంనా య్య ఇహద్వి జాన్వి యజుషాం భాషావ్రబంధశ్ర  
మోవేదేవిశ్వ పునుథ సాధనవిభౌ బద్ధాదరేజాగ్రతి । తీరంక్షీరపయో  
నిశ్శేషగతోదైత్యా రిదీప్త్యావృ తంతో వాధావ తిదుగ్ధల బిచప లోగో  
పాలకస్యాలయం ॥ ౩౬౧ ॥ కించ ॥ తన్నతానువతిణాంచేషాంచదే  
శాచేష్టానైష్టావైదికానాం ॥ ౩౬౨ ॥ సశ్య ॥ ముంచంతః పంచయజ్ఞా  
ప్రౌడభంతిభిమోహాయంతోనభిజ్ఞా । నిందంతోహంతయజ్ఞాన  
సశ్యచపిహరైర్వందనంవారయంతః । సద్వైషంధారయంతః కలిచి  
చవిహితైస్సంక్షీపంత్యేవకాలంలుంపంతః శ్రాద్ధచర్యాంయతిమపి

నభుజై - అంతః-తైర్గుతాంతగ్ధైశ్చపం-అతపిహ-శుచితమపిదీపనం ఆసారా  
మానుజీయ-అశుత్యజతీయత్రదేతదాస్తాం - న్విశ్వసత్త్వైరపిసమంప్రాయేణనాశ్చాత్మ  
హాహంతేత్యాశ్చర్యే ॥ ౩౬౦ ॥ సేతి ॥ ద్విజాన్వియజుషాంబ్రహ్మకులజానాం విషంరా  
మానుజీయానాం - విశ్వేషాంపునుథానాంసకలపురుషాథానాంసాధనవిభాకర్తృణి-  
బద్ధాదరైర్నైషదేవేదేజాగ్రతసత్త్వే-చాపయాప్రవిద్యానిన్తితేస్రదంధశ్రమఃఆ  
భ్యాసచర్యః-ఇహలోకే-సన్యాయ్యఃసోదితః-అనుసితవైషైర్నైశ్చర్యైశ్చప్రప్తాంతమాహ-

దైత్యారిదీప్త్యావృతంతోరపహానిశ్చ-స్తీరముపగతఃకోవాజనః- చుగ్ధలబ్ధాక్షీరలాభాచ  
పలఃఆనత్రస్య- గోపాలకస్యశ్రుగోపస్య- ఆల్పభేదక- ఆలయప్రతిభావతి  
సకోపిత్యధః ॥ ౩౬౧ ॥ తదితి ॥ కేషాంచిదేకదేశానిభాషయాతేంగలాభ్యానాంమా  
జ్ఞాంబిశోరన్యాయవాదినాం - చేష్టాఆచారః- వైదికానాంవేదోక్తార్థానుష్ఠాత్యా  
శాం ॥ ౩౬౨ ॥ ముంచంతః ॥ పంచయజ్ఞాంబ్రహ్మయజ్ఞేపాసనాతిధిపూజాదేవహి  
పితృతపఃణవైశ్వదేవాభ్యాం- ముంచంతః- ప్రౌడభంతిభిఃభాషాబంధవాక్తేరన  
భిజ్ఞాంఅజ్ఞాతవేదశాస్త్రీధర్మః-మాహయంతఃస్వమశేత్రామయంతః-యజ్ఞాంభ్యా  
తిష్టేహాదీనిందంతఃకామ్యాదివిగహాయంతః- చారెరపివందనంఅసత్కృతవారయం  
తఃనిషిధ్యంతః- సత్సుద్వైషంధారయంతః-యమింస్యమతసన్యాసినమపి- గృహిణాం  
బందనకారయంతః- శ్రాద్ధచర్యాంవిధివదమస్తానం- లుంపంత్యంతః- కలిచిత్

గృహీతాంవందనంకారయంతః || ౩౬౪ || కించ || ఘంటాఘోషంత్యజం  
 తోహరిప రిచరణైసర్వ లోకావిగతంఖ్యా తంత్రై లోక్య మాతుశ్శ్రుతి  
 భిగభిహి తంవై భవం ఖండయంతః | సంతత శ్రద్ధయైవస్వ చరణసలిః  
 స్వీయగోష్ఠ్యం పిబంతఃకేచిద్వి స్థావయం తేజగదభిదధతః కేశవందోష  
 భోగ్యం || ౩౬౫ || యజ్ఞాఃపంచమహత్వ దేనసహితాయేచాపరేచిత్తు  
 తాయత్తు మౌగ్రహసంక్రమాదిసమయైసర్వ బుధాఃకుర్వతే | తత్స  
 ర్వంవిస్మజంతికామ్య మితియత్రయ్య ధ్వవిధ్వం సకాతే ద్వై నిత్యత

రామానుజీయాః అభిహితైః శ్రుతిస్తృతిదూరైః కర్తృభిరేవ-కాలంసర్వం-సంపీడంతిగ  
 మయంతి || ౩౬౪ || ఘంటేతి || సర్వస్త్రికలోకే అనిగతంప్రశస్తం - ఘ టాఘోషం-  
 హరిపరిచరణైర్విష్టవచనాయాం - త్యజంతః-శ్రుతిభిః నాహితీరమృతావతాంఘ్రా  
 దిభిః-అభిహితంప్రకటితం - ఆతవివఖ్యాతంలోకత్రయప్రసిద్ధం - త్రైలోక్యమాతు  
 లః-త్వైః-వైభవంహృదంత్రయ్యం-ఖండయంతః-దూషయంతః - అక్షీరసిభగతశ్శేష  
 భూతేతివదంతః - స్వీయానాంస్వమతస్థానాంగోష్ఠ్యై-సభాయాం - సంతతస్వీయకల్పి  
 తవ్యపథాయాం శ్రద్ధయానిర్వహణాభి నివేశేనస్వచరణసలిమేవ-పిబంతః-తేహిసర్వ  
 స్వచరణసలిమేకస్త్రిసామ్రైస్సహితావతతస్తద్విబంతితితత్సతరహస్యం - కేశవందో  
 షభోగ్యంనియమ్యకృతానాంఘోషాం - నియామకత్వేనభోక్తారమభిదధతః వదంతః  
 తేచిర్భూర్వోక్తాః-జగత్తస్త్రియాదామిత్యథాఃవిస్తవయంతేవివర్త్యాయంతి || ౩౬౫ ||  
 యజ్ఞాదితి || యపంచయజ్ఞాః-ప్రస్తుయజ్ఞాదయః - మహత ఇతివదేనసహితాః-మహాయ  
 జ్ఞాదిత్యథాః-యేత్యపరయజ్ఞాః-జ్యోతిష్టేమాదయః-విశ్రుతాః-ప్రసిద్ధాః-ఇదంపూ  
 ర్వత్రా పియాజ్యం-చస్త్యగ్ధః-సర్వేబుధాః-శ్రుతిస్తృతిజ్ఞాః - గ్రహాఃచంద్రమాగ్న్య  
 వరాగః - సంక్రమంసరేరేషాదిప్రవేశఃతదాహవమయ - యశ్చర్మపిత్రయ్యంకుర్వతే  
 తత్సర్వంనిత్యంనైమిత్తికంచకర్త - కామ్యంకామకాతురితి-అపలప్యేతిశేషః-యత్ర  
 య్యధ్వనఃవేదమాగ్నాస్యవిధ్వంసకాః అమీ-విస్మజంతిముంచంతి-తైర్దూషకైః-  
 అశనంభద్రాదయః-వ్యవాయక్రియామైథునంచయా-అస్తీత్యభయత్రయోజ్యం-తే  
 ద్వైకర్తవే-నిత్యతయానిత్యకర్తవ్యైవ-ఆప్రికేఅంగీకృతే-శిశ్నోదరమాత్రవరాయశావి

యాశ్చితేయదశనంయాచవ్యవాయక్రియా || ౩౬౬ || విదుషామహ  
 మోహమావహంతోవిత్తతైతిహ్య సహస్ర వణానైవ | వినయాభినయా  
 న్భలాకిలామివిజయంరైకపటాంయజగంతి || ౩౬౭ || కించ || య  
 స్యాంనాస్తిపురస్కృతిర్నయవిదాంయజ్వాతుహాసాస్స దంపూజ్యం  
 తేచగరక్షగాఃపునరనిసాంకెతి కాచార్య కాః | వేదానామవహేళనం  
 వ్యతిహతావణాశ్రమప్రక్రియాగోష్ఠ్యేమమకలిపుమకలికృతిపు  
 మేకస్యేచిదస్యైవనమః || ౩౬౮ || కించ || ప్రాయోయేషాంసకృదకర్త  
 శైవ్రత్య హయోస్త్రిగూయాన్యజ్ఞాదీంస్తాని హవిజహతిస్సప్తవేదోపది  
 ష్టాః | కర్తృవామివిధతిది డాకింతుసంరెతసిద్ధం కష్టంకష్టంబ తహత

తద్యత్యధః || ౩౬౬ || విదుషామితి || విత్తతానామనత్యానాంవిత్తహ్యనాంకలితపూర్వ  
 తేనమృషావాదానాంవిత్తతంపరిగృహ్యతేకృతాథాః | విత్తపకృతాథాః అభవన్మి  
 త్యాదియాచాణాంసహస్రస్యవణానేనకథనేన - విదుషామపికిముతాజ్ఞానాం - మోహం  
 స్వమతాభినివేశం ఆవహంతః పుర్వంతః - ఖలాఃపాపాః - కపటాలయాః డాంభికాః ఆ  
 తవివలమితేంగలాభ్యాః - వినయస్యఅరోపితస్యఆభినయాశ్రకటనాథేతీః - జగంతి  
 విజయంతేకిల - డౌపచ్ఛందసికం || ౩౬౭ || యస్యామితి || యస్యాంగోష్ఠ్యం - ఇదంసర్వ  
 శ్రయోజ్యం - నయవిదాంశాస్త్రజ్ఞానాం - పురస్తతిఃనాస్తి - యజ్ఞాదివిధినేష్టవాహ  
 హస్పదం - నిరక్షరాఃవేదశాస్త్రగ్రంథానభిజ్ఞాః - అమీః - సాంకెతికఃసంకేతసిద్ధఃఆ  
 చార్యితిసంజ్ఞాయేషాంతత్తాః ఆచార్యపురుషాశ్చపునఃపూజ్యంతే - వేదానామవహేళ  
 నంకామ్యకర్తానుష్ఠానావకాశిత్యవమానంభవతి - వణానామశ్రమాణాంచక్రక్రి  
 యాలచారః - వ్యతిహతాధ్యస్తా - మప్తస్యకలఃపావస్యపుష్కలీకృతింబధానంపుష్కాతే  
 తిత్పుష్కలస్యేచిదస్యైవగోష్ఠ్యేతేంగలియామైనమః - సర్వభాత్యాజ్యగోష్ఠీయమిత్వ  
 ధః || ౩౬౮ || స్త్రాయతి || యేషాంయజ్ఞాదీనాం - సకృదేకదాప్యకరణే అననుష్ఠానే  
 సతిహయాశ్రత్యవాయః పాపస్థిభవతి - స్పష్టంవేదైరుపదిష్టాన్ బోధితాన్ -  
 తాన్ యజ్ఞాదీన్ బ్రహ్మయజ్ఞప్రముఖాన్ - ఇహలోకేవిజహతిత్వజంతి - అమీ  
 యితియోజ్యం - జడామూఖా అతనివ అమీ - సంకేతసిద్ధంకర్త - ఏవకారేణ

కలెకల్పిదున్మైషమః || ౩౬౯ || కేంద || నగాహంతెగంగామపినటజ  
టాసార ఇతియే | నమజ్జంత్యం భోధౌలవణరసవేశంతకత్త తినపంజైవం  
గవ్యాన్య పిపశుశక్య త్సార ఇతిహాపి బంత్యే మందోషాకత్త హరిపుణ  
స్సౌన్యద్గణయతుం || ౩౭౦ || విశ్వా వసుః || కిమరేశంక లేశరహితేషు  
రామాను జదశకానని పైషుగరిపైషవ్వ పిసన్న హ్యసి | అథవాభవాద్భ  
శానాంకృ శవివేకానాంకానామమర్యాదా || ౩౭౧ || అనల్పకంధరా  
యాంహిసర్వ జ్ఞస్యా పిదారుణాః | ఆరోపయంతిమాలిన్యం కాకోరాజ  
వతేఖలాః || ౩౭౨ || ఇతిపశ్య తావదేతేషాంపవిత్ర తమంచరిత్రం  
౩౭౩ || ఉచ్ఛిష్టాన్య తిదూరతః పరిహరంతు య్యంత్యసత్సం గతింప్రా  
ణాపత్స్వ పిబంధవేతరగృ హేప్రాశ్నంతిసాపోష్యమి | కామ్యంని  
మిమ తెనకమణభగవత్తైకైకర్యవ వస్థితాస్సత్త్వ స్థైస్త్వ హాణీయ

తస్మాత్కవ్యవధేయః - విదధతిమర్వంతి - కష్టంకష్టమన్యాయ్యమన్యాయ్యం - బతేతికే  
ద - నిషఃపిహితత్యాగఃఅవిహితానుష్ఠానంచ - హతకతస్సంబంధీకశ్చిదనివాచ్యః ఉ  
న్మైషః ప్రభావవచ||౩౬౯|| నేతి|| యేతేంగలాఖ్యాః - గంగామపిలోకపావనీం - నటస్య  
నతఃకస్యశివస్యజటానాం ఆసారఃకషణమితి - విగచ్ఛాకతిశేషః - నగాహంతెన  
స్సాంతి-అంభోధా - లవణరసఃక్షారజలఃవేశంతకఃపల్వలమితి - నమజ్జంతిసన్నంతి-వి  
పంపంచగవ్యాన్యపి - పశోఃశక్యత్సారఃపురీషధాగ ఇతి - నపిబంతి - తెషాంపిషాంధో  
షాగణయతు-ఇహకఃనిపుణస్సౌత్ - నకోపీత్యర్థః|| ౩౭౦|| కిమితి || కశంకస్యఅప  
వాదస్యలేశేనరహితేషు || ౩౭౧|| అనల్పకమితి|| ధరాయాంలోకే-తేఖలాః- కాకోలా  
క్రోణకాకాఇవ- సర్వజ్ఞహ్యపి-అనల్పకం- మాలిన్యంధోషమమృద్ధింప- ఆరోపయంతి  
ప్రాపయంతిహి- సర్వజ్ఞస్యవస్థాపి-అనల్పయాం కంధరాయాంగ్రి వాయు- మాలి  
న్యంనైల్యం- కాకోలాఃకాలమాటాఇవ||౩౭౨||తత్రా ద్యంశిష్టపరిత్రావభుక్తిదో  
షమనూద్యాహఉచ్ఛిష్టానీతి||అమీరామానుజీయాఃఉచ్ఛిష్టాన్యన్నాని-అతిదూరతఃపరి  
హరంతి-అసద్విన్నంగతింసమాభజనాదికంక్షంజ్ఞంత్యజంతి-ప్రాణాపత్స్వసతీవ్యపి-  
బాంధవేతరగృహే - అపోషినప్రాశ్నంతి - కామ్యంస్వగాణాదైహతుంకర్త - సర్వీను  
తేనమర్వంతి - భగవత్తైకైకర్యేమాజాఃహమేనస్థితాః - ఏకాదశవిధః - ఏదైష

ఎషజయతిశ్రీవైష్ణవానాంరమః || ౩౨౪ || కించ || ఫాలేశుధమ్మ దూ  
 ధ్వకాపుండ్రతిలకఃపద్మాక్షమాలాగళే దివ్యం శంఖరథాం గచిహ్న మని  
 శంధీప్రంభజామూలయోః | వత్త్రై శౌరిగుణై కవణానపరా వాచస్త  
 దెనోముచామే తేహంహరిభక్తిశుందిలహృదాంబీ యోపిమోయో వహా ||  
 ౩౨౫ || దోమారోవణం చై తేమృత్వ దీయమపహాస్యం || ౩౨౬ || ఇష్టా  
 త్స్వ బాంధవజనాదితరై రచ్చ స్త్రయమ్ముజంతేన్న మిహలక్ష్మణపక్షని  
 స్థాః | దోమఃకిమేషమరితాపహరోగుణోవైత్యే వంవివిచ్య పరిపుచ్చుగు  
 ణాగుణజ్ఞా || ౩౨౭ || కించ || దృష్టంబంధ్య తరై స్సతామనదతాందో  
 పోయఎపోపరై శ్శిష్టైఃస్పృష్ట మసుశ్చ తామిహమహారాష్ట్రా దికానాం  
 సమః | యోహందూషయితానకోపినియతా హారఃపరంతుద్వి జస్సర్వాశీ

వానాంరమఃకీతిః - సత్వస్థైఃసాత్వికైఃస్పృహణీయఃకామనీయస్సజయతి || ౩౨౪ ||  
 ఫాలేశు || యస్మాకేతేహంఫాలే శుధమ్మ దావ్యేతమ్మైకయాఊర్ధ్వకాపుండ్రాక్షకీతి  
 లకః - గతేవద్దగీజమూలక్షమాలా - భుజామూలయో బాహుగ్రహాః - అనిశంది  
 వ్యుద్ధి ప్రంశంభజామూలగన్యచక్రస్యచిహ్నం - వత్త్రైశౌరిగుణై కవణానపరాఃవా  
 చః - సర్వప్రయథాదాగమస్తీతియోజ్యం - తత్తస్మాత్ - హరిభక్తిశుందిలహృదాంబీ  
 నోముచానిష్పాసామేతేహంబీయదశానమపిమోయోవహా || ౩౨౫ || దోమతి || అప  
 హనితుంయోగ్యంఅపహాన్యం || ౩౨౬ || ఇష్టాదితి || ఇహ - లక్ష్మణపక్షైరామాసుజమతేని  
 స్థాః - ఇష్టార్ న్యమతస్థాత్ - స్వభాంధవజనాత్ - తరైః సుతాంతరస్థైఃఆబాంధవై రచ్చ  
 ప్రమన్నంభంబరఇతియత్ - ఏష ఉక్తచిహ్నభోజనం - విధేయ ప్రాధాన్యాత్పుండ్రం  
 దోమఃకింపింశద్దోవాక్యాధై - దురితాపహరోగుణోవా - ఇష్టాక్షత్రకారం - వివిచ్యతలో  
 చ్యుగుణానగుణాదోహంశ్చజాగంతీతితద్జ్ఞాత్ - పరిపుచ్చ || ౩౨౭ || ఏవమపి శ్రో  
 త్రియాన్నత్యాగాదిదూషణంబాంధ్యతమిత్యత ఆహ - దృష్టమితి || బంధ్యతరై యోజ్యం  
 అన్నం - అపదతాలభ్యయతాం - సతాం - యనిషదోమఃకర్థతః - సవిషదోమః - అవర్త  
 శ్శిష్టైఃస్పృష్టంఅనన్యతాంమహారాష్ట్రాదికానామపిసమః - నియతాహారఃభోజననియ  
 తః - ధోషిణః - యోహందైష్ణవానాం - దూషయితాదూషకఃపదవతి - పరంతుక్తి - తు  
 నన్వత్త్రాష్టాద్యోరన్యోన్యవినిమాషయితా - ఇతి - అనిషదోమఃకర్థతదూహితం

నతుదూషణంహిత భుజాంతేషామిదం భూషణం || ౩౭౮ || యశ్చశతా  
దిప్రభృతిముని వినిమితదివ్య ప్రబంధాధ్యయనేదోషఉద్భావితసోస్తి  
యమితిహాసపు రాణాదిభిర్వేదముపబ్బ హ్మయద్భోవ్య విద్వద్భోవ్య న  
రోచతే || ౩౭౯ || శృణుతావత్ || ౩౮౦ || వకుళవిభూషణేనగురుణాకరు  
ణానిధినాశ్రుతిమమటాభిసంధిమవధార్య పరంగహనం ! రచితమిహ  
ప్రబంధమనుసం దదతాంకథితం సమమపీదూషణంస్త్రై తిపురాణమధీత  
వతాం || ౩౮౧ || ఉపాదేయంప్రాజ్ఞైరుచితవిషయంద్రా విషవచోష్య  
యుక్తాథాంహయం భవతివచనంసంసృతమపి ! హరింబిభ్రుచ్చైత  
స్యనతిసుభగోపిస్తుతిపదంసద్రూపోష్యం తాకరణధృతనారీస్తనభ  
రః || ౩౮౨ || వస్తుతస్త్యగస్త్యవ్యాకరణానుశిష్టానాంఅనవద్యశిష్టప

హితభుజాంనియతాహారాణాంతేషాంభూషణమేవనతుదూషణమితియోజ్యం || ౩౭౮ ||  
౩౭౯ || ౩౮౦ || ద్రావిడప్రబంధదూషణముద్ధతుకమాహ - వకుళతి || కరుణానిధినా  
అతవవవకుళవిభూషణేన శతయోషేనగురుణా - శ్రుతిమమటానాంఉపనిషదాంఅభిసం  
ధితాత్పర్యం - పరమత్యంతంగహనంమరవగాహమవధార్యనిశ్చిర్యరచితం ద్రావిడ  
భాషయేతితేషః - ప్రబంధంఅనుసంధితాంపరతాం - యద్దూషణంకథితం - తద్దూష  
ణంస్త్రుతిఃమానవాదీపురాణానివైష్ణవాదీచ - నపునకమనపునకేనేత్యాదినా ఏక  
వద్యావః - అధీతవతాంతత్పారకానామపి - సమం - వేదాభోకపబ్బంహకత్వావీలేషా  
దితిభావః || ౩౮౧ || ననువేదాభోకపబ్బంహకత్వేపి - ప్రబంధస్యద్రావిడభాషాయ  
త్వేనదేశభాషాయంతాన్యత్ర శ్రోతవ్యంనాతుసద్విజైరితిస్తరణాదను చిత్తమరత్నక  
నమతఆహ || ఉపాదేయమితి || ఉచితశిష్టాఘ్నఃవిషయఃప్రతిపాద్యంయన్యతే - ద్రావి  
డీవచఃప్రబంధః - ప్రాజ్ఞైరుపాదేయం గ్రాహ్యంభవతి - అయుక్తాథాంఅనుచితవిష  
యం - సంస్త్రుతమపివచనంబాణప్రహసనాది - హయంత్యాజ్యం - భవతి - అనతిసుభ  
గఃకురూపాపి - హరించెతసిబిభ్రుజ్జనః - స్తుతేఃపదంస్థానంభవతి - ద్రూపోపి - అంతఃక  
రణాచెతసిధృతనారీస్తనభరఃజనః - స్తుతిపదంభవతి || ౩౮౨ || ననూచితవిషయత్వేనప్ర  
బంధస్యగ్రాహ్యత్వేపిసంస్త్రుతమయత్వమత ఇతరేషామివద్రాహ్మణానాంనతత్పర  
సాచిత్యమృతాహ || వస్తుతస్త్యతి || అగస్త్యవ్యాకరణంబైల్లగ్నాదిభాషానామలేనాను

రిగ్రహవిశేషప్రకృష్టానాం ద్రావిడశబ్దానాంకోనామసంసృతౌ తాద  
 శకషణః॥ ౩౮౩ ॥ పశ్య ॥ సయాసాం వ్యాకర్తామశికితసముద్రోముని  
 వరః । ప్రబంధారః ప్రాధాన్య రమధనముఖ్యాశ్చ మధనాః । ప్రవక్తార  
 శ్శుద్ధాః ప్రథితయశసః పూర్వ గురవోగిరాం పారెతాసాంజ యతిగరిమా  
 ద్రావిడగిరాం ॥ ౩౮౪ ॥ యశైచ్చ కదేశివిషయ దూషణోపన్యాసస్త  
 త్రాప్యాకణ్యతాం ॥ ౩౮౫ ॥ కతిచిదలసాఃకర్తాయాసాద్విహాయవి  
 నిశ్చలాస్తదవిభగవద్భుక్తిసైమంధునోతిభవవ్యధాం । శ్రమసహజనై  
 కాహ్లాన్యకణాంబినై సపిలంఘనై జ్వలన్గిరసనాయాలంబీర్యోత్త  
 రంపరమాషధమ్ ॥ ౩౮౬ ॥ కించ ॥ రహస్య వ్యాఖ్యానై రఘువగవరి

శిష్టానాంపుత్రన్నానాం ద్రావిడశబ్దానాం - ప్రబంధగతానామితి శేషః ౩౮౩॥ వర్ణి  
 యాసాం ద్రావిడగిరామితి వాక్యత్రయేషి యోజ్యం - వ్యాకర్తావ్యాకరణై సన్ధిస్తారకర్తా  
 త్ - ముఖతః సముద్రః పీతాద్భిః - సః ప్రసిద్ధః - మునివరోగస్త్యః - ప్రబంధారః ప్రబంధ  
 కర్తారశ్చ - ప్రాధాన్యప్రకాశః - శబ్దమధనముఖ్యాః శబ్దమోపాదయః - శమధనాః మున  
 యః - ప్రవక్తారః అధ్యతారశ్చ - శుద్ధాః ప్రథితయశసః పూర్వగురవః - రామసహజ  
 యః - సర్వత్రభవతీతి ధామ్యగంధోజ్యంతాసాం ద్రావిడగిరాం - గరిమా ఉత్తమః  
 గిరాం పారెతియతి - వాచావచివ - చక్షత్వర్థః ॥ ౩౮౪ ॥ యోజ్యం ॥ ఏకతేజినః తెంగలాఖ్యాః  
 విషయః యేషాం తేషాం దూషణానామపన్యాసః కదినం ॥ ౩౮౫ ॥ కతిచిదితి ॥ అలసాః అ  
 తఏవకతిచిదమ్ - ఆయాసాద్భావోః - కష్టం కర్తే నిన్యాయాదితి భావః - కర్తృనిత్యం నై మి  
 త్తిరంచ - నిష్కలః నిభకాయాన్యరః - జపయ్యది - విహాయవినశ్చలా ఇతి పారాంతరేవ్య  
 యమేవాధానః - తదపితథాపి - తేషాం కర్తృత్వాగినాం - భవవ్యధాం సంసారదుఃఖం - భ  
 గవద్భక్తిః తదీయా - ఘనోతి - వారియతి - శ్రమశ్చ త్రప్రస్థాజన్యం సహత ఇతి తత్సహస్య  
 జగస్య ఏకం కేవలం త్రాహ్లాన్యకణాంబినై ర్వివ - నృణాం రుక్మానాం - జ్వలన్గిరసనా  
 య - వీర్యోత్తరం ప్రబంధపరం భూషణమేవ అలంకరణం భవతి - అత్ర ॥ శ్లో ॥ సర్వం  
 కర్తృభిలంపాధాజ్ఞానపరిసమాప్యత ఇత్యాదిభగవద్వక్తృత్వస్థాయే ఛారవర్యంతం  
 కర్తృవశ్యకత్వే - భగవద్భుక్తియా త్రైతత్త్వాగః గగనదాజ్ఞావిలంఘనమేవైతి మవ్యక్త  
 మేతత్ - ఆరంభపరమి నావితి స్యాదిత్యుక్తం ॥ ౩౮౬ ॥ రహస్యేతి ॥ రహస్యానాం భగవ

త్రానుకథనైస్త్రి యీస శ్రీచీనాం వకుళధర వాచాంప్రవచ నైః । ఆ  
మీధామ్యోఖ్యా నై హారిచరణకైంకర్య విధిభిఃప్రణామైశ్చై ర్యాణాం  
తుణమివనయంత్య త్రదివసాన్ ॥ ౩౮౭ ॥ పునఃతుణమనుభ్యా యసశ్లా  
ఘం ॥ ౩౮౮ ॥ అన్య దాస్తాంనామతామేవకామమనోన్యే న్యం కలహాయ  
మానానాం నానావిధా నాంశ్రు తీనాంఽ విరోధ సాధనై న సాధుభా వం  
ప్రకటయంతీమఖిలగుణాభిరామాంరామానుజ సరస్వ తీమభినందామి ।  
ప్రసిద్ధంహిసంధిమిచ్ఛం తిసాధవత్తితి ॥ ౩౮౯ ॥ నిత్యం హేయగుణావ  
ధూనన పరా నైగుణ్యో వాదాశ్శ్రు తౌముఖ్యా ధాన్య గుణోక్తయ  
శ్శుభగుణప్రఖ్యా పసాద్యు హ్మణః । అద్వైతశ్రు తయోవిశిష్టవిష

దిష్టయ శాంవ్యాఖ్యానైఃఅధికవర్ణనైః- రఘువరచరిత్రస్వరామాయణస్య అమక  
థనైఃపరనైః- తన్వతేతస్యద్వయాధికత్రతివాదకత్వాదివిభావః- త్రయీస శ్రీచీనాం  
వేదతుల్యానాం-వకుళధరవాచాంప్రబంధవాక్యానాంప్రవచనైః- భాష్యస్వరామా  
నుజీయస్యత్రాఖ్యానైః- హరేశ్వరణయోఃకైంకర్యవిధిభిః-ఆర్యాణాంతన్వతస్థానాంప్ర  
ణామైశ్చ- అమి-అత్రలోకే- దివసాన్-తుణమివనయంతి- ఇదంసకస్యాపిదూషణస్య  
వారకం- కింతుతదీయసాంకెతికాచారఖ్యావకమేవ॥౩౮౭॥ ౩౮౮॥ అన్యదితి॥అన్య  
తదూషణంబుక్ష రోధారం - అస్తాంతిభతునామేతి సూచితం కవరుత్తేతదేశ విద్వేషి  
త్వం- సానావిధానాంసగుణత్వనిగుణత్వదై వ్యతాదై వ్యతప్రతిపాదకానాం - అన్యో  
న్యంకలహాయనానాంవిరుధ్యమానానాం-అవిరోధస్వసాధనసతాత్పర్యవణకనన  
సాధుభావంవికవాక్యత్వం-సమవిరుధ్యంతునామశ్రుతయః- కిమేతత్పాధుభావసాధన  
నేత్యతఃకాప్రసిద్ధమితి॥ ౩౮౯॥ నిత్యమితి॥ యస్మిన్మతే- శ్రుతౌఘటకత్వంప త్రమ్య  
ధాన్య-ఇతఃవాక్యవతుష్టేపియోజ్యం - నైగుణ్యవాదాః బ్రహ్మణోనిగుణత్వబోధ  
కభాగాః-అనాదిమధ్యాతకతీహీనమేకమదరంజితజోకమజరంబ్రహ్మ త్యాదయఃపాయ  
గుణానాందోషాణాంఅవధూననైతిభావస్థాపనపరాఃప్రవణాః - లతుజాప్యత్యాపూర్ణ  
కాశిత్యధాన్య-భవంతీతివర్ణనప్రయోజ్యం - సగుణోక్తయస్తుసర్వతఃపాణినాదంతత్వ  
హప్రకీర్షణపురుష ఇత్యాదయః- బ్రహ్మణః- శుభానాంలోకోత్తరాణాంగుణానాం స  
ర్వతఃపాణినాదత్వాదీనాంప్రఖ్యాపసాద్యు హ్మణాంసావనాత్- ముఖ్యాధాన్యః- అద్వైత



యానిష్కాన్తస్త్వయా ధేనో క్తిస్తదిహాఖిలశ్రుతిహితం రామా  
 నుజీయంమతం || ౩౯౦ || కృతానుః || అవితతమేతథాత్తపియథమేసంప  
 రంత్యాచార్యపురుషసమాఖ్యాతావతన్తతాభినివిష్టాశ్చిష్టా సైమామేషా  
 రీతినారోచతేవివేచకైభ్యః || ౩౯౧ || తథాహి || హత్వా మాగ్నోద్వి  
 జాదీనఖిలమపి ధనంహంతహృత్వాతిదృప్తాదుర్వృత్తాస్తసగ్రాయేవ  
 నగినిలయాయేచనీచాథహాస్యే | కృత్వా చక్రాంకమేహంయుడితివిద  
 ధతఃకించమంత్రోపదేశంతన్తతైరేవవిత్తేదధతితనుమమీవంశపా  
 రంపరీతః || ౩౯౨ || కించ || జారాంశ్చ రాక్షాకిరాతాజనపదమధ

శ్రుతయతత్త్వమసిఅహంబ్రహ్మస్మిత్వాదయః - జీవబ్రహ్మణోరైక్యప్రతిపాదకాః -  
 వింప్రఃసూక్ష్మచిదవిద్యుశ్చిప్తస్యేశ్వరస్యస్థూలచిదవిద్యుశ్చిప్తస్యజీవస్యచ అభదఃవిషయః  
 లుప్తయః ప్రతిపాద్యః సాంతథోక్తాః - ధేనోక్తిస్సంస్కృతప్రపంచక్షిప్తేషణశాస్త్రం  
 రూపంస్వరూపంయదాసాజీవేశ్వరాతశ్రయప్రతిపాద్యాయస్యాస్తాదృశీభవతితత్త్వ  
 స్సార్థ - రామాపదయంతన్తతంవైష్ణవవిజిష్టత్వైకత్యాశ్రుతిభాతాఖిలశ్రుతిహితం  
 వైరుధ్యనిరసనాదిభావః || ౩౯౦ || అవితథమితి || ఎతస్యరామానుజస్యమతేఅభినివిష్టాః  
 ఉత్తటాసురక్తాః || ౩౯౧ || హత్వేతి || వనానిగిరయశ్చలయః నివాసః యేహంతే - యత  
 హైరాక్షిరాతశబరాదయః - ద్విజాదీనామరూపాణామగ్నోదవిద్యుతే - హత్వా  
 అఖిలమపితేహంధనంహృత్వా - అతిదృపాదుర్వృత్తాదురాచారశ్చభవంతి - ఉత్తేభ్యోల  
 స్యేచయేనీచాసురేనగుజేనచ అథమాభవంతి - హంతేతిభద్ర - తేహమేహంబ్రహ్మహం  
 త్రాదీనాంబ్రహ్మడితపద్యః - అవిచారైవగుణదోషానిత్యధాః - చక్రాంకంకృత్వా -  
 కించ - మంత్రస్య రాయణాష్టాదశస్య ఉపదేశం - విగదతః శుర్యంతస్సంతః -  
 అమీ అచార్యపురుషాః - తైక్షిరాతాదిభిః పైరేవనతుశ్చిద్యతైః - విత్తైతమం - పం  
 శస్య పారంపరీతః పారంపర్యేణ - పార్వవిశక్తికస్తసిః - దధతివధాః యంతీత్య  
 ధాః || ౩౯౨ || జారానితి || శ్రుతిసయవిధురాః వేదమాగ్నోదూరాః - అతఏవ - యే  
 మీ అచార్యపురుషాః - జారాక్షోరోక్షిరాతాక్షా - జనపదమధనాదేశశద్వం  
 నకాక్షా - అతఏవ - జాజిహ్వాక్షారాదాధమాక్షా - మహికాంశ్చ - శిష్టాకృత్వా -

రాశీః ) త్రిమైబ్రహ్మనిష్ఠైః సాకంసోభంజ తేమోసకృ పపినినతింకు  
గ్వతేగ్ర నతేమం । సంకతేనై వసిన్ధంతదిదమవిమహంస్లాఘ్య మాచార్య  
పుంస్త్యం ॥ ౩౯౩ ॥ అహూమహానయమభిజనవిద్యా సంపన్న నా  
మన్యేషామప్యనివత్యోవ్యామోహః ॥ ౩౯౪ ॥ అచారస్య దవీయసాం  
ఘనతృషామజ్ఞా తవేదాధ్వ నాంకా మాతంకక శంకపంకి లహృ దాకె  
షాంవిదే షామమీ । శుద్ధాచారజుషోజి తేంద్రియత యాశ్రే షాస్స  
యంసూరయః శిష్యత్వం యచశంతితత్త్వి లకలేస్సా మ్రాజ్య మత్రో  
జితమ్ ॥ ౩౯౫ ॥ కించ ॥ స్వయంతరితుమక్షమఃకిమపరాససౌతారయే  
దితిస్వ యమ చింత యన్న గణయన్ ధనా నాంవ్య యం । జడంగు రురిలి  
భ్రమకశ్రయ తిపు స్తకాడంబరై బక హూపక రణాన్వి తై బక హుళ

అతిసతాస్సంతః - తద్వత్తవితైరేవేతిభావః - బ్రహ్మనిష్ఠైరపిశ్రో త్రిమైస్సాకంసహసో  
భంజితైఃకించ-తేషాంశ్రోత్రియాణాంఆగ్రేవినతింసకృదేకవారమపినకుర్వతే-యత  
స్తతః-ఆవిమహంఅపండితానాం-అమీషం- సంకతేనైస్వీయవ్యవస్థనైః- నటవేద  
శాస్త్రవిచారై స్సిన్ధం-ఇదంఆచార్యపుంస్త్యం- స్లాఘ్యమితికాకుః - అస్లాఘ్యమేవేత్య  
ధాః॥౩౯౩॥ అహూమితి॥అభిజనస్సత్తులంవ్యామోహఃఅజ్ఞానం - అనివర్త్యఃకునిక  
నారః॥౩౯౪॥ అచారస్యేతి॥ స్వయంశుదాచారజుషః- జితేంద్రియతయాశ్రే షాశ్చ  
ప్యమీసూరయః పండితాఃఆచారస్య- దవీయసాంఅవిదూరాణాం-ఘనతృషాంఅథా  
శాపరంత్రాణాం- కామాతంకఃమన్వ ర్గవికార ఏనకశంకఃమాలిన్యంతేనపంకింలంక  
లుషంహృత్సన్తయేషాంతేషాం- అజ్ఞాతవేదాధ్వనాంచాపి- కేషాంబిత్ ఆచార్యపురు  
షాణాం - క-శబ్దోగహాదయాం - శిష్యత్వంయత్ ఉశంతివాంశంతిప్రాప్నోతువంతీత్య  
ధాః- తస్మాత్ఆత్రిఉక్తాథా- కలేస్సా మ్రాజ్యంప్రభుశక్తేః - ఉజితంఆశ్రుతి  
హతంకిం॥౩౯౫॥ స్వయమితి॥ స్వయంతరితుమక్షమఃఅశక్తః అసావాచార్యపురుషః-  
పరాకర్థంతారయేత్-ఉభయశ్రేభవాభిమితీశేషః - ఇత్యుక్తప్రకారంస్వయమచిం  
తయన్బుధిఃపామరోవా - జడంమూఢమూచార్యపురుషం - పుస్తకానామాడంబరైఃఅ  
దోవైః - బహుభిరవకరతైఃఅఘ్యైశాత్రాదిభిరన్వితైః - బహురైరనేతైఃదేవతా  
నాంరామకృష్ణాదీనాంవిద్యైఃప్రతిమాదిభిః-భ్రమకశ్రయంతిప్రాంతస్స- ధనా

దేవతావిగ్రహైః || ౩౯౬ || కించ || అమలమతిమహాకేజాగరూకేష్వ  
 నైకేష్వ పినిజగురువంశోత్పత్తిమేవావలోక్య | విగతశుభచరిత్రంవేద  
 శాస్త్రా నభిజ్ఞం కమపి గురురీతీ మేకష్టమా రాధయం || ౩౯౭ || అపర  
 మపికలెరాకణా యచమత్కారం || ౩౯౮ || సమ్యక్ష్చి వ్యజనంపరీత్య  
 బహుభిస్సం వత్సరైరుత్సుకంశుశ్రూషాభిరుపాది శతప్రముదితాఃపూ  
 ర్వైభవీతిశ్రుతం | ఆరాధ్యైవసమగ్న జైరవిసతానాచార్య ఏవైదరా  
 దజ్ఞభూరితమైఃప్రసహ్య లభతేశిష్యాన్ || మేనాధునా || ౩౯౯ ||  
 విశ్వా వసుః || మందమనీషమహాపురుషానైవంమాదుదుషః || ౪౦౦ || భ  
 వజలభినిమజ్జత్స జ్ఞనోజ్జీవనా ధంజగతి మహతివంశేజాతవం తోమహం

నాంవ్యయమగయన్ అప్రయోజనత్వేనచలదయంశ్చనన్ - గురురీతిమహాచార్య  
 ఇతి-ఆశ్రయతి||౩౯౬|| అమలేతి|| ఇమేపామరాః-అమలమతిమహాకేజాగరూకే  
 మబుధేషు లోకేజాగరూకేషు విద్యమానేషునత్సవి - నిజానాంపితృపితామహాదీనాం  
 యోగురుః పూర్వరసఃతస్యవంశే ఉత్పత్తింజన్తైవేత్యైవకారేణ వత్సమాగుణవ్యవ  
 ష్టేదః- విగతశుభచరిత్రంవేదశాస్త్రాభిజ్ఞం-మహ్యాచార్యపురుషం-అపిగహాయం-  
 గురురీతి-ఆరాధయంతిపూజయంతి- కష్టంతిన్యాయం||౩౯౭|| అపరమితి || చమత్కారం  
 ప్రభావం|| ౩౯౮|| సమ్యగితి|| పూర్వైయుగా తరస్థాఃవనిత్యవామదేవాదయః- భవీ  
 త్సుక-విద్యాగ్రహణతత్పరం - అతపవశిష్యజనంబహుభిన్నంవత్సరైఃశుశ్రూషాభిః  
 మ్యక్పరీత్య-ప్రముదితాస్సంతః-ఉపాదిశన్-తస్మైవిద్యాముపదిష్టవంతిఇతిశ్రుతం-పు  
 తానాదిష్వితిభావః-అధునాయ-అచార్యపవ-అవినతాన్జనాన్ - భూరితమైః అద్భైః  
 మానవత్సరైః- ఆదరాదిష్టానాంవస్త్రీలంకారభట్కైదీనాంసమర్పితైరారాధ్య అప  
 జయిత్వా - ప్రసేనాతికృష్ట-ప్రసహ్యబలాత్సత్య - శిష్యాకొలభతేమరత ఇత్య  
 ధాః||౩౯౯||౪౦౦|| భవేతి || భవజలధౌనిమజ్జతాంసజ్జనానాం ఉజ్జీవనాగంతార  
 జాయ- జగతి- మహతివంశేజాతవంతః-అతపవమహంతః- కృతినఃధన్యాః-ఎలెచా  
 ర్యపురుషాః-ప్రవదనంశరణాగతిరీవధనతెనకృష్టాఃవత్సలాస్సంతః - కలిశయతఃజ్ఞా  
 నహీనాన్ - సంపానాంసంస్కారాణాంతావంపుంప్రశంభానామమృత్యోయోగ్యవం

తః | ప్రపదనధనశ్చ స్తోమంచసంసౌకా రదానాతిక తినకృ తినవితేజ్ఞాన  
హీనాః పువంతి || ౪౦౧ || కించ || ఆచార్యాః పురుషా మహాత్మరకులెష్వ  
జ్ఞాక్షదాస్యోజ్వ లానావస్సుం సృతివారిధేః పరమమీనా వాతరిష్య న్య  
ది | అప్రాప్తామ్య తదాస్యవృ త్తయశ్చ హావిజ్ఞాతమంత్రోత్తమాస్సు  
ర్యైతహికలావత ప్రతనవా హంతాపతిష్య న్నధః || ౪౦౨ || తాపాది  
భిస్సు పాపాంపునతాం జనతాం మహాత్మ నా మేషాం | దోషశ్చై దేషస  
మోదుష్టాన్మ నతోపి గాంగపూరస్య || ౪౦౩ || ఇదంచావబోధ్యం ||  
౪౦౪ || సద్వం శత్రుభవశ్చ రిత్రరహితోప్యా దృ త్యేవ వోత్తమేస్సా  
ధ్వాచారయతోపి దుష్టు లభవస్సుభ్యే షునాభ్య హికతః | సాల గ్రా  
మసుకృ త్రిమంపటు మతిస్సు ల్లక్షణాయు క్తమప్యా దతైనతులక్షణాభ్య

చమగతితత్తత్ర సద్ధానాం దానాన్న పునంతి పునంత్యేవేత్యధః - సజ్జనోజ్జీవనాధా  
మిక్యుక్త్యాతత్త రాదీనాం సజ్జనత్వస్య శశవిషాణ ప్రాయత్యాన్నహత్యాహుగః ఇత్యా  
దిష్లోక్ క్తకూషణోద్ధారణిభ్యేయం || ౪౦౧ || ఆచార్యగతి || సంసృతివారిధేః సంసారా  
ధేః - నావః పరం - అజ్ఞాతస్య నిస్తోః దాస్యోజ్వలాలమీ ఆచార్యాః పురుషాః - మహాత్మ  
రేషు మలెషు తిరుమలకం దాశాదిషు - నావాతరిష్యైన్ సజాతవంతోయది - తహిక - ఇహ  
భువి - కతా - సర్వేపి అప్రాప్తామ్య తదాస్యవృ త్తయః - అవిజ్ఞాతమంత్రోత్తమాః - అత  
ప్రతనవశ్చ సంత - అధః అపతిష్యన్ నిరయే వతితా ఆభవిష్యన్ - తరతి పరతోఽయోః హతు  
హేతు మద్యావేల్పజ్ఞో || ౪౦౨ || సన్దేవమపి తత్త రాదీనాం ప్రసత్వాదిరాహిత్యేన సంస్థా  
రయ్యనధికారా త్రైమాంతత్త రణమతినిందితమేవేత్యత్రా హ || తాపాదిభిరితి - సపాపాం -  
జనతాం జనసమూహం - తాపాదిభిస్సంస్థారైః - పునతాం పవిత్రీకుర్వతాం - మహాత్మ నా  
మేషామచార్యపురుషాణాం దోషః అనధికారిశ్య సంస్థారకృతః - భవతిచేత్ - ఏషః షో  
షః - దుష్టాన్ పాపాత్తనః పునతః గాంగపూరస్య సీసమః - తస్య సీభవేదేవేత్యధః - అ  
తః గంగా ప్రవాహస్య పావనీకరణం యథా నాధికారివీశేషనియంత్రితంతథై వమహాత్మ  
నామితి భావః || ౪౦౩ || ౪౦౪ || సదితి || చరిత్రరహితః ఆచారశున్యోపి - సద్వం శత్రుభ  
వః - ఉత్తమైరాదృత్యః సీకరణీయ ఏవ - సాధ్వాచారయతోపి - దుష్టు లభవః - సభ్యేషు  
తత్తత్యే - నాభ్యహికతః నపూజ్యః - సద్భిలక్షణై దికాలచత్ర శుభ్యాదిభిః ఆయు క్తమ  
ప్రీతికృ త్రిమం - సాల గ్రా మం - పట్టిగుణాగుణాదిశీలికామతిర్యస్య సః మధః - అదతై

మమితందక్రౌజ్వలంకృత్రమం || ౪౦౫ || సవినయమంజలింబధ్వా ||  
 ౪౦౬ || శిష్యుర్వి తేనశుచినాద్రవిణేనతుష్టాశ్చిష్టాముకుందశరణాగతిధ  
 మానిష్ఠాఃసత్సంప్రదాయనియమప్రయతాస్సదాయతేభ్యోనమాం  
 సికరవైవరవైష్ణవేభ్యః || ౪౦౭ || ఇతవిమానమన్యతేప్రప్థాపయన్న  
 గ్రతోదృప్త్యా || ౪౦౮ || ఏషాకైరహీణీశల్యకరణదోషాశుగాతా  
 త్తనామేశద్రోధసిపాథకసారధిరితిభ్యాః తస్మిం దేహాదిః | యత్సా  
 దాంబుజమంబినాంసురపతేకోటీరగార్హత్యతస్తోమానాంతులసీదశప్ర  
 కరతోనోవేదభేదంజనః || ౪౦౯ || అత్రవసంతస్సంతస్పిరంతనోక్త్యం  
 తచింతనాశ్రాంతాః | అతన్వంతస్సుపరితమాతన్వంతంబిభాంతిమా  
 సధనాః || ౪౧౦ || కృశానుః || అస్తుతథాపిస్త్రకలితగుణప్రహాణహూః

శ్వేకరోతి - గుణాధ్వంసక్రౌజ్వలమపి కృత్రమం హలగ్రామంతునాదతై- లిస్తాత్ -  
 అమలమలిష్విత్వాదిట్లోకోక్తమాషణాదారమిదమితిశ్చయం || ౪౦౫ || ౪౦౬ || శి  
 ష్యుః || శుచినాన్యాయాజికాతేన - శిష్యుర్వికాతేన - ద్రవిణేనధనేన-తుష్టాః- ముకుంబస్య  
 శరణాగతిః ప్రపదిరేవధర్మకాన్తస్సన్నిష్టాః - సతాంసంప్రదాయ ఆచారేసునియ  
 మాఃస్నానసంధ్యానయతైః సప్రయతాఃపరి శుద్ధాశ్చయేభ్యఃపరి - తెభ్యఃపరవైష్ణవే  
 భ్యః - సమాంసికమస్తారాక - కరవైకుర్యాం || ౪౦౭ || ౪౦౮ || ఏషాతి || ఏషాసరణీ-  
 దోషాఃపాపాన్యేవఆశుగాతాజ్ఞానైరారాత్తనాంభిన్నచిత్తానాం - విశల్యకరణీశరీరాం  
 తగతాయుధభాండసిస్సారణాపదీవీశేషః - కైరహీణీసంజ్ఞావరణశే - తిరువల్లిక్కేశే  
 లిభాశానామ - విశస్యాఃకైరవిశ్వాఃరోధసివీర - హరిఃపాథకసారధిరితిభ్యాఃతస్మిన్  
 సమింధే ప్రశాశలే - యన్యసాధకసారథేఃపాదాంబుజంతులంబింతస్పిశంతిమిమంబి  
 నాం - సురపతేజఃప్రసంబంధినాం - కోటీరకీరగార్హత్యతస్తోమానాంమరకతప్తంజా  
 నాం - తులసీదశానాంప్రకరణేనమాహత్ - భేదంబి నోవేదసజ్ఞానాని - సమా  
 నిమరకతాని - లింతు - శుద్ధాశ్చయేతులసీదశాన్యేవేత్రిప్రమతిత్యభాః || ౪౦౯ || అ  
 త్రేతి || అత్రకైరహీణీశైశ్చ - వసంతః - చిరంతనోక్త్యంతానాం ఉపనిషదాం  
 చింతనేన అధిపర్యాలోచనేన అశ్రాంతా అవిచ్ఛిన్నాః - అవిచ్ఛిన్నతదాలోచనాభి  
 త్యభాః - మాసధనాన్యతః - ఆతన్వంతంబుపజ్జీవం - సుదరితం సత్తర్క - ఆ  
 తన్వంతఃకుర్వంతస్సంతః - సిద్ధాంత || ౪౧౦ || అన్వీయతి || పరికలితగుణానాంసా

ప్రాచయహేయజనని విడనగర విశేషస్సని కవకవి వాత్రను హోదోమః  
ధులః భాఃఖలుమూణైభ్యః కుప్తి తతమాలోకే || ౪౦౧ || హూణాఃక  
రుణాహీనాఃతృణవద్భృచ్చాణగణంగణయంతితే హేందోహేపారే

వాచాంయోనాచరంతిశౌచమపి || ౪౦౨ || పునస్సని ర్వేదంవిధిముద్దిశ్య ||  
౪౦౩ || శౌచత్యాగిషుహూణ కాదిషుధనంశి ష్టైషుచక్లిష్టతాం దుమేక  
ధస్సు ధరాధిపత్య మతులందతైషుభిత్సోటసం । లావణ్యం లలనాసుదు  
మూలభవాస్వగ్రాహ్య సునీహూపతాంకష్టంస్థు స్తవతాత్వయాహతవి

ధేకిన్నానులబ్ధంఫలం || ౪౦౪ || విశ్వావసుః || ఎహిత్య మేతేష్య పిగుణ  
గ్రాహిత్యం || ౪౦౫ || ప్రసహ్యనహరంత్యమిపరఫనాఘమన్యాయ  
తోవదంతినవృ హావచోవిరచయంతివస్త్యుష్ణతం । యథావిధిక్ర తాగ  
సాంవిదధతిస్వయందండనం గుణాసపగుణాకరైష్య పిగృ హాణహూణై  
ష్యమూక || ౪౦౬ || ఇతివిమానమితఃప్రతీత్యాం దిశియోజనపంచకమ

శీల్వాదీనాంప్రకమేణహానంత్యాగః యైస్తవృక్షాఃసూణాః క్షేప్త తనరాఃప్రాచయః  
బహుళాఃయేహంతాధ్యతై హామృతాస్త్యై స్త్యైఃస్తైఃసినిదన్య సాంత్రస్యగరతి  
శేషఃపృథేన్నవద్దణ్యసస్త్రికచూఃసాన్నిధ్యంతుత్తితతిమంతినిద్యాః || ౪౦౧ || హూ  
ణాఇతి || కరుణాహీనా అతపహూణాఃప్రాక్షుణగణంతృణవద్భృచ్చాణయంతినిరాకు  
వంతితీర్థకః - తేహేందోహేవాచాంపారేవత్తమశక్త్యా ఇత్యర్థః -  
యేహూణాః - శౌచంగుడప్రయోగమపినాచరంతినకర్వంతి || ౪౦౨ || ౪౦౩ || శాశేతి ||  
శిష్టైషునదాచారసంపన్నైష్టైష్టతాందారిప్రవృత్తురైధస్సుచుంబబుద్ధిషు - అతులంద  
యైషుఅత్యంతంబుద్ధికుశలేషు- భీయోధకంఅటనంసంచారం- దుష్టలభవానుష్టేష్టాది  
కులజాను- లలనాసు స్త్రీషు- లావణ్యంసౌందర్యం- అగ్రాహ్యసుప్రాక్షుణకులజాను  
లలనాసు- నీరూపతాంతురూపత్వంచ-కష్టంఅన్యాయ్యం- సృష్టవతానిర్దితవతా- హా  
హతవిశ్ - త్వయా- కింనామఫలంబుధం || ౪౦౪ || ౪౦౫ || ప్రసహ్యతి || అమీనూ  
ణాః - పరేహేందోహేమంతాన్యాయతః-ప్రసహ్యబలాత్కృత్య - వహరంతి-మృషావచో  
సృతీవచనంవదంతి-అన్యుతేప స్తుకాచపాత్రో వలోచనాది-విరచయంతినిర్దితమతే  
కృతంతాగఃఅవరాధః- మైష్టేహేందో- దండనం - యథావిధిశాస్త్రసుమిత్రమ్య వివధతి  
వివతస్తతః- అవగుణానాంనవస్తవోహేణామాః చేష్టసానేషుహూణైషు-అన్యుణ్ణానాపి

త్రిక్రమ్య పురతోద్యుష్టే సామోదం || ౪౦౭ || ఇయంకాంచీకాంచీకరిశి  
ఖరిణఃకాపినగరిగరియస్యాంయస్యాం విహరణజుషాం పక్ష్యలద్య శాం ||  
ముఖంద శాంధశాం రజనికరమా దశా మమ లస్య రూపంకైపంకైరుహ  
మపిననిందంతిరసికాః || ౪౦౮ || సుమనోజనవాదరణస్థానంసద్రా పశో  
భిన్దీ సయం | సురతాభ్య దయవిధా శ్రీశుభ కాంచీసాధురంజయతిచేతః ||  
౪౦౯ || సగరిమేనాం దక్షిణైవ కరుణాయు రీవభగవతోవే గవతీనామప్రవ  
హతిపావనీశైవలీన్ || ౪౧౦ || మాధుర్యా ధ్యయమోపపన్న మధుని  
ప్యం దానిమందానిలవ్యా లోల త్తటచారుభూరు హానిభానిమ్న తిపుష్ప  
ధికైః | డిండిరైఃస్థితవంతిపాంతుదురితాద్వై గాపగాయాస్సు రద్వై

ఉత్తవిధాగృహణజానీహ || ౪౦౭ || ౪౦౭ || ఇయమితి || కరిశిఖరిణఃకాప్రితైలస్య-  
కాపి మనోజ్ఞా- కాంచీరశనా- తమభితోవర్తమానేత్యధాః- ఇయంగరి- కాంచీ  
నామభవతి- గరియస్యాంలోకోత్తరాయం - యస్యాంకాంచీగర్భాం - విహరణజు  
షాం-పక్ష్యలద్యశాం-ప్రీతాం- ముఖం-దశాంధశాంధ్యష్టావృష్టావృ- కైరసికాః-ల  
మనస్య రూపమితిచంద్రేదర్శణే - ఎవయోజ్య - రజనికరంచంద్రం - ఆదర్శంద  
శాం - పంకైరుహం వస్తమపి - ననిందంతి - సర్వే పినిందంత్యే వేత్య ధాః ||  
౪౦౮ || సుమన ఇతి || సుమనోజన్యచన్త సన్యవంతిదరణయన్యత్యత్యత్యత్య-  
మన్తకవానభిత్త్యధాః- సుమనసాంపండితానాంజనానాంవాదశాప్రీయచచైవరే  
ణఃయద్భుతవ్యథానంచ- వతారూపేణ- సద్భియ్ర- కాఃఆప్రసననారీకేళాదిభిశ్చ-  
ఉపశోభతఇత్యవశోభిన్- సురతస్య - సురాణాంభావస్సురతాతస్యాః దేవత్యస్య-  
అభ్యుదయంవిధత్తఇతివిధాశ్రీ - 1 సేయంశుభాకాంచీప్రీతఃసగరిచ- చేతఃసాధురం  
జయతి || ౪౦౯ || సగరిమితి || సగరించక్షిణైవకాంచ్యాఃసక్షిణతః - ఎనపాద్వితియేతిద్వితి  
యా- భగవతఃవరదరాజన్య- కరుణాయురీపయారసప్రసాదాభివృద్ధితా- శైవలీనీనదీ ||  
౪౧౦ || మాధుర్యేతి || మాధుర్యస్య ఆధ్యయనాధాంక్వీకారాయ ఉపపన్నామధుని  
ప్యందాఃతటతరువుప్పురసబిందనఃయేనుతాని- మందానిలేపవ్యాలోలంతటయోశ్చా  
రుభూరుహాంభానిభాభ్యనిష్పాతీనియానిపుష్పాణితిభ్యః అధికైరతిభవతైః- ప్రవృద్ధై  
రేవేత్యధాః- డిండిరైః- శైవైః- స్థితవంతివేత్యత్యైత్యగమ్యా- స్ఫురతావెగనడిద్వై  
జితయజ్ఞభంగేగమఃఖాంతఃవాదీసేధంతిశ్వమేధం నామ ముఖంకరోతీతితత్త్వం

గోద్వైజితవాజీమధమఖకృద్వైధాంసిపాథాంసినః || ౪౨౧ || ఇతశ్చస  
భవ తునికరూప్యతాం || ౪౨౨ || యఎష రాజత్కలకస్సదాభిఃసమా  
శ్రితః శోభనదానసంపదా | సనిత్య శుద్ధంవరదంతమద్వ హస్యథాథ  
నామాగజభూభృచీత్యతే || ౪౨౩ || సభ క్తప్రకషణమంజలింబధ్వా ||  
౪౨౪ || ద్విపాచలముపాశ్రితం దశపాదపస్వ గవీశ్ర పాకరము  
పాస్త్య హేది గధిపావనం పావనం | కృసాశిరలోచనంకృ తభవవ్య థా  
మోచనంవపాసురభితాధగంవర దహమథామస్థిరం || ౪౨౫ || కృతాను  
మామంత్ర్య || ౪౨౬ || వగదంభోభజస తతంశరదంభోరుహవిలోచనం  
దేవం | పరదంభోపహతికరంహరదంభోలేధరముఖమఖాశ నుతం || ౪౨౭ ||  
పునఃసానుస్తరణరోమాంచం || ౪౨౮ || తాపత్రయప్రశమనాదమృతం

ఘోబ్రహ్మయేషంతాని - వెగావగాయః వేగవత్త్యా నామసద్భావిః - పాథాంసి - చరి  
తాత్ - నః ఆస్తాన్పాంతురక్షుంతు - పురాకిలబ్రహ్మణీకాంచ్యావశ్య మేధకారిణిత  
ద్విస్సూయశరస్వతీవేగవతీనామనదీభూత్వాన్యజ్ఞ వేదిమాన్మణితస్తేతికాంచీమాహ  
త్వే ప్రసిద్ధాకథాత్రానుసంధయా || ౪౨౧ || ఇత ఇతి || నిరూప్యరాంప్రేర్యతాం ||  
౪౨౨ || య ఇతి || యఎష శైలిః - సతామాధిఃపంచిభిః - సదా అభిభోభృంశ్చ -  
రాజకటకః నితంబదేశః యస్యసః - రాజంతోకటో కుంభాయస్యతత్త్వ ఇతిచ - శోభ  
నానాంశుభానాందానస్య చిత్తరణస్య - శోభనస్య మదజలస్యచ - సంపదానపృథ్వా-  
సమాశ్రితశ్చ - నిత్యంశుద్ధం నిమగలంజలలోకప్రసిద్ధం - పరదంభగవంతం - పరదం  
తంచ - ఉష్ణహృత్ - అతపివయథాః - కానామా - సగజభూభృత్ హస్తీశైలిః - గజరా  
జశ్చ - ఈత్యతేభ్యశ్చతే || ౪౨౩ || ౪౨౪ || ద్విశేతి || ద్విపాచలం హస్తీశైలిం - ఉపాశ్రి  
తం - త్రిదశపాదపస్వగవ్యాః కల్పవృక్షకాచుదన్వీః త్రపాకరం - దాసేనైతిభావః -  
దిగధిపానిం ద్రావీనవతీత్యజనం - పావనం - శ్చ - వయావయావసే శిరలోచనం ఆరణ  
కటాక్షం - వవయాబ్రహ్మశ్చమధీయయానురక్తిః - సుగంధిః - అధరః యస్యతత్ - పరద  
నామ - థామవైష్ణవంతిజః - ఉపాస్త్య భూభూవామహే || ౪౨౫ || ౪౨౬ || పరదమితి ||  
భోక్తృశానో - శరది ఋతౌ అభోరుపాదివవిశాలలోచనయస్యతం - పరేషంశత్రూ  
జాందంభస్యగవః స్య ఉపహతికరం నాశకరం - హరదంభోభధరః ఇంద్రః తాముఖేతి  
ప్రేమేషంతైః మథాశై దేవవైషణ్యం - పరదందేవం - సతతంభజ || ౪౨౭ || ౪౨౮ ||  
తాసేతి || తాపనాథ ఆహ్వాతికాదిభావిత అగ్నిశి నికానాంత్రయస్య ప్రశమనాత్ -



గృహీతుంతా మెవ్వరై ధమాయమేధవ పాముపాసె | అంభోధిజాధరస్సు  
ధారసవాసి తెనయామంబితావరదరాజముఖాంబుజేన || ౨౦౯ || పునః  
సానందం || ౨౩౦ || భువనవహనశీ లాసింధురాగం భజంతీజయతివరద  
మూర్తిఃసా ధువేగాప గాచ | దమయతుమవతీ శాఢాత్మ యజ్ఞాద్వితీ  
యాసఫలయతుమిహాద్యాసాదరా ప్రాదురాసీత్ || ౨౩౧ || కృతానుః ||  
వయస్య తదేవంజయానభిజ్ఞైతస్త్విజయతీత్యుక్తిరయుక్తా | సవనసఫలీ  
కరణఘటితిరపితత్ప్రా తిహాల్య భాజినోచితా || ౨౩౨ || తథాహి || అ  
జయజ్ఞోగ్ధ వేదస్త్విక ధంనాను జయన్తుతా | సవనాశా నుమాలే కాసవ  
సాఫల్యకారిత || ౨౩౩ || విశ్వావసుః || సభ్యైష భంగ్యవదోషముద్భా

నాశంప్రా ప్యేతిల్లభ్యోపేషానామి - అమృతమోక్షగృహీతుం - విధేప్రకృష్టాణో  
యంవై ధఃపాయమేధఃతత్సంపదిశీంపపామేష - ఉపాసేధదే - యావపా - అంభోధిజా  
యాంబుజ్యైః అధరస్యసుధాతుల్యనరసేనవాసి తెనసురభి తెన వరదరాజస్యముఖాం  
బుజేన - చందితా - తామినిసంబంధః || ౨౦౯ || ౨౩౦ || భువనేతిభువనానాంలోకా  
నాంవహనంపాలనంజలేనప్రవహణంచశీలంస్వభావః యన్యాస్సాసింధురఃగజః అగః  
శ్రీ లఃసింధానముద్రాగఃప్రేమానతం - భజంతీప్రా ప్నువంతీ - వరదమూర్తిరైవాగాప  
గాచ - సాధుజయతిద్వితీయావేగాపగా - ధాతుప్రకృష్టాణియజ్ఞమశ్విమేధం - దమయ  
తుంసాశయితుం - ఇహాకాంచ్యాం - అవతీర్ణాదివిధానా - అద్యాతువరదమూర్తిధా  
త్ప్రయజ్ఞంసఫలయతుంసఫలంక ర్తుం - సాదరాసతీ - ప్రాదురాసీత్ || ౨౩౧ || నియసేతి || న  
వనంయజ్ఞః || ౨౩౨ || ఉక్తమేవాధికంవద్యతోనుగృహ్యతి || అజేతి || జయంసరోవ్రతవ  
నజానాతీత్యజయజ్ఞః - అజన్యప్రకృష్టాణియజ్ఞశ్చ - తతఃఉద్భవే - తస్మిన్వరదేజయజ్ఞతా  
కధంనామః నాస్యైవేత్యధః - తజ్జనకస్యైవతదభావాదిభావః - సవస్యయజ్ఞస్య  
కాశానుమాలే - సవనాశానాందేవానాం ఆకుమాలేచ - సవస్యయజ్ఞస్యసాఫల్యకారితా  
కా - నాస్యైవేత్యధః - అత్ర కేవలవైష్ణవాః - పూర్వాధికధంనామేత్యత్ర - క  
ధంన - అమ - ఇతిభిత్వా - హేఅమభాగ్యరహితకృపానో - తస్మిన్వరదేజయజ్ఞతా -  
ఉక్తంనాస్తీతికాకుః - అస్యైవేత్యధః - ఇతిఉత్తరాధికేచ - కాసవేత్యత్ర అ  
కారంప్రకృష్ట - అసవసాఫల్యకారితా కేతికాకుః - నాస్యైవ - అపితునవసాఫ  
ల్యకారితే వాస్తీత్యధాఢ్యవరంపాతుర్వాత్కల్పయంతి || ౨౩౩ || సభిఇతి || శ్లిష్టం

వయతాభవతాసకలసాయ ప్రత్యసేకతైవాస్మిన్నావిష్కృతా య కంతై  
తత్ ॥ ౪౩౪ ॥ వద్వోల్లాసవిధాయినసత్పథదీప్తికృతవక్రభవ్యకరే భాస్వతివ  
కదేభవితానజాతుదోషానుషంగ వా తాత్పర్య ॥ ౪౩౫ ॥ నమంతాదశలోకయ  
న్మంజలింబధ్వా ॥ ౪౩౬ ॥ సేవేనంతశరశ్శృణుకగిరిశ్రీపుణ్యకోట్యాస  
మంధ్యాకూమ్మ త్రనదీసుత్రమహితం దేవాధిరాజంభజే కల్యాణీ కల  
యామికంజనిలయాంకల్యాణికోటిస్థిజామీదేరాఘవయానవాదిమఃటిన్వం  
దేముఖం శాశ్రితాత్ ॥ ౪౩౭ ॥ ఇతి ప్రతీచ్యాంసేకీనిగంతమసేక్రమ్యసవి  
స్తయోనందం ॥ ౪౩౮ ॥ ఆత్మహి స్వావజ్ఞానసముద్విషయమిసరస్వత్యాంవి  
రించాద్వరప్రత్యూహాయనదీ ప్రవాహవిధయా పర్యావతంత్యామహిమా

త్యభాద్యయాదికమశ్రేష్ఠిస్తేషాః సేకాభావానకాశ్చిద్వా తేషాంకం గ్యా రీత్యాస-  
కలానాం హేయానాందోషాణాం ప్రత్యసేకతావిరోధతైః ॥ ౪౩౪ ॥ వద్వోల్లాసవిధాం  
వద్వాయలత్వైశ్చోల్లాసవిధాయినప్రకాశతే సత్పథస్యతాశస్యసన్యాసస్య  
దీప్తికృతిప్రకాశతే చక్రాణాంచక్రవాతానాంభవ్యకరే సంభాగకుశలసంపాద  
తే చక్రముదవశా సేనభవ్యః రఃకాస్తేః యస్మిన్ తస్మిన్నిత్య-చరాత్ సాధితా  
నిదాతీతివరదే భాస్వతిసూర్యతేజస్విని-వరదేభగవతి-దోషానుషంగస్యరాత్రిసం  
బంధస్యదోషాణాంజనుషంగస్యవవాతాకథా-జాతుకదానిదపి-నభవతానభవి  
వ్యతి ॥ ౪౩౫ ॥ ౪౩౬ ॥ నేవదతి ॥ అనంతసరోనామస్థలీభిః - సేవేభజే - కగిరింజాస్తి  
శైలం - శ్రయే - ఆశ్రయే - ఉత్తరవేదింబ్రహ్మశ్వహాధీయం పుణ్యకోట్యానిచ సేనస  
మంధ్యాయామి-అత్రఅస్యాంఉత్తరవేద్యాం - మహితంపుణతం - దేవాధిరాజంభరదం  
భజే - కల్యాణికోట్యా-విమానస్థితాం - కల్యాణీంభక్తశుభప్రదాయినీకంజనిలయాం  
లక్ష్మీ - కలయామిభజామి - రాఘవం శ్రీరామంయాదవం శ్రీకృష్ణం ఆదిమఃటిం ఆదిజ  
రాహం చ తాత్పర్యే - సేవేస్తేషామి-ముకుందాశ్రితాత్ సేనకాదీవంశే ॥ ౪౩౭ ॥ ౪౩౮ ॥  
స్వేతిస్సృస్యాః ఆవజ్ఞానేన ఆదమాసేనసముద్విషయమి త్స్లీసలోహాయా వత్సవ  
విరించాద్వరప్రత్యూహాయబ్రహ్మశ్వమేధవిఘ్నం కతుకం - శ్రీరాఘేత్యాదివా  
చతుర్థీశరస్వత్యాం చాగేవతాయాం - నదీప్రవాహవిధయావేగవతిప్రతీతి  
త్యా - పర్యావతంత్యాం సత్యాం - ద్రుహిణే బ్రహ్మణి - మానక్రతుః ఘ్నై నజుఃభ

భూనైత్యుఁడగుచేతమరు జాన్పి నేమఖిలవిన్నును పాతుం నెన్నుచేత  
 నాగురభవత్పక్షేంద్రకేతుస్సన్వయభరతః||వరంవేగంపరస్వత్కాశిజ్యేగమ  
 పితృత్వతః||నపిషసేమూర్ధ్నానౌపృతుఁడమ్మగపత్వభూ||రరం||అథామీనాస  
 బుధోశ్చరణంఖరుచాం రయ్యాన్వైరయంతి||దీడిభిస్సృతాస్తమపినుణి  
 మురుటర్కప్రముక్తామయూభైః||వృంతే||విహ్వలమశనుకేవలకజస్ఫురి  
 నే||జాన్వక్తిర్యేగావగాయాంస్వపిసజగవతీకాపితాపింఛనగ్లా||రరం||ప  
 త్యభిజ్ఞం||రరం||ప్రాజాపత్యమఖంతరాయతటిసీపాథోగ్రోధోద్భవ||ప్రా  
 జ్ఞఃపావనహేమతామరసినితరక్తపారమ్యధీః||తేమంకోమవల్లగాశహ

తెనలి-మరుతాంగజేవబృందేవదీపేసతి-మఖిలశ్చమేధం-విఘ్నతః-పాతుంరక్షి  
 తుం-సేతుకృత్-ఉక్షీ-ప్రకేతుః-స్వయమేవసేతురభవత్ - వెగవతీజలనిరుద్ధవాని  
 త్యభాః||రోధాథాసః||రరం||పరమి||సేగోరుగ్ధరణః||జకోపి||మృదకశ్చ-సపిష  
 స్రభుక్ష్మి||రామః||వేగవతీతరనిలయః-||స||స్వత్కాః-దీరూచాయః-||-||వరమిత్వభయ  
 త్రనిశేషణం-||వేగం-||తప్తత్రై||కాశ్య||జ్యేగం||మఖమపియుగవదేక-||-||అరుణ  
 నిగుద్ధవా||అశ్రుసేతో||జ||జనసమ్మరవయాన్వే||భుతి||తయా||భదాభ్యసహ్యాద్వి  
 రోధాథాసః||రరం||అథామి||అథానంభోః||మవే||స్వ-||అశాం||ది||-||చరణశఖరుచాం  
 ధారయా||చం||త్వ-||మందీ||తి||భస్మ||అగ||ద్య||స్వ-||కా||ష్టాం||ది||శం||యీ||జాం-||మనిమయేమకు  
 మేన్వస్తానా||ముక్తానాం||మయూభైః||కాంతి||భి||రసి-||స్తే||రయంతి||వవతి||మర్వంతి-||-||అ||త్ర  
 ర||గరి||పా||దంతయా||నేత్యభాః-||చం||క||జ||స్ప||ధి||నే||త్రా||తా||పి||భవ||జా||కా||పి||తి||వి||కా||చ  
 నియా||భగ||వతీ||వృ||క్షీ||గ్రం||గ||నాయక||మూ||ద్రిః-||నే||గా||న||గా||యాం||వే||గ||వ||త్కా||ం||శ||బ్ధి||గా  
 నాః||శా||ద్ధా||వృ||స్వ||చ||గ||మ||త||వ||వా||స||న||యా||చ||ర||త||నో||హ||రె||వి||య||శ||ర||సి||ః||ఇ||తి||చ||వ||న్యం||తే  
 శే||ష||త||యా||నే||స్వ||పి||త||తే||||రరం||రరం||||ప్రా||జా||ప||త్య||యో||భగ||వా||-||మ||హ||తి  
 త||నే||త్తే||త్రై||భు||జ||గే||శ||యః||తే||ష||శా||యా||-||కా||-||అ||వ||తి||ర||తే||అ||ది||భూ||వ-||ప్ర||జా||ప||తే  
 త్రై||-||మృ||ణః||సం||బం||ధి||నః||మ||ఖి||స్వ||అ||శ్చ||మే||ద||స్వ||అ||త||రాయ||స్వః||స్మ||భూ||తా||యాః||తి||టి  
 వ్యాః||దే||శ||వ||త్కాః||పా||థ||సో||బం||ద||స్వ||ని||రో||ధా||థాం||తి||ద్య||తః-||క్య||పార||మ్య||ధీః-||-||కో||మ||ల||వ||ల్లి||క  
 గ్లా||నా||వ||దే||వ్యా||న||హ||ప||రి||-||క్య||ష్టాం||య||ద||వ్యా||యః-||పా||ద||నా||ద||గ||మ||నా||నా||నా||తా||మర



బునైదోఁడైరముండెఁమాన్రితెముజనేముఖిప్రత్యూహాస్సరస్వతీ ప్రవా  
హాహావిజయతే || ౪౪ || పశ్య || కల్పం తెకామరామాహ్నరదధరసుధాగర్వ  
సర్వస్వ మోషోద్వక్తాన్యక్తాన్య మీషాగరసికజనముదెధాత్యయోషాహీ  
యోషాః || స్థానావేళెఁసుడోలాయితః జమకుటాకల్పకల్పద్భుసూన్దోశీనాళి  
ద్వానతానాకలనపరికనచ్చారువీణాభిశానా || ౪౫ || కించిదుత్తరతోద్భవై  
మాతాయ (ప్రా)ంజలిబంధం || ౪౬ || ట్రేమారంభ నిదానమన్నవజుషాంహ  
మాచిరామాంబుజస్తోమా యాణమరందతుంది-పయో భూమాస్వ  
జూహూనితా । సహ్యా ద్రిప్రభవాసమానభవామహ్యం మ  
మహ్యో త్కహ్యత్పుహ్యయోగి వరేణ్యపుణ్య సరసీ ద్రుహ్యోద  
సహ్యం హసే || ౪౭ || ఇతివిమానందతీ గతః ప్రస్థాప్యహా

హగ్ధోరసి-అప్రత్యూహః నిర్విఘ్నస్వక-విజయతే || ౪౪ || కల్పం కల్పతి || కామరామా  
యాః రవిదేవాః స్ఫురత్యధరేణ ధాయాధిరసస్వయత్ గంధర్వ స్వంసర్వ గర్వధనం  
తస్యహ-మేలకవారణద్యుత్తాని-తతోద్భవమగురాణిక్వధాః - అమీషాంరంగేశా  
శ్రీతానాం-ఉత్తానివచాంసి-రసికజనస్యముదె-కల్పంతత దానందజనకానిభవంతీ  
త్యధాః-హాహస్తాత్ - యేషాంభిత్తానాంఉత్తానాం-స్థానావేళాసుసగిరఃకంఠనా  
భిగండక శేఖ-ధాతుయామసరస్వతీ-వోలాయితేభ్యఃచలద్యుతియావత్ - ని  
జమకుటస్య అకల్పేభ్యఃభూవజేభ్యఃకల్పద్రుసూనెభ్యఃకల్పపుక్షమసుమేభ్యఃఉడ్డీ  
శానాంఉత్పతతాంలరినాంధ్యానస్యేవతానస్యగానవధాక్యక్రతివికేషస్యఅకలనే  
వయోనేనపరికనత్ వధకామానంచాగదీణాయాఃఅనితోగానంధ్యాస్తథోత్తాభవ  
తి-తేహంతాసతిచానంబంధః || ౪౫ || ౪౬ || ట్రేమేతీ || అప్లవజుషాంస్తానంకుర్వ  
తాం-ట్రేమాణామారంభేజననేనిదానంముఖ్యకారణం - హేమవదభిరామాణామంబు  
జానాంస్తోమాత్ ఆయాతేనకతితేనమరందేనమకంజేన తుందిలః పూణఃపయో  
భూమాజలంశయోయభ్యాస్తా - స్వభువాబ్రహ్మణామానితా - సహ్యాద్రిప్రభ  
వయాకా-ర్యసమానవిభవాతుల్యమాహోత్పా-మహ్యం - ఆతిశయోదకఃఖ  
నాగేనీ - పుహ్యోనామ - యోగినాంవరేణ్యకామనీయాపుణ్యాచసరసీ - మమసం  
బంధినే-ద్రుహ్యయట్ల-హాసేహాహా || ద్రుహ్యో-తన్మాశయత్పితృభాః || ౪౭ ||

దరమక్షినిక్షిప్తపాంశలిభూతాన్ || ౪౫౩ || విశ్వస్థాదకరీంకరీంద్రసరసీ  
కల్పారపారంపరీభవ్యామోదధురంధరానిలజఢేదివ్యా లయెజాగ్రతీం కష్ట  
పద్వీ నివతిఃసీంఘనతపఃక్షిప్తాత్త నామోగినామిష్టామప్తభుజాంభజామివి  
బుధే రాసేవితాండేవ తాం || ౪౫౪ || అథప్రతీచ్యాందిశీకించదంతరంవిమా  
నమానీయసమాషాం || ౪౫౫ || త్రిదశాకలితస్నేహాస్ఫూతిఃమాశమ  
యంస్తమః || భాతిక్షిప్తప్రకాశో త్రశరణాగతబోధకృత్ || ౪౫౬ || కృతానుః || దీ  
పప్రకాశసంజ్ఞాదేవేన్మిన్ముత్తమస్ఫురణే || రాత్రిచరప్రతికూలనదీపజా  
తోన్లసద్యదౌనాహా || ౪౫౭ || విశ్వసనుః || మందమతేమైవంభాణీ || ౪౫౮

౪౫౩ || విశ్వేతి విశ్వస్య ప్రపంచస్య ఆహ్లాదకరీంకష్టేనామ హదాం దినవతిః సీంనా  
శయిత్రీంఘనేన తపః సాక్షిప్తః శ్లేశతః ఆత్మ మనఃయేషాంతేషాం దౌగినామిష్టాం ప్రా  
థమీయాంకరీంద్రసరసీతిధాం నామాలయన్థంతస్యాంకల్పారపారంపరీరక్షాబ్జప  
క్షితన్యాః భవ్యస్య మనోజ్ఞస్య ఆమోదిస్య గంధస్య ధురంధరేణ తత్పూర్ణావేత్యధాః  
అలనజఢేశిరీక్ష్మతేదివ్యే ఆలయేజాగ్రతీం ప్రకాశమానాం బిబుధే దేవైరా  
పేవితాం - అష్టభుజాండేవతాం లక్ష్మీం శబామి || ౪౫౪ || ౪౫౫ || త్రితితిస్మిన్ భిదా  
భిదాతి భిదాకలితేన సంగతేన స్నేహానతైలేన స్ఫూతిః ప్రకాశోస్యాస్తీతి తిద్వాత్  
త్రిదశేషుదేవేషు ఆకలితా స్నేహస్య ప్రేక్షుః స్ఫూతికరస్యాస్తీతి చ - తమః ఆజ్ఞానంచ శ  
మయకాశయక - ఆతపః శరణంగృహమాగతానాం రక్షణార్థమాగతానాంచ బో  
ధం ప్రకాశంజ్ఞానంచ కరోతి తత్కృత్ - దీపస్య ప్రకాశః దీపప్రకాశసంజ్ఞోభ  
గవాంశ్చ - అత్ర పురోదేశ - భాతి || దీపేతి || ఉద్గతం ప్రసిద్ధం సప్తంచ తమసః ఆజ్ఞానస్య  
చ స్ఫురణం యస్తాత్తస్తిక - రాత్రిచరాణాం జనానాం రక్షణం చ ప్రతికూల - ఇంచ - దీ  
పాజ్ఞాతా ఉల్లసంతి చరుదీనాస్తీనాయస్య తస్తిక - నదీః సాతీతినదిపః సముద్రస్తజ్జ  
తాయాం లక్ష్మ్యేం ఉల్లసంతీరుచిః ప్రేమయస్య తస్మిన్మితచ - ఆస్తికాదేవే - దీపప్రకా  
శసంజ్ఞా - నామానయత్ || ౪౫౬ || ౪౫౭ || ప్రకటితేతి || ప్రకటితః సత్యాంశ  
తా ఆవతారః ఆవిభావః ఆన్యత్ర ప్రకటితాః దశసంఖ్యాతాః ఆవతారాః మ  
త్స్యతి జన్మామయేతేతచ - ప్రమనస్య ఆజ్ఞాస్య మృతస్య ప్రమరాణాః ఆజ్ఞైరాత్మై

ప్రకటితదశావతారై ప్రచురాజ్యాలనభావితస్ఫురణోదీప్తకాశనామ  
క్షమంవిభావర్యుదితభీహరై||౪౫||నిరూఢ్యసానందం ||౪౬|| శ్రీరంగే  
శ్వరశాసనాదధికతశుభ్రావలాచార్యకం శాంతంయం కవివాదిదంతిహ  
రిరిశ్యాగ్యాపదంతిత్వా | సర్వస్వామసహంతశకం సరణోస్వాతంత్ర్య  
మాసెదుషాంచుతామూసహిజేంఁతేకకవిగాఢతాగ్నిరానీర్దురు||౪౭||  
జనానుద్విశ్మ||౪౮|| భౌగోళీదావిసయివాదాశతమరుపకాదాభాసాధకమ  
దోశానావహాద్భుతమభావవగాస్మదనినోదాభిజాగ్రణితః| పాదారవి  
దనతథాపనోదచతురోదామాధవగుణాస్వాదాభిజ్ఞప్తజ్ఞామోదాయ  
వోభవతువేదంతఃదశికమణిః|| ౪౯|| | నానామూయి పరిశ్రమంకలయ

ర్యుభస్యచరిత్రం నేన గ్రహణశభావితం శ్రువాదిపంస్ఫురణం ప్రకాశసప్రదిశ్చయస్య  
తస్మిన్-విభావర్యాఃరాత్యాః యేతాంజాతాభీతింహరతీతంధేః-భౌతికభ్యః  
శ్రుభ్యఃదిదితభీతిహరణాభేః-విభాగవతిదీప్తకాశ-ఇతి నామ-క్షమంయ్యక్త  
మేవ|| ౪౫||౪౬|| శ్రీరంగేతి, శ్రీరంగేశ్వరస్యవిగతత్యాననాత్-ఆజ్ఞామవ  
లంబ్యేత్యర్థః-ఆధికం-ప్రాక్ష్యప్రకృతిచార్యకంవేదంతాచార్యజ్ఞామయనతం  
దాంతంజితేంద్రియం-యవేంకతేకకభి-క్షిత-ఆర్యాః-కవీనాంవాదినాంశ్చేవ  
సంతినాంగజానాంహరింహ ఇతికవివాదికరిహిహంవదంతి సర్వస్మాంతకంసర  
ణాన్యాయకాన్వేష్యంత్రస్యమేవమప్రాప్తవతాంస్సాధితకానాస్తాగణా  
మితియావత్-అత్రాచుతంప్ర-సగురువైకతేకకవిరాయ-అత్రకాంవ్యాం-  
ఆదిరానీర్దురానుద్విశ్మకంతేకకామే||౪౭||, ౪౮||భౌతికభ్యః-విదేశ్యరయోః  
దైవతం-ఆభిదాతయోదైవతం రేఖయోయత్యాద్యాభిదాయకాదౌ తదర్థమాచ  
తతాం-మరుపకాదచతుర్విధినింద్యస్యలభః-కైత్వతాద్వైతాస్మతరస్యసాధకానాంవా  
దితాం-మరుస్యేత్యాదామరినివారణంపాదకాఃఆభ్యతాశ్చమభాదానాందేవావా  
మాచగాయాః-గాయాః-స్వదన్యవేగస్వేవవినోదః-కీలాసీయాసాంతాద్భిశ్చ-ఆభి  
జాతావిమలం-శృంగణిదియఃవాక్యానిన్యసః-వాదారంభేనతానాంభేదస్యఅప  
నోదేవారణదతురస్యఅపనోదారస్యకూటాః-మాధవస్యగుణాంతాదుభ్యాదీనాం  
అస్మాదేవతమసంధానసంభిమిద్వై-వేదాం-వేదికమణిః-ఇహం-మోదాయభవతు





తి॥౪౬౭॥తథాహి॥యస్మిన్పత్యేస్తీమోక్షోగురుశలఘునివాసాధనైవ్యప్ర  
యుక్తైస్సమాహేతుశ్రమాధావ్యయకంయజనాద్యగ్ర్యక్తప్రమాణం ।  
తంహంతోపేక్ష్యవతుంశ్రయతిజగతికఃకామ్యవేదోక్తకమానుష్ఠానాః  
శ్యకత్ప్రకటనకతినవేదచూడామ్యమాగం౪౬౮॥విశ్వవసుః॥ రూపణ  
నిపుణోపిభవాః ధమేతంకథయతి౪౬౯వేదాంతార్థవిశోధితంహితవధం  
వ్యాసూయసాధూచితంచాపల్యాదనురుంధతేతదితంపంథానమంధానరా  
త్రిప్తభక్షయకాంతయాచవిహరేత్యేవంప్రియాలాపినయోగాతాశ్చప  
లాస్తువంతినతుతంయఃపథ్యవాదీభిషక్ ॥ ౪౭౦ ॥ ఆమ్నాయమాళిగురు

యోగక్షేమఃరక్షతీయజాలకిశోరస్యా యానుగృహీతఃవర ఇతి-కష్టంకరేత్తిన్యా  
యాదితివాచః॥౪౬౭॥ ఉక్తంతారతమ్యంవిశదయతి॥యస్మిన్మితి॥గురుశిష్యకూతి-లఘు  
విలలైసా-సాధనమోక్షకారణైకమణి-అప్రయుక్తైశత్యపి-యస్మిన్పత్యేతేంగలా  
ఖ్యసిద్ధాంతేమజాలకిశోరస్యాంతేమోక్షః-స్వాహాహేతుః-ప్రశంసాకారణంశ్ర  
మకరంజహి యాశ్రకంలభావ్యయకరంబయత్ యజనాదికంలగ్యా౯ శాంబ్ర  
హ్మణానాకమకతస్యప్రకపి-ణహనంత్యాగః॥యస్మిన్-శ-వతుంశ్రేంగలీయంచ  
తుం-ఉపేక్ష్య-కామ్యనాంవేదోక్తానాంకమణాంయజనాదీనాంలపస్తానస్యయ  
వావశ్యకత్వం॥గ్రాహ్యత్వంతస్యప్రకటనకరినందుష్కరం-వేదచూడామ్యస్యవే  
దాంతాచార్యస్యమాగంపతుం-జగతికఃపుమా-శ్రయతిస్మీకరోతి-నకాపీత్యర్థః ॥  
౪౬౮॥సరూపణేతి॥సరూపణేచారనిపుణకుశలోపి॥౪౬౯॥ వేదాంతేతి॥ఆంధ్రాః

అజ్ఞానినఃసరావిషయలాలసాఃసాధూనాంబ్రహ్మణానామచితంయథాచతథా-వే  
దాంతార్యేణవిశోధితంవ్యవస్థాపితం-హితవధంలసిద్ధ్యంమాగ్గం-వ్యాధూయహీత్వా  
చాపల్యాన్ విషయస్థితీశేషః-తస్మాద్వేదాంతార్థవిశోధమాగ్గాదికరం-పంథానం  
నిష్కర్తమాగ్గమనురుంధతేఅనుసరంతి-శతుప్రాజ్ఞాదితివాచః-చపలాఃభావ్యనర్థాచిం  
తకాః-రోగాస్తాః-ఇష్టంవస్తభక్షయ-కాంతయాచవిహర-ఇత్యేవంప్రియాలాపినంభిష  
జం-స్తువంతినాభిషక్ వైద్యః-ఉభ్యంజస్తుభక్షణంవదతీతివాదీ-తంవిషజంతునస్తు  
వంతి ॥ ౪౭౦ ॥ ఆమ్నాయేతి॥భవాభ్యేనావాతారణే-కరుణాకరేణ-అమ్నయ

శాకరుణాకరేణనావాతరిష్యతయదీహభవాభినావా | అజ్ఞాతభక్తిజగ  
శ్రుతచచ్చరత్రం అజ్ఞాతశాస్త్రముభవిష్యవవైదికం || ౪౭౧ || పునరాలో  
చ్య | అశ్యఖలునిగళుమాళిగురోః అశవవిన్యాసముద్రతలస్పశితావధు  
నాతన విబుధనూ హసమభివ్యాహరోనోచితః || ౪౭౨ || కించ || శమయతి  
యః || లద్భవానిశామయత్యంప్రిణాచయోవిష్వమ్ | గజకురగౌవమభై  
యాతైస్సహజేదాతదేశికగణ్యః || ౪౭౩ || వివింత్య || గంభీరశబ్దేనవిశా  
మోహదశాపితచగ్రహమోచనేన | మంటాహరేద్వైంకటనాథయాపాక  
ల్యాణమున్దావయకశ్రుతినాం || ౪౭౪ || పునశ్చవమత్కారం || ౪౭౫ || వేదాం  
తాచార్యశబ్దోన్మిన్వైకాంతస్థాపనైకుమః | ఇమంవివేకంసర్వంతోదాంతాచా  
ర్యంచతవిదుః || ౪౭౬ || కృతాను || కథంనామద్రుహిణగృహిణీచికురన్మ

మాళిగుగణావేదాంతాచార్యేణ - ఇహలోకేనావాతరిష్యతనావిభూతంయదిత  
దాజగత్సర్వం అజ్ఞాతభక్తి-అశ్రుతసచ్చరత్రం అజ్ఞాతశాస్త్రం - అవైదికంవేదో  
క్తకమాశాసనంవెతి-చతుష్టయంవిధేయం-అభివిష్యత్ || ౪౭౧ || అస్మేతి || సమభివ్యా  
హరః-సహగణం || ౪౭౨ || విశవయతితి || యఃవృశానేత్రేణవిశవయతిశ్వనాతి-శేష  
త్యధాః-యశ్చఅంప్రిణావిశ్వంసహమయతి-శ్వతిచ-గౌతమవిత్కథాః-యాముభే  
గజకురగౌభవతః-గజాననఃహయగ్రీవశ్చైత్యధాః-త్రైశేషగౌతమఃఘ్నశహ  
యానవైస్సహవేదాంతవేదకోగణ్యః || ౪౭౩ || గంభీరతి || చారఃవెంకటేశ్వరస్యసంబం  
ధిన-వేంకటనాథనూనావేదాంతాచార్యాత్సాతవతీశేత్యధాః-మంటా-విశా  
మోహదశాపితచగ్రహానావనైవశాచస్తస్యగ్రహంసంబంధంమోచయతితిమోచనేన-  
గంభీరేణశబ్దేనద్రుహిణగృహిణీచిక్కురన్మ-శ్రుతినాంప్రిణాణాం  
శ్రుతినాంచరగ్యాణంకుభంవాస్తాధానంచట్టా-సయతి || ౪౭౪ || ౪౭౫ || వేదాం  
తైప్రిణాన్తిలోకే-వేదాంతాచార్యవిశిష్ట్యైకేర్వతత్త్వవివేదాంతగురుః-తాచార్య  
నామవదంచ-వేదాంతానాంస్థాపనేతార్పర్యవిధయ-క్షుమఃసమభాః-ఇమముక్త  
విధం-వివేచించారం-ఇమంకువేదాంతాచార్యశబ్దం-విగతవేదిత్యక్షరంయ  
స్యతత్కమితచ-మగ్నంకఃబుధాః-తంవేదా-అవేదికందాంతానాంజితేంప్రి  
యాణాంప్రిచార్యం-దాంతాచార్యశబ్దంచైత్యపిచదుః || ౪౭౬ || కథమితి || ద్రు

రంబమలబిజంభకకుసుమసుకుమారతాఃకవికథకకంఠీరవగురోగి - రోపిదు  
 సైరప్త వైరోదరక్ష్యం బహ్మిన్ సాసూయహ్మదయః ఖేదాయజాయంతే  
 ర22 విశ్వావసుః॥ వేదాంతాద్యగిరః ప్రమానమృదవో మోదందః నాశ  
 తాంప్రాథగ్రావకతోరకాణ్యపివరంధంశహ్మదిస్వహం । నందాద్య  
 ర్మజనాభిందితమృదుస్పశోపిచాదోపారెదుభేదేశకటానురెపిత  
 కోట్యాకామాగన్నకి॥ర2౩॥పుంస్య ప్రాథానమంజలింబద్వార2౪  
 దద్వాస్తవశ్చష్టిదప్తసమయోజనకాయభేదయరోద్భేదాయప్రబలేక  
 లావపజయోత్పదాయవేదాద్వన । శ్రీమల్లత్కులపక్షగుతుకబుధామోదా  
 యపాపాటకీచ్ఛేదాయాథిమదుత్తరుజయతే వేదాంతవిద్యాగురుః॥

హిగృహిజ్యాస్మరశ్చత్యానికురసికురుబమ బీచంపకకుసుమనీవసుకుమారత  
 తాఃకుదైరాణిదప్యవేదాప్రవరోదరాఃపాపాగభాజివనిష్ఠరాణిఃతినానిబ్బ  
 హ్మిష్టావతినేకానిసాసూయానిచయనిహృదయానిమతాంతిరస్థశ్చైవతీతత్త్వాద్య  
 జీతివాతేమంభేదాయఖండనాయజాయంతేప్రభవంతి॥ర2౨॥వేదాంతేతి॥ప్ర  
 మానమృదవఃఅతివినతాంమర్కటఃశోరన్యాయానుసారాః మోదందథానాః  
 వేదాంతాద్యగిరఃదిమంమాజాలకీశోరన్యాయప్రముఖాదీనాంసంబధీనఃప్రా  
 థాఃప్రబలాఃగ్రాహణఃపాపాజావ రోకాణిఃతినానశ్చపిహృదిహృదయానిభి  
 దంతినిరాకుర్వంతి-నందాద్యర్మజనాభిందితమృదుస్పశోపి-చాదోకృష్ణస్పహ  
 నఃకుభేదేభిరుమశ్చేపి-పాటకీ-అతఃశ్రీమల్లత్కులకాంసామ్యంనాగా  
 లీనాబద్ధింబద్ధి॥ర2౩॥ర2౪॥దిర్బలతదపాపవిష్టానాకుద్యస్తీనాందుంభిర్యాయా  
 తాంతింకలభ్యానాంబుష్టేయస్సమయఃసైష్మమ్మకాసద్ధంతఃతేమత్పాంయితం  
 సాశిలుకులకీత్వాచాయఃకుమథాఃశ్చభావవిచారాదిచతాధి-పవమగ్రేభే  
 తాంకురుద్వైతివాదిప్రసరణంసర్వేచాయఃప్రబలేపితావేదాద్వనః-కమణా  
 గగన్య-జయముత్పా-యం - శ్రీమతోలక్ష్మణపక్షస్యరామానుజీయైష్టవివిశి  
 ష్టైర్వైతస్య రక్షకాః స్థాపకాః బుధాకామర్కటఃశోరన్యాయవాదినః అనూ  
 దయినుం - పాకీమే-ట-భ-అధి-నా-దే-కామానాంకు-త్తరక

తం॥ ఇత్యన్యతోద్భవైః విన్యస్య సాం జవిబంధం॥ రూ॥ శ్రీ మాతాగభీరతర  
 వేగవతీ ప్రసరభూమాః ఘుద్రుహిమరమ్బురి వావతీః॥ కామాదివైరిగణ  
 ముబ్బణమస్తదీయం నామాసి నానరహరిః కబళీకగోళః॥ రూ॥ తతోన్యతశ్చ  
 తునిఃక్షిప్య ప్రాంజలిస్తే॥ రూ॥ భయాతాజీవాతుధయామహిమ్నై  
 వైకుంఠవామ్నోతనవేనమాంసి॥ ఆహ్వాయ ఉక్తపః మస్మి వేతినామ్నాయ ఉ  
 క్తపరమత్రచిత్రం॥ రూ॥ యుక్తం వైతతో॥ యతో విష్ణుః పుమృతి శ్రుతా  
 శ్శుభః॥ రూ॥ సపాయం మోవిష్ణుః కస్తాః పరమోభవేత్॥ యుక్తం మా  
 పతతస్య దేవాస్త్యపరమాృతి॥ రూ॥ ౩౦ చ॥ జాగ్రత్స్వేవశిగాంసి త్యవచ  
 సాంసర్వాన్న తాశాజ్ఞానః తత్ర వ్యాసపరాశరాదిశ్చ తయోదతాదరావ

ల్బవృక్షః-వేదాంతపద్యాగురుః విజయతే॥ రూ॥ రూ॥ శ్రీకృష్ణానితి॥ ఆహుత్రు  
 హ్యతీతః పుద్రహిపావనాశతే-గభీరతరాయః-వేగవత్యాః పుత్రీరభూమా-సురద్రు  
 రికావతీః-ఆవిభాతః-నరహరిః-నరసింహః-ఉబ్బణం-ప్రవృద్ధం-ఆస్తదీయం-నా  
 మాదీనాం-ద్రోణామంతశ్శ్రీకృష్ణాం-గణం-నామ్నైవాసి నాభిదేవ-కబళీ-రోతునాశయ  
 తు॥ రూ॥ రూ॥ ౩॥ భయే॥ భయే హంసాసి కేతరానాం జీవాతుజీవానాం పథం  
 యాయామహిమాయన్యతస్తే-వైకుంఠవామ్నోభవతే-నమాంసి తనవేతరోవి-ఆహ్వా  
 యే-పరమః-తుశ్రుతాశ్చ-ఇతి ఉక్తః-వైకుంఠవామ్నాయో-ఉక్తః-ప్రతాప  
 విషయపరం చిత్రం-యత్ర-యే-మే-తాృతి-నామ్నాయ ఉక్తః-తస్తే-ఇతి సంబంధః  
 రూ॥ రూ॥ ౩॥ ఆనవాయః॥ ౩౦॥ ఆనవాయా-ఆవియుక్తారమాయస్య-విష్ణుః-కస్తాభి  
 తోరజ-గతారమాయస్తా-త్వః-విష్ణురేమనహి-నిత్యాగ-మాదితావః॥ ఆనత్ర-ప్ర  
 శ్చ-భవే-నభవే-దేవ-రహ-వత్స్య-స్య-వేదాస్తా-ఆపరమాృతియ-క్తపరం॥  
 జాగ్రత్త్వః-త్యవచ-సాంసే-వానాం-శిరాంసి-ఉపపదః-శాస్త్రీణః-సర్వోత్తమో-విష్ణు  
 స్సర్వోత్తమత్వే-విషయ-జాగ్రత్త-కాశంతవ-తత్ర-స్తి-నాథా-వ్యాస-పరాశ  
 రాదీనాం-కృతయః-పురాణాదితాదరా-నిధితా-వ్యాస-వస్తత-నరభద్ర-మత్ర-మేవ  
 ప్రకాశమ-ప్రభే-మహా-మద్య-స్తీ-కథా-య-పాదాం-బుగ-గాం-దరా-విష్ణు  
 త్యభా-య-స్తత్వా-దాం-బు-ప-ప-గ-స్థి-త-మ-రి-య-న-త-ద-బ్ర-హ్మ-క-భా-య

స్తుతః॥యః పాదాంబుదదాతీయస్తదవసంగ్యః ప్లాతిగ్యః ప్లాతివాయశ్చైత  
శ్చైరసైవ తేషాం పరమంతానాతికోనాత్మవాక్॥౪౦౬॥ప్రసన్నవమత్కారం॥  
౪౦౭॥దుర్వాదినోవిష్ణుపదారవింశంతోషపహంనానుసంరంతుమోహతో  
తేషాం మతఃకుస్వయమత్రవిష్ణుపదారవిందానుసృతీవిధతై॥౪౦౮॥ఇత్య  
స్మృతోదస్మింసిక్షివ్య॥౪౦౯॥సమంతగూఢదుమపుష్పనిష్పశస్త్రందసంత  
త్యభిషిక్తయిత్రమం॥౪౧౦॥కృమాశుత్పనిరోధిగోపురంప్రవిప్రమస్యా  
తనందిశమృతాం॥౪౧౧॥సవిన్దయమభిధ్యాయ॥౪౧౨॥అవ్యా  
దాశ్రయితామనశ్వరంపరసాదనిశ్రేణికాహమాదూర్వము

శ్చినతి తే పాదాంబుదరసైవత్యోక్త్యా కేతేనగ్యప్లాతిరుద్రఇత్యర్థః॥వ్యోమకేశోశవో  
వీణ ఇత్యభిధానాత్ - తేషుత్రిపువరకుం. అత్తనాకవేత్తా - కోనజానాతీతి కామః - తద్వి  
యాజామసిగుణమూర్తిత్వేనవైకారికత్వాత్తుల్యానాం మధ్యేకంచత్వగమంలనాత్త  
వాక్అజ్ఞానీకశ్చిజ్ఞానాననగర్వఇత్యర్థః॥పరిమత్తస్యాత్మవిషయత్వాదిభావిఇతి  
తాస్తవమధామనచ్యతోషికవెర్వాగభిధతై॥శ్లో॥తాకానాంహిసాధూనాంలభకాం  
జాగమవతఃతత్తత్త్యభియుక్తైశ్చైతీతైవాః॥౪౧౩॥౪౧౪॥దుర్వాదినఇతి॥దుర్వాదినః  
మతాంతరస్థాః - దోషాపహం - విష్ణుః శీఘ్రారవిందం - మోహదజ్ఞానాద్ధేతోః - నానుస  
రంతు - అతిసంకల్పాట్ - తేషాందుర్వాదినాం మతఃకు - స్వయమాత్మనా - విష్ణుశబ్దే - ఆ  
- కాశేలికరందస్య - దాచివ్యసంభవతఃఅనుసృతీంలనంభవం - విధతైకోతి - మి  
థ్యాభవతీత్యర్థః - అత్రాపిచకాశేలికరవిందస్యగంధాజలరూపానుసారాంగన  
జూదశాఖింసర్వసంక్రమితన్నత్వాదిష్ట్యఃపనంవ్యవసితం నిశ్చితమితియావత్అర్య  
తేగమ్యతేనేనత్యై రోహగణాఃవిష్ణుశ్చైతసిద్ధాంతఃశ్రేణికంవిందంతీతితద్విందాఃతే  
షాంలనుసృతీంలనుసరణాశ్రచారమితియావత్ - ఇత్యర్థః॥౪౧౫॥౪౧౬॥  
౪౧౭॥సమంతేతి॥సమంతేసమిపదేశేయాథానాంజాతానాంప్రమాణాంపుష్పృశిసి  
ష్టుతతఃకురందస్యసంతతిభిధానాభిరభిషిక్తం - ఉత్తమం - రవేః క్రమేగమనెతి శుత  
స్యవేగస్య - రోధిగోపురంవిమానంయవ్యరత్నిక్రమస్యభగవతఃఅయతనంలయః  
సశామృతాంబుశ్శతాం - త్వదేవితేషః॥౪౧౮॥౪౧౯॥అవ్యాదితి॥అశ్రయతాంసి  
వకాసాంజనశ్చశశ్చనాశరహీరస్యశబ్దవ్యవ్రతుంతస్యేవచాసాదస్యనిశ్రేణికాఆరో  
హణసాధనధామయంత్రితత్త్వాదితేత్యర్థః॥హిసాక్షీ - దృష్టాంతం - దంబితః

దంచిత స్పదరణ ప్రై విక్రమోనఃక్షణత్ | త్రైలోక్యార్పణతస్సితంశుభ  
యశశ్చక్రంయనాసీ ప్ప లెః శ్యాసిష్ఠోహరినీలవందశ్చవయ ప్రధారణాయో  
ధ్యుతః || ౧౮౩ || కృ శానుః || కిమైమా యావిన మన ఆక్రమప్రః క్రమమభి  
నందసి || ప శ్యా || ౧౮౪ || శ్రీ మానసస్వయందై త్యా శు, శ్వాణః సు ప్రతగ్ర  
హంవిందన్ సమహతీంవ ధీంశ్చష్టాంగోత్రభిదేదదా || ౧౮౫ || విశిష్టాయమ  
కవటానాంకవీనాంనన్దామనీయః || ౧౮౬ || యతః || ౧౮౬ || శ్యాన సాయప్రమవో  
పి సాధోః టూభవన్యంతతదాత్మకోసా | కవిశ్చధాకృష్టటు సూమరోపియా  
దానవత్స్యంతుమమేవభేదే || ౧౮౭ || వి శ్వానసు || అభ్యుపగచ్ఛామవీవభవతః

న్నమితః | త్రివిక్రమస్య అయంత్రైవిక్రమః-సచరణః-సఅస్తా కక్షణత్ సంచ  
రక్రమాత్ - అవ్యాకరకతు-యః || ౧౮౩ || క్రమచరణః-త్రైలోక్యస్య అపరణతఃదా  
నాథేతోః-బలదై కాత్యస్యసంబంధికురయశవచసితః శుక్రయాసీత్ జాతం-తస్య య  
శశ్చక్రస్యధారణాయోధ్యుతః ప్రాప్తివ్యః అతిదీప్తుః - హరినీలమయోదండ ఇత  
స్థితః-సచరణతిస్సంబంధః || ౧౮౪ || కీమతి || మయావినవందశం అక్రమంతనువి  
చితకమాణం || ౧౮౫ || శ్రీ మానసి | స త్రివిక్రమః-స్వయంశ్రీమాక లాగ్యవాసపి-అ  
క్షీ కాంశ్యాపి-దై త్యా ప్రాక్ష సాగ్ నతువిశేష్టాద్వా-మత్పరిం ప్రతిగ్రహంయాలితా  
భాగ్రహణ-కౌభవః-ప్రతిగ్రహణాచ కుర్వాణస్య-మహతో-ద్భవ్యంవిందన్  
ప్రాప్తువన్నపి నేకావప్తాంశ్చ ధీం-గోత్రిభిదేవ శవేదికాయ - ఇంత్రాయచ-ద  
దానమస్వయముపభుక్తవాన్-కృష్ణం ప్రాప్తంహమరోపితవ్యజితేత్యతోయం అక్ర  
మజిత్యాజమత్యలంకారః || ౧౮౬ || విశిష్టేతి | అయంత్రై క్రమః-విశిష్టఅతిశయ్య  
౧౮౭ || నిత్యేతి | నిత్యమనపాయినీ శ్రుమదాలక్ష్మీగ్యస్యతథోక్తోపి టూభవన్ అప్ర  
చారిభూతః-అభూతద్యావేచ్ఛిః-తి-చవంచితఃదాతాబలిర్యేనతత్త్వః-కవీనాంశం  
డితానాంకవేష్మక్రస్యచవ్యధాత్వత్-అసానాధసీ ౧౮౮ క్రమః-స్వయంభూసురః ప్రా  
ప్తః-సాపి నేకా-భవిదానవత్స్యంరాక్షసత్వం-భవోదాన-బలిశ్చత్-అప్యాసీతితద్వ  
తోభావః-భూదానవత్స్యమితచ-లభే ప్రాప్తవాన్-ఇతింతుమయ్యక్రమేవకేవదా  
తావంచితఃఅనంతరంసర్వానపియాచ కాకాద్యేష్టితవదితరవ్యధాకరత్వం-స్వశిష్ట  
స్వవంచనాయాశ్మక్రత్వధాకరత్వమిదివేకః || ౧౮౯ || అత్తితిప్రాధాన్యేవత్తితి

ప్రా ధగుణదోషీకరణచాంత్యమా సామేనన్తేవమశ్కారః॥౪౯౦॥అక్  
ణాయజావశేతత్ మదాశ్రితరక్షణాయపత్తేకణఃస్వమహాశ్వా నను  
రూపమపియాపమాపెడె॥౪౯౧॥ నిత్యోన్మతోపిరపాయరమాశ్రయోపి  
కాశాపిచాంతబహుశే మహాశాంపశానాంస్వే కృత్య వామనవపుశ్శి  
మింకమీశఃపాతుచరశ్రవయమత్రబలింబిభిక్షే॥౪౯౨॥పున ౨భక్తిప్ర  
కమం॥౪౯౩॥త్రైవిక్రమ నిగ్రహథాజనకృపాభఃపాయాత్పురస్థమ  
రుణామగుణానిగాంశాః భోన్మున్నన్త కుటభూవణదానమ మమం  
భోనిధేశ్యశురమాప్సరియమాపబు॥౪౯౪॥ఇ కి చిరంతంమశక్త మ్య  
౨౦౩ ॥ కాశీనగ విజయమాకామాక్షీకల్పమంజరీభజశాంరత్రామరసే  
సానాం గజశిశర్వస్యస్వస్వం ॥ ౪౯౫॥ రూప్యసవిప్రయానం౫౦॥కా

భేదాభ్యసాంశ్రయజం గుణాశాందోషీకరణేవత్యా చాదనేనా డిక్యంబి  
జ్ఞాన-అభ్యుచగచ్ఛాకుః-సగ్గజ్ఞానీమః॥౪౯౬॥అక్ణయేడిరూప కామనం ॥  
౪౯౭॥దిత్యేతి॥విత్తంఉన్నతఃఉత్తమాపి-నిరచాయరమాశ్రయోపి-మహతాంత్రా  
యతానా-చ-బహుశః-అనేకేషా-నతుద్విలిశాం-బహుల్పథా-చృష్ణాకాద  
శ్యుతరస్యమితిన-చదాశాంబ్రహ్మే-ంత్రాదిస్థానాంపదమితభూభ-దానాం  
చ-కాతాపి-శ్రితంఆగ్రిత-ఇంద్ర-చతుంకక్షీతుం కామనవపుశ్శి  
మిందైత్తం-చదత్తతయం-బిభిక్షేనాచితకా-నింద్యస్యపిఆవ్యోపకారస్యఆవశ్య  
కత్వాదిభావః-భిక్షుర్నికమక-॥౪౯౮॥౪౯౯॥త్రైవిక్రమమతి ॥త్రివిధగా  
౨౦౪॥గతజ్ఞః-ఊర్ధ్వోక్షే ప్రసిష్టుచాదాంగుప్తనభేదబ్రహ్మ-దేభి-తేదేవైగతి మహ  
ణావోదకస్తైవగంగాత శ్రవణాదిభావః-అతవివ-మరుణాందేవానాం-పురస్థ  
స్యగ-స్స-మరుణానిజ-లదేశత్వం-గిహంతానివారకః-పాయాంత్రా-గ్రతు-  
ఆ-పూరితఃపేదాశ్వాని-శ-భోరితిగ-గోత్రహంకత్వాదిశాచ-ఆభ-ధేరితిగంగా  
కళత్యత్వాదిశావః-దానేన-సద్విదత్-థే-దానమ-చుగితి-తేనవిత్తమృ-చుచ్చి  
కావితిచు-చుప్త త్యయః॥౪౯౯॥౫౦౩॥ కాంచీతి॥భజతాంనేవకానాం-కల్పమం  
జరీకల్పపుకగుప్తః-యరసేనానాంరత్ర-శక్యస్యక-భాస్యగ్న స్సంసర్వ ధనం-కాం  
నీశగరకర్తృభూమభూవణం-కామాక్షీదేవీరాజతి॥౫౦౪॥౫౦౫॥దంతేతి॥శాకుకా

మాక్షి మాహాంత్రః ||౫౦౫|| దంత శ్రీ స్రవస్వశ్చ తేయ దితతః కుండంగనిం  
దంతికవ క్రం యద్యభిలక్ష్యతేబుదజనః చంద్ర నాంద్ర క్షుతేన ప్లేఽస్తి  
యోగేనన విచయాదాహ్లాపిణీలోత్పలం మాక్షిశ్చ నునూయతేమధు  
రతాకామాక్షి మాక్షికే ||౫౦౬|| కృచ నుఃస్య విద్యతేకామాత్యోస్స  
ర్వాభినందనీయ సౌందర్యంత కాపిముధతది ప్రభాశః ||౫౦౭|| తథా  
హి ||కాంతోహ్విరూపాక్షి క్షతప్రతీతః కామస్యహంజి గిరి జపుః ||౫౦౮||  
స్తంభేరమాస్య సన యశ్చ తస్మాల్లలంబోదరః కింప మాభిరుప్యం ||౫౦౯||  
జనయోఃఖిల్వంభికాత్య్రంబకయోఃనా పత్య మనసూపమిన్క క్షమిత  
తే ||౫౧౦|| శశ్య ఇయంహింస్యమగతౌ సతు శ్చ నంది వివాహహై  
మపత్య సౌనయాతియేకేయకః ఇయంకకు కుమాంతితానభస్తరాశీయా

[illegible]



షితస్త్వరాశకు తలావసాజటాభిరవభీషణః || ౫౧౦ || నిశ్వాకమః || వ  
యస్యమై వం వాదీనభువప్త శస్త్రై రపి వాగ్కృత్తివాసః ప్రభృతిభిః సాగసి  
ద్ధికమభియాపాణాం ఆభిసూక్ష్మమవహీయతే || ౫౧౧ || ఏస్తాం శక్యం నివస  
తువిరంవాపితృవ నెశివస్తావస్థమహిగణమథాప్యేషసుభగః పరీతం శై  
వాలై రుషిమహిపంకెషుమలి నానభీనావిభ్యాం కిమివాకమనీయం నకమ  
లం || ౫౧౨ || మణీయస్సహిపురుషోరమణీయత్రైవరజ్యతీవిదగ్ధా | శ్లోకస్స  
ఏవమభిగచ్ఛతం క్రూహియస్యరసకన్య || ౫౧౩ || అవధార్య మత్రై  
తదతమాత్రం త్రం || ౫౧౪ || శివాత్యై లాకతః కామోజితఇత్యేం శుశు  
మః | వ్యసృస్తాత్రజితః కాంచ్యాం కామాత్యై లాకతశ్శివః || ౫౧౫ || పుష్క  
లం కిలపుత్రభాగ్మః పర్వతగాజకన్యాయాః || ౫౧౬ || యతః || పుత్రలిఖనా

యకమితివయితాం శివశామభియుః ఇతికరమాధాః - ఇయంతుకుంకుమంకితా -  
శుభస్త్వరాశినావిభూతినయూహేనరూపితః లిప్తః - సావలరాశకుంతలాకుటిలకేశీ వి  
షుః జటాభిః భీషణః శయం | రః || ౫౧౦ || ఎయ్యేతి | రాసః నివాసః - వాసః వస్త్రం -  
హింధికం శ్రుక్ - తిలక్ - ఆభిరూప్యః సాందర్యం || ౫౧౧ || నివస్తామితి || శివః  
తావచ్ఛబ్దోవాక్యాలంకారః - కృతింగజవమ - నివస్తాం వసితథాతువ స్త్రీకరోత్పత్తి  
యావత్ - పితృవనశ్శశాన - నిరంజనవతుతిక్రతు - అహిగణంకవరాశిం - ధ  
త్తాందథాతు - శుభకత్ - అతిచగేలోట్ ఆథాపితథాప్యేధః - విషుః శివః - సుభ  
గః - పథాహితై వాలైః జలనీలీభిః పరీతం వ్యా - సమపి - శంకేషు శిషి - సస్థితమపి -  
మలినాశలీనాబిప్రా - మపిశమలః ఇహలూకేనకమనీయం మితిశాకుః || ౫౧౨ ||  
రమణీయజితి - యగ్ధా - మణీవతురా - గనా - యత్ర పురుషువ - రజ్యతి - హిర  
వాథే - శుపురుషువరమణీయః - రసః స్వవాహితవరప్రశ్నన - చిత్తం - యత్ర శ్లో  
కే - శస్త్రై రపి వాగ్కృతః - సుభిః కామనోజ్ఞః || ౫౧౩ || ౫౧౪ || శివేతి || కామః మ  
న్యథః - శివస్య అత్యైలాలాటై - అలోకః - శివశాన్ - జి - ఇత్యేవమేవశుశుమ  
అత్రాథే - శ్వాసః - విపర్యయః - అస్తి - యతః కాంచ్యాం శివః కామస్య అ  
త్యైలలోకతః - కామాత్యైః - పావనాత్యైః - అలోకః - ఇత్యేవజితిః || ౫౧౫ || ౫౧౬ || పు  
త్రలితి || హిమ - త్రితనయా - యావ - వరాత్మాః - ప్రథమః పుత్రః - గణేశః - పుత్ర

భేదక్షయే ప్రభవోహిమాద్భితనయాః పంచాన్యద్భి తురధిక  
 జ్ఞానోద్విత్తీయోన్యః ॥ ౫౧౭ ॥ ఇత్యన్యతః కిచ్చిత్పరిక్రమకసామో  
 దం ॥ ౫౧౮ ॥ శకంకమాళిస్సమాకాంమూలైకైలాసవాసీసజ్జహవిరాసీత్ ।  
 యస్మాద్భూత్పూర్వతనూభవశ్చయోమపిభూమపిచనాగరాజిః ॥  
 ౫౧౯ ॥ కృతానుః ॥ వయస్యః ॥ వయసివిశ్వవిలక్షణచారిత్తరుద్రం ॥  
 ౫౨౦ ॥ లోకేహిలోచనశైత్యసంపాదయిషయాంతమానాకజనానై  
 వపశ్యమః ॥ అయంశుపశుపతఃస్థానిరిశిచాహ్వయమన్వభయన్నిహశు  
 శుక్షణిమక్షిఃక్షిప్తవా ॥ ౫౨౧ ॥ విశ్వవసుః ॥ అవధేహిజావదవరాస్యామి  
 రహస్యం ॥ ౫౨౨ ॥ గంగానుషంగాదతీతబాధామింద్మ్యుసింధోశ్చతద  
 న్నయేన ॥ హతుకంపమాత్యగ్నిమయీంత్యతీయాంహరోహసంకమివహంత

వైమలకంభనాభశ్చంద్ర ఇవచక్రం యశ్యసః ఇదనాభశ్యగజనాభశ్చేవచక్రం య  
 ప్యేతిచ-అస్యాః ద్విత్తీయానందనః ॥ ౫౧౭ ॥ శకంకమాళిస్సమాకాంమూలైకైలాస  
 వాసీసజ్జహవిరాసీత్-యశ్యచంద్రమాదస్య-విక్రనేత్రం చ-అగ్ని  
 భావత్యస్యా ఇత్యగ్నిభూః-తనూభవశ్చపుత్రోపితిగ్నేభావతీజాయత ఇత్యగ్నిభూః  
 కేంద్రయశ్యయోమపి-అగ్నాపి-వగరాజస్యాచత్యంస్త్రీగరాజిః-యన్వభూమపినా  
 గానాంసహజాంరాజిః-పజ్జిః-నైజితిసంబంధః ॥ ౫౧౯ ॥ వయస్యేతి-అన్యసాత్-లో  
 కాత్-విలక్షణం-విరుద్ధం-అస్యతజడదుఃఖాత్తక్ప్రచంచాత్-విభిన్నంచారిత్త్రం-కర్త  
 యశ్యతం-సత్కర్తానావంచాత్తక్మితిచ ॥ ౫౨౦ ॥ లోకఇతి-ఉక్త-నాంతరింగో-ఉతిః  
 స్థానిః-కాథా-హ-వ్యవృత్తస్కంధః-అనభిజ్ఞో-చేతి-నశ్చేతి-ప్రాతీతికో-భాః-స్త్రి-సర్వ  
 దేహాంతకవః-బ్రహ్మవిష్ణి-చంద్రపూర్వకాః-ప్రోక్తాః-తే-మంపరిత్యక్త-వితి-ఉక్త-ఉతి  
 త్పుతరఇతి-రక్త-తే-మమసురాజాంతి-ప్రతిపురటిసన్నిత్యావ్యసూతా-కలహ-మేవ  
 తు-నామధివతిరసానీతీతి-ప్రతేత్స-స్త్రి-సర్వకైారిక-లయ-స్థా-ప్రిత్యతి-మేవ-స-ఇతి-  
 మ-కర్త-ప్ర-కర్త-కా-భ-క-ప-ప-రా-నా-మ-ప-య-ఇతి-బోధ్యం-అట్టి-నే-త్ర-అ-శ-శ-క-ద-  
 అ-గ్ని-॥ ౫౨౧ ॥ ౫౨౨ ॥ గంగా-ఇతి-బోధ్య-క-గా-యాః-అ-ను-ష-ంగా-త్-ప-ం-బ-ం-భా-త్-అ-తి  
 శీత-బా-ధా-ం-మ్య-సి-ంధ-ః-గ-గా-యాః-త-శ్య-చ-ంద్ర-స్య-అ-న్వ-య-స-స-ం-బ-ం-ధ-స-అ-తి-శీ-త-బా-  
 థా-ం-ప-హ-తు-క-ం-హ-ర-ః-త్య-తీ-యా-అ-గ్ని-మ-యీ-ం-ద్య-ప్తి-ం-హ-స-ం-తీ-ం-అ-ం-గ-ర-క-తీ-ప-మ-

దృష్టిః॥౧౨॥కృతానుః॥హంతహి-తుహినకిరణశకలమరసస్థిగీశిరశి  
రసస్థిపురహరస్యకథమభిషేకప్రియతా॥౧౨॥తతశ్చ॥గంగాతరంగావ  
భిభిష్నుధాంశోస్సుధార్మురైశ్చానిశమాద్రామాన్న-ఃఃముధాభిషేకంక  
లయంతిశంభోస్తృప్తాయతోయోనదదత్యపఃకె॥౧౨॥విశ్వావసుః॥అత్య  
పియుక్తముత్తరంవ్యాహతామి॥౧౨॥జ్వలనాకలనాద్విషస్యసానాద్విష  
భాజాంవహనాచ్చతప్తమూర్తేః॥అనిశంప్రిదశాపగాధరస్యోవ్యభిషేకప్రి  
యతాహరస్యజాతా॥౧౨॥అస్తైవమథాపిఅన్యదనుయ్యజ్యతే॥౧౨॥కే  
మసావిహాయసంవిహాయసంతతంశంకరశిరసిగంగాతరంగాంతఃప్రతివస  
తిమృగాంకఃకృతాంః॥౧౨॥సాహజూధరమపిస్యకరేనిధాయభిక్షాం  
కపాలభృదిహోటతికృత్తివాసాః॥అస్తామిదంస్వయమసాహగృహ్య లుబ్ధో  
లక్ష్మీపతింతమపిమాగణయాంవకార॥౧౩॥విశ్వావసుఃశృణుసఖేత  
త్రకారణం॥౧౩॥శివశిరసిశితభానుస్సగరమానుత్వయావనాయవరం॥

వహతి-హంతేత్యాశ్చ॥౧౨॥హంతేతుహినకిరణశకలమరసస్థిగీశిరశి  
ప్రరాశానచశిఃకంశితలగిరఃయశ్శతస్య॥౧౨॥తతశ్చశిరశిరస-తావద్ధేతోశ్చ  
గంగేతి-గంగాతరంగావభిభిః-సుధాంశోఃసంబంధిభిఃసుధార్మురైరమృతప్రవాహైః  
అనిశంఅద్రామాన్న-ఃశంభోః-అభిషేకంముధావ్యథాంకలయంతికుర్వంవి-శైవా  
జ్యతిశేషః-కుతః-తోయోనత్యస్తాయజీతజలాయజనాయ-అవోకేదదతినకేపీతస్యథాః॥  
౧౨॥అత్రేతి॥అత్రఅభిషేకే-క్రియాయామపిదత్తరం-వ్యాహరామివదామి॥౧౨॥  
స్తలనేతి॥జ్వలనస్యలలాటనేత్రాగ్నేఃప్రకలనాత్సంబంధాత్-విషస్యకాలకూటస్య  
హనాత్-విషభాజాంభూషణీకృతసర్వాజాంవహనాద్దేకుత్రయచ్చ-త-ప్తమూర్తేః  
ప్రిదశాపగాధరస్యోపహరస్య-అనిశమభిషేకప్రియతాజాతా॥౧౨॥అస్తైతి॥అ  
మయ్యజ్యతేవృచ్ఛ్యతే॥౧౨॥కిమితి॥అసామృగాంకఃచంద్రః-శృణాంఃఅల్పశరీర  
స్సక-విహయసమాకాశం-అంతర్దృష్ట్యై॥౧౨॥౧౩॥౧౩॥శివేతి॥శితభానుశ్చం  
ద్రుః-పాగరస్యసముద్రన్యసూనుత్వసూచనాయభ్రోహమితిజ్ఞాననామవేద్యధాః  
గమ్యాత్పేక్షా-శరమల్పతనుస్సక-శస్యసముద్రస్యమహిష్వాధార్యాఃగంగా

అవసరతన్న హిమ్యం గాయాజరమబ్బతసు రేనుః || ౫౩౨ || కృతానుః || త  
 థాపిలుబ్ధిపల ప్రేపుభిరనాదృత్యః || ౫౩౩ || తథాహి || సూక్ష్మసి తాంశు  
 కలాభోవ్య పటో హైమధరపదనివిష్టోపి | బుభోయమయోహస్తసంకులస  
 త్వేవ్యటత్వ హూభితౌ || ౫౩౪ || ఆత్మల్పమిదమువ్యతేయవృంకరసం  
 గాద్గంగాయామపిజీవనదాయిన్యాంసంక్రాంతాతద్గతాబుభతా || ౫౩౫ ||  
 వశ్యముక్తాశ్చిత్తావిష్టపదాదుదీతాగాంగేయముత్పాద్యవసుప్రకృప్తం |  
 ప్రాప్తాపిరత్నాకరనిత్యసంగం పదికాశాంనజహతిగంగా || ౫౩౬ || అ  
 న్యచ || సవతోమఖసమృద్ధిజుష్టోద్యత్వే ండరీకజనవాసనయాపియత్త

యాః జరంకుభ్యంగభంవ. అధవసతి త్రతివృత్తిత్యభాః || ౫౩౨ || తథాపీతి || బుభుజి  
 కేరాతశ్చ-ఫలం ప్రాప్తుమిచ్ఛుభిః ఫలప్రేపుభిః తనాదృత్యః సకాంతజీయః || ౫౩౩ ||  
 సూక్ష్మేతి || బుభుధనలోభవాకా ఆదికీరాతశ్చ-అతేవ . అయం శివః సూక్ష్మస్య సితస్య  
 చాంశుకస్య లాభః-సూక్ష్మేయాః సితాంశోః చంద్రస్య కళాయః ఆభావాస్యాస్తీ త్యభా  
 తిద్యచ్-తథాపి సక-అవటః వస్త్రశ్రీనాదిగంబరశ్చ- హేమధరేనువనగాఢామతి  
 పదే సాధై, మేరుస్థా నేచనివిష్టోపి-అయః ఆత్మపారః శు-లంచహస్తేయస్యనః- ౩౦  
 చ-తండులానాం నత్యం నిద్యమానత్వం తండోనః తండీకేవ్యరస్యలసత్వం ప్రకాశశ్చ  
 తస్మిన్ నత్యశీ-భిత్తేమటతి || ౫౩౪ || అతీతి || ఆత్మల్పమిదమువ్యత్యగోచరతమత్యభాః || ౫౩౫ ||  
 ముక్తేతి || ముక్తైః త్యక్తసంపారైః ముక్తాభిర్నాత్మైశ్చ ఆశ్రితాపి-విష్టస్యత్వప్రధానస్య  
 వదాత్ ఆకాశావృతదితాజాతాపిచ-గంగా-ప్రకృప్తం-గాంగేయం న్యతామయం  
 వసుధసం-వసుమలప్యసుప్రకృప్తం-గాంగేయం భిన్నంచ-ఉత్పాద్యరత్నాకరేణ  
 ముక్తే-నిత్యం సం గంగాప్రాప్తాభి-కవదికాకాయం షరాటికాయాం బాగాంశాంశాం  
 కవదికానః శివస్య కేరసి ఆకాం-నజహతి || ౫౩౬ || సర్వతత్వతి || సర్వతోమఖానాం  
 క్తత్వవిశేషాణాం జలానాం చ నమృద్భిజామపి - ఉద్యతి ప్రబుధాపాః డరీకాశాంక్ర  
 తువిశేషాశాంశ్వేతపత్తానాం చ నేనమూహేవాననానం సాగరః షుగాంధశ్చయస్యా  
 స్త్రోక్తయాపి-తయా గంగాయాపి జహన్మూర్తునేమఖః-అవధినా శితత్వతిత్-తద్యజ్ఞ  
 శాశః సత్రమానవేషయజ్ఞభంభకస్య నిరసంగం రేవద్దోషాత్-తతయా శ్రుతత్వతిత్  
 భాః-అన్యథాతాదృశియజ్ఞోత్తముకశ్చ్యైవయోగాదితిభావః || ౫౩౭ || ౫౩౮ || ఈశ

యావద్విజయమును సత్సత్తా ముఖినిరసం గడిచిపోయెను ||౫౩౨|| పునర్వి  
మృత్యు ||౫౩౩|| ఈశాంకరస్వీకృతకాంతనాద్రీఃకుబేరమిత్రం రజతాచలస్థః ।  
తథాపివిత్తాటనమునసృజాతంవిధానిరస్థైఃపటితమతస్త్రి ||౫౩౪|| కించైవ  
విరుద్ధధర్మైశ్చవివాహాఃపతఃప్రేతవ్యః ||౫౩౫|| శృణు దత్తేమహామూ  
ర్ఖాఃకడంబధీశం బౌషణ్డంధంఘోరతలం గతేషు । ఘనీం ద్రుమాళిసమణి  
ప్రసూతంహారోంధకారిత్వమథాప్యసైతి ||౫౩౬|| అపిచ తారకారిం  
వహన్తుంకేమస్తకతారకాధిపం । అంగీకుర్వతామన్యశమన్యభీకాత్మో  
విభాత్యయం ||౫౩౭|| విశ్వాన సుః||కిమభిశ్చబ్జలైష్టేకశరణైరూష  
ణైరస్యఖిలుమృత్యుంజయన్య విశ్వస్తుత్యమన్యాద్యశంవదాన్యత్వం ||

తియ్యది ఈశాంకరస్వీకృతకాంతనాద్రీఃకుబేరమిత్రం రజతాచలస్థఃకైలాసజానీతభవతితథాపి అన్యఃకు  
శన్యఃఖిలుంజాతం అథాత్ తథాపి పటితనామేత్ర చ విధాదైవైకాథాం  
తఃచంద్రేచ ఉకారాంతః శిరస్సేసం శ్రీలక్ష్మీఃకుతః నాప్యేవేత్సభాః అత్య  
శీతోద్రాక్షదైష్ట్యైంద్రాద్యఖిలైశ్చర్యప్రతాపైఃప్రసిద్ధస్య అచంచలాణి  
మద్యస్తేశ్చర్యపరిపూర్ణాస్యేశ్వరస్య చంభూత్రీఃకుతః నాప్యేవేత్సభాంతరం  
భూంతి ||౫౩౮|| మిథునిరుద్ధదత్తాతపివశ్యత్వానాశ్విచః ||౫౩౯|| ధతతి || మరః  
మార్క్సిజాడంశీతంబౌషణ్డంధంధ్రసంబంధి-మహాతేజః-ధత్తేఘోరతల - ఉష  
ణ్డంధన్యత్రగ్నేస్సంబంధి - షణ్డంధం-మహాభక్త-అంగతేజ-భవీంద్రమాళిసమ  
ణీఃప్రసూతం-మహా-ధత్తే-అథాపివమపి అంధకారోన్యాస్తీత్యంధకారిణాథా  
వస్తదంధకారిత్వం అంబకోనామాపరస్తస్యారిత్వం శత్రుత్వం - ఉపైతి ప్రాప్నోతి  
||౫౪౦|| తారకతి || అయివానః అంకే-తారకస్యరక్షసః అరింస్కంజం-మస్తేశ్వరిః  
తారకస్యఅధిపం-తారకాణాంనక్షత్రామధిపంచంద్రంచ-వహతః-యథాధాన  
శస్త్రితేజాదివాహాణైశ్చాంభుకంశేష్రమంగీకుర్వతస్తీమర్వన్నతి - సుదృశం స్థితి  
భావ్యతీంద్రంగీకుర్వతామూగత్వేనమర్వంత్వన్నపీతిచంభూతేలలాటే అయథాప్తా  
నతియేనస్యతథోదస్యశ-విభాతిరుద్ధం ప్రకాశంబౌషణ్డంశీతమరాజతతి ||౫౪౧||  
తిమితి || స్తుత్యంప్రేమమహాం - చదాస్యత్వం దాత్వత్వం - అన్యాద్యశమశబ్దశం ||

౧౪౩ || దీర్ఘాయుః సునానవేస్తనదతేదిన్యంతథాభీష్టదం ప్రశ్నాతా  
యభగీరథాయ భగవత్పాదామృతం పాదదాత్ | పాదేభ్యోపితవాః ప  
శ్చైవదనప్రప్తేభ్యశ్చిష్టం పలంపాదాత్ స్యశివస్యభాతిజగదాహ్లాదాయ  
దాన్యకం || ౧౪౪ || కృశామః శరేతదాహతంభాపితం యన్మహాదేవస్యవా  
దాన్యకం జగదాహ్లాదయతి || ౧౪౫ || యతః || దశావరం దానవగాక్షసేభ్యో  
విశ్వస్య చ స్యస్య యోనిషాదం | సంపాదయామాస శశాంకమాతేః దా  
తృత్యమేతస్యతవైవహ్యం || ౧౪౬ || విశ్వానమః | కుటిలధిపః గుణమపిదో  
షతతిఘ్నావయతిభవాత్ || ౧౪౭ || తథాహి || నైత్యేభ్యానవరానదాస్యతే  
యదిత్య | త్తోముహుస్తహితేనాశక్యౌ భువనానిపేష్టుముదయం నా  
ప్యద్దయాశాః | నోదాయిత్యతమానుషాదిషు హరన్ | పేతుగితాది  
కంపాశంత్యైన్మగవాభవాణామమీనాలంఘయిష్యన్నరాః || ౧౪౮ ||

[illegible]

కంపఃకంపాతరంగశిశిరానిబద్ధింభజాతకంపామృతపుష్పరసాభిషిక్తఃసంపాదయత్యభిసంభవమధినోనుకంపాసుధాంబుధిరయంపతిరంబికాయాః॥౧౮॥పురింసిరిక్ష్మసల్లానుం॥౨౦॥అల్పిపికంచ్యామావాసాదాసాదయతిగౌరవంయతపతత్పురస్థానిగిరిశత్రుగిరియతే॥౧౯॥కృతానుః॥అన్యోన్యవిరుద్ధస్వభావాభ్యాందేవాభ్యామాకాంబామైనాంనగరీంకించిస్తాపి॥౨౧॥దేవాద్వావధికాంచిపఃపృథ్వీలనతఃపాశ్రవీప్రతీజ్ఞాతయోనతైశ్శకమరుతేవిసాయకమభిత్తంపురశ్చాపరః॥ఏకోనత్యమృత్యుమూరిరితరఃభ్యాతోష్టమూతిజగత్యేతోష్ఠాఃరితవాగజాతిమదిరా

కుఃషాతుమహ్యవేదితస్యృజఃసూపాద్యదాస్యతేత్యాదీని॥౧౮॥కంపేతి॥కంపాయానామనవ్యాతరంగస్యశిశిరానిబద్ధింభేమంద్రమరుతైఃజాతకంపాతరంగమూతవృత్తేషుపుష్పరసేనాభిషిక్తఃఅనుకంపాసుధాంబుధిఃఅంభికాయాఃపతిరంబికామ్రేత్వరంబధినఃప్రాథమికజనశ్శబ్ద-అఖిలాంసంప్రదంసంపాదయతి॥౧౮॥౧౯॥అల్పజ్ఞేతి॥అల్పమృత్యుపితదాభావఃకాంచ్యామావాసాదేతోఃగౌరవంబహుత్వమపాదయతిప్రాప్తితియతః-ఏతస్మిన్పురకాంచ్యా-అన్యతీతిశచాపావయః-ఏతత్పురస్థానిగిరిశత్రుగిరియతేష్టఃతేలాసాభావశ్చఇత్యుక్తప్రకారేణగిరియత్యవప్రాయతే॥౧౯॥అన్యోన్యేతి॥విసాంనగరీంకించి॥౧౯॥దేవాదితి॥అధికాంచికాంచ్యా-ప్రాచ్యామావాంప్రతీజ్ఞామావాంబద్వయాః-యాదేవావరదరాజైకామ్రేత్వరాలనతఃరాజేతేతత్తత్ప్రేక్షామగధ్యపిః-వరదరాజః-వీనాంనాయకంగరుడః-అథఃపుష్పతే-వాహనత్యాభిత్వరంబః-అజరఃప్రకామృతః-విసాయకంగణాధికంబ-పురస్థాని-రుతే-పుత్ర-త్యాదివిభావః-ఏకేనత్యంఅనన్యమూతిఃఅష్టమూతిఃసభవతి-అవిసాశిస్యరూపశ్చఇతిభ్యాశ్చిక్రమీద్యభిత్వరఃఇత్థం-అష్టభూతాకాదంబ్రయవ్యాసఃమూతకాయోన్యస్యతథోక్తఃఇతిభ్యావః-బగతిత్వభయత్రయాజ్యం-విశేషజన్యగజేంద్రశ్చఅతిశంసకృతాం-చారితవా-పరః-అగజాయాపార్వత్యాఃఅతిశంసకృతం-గజానినానికాంబ-రత్నాభిప్రేక్షా-చారితవా-ఏతస్మిన్ప్రపంచక॥౨౦॥కాంభితి॥

ప్రత్యాగజాతిఁపరః॥౫౫౩॥యద్వా॥కాఁచీనమ్మి పురేషేరేశమహితే  
ప్రాకృచ్ఛిమోద్దేశయోశ్చిత్రం దైవతయోశ్చి రంవివసతోరీతిర్వి రుద్ధమి  
థః॥ఎకోయద్విజరాజమప్యధరయత్వస్యస్తము త్తంసయత్వంఘా హంతవి  
భృతికశ్చిరవరస్వేమూఢఁనిస్సధుః॥౫౫౪॥విరుద్ధదేవాకాంతకాం  
చీనగరసమాగమాద్వారణధరాధరోప్యపి॥౫౫౫॥థే త్రాగోస్తాచహృ  
మహాహంసజుహోహిరణ్యగర్భస్య । యత్కృదిభన్యాభయకృత్సూలాంచల  
యోశ్చకాస్తేహస్తీగిరేః॥౫౫౬॥అన్యచ్చ॥అయంచాపరహోమః ॥౫౫౭॥ ధ  
రానుషంగంతగదాన్వయంచత్వ క్తుంజనాయోనివసంతికాంచ్యాం । దంతా  
వళాద్రీశ్వరమాశ్రితాస్తేదేహక్షయత్యోయతలభజంతే ॥౫౫౮॥ విశ్వా

సురశేనమహితేభూజితే-కాంచీనమ్మిపురే. ప్రాగుద్దేశపశ్చిమోద్దేశవద్వయాశ్చి  
రంవివసతోఃదైవతయోర్వరదరాజైకామ్రేశయోఃరీతిశ్చిత్రం-మిథఃఅన్యోన్యం-  
వీరుద్ధ-యద్వస్త్య దేశఃకేరదరాజే ద్విజానాంబ్రాహ్మణానాంచక్షణాంచరాజా .  
తంచంద్రంగుడంచ. అధరయతితేసురుతే-వాహనత్వేనాద్యమరుతే-అన్యఃపితౄ  
మౌళిః-తంద్విజరాజం-ఉత్తంశయతిపూజయతిమామౌక్షణిక రోతిచ-కృత్ -వ్య  
అంఘా ౧-స్వధుఃసీంకంకాం-విభృతి-అవరఃమూఢఃవిస్వధుఃసీంబిభృతి-హం  
తేతథే॥౫౫౪॥విరుద్ధే॥సమాగమస్సంబంధః-వారణధరాధరహస్తైశ్చోక్ష-ఏవం  
విరుద్ధఇత్యధాః॥౫౫౫॥థే త్రైతి॥మహాంతలసతంచుక్కంశనమత్వ మేధంచబుడత  
తఇతితజ్జుహుహిరణ్యంచాసాగభాంఅన్నం-హిరణ్యకశిపుః-హిరణ్యగభాః-బ్రహ్మశ  
తస్య-థే త్రాగోస్తానాశోరక్షకశ్చ-ఇభస్యగదస్యభయకృద్భయప్రచ్ఛ-చార్య  
వ్యూహంసంహృత్-హస్తీగిర్న్యూలంచలశేఖరచద్వయాః-చకాస్తీప్రకాశతే ॥  
౫౫౬॥॥౫౫౭॥ దరతి॥యేజనాః-చరశ్శభయస్యానుషంగం-శంపకకాం-గదవ్యరోగ  
శ్యఅన్వయంశంపకకాంచ-ద్వయంత్యక్తుంకాంచ్యాంనివసంతి-తేజనాః-దంతావళా  
ద్రీశ్వరంవరదరాజమాశ్రితాన్సంతఃదేహశ్శక్షయై అంతే-తాదరానుషంగగదాన్వ  
యానిష్ఠుసాయాప్యత్పాంచజన్యకౌమోదకీనామకళంఖగదాయాగౌహ-నియతంభ  
జంతే॥౫౫౮॥సఖిఇతిఇదంనగరంకాంచీవికరూపేతిరుద్ధదేవోదైవతేయస్తికత



వసుః॥సఖేఃసైవంసంభాషిస్తాఃతపకదూపదైవతమిదంసగరమితిసమభ్యుక్తా  
 ॥ ౫౪౮ ॥ శృణుతావతః॥ఫణిపతిసరస్సురంతీభవనాయకదరోస్తమాం  
 గశోభితనుః॥భవహరసంజ్ఞాకాంచోఽప్యోత్సాహ్వాపరయోహి-దేవతాజయ  
 తి ॥ ౫౪౯ ॥ అన్యచ్ఛాన్యసగరస్యభూషణమేనతుకూషణమిత్యనన్య  
 త్రస్యప్తిమాదాయసానంకం॥౫౫౦॥అహలూఖలుమమాద్వపచెలిఃకంభా  
 గధేయః ॥ ౫౫౧ ॥ సురయావతోపగీతః॥ప్రాతఃపక్షాననోముఖ్యా  
 తః॥వ్యాసకృతౌయఃఖ్యాతఃపాండవదూతస్సప్తకృధంసీతః ॥౫౫౨॥కృశా  
 నుః॥అనుచితకమాసాకినధామనువన్యాతే ॥౫౫౩॥వకలజగతామీశానో  
 పిస్వయంవిగతశ్రియామిదమనుచితం దూతౌజాతౌయదేషవృథాభు  
 వాంః॥మిహమహతాంహృద్యాభిద్యోతపోతనికేతనెచిరమధిపతేభానాం

భూక్రమితి-సమభ్యుక్తేపాద్యతే ॥౫౪౮॥ ఫణిః॥ఫణిపతిసరసిఃసంకసరసి-ఫణిపతి  
 సరైశ్చరృరాజహరైఃస్సురంతీ-భవనాయః॥సత్త్రైశంధరితీతద్ధరేణచిత్రమంగ  
 వళరసా-ఇభవాయకధరస్యహస్తిశైలస్య తిత్రమంగరసీఖరచ శోభితఃశోభి  
 నీకన్యస్యాస్మా-భవహరశ్చేతిసంజ్ఞానామకదే భవంసంసారబంధపహరంతీతద్ధ  
 రాఃసంజ్ఞాఃవరదరామకృష్ణేత్యాదినామకదానిచయస్యాస్మా-దేవతా-పూర్వస్యాం  
 నైష్ణవ్యాం-అవరస్యాంనైష్ణాంబ-ద్వయోఃకాంచోఽప్యోఃహియస్మాత్-జయతి-తస్మా  
 దేవరూపదైవతమితిసంబంధః॥౫౪౯॥అన్యదితి॥అన్యోసరశ్రదూపదైభ్యః ఇతరవో  
 తకాతోవ్యభ్యః ॥౫౫౦॥ అహలూఖః॥అచేతిమంపక్యం ॥ ౫౫౧ ॥ సురేతి॥సురయావ  
 తేనదేవాంగవాసమూహవడపగీతః సుతః॥అజ్ఞాన-దేవహరమహవీరమూతనానకదేవ  
 ప్రాణదాయకత్వాదితిభావః॥ప్రాతః పక్షానక-మునిభిర్పూరకాదైక్యఃఖ్యాతః-యః  
 పాండవదూతఃశ్రీకృష్ణః-వ్యాసకృతౌభారతేఖ్యాతః-సపాండవదూతః-సృక్పథం  
 లోదవదిషయత్వం॥౫౫౨॥అనుచితేతి॥అసాపాండవదూతః-అమవన్యాతేస్త్రూయదే  
 ౫౫౩ ॥ సకలైతి॥విషపాండవదూతస్సవ్యయంసకలజగతాంచుభావః ప్రభురసి  
 శ్శక-విగతశ్రియాంసప్తేత్యర్థా కాం-స్మథాభువాంపాండవానాందూతః జాత  
 అభూదితియత్ - తదిదమనుచితం - భానామధిపతేస్తుర్యశ్య - భిద్యోతః॥వ్యోతిః  
 కీటః - తత్రాపిపోః॥శిశుస్తవ్యవికేతనేగృహఃదానానాంభృత్యానాదియదా

దాసానునానతయాస్థితిః || ౫౬౪ || విశ్వావసుః || ప్రరోభాగ్నిః || ౫౬౫ || కవిత్వస్య  
 దోషమనీషయాజ్జనానెవదూచ్యతామృతామెతత్ || ౫౬౬ || కవిత్వస్య  
 గాంభీర్యమాదార్యమృదైః ప్రభుత్వస్య శౌర్యం గురుత్వస్య విద్యాం మహావం  
 శ్యతాయాస్స దాచారపూర్తిః పరాత్త్వస్య సౌలభ్యమాకల్పమాహుః ||  
 ౫౬౭ || కవిత్వపరత్రవిమానమానయాసానం || ౫౬౮ || ఆత్మహింసకవరు  
 చిఃపుండరీకపండ్యుః మదమోచనలోచనప్రభావః జయతివిజయరాఘ  
 వస్సప్తపానుచితగృన్ధ్రగ్రహరవరోపకంఠే || ౫౬౯ || పాపసోదరసర  
 స్తటసంప్రహఢోభాత్యద్భుతోవిజయరాఘవపారిజాతః శాఖాతతెరుపరి  
 నద్భిరుచీకృతయోయాన్యాథావసనకలస్సుమనః ప్రపంచః || ౫౭౦ || పునఃసభ

సోతస్యభావస్తైతయః దాసానునానస్సన్ధితియావత్ - స్థితిః ఇహలోకే మహాతాం  
 మృత్యాం. అహృదైశ్చైత్యభావః || ౫౭౧ || ౫౭౨ || కవిత్వస్యతిః కవిత్వస్యకావ్య  
 రదనాయాః గాంభీర్యం గుణాలంకారవైశిష్ట్యేన వ్యంగ్యవ్యంజగత్వం - ఆకల్పంభా  
 వణంతమూర్తిపండ్యయం సర్వత్ర యాజ్యం. ఋద్ధేష్వంపదః - తౌదార్యం దాతృత్వం.  
 ప్రభుత్వస్య-కార్యం-గురుత్వస్య విద్యాం మహావంశ్యతాయాస్సమూలత్వత్వై-సదా  
 చారణపూర్తిః పూర్ణతాం-మహత్త్వస్య సర్వాన్నత్యస్య-సౌలభ్యం మలభీత్వం ఆ  
 శ్రితవిధయత్వమితియావత్ || ౫౭౩ || ౫౭౪ || విశ్వావసుః శ్రువికాతస్య వికాతస్య చ  
 పుండరీకపండ్యత్వేతవద్దరాశేయోద్యుతిమదంతం మోచయతినాశయతీతి మోచనః  
 లోచనయాః ప్రభావః మాహత్త్వేయస్య సప్తపానుచితగృన్ధ్రగ్రహరవరోపకంఠే-పాపసోదరసర  
 తరెవరమపచితై గృన్ధ్రగ్రహరవరోపకంఠే-జయతి || ౫౭౫ || సంచాతి || సం  
 పాపసోదరస్య జటాయుషః సంబంధియత్పరగృన్ధ్రగ్రహరవరోపకంఠే-పరూఢః ఆ  
 ద్భుతః విజయరాఘవః శగవానెవపారిజాతః దేవపుత్రః-శాతి-లోకే పృథక్ స్వఉపరిశా  
 ఖాః దువపుష్పాశే-తద్విచర్యయోత్రైశ్చద్భుతత్వం ప్రపంచయతి - యివిజయరా  
 ఘవపారిజాతః-సద్భిర్యోగిభిః-శాఖానాం ఫానాం వెదశాఖానాం ఆశ్విలాయనావనం  
 బీయాదీనాంతతెరుచరీషధ్వ-దేశ-ఉపనిషత్సవచదీక్ష్యతే-యస్య లభవిజభాగవకల  
 స్సంపూర్ణాస్సమస్తత్వ-మహాసంపుష్పా-దేవానాం చ ప్రపంచస్సమూహాదీ



[illegible]

ఉత్తమః పదేనైకుం రేః అమలైః సూరిభిః సనః పదిభిః అచిః తః అచ్యుః మానః - స్థితః  
త్యభః - దృఢానకుం తః - శాశ్వతభావైశ్చ - అతవివ - ఏకహరియజయరాఘవః -  
రాజాంశత్రానాం దృష్టి - శృతార్థాయ ఘంటకనన సభలయితే మేవ - చిరమావిరాజి  
తవిమలభావః || ౧౭ || ౧౮ || ౧౯ || ౨౦ || ౨౧ || ౨౨ || ౨౩ || ౨౪ || ౨౫ || ౨౬ || ౨౭ || ౨౮ || ౨౯ || ౩౦ ||  
ప్రకాశిన్మదీనా - సరస్వతీ - భవహతాభవనాశనీ - మంగళమంగభా - రంగభా  
శతరంగిణీ కావేరితామ్రతద్యత్ - ఆఘతతః పాపరాతేరేవాంగారాజాంతల్లు కానాం  
భంగావహః శుచాంశో కానాం ధారాయాః పక్షైః శమనీనాశనీ - ముదురు నీపిజనతయా  
బద్ధత్తమూ - హనతరస్థా - అవగాహస్మానానియన్యాంసా - ముగ్ధానాం మూఢానామ  
పి - శుద్ధాంబుద్ధిం బంధయతి విజననదుగ్ధావగాహీరనదీ - దృశ్యతే || ౧౭ || భువేతి నవః  
అంతఃభిః జలరక్ష - నదీపుతాః జుష్టతః స్పృశ్చి - అవగాహమానాః హతబాధాయ సామ  
ధానాం జాతేన సమూహేన తా - తనోత్పరిరస్యతావచ్చత్ - దుగ్ధనదీక్షీరనదీ - మమ  
సంబంధినాం ఘనాభానాం మహాపాపానాం తనతాంక్షీరవృం - తవతాంకతోమ || ౧౮ ||  
భవత్వితః విధినా దైత్య - నిరతతాతనాస్సార్యవృం || ౧౯ || కాలుష్కతి - కాలుష్క  
స్యమానిస్యస్యలతేనాపి - కురారహితాపి - కురారాపి - పయనదీక్షీరనదీ - అవతకిం  
ఘనామకనోజితే - సభవజనాగరోదతే || ౨౦ || శృణవేతి - సమాత - సంకతస్యం  
భుక్తమృత్రయేన తస్మిన్ - అతవివవాగురుపతి - శృణవతస్మిన్ శృణ - ఘనీకల - ప

అసాధునిష్ఠానం పంకవిలోపం కలయతినంఘటయతి క్రియమితి స్తరంబు ధాః  
 ఖిరార|| ఇంద్రియేభిశ్చ మృగ|| ౧౮౫ || మోహదిదోషరహితాంతబాసి దే  
 హి వ్యూహాయ కామసమతం మహతీ దిశంతీ | స్వాహాకరోతి దురితాని  
 శుభప్రవాహై బాహాహానదీబుధసమూహా కృతావిగాహా || ౧౮౬ || ఆ  
 ప్యాశ్చ త్త్రుతీరే శ్రీత్రయోత్తంస నీవాసయోగ్య స్సమగ్రగుణోసావ  
 గ్రహారస్సంలక్ష్మతే || ౧౮౭ || పశ్య || కల్లానందకరస్ఫురన్తధుకర వ్యా  
 హారభావప గారోదశ్శుభమరంగతుదిఃపయః కల్యాణమల్యావృతః | ఆ  
 త్రేయాన్వయ విశ్వరద్వరహవిగం రాను బంధార్పితయే మోభాగ్య  
 రిశాణిపాల ఇసహి గ్రామోభి రామోభువి || ౧౮౮ || సాధ్య గ్రే సర

పం-చంక శ్రవణావన్యకరణ-వన్యచరిలోపం నాశం-కలయతి-ధియర్జునం - సంఘట  
 యతీ-ఇన్ద్రుక్త ప్రకారం-బుధాత్మరంతిజానంతి|| ఇంద్రియముగ్రహానదీసానంసరా  
 జాంబుధిశుద్ధదమితన్తరణాదిలహః|| ౧౮౫|| ౧౮౫|| మోహాంతి-తటయోర్వాసినాండే  
 హి-సంపదా సాంప్రదా యశమూహాయ-మోహదిదోషరహితాం-కామవ్యనిర్వా  
 న్యాం-మహతీం-మతీ-జ్ఞానం-దిశంతీదదతీ-బుధసమూహాకృతావగాహ- బాహానదీ  
 శుశ్రే-యతే ౧౮౬|| దాహైః పరిరానిష్ఠాహః రోతినాశయతీత్యధి|| ౧౮౬|| ఆప్యా  
 ఇతి|| ఆప్యాదిహరద్యాః-శో ౧ త్రియోత్తంసానాంవైదిక శ్రేష్ఠానానివాస యోగ్యః  
 సమగ్రాస్స-పూజాగుణావైదికాష్టసమృద్ధాంబూజస్త్రికలహతిగ్రహారప్రా  
 ప్తానిస్సామగ్రా మః|| ౧౮౭|| కణేతి || కల్లానందకరఃస్ఫురంతశ్చమధుకరాణాం  
 త్యాహార-సం- : రాయేషుతేషాంధావంశగాయాఃరోధసితైశాభినాంవృత్తాం  
 వంబుంధిభిఃపర-దై-త్రివిలశ్యపూజావన్యచయనఃకల్యాణాభిఃకుల్యాభిఃకృత్రిమ  
 పరిద్ధిర్వృతఃపేష్టిః - ఆ త్రేయసేరయం - ఆత్రేయః ఆన్వయఃగోత్రంయే  
 హంతేషంపి-షంఆధ్వరేషుయాగేషుహవిషంపురోధాశపహదీసాంకంధస్య ఆను  
 బంధేనసంకంధసల్పితదత్తంక్షేమంకశంయథాఃపరిభరామః-భువి-అరణ్యాదీపాల  
 ఇతితన్నామరంగా-మః-భాతీహిహిభృశ్చ-అయంవేర గ్రహారజ్జితశ్చయ|| సాధ్యతి||  
 సాధుషుచిగ్రహ-అభింధి-గ్రహానం ఆత్రేయగోత్రాణాంయూపైఃకర్షపశుబంధన  
 దారుణిఃపరిభరా-ప్ర-అన్యత్రి-పాధు-ఆ-గ్ర-సరయ్యానానుసద్యాదీదేవః-రక్షునాథే

యూపేతస్స కేతనగం శ్రీయం అగ్ర హూరోవహత్యై మగ్ధునాథాభిరక్షిత  
 ౫౮౯॥ కింబిద్విమానం నమయ్యసన్యాసుః॥ సన్యాస్తాశ్చ వైకల్యయమపం  
 లాశ్చ॥ ౫౯౦॥ చారుగుణైః సున్నతభిజాన్తైః బాహునశీవయస్వ న్యోః॥ ఉప  
 కూలమగ్రహారాడ౯౫గ్రహాగ్రాహవనైస్సాం॥ ౫౯౧॥ కృతానుః॥ అమూ  
 న్యామాన్మథంకారమగ్రహారన్యవత్తుతైః పుష్పత్రయైః హరహితాయదే  
 నానాశ్రితాజనాః॥ ౫౯౨॥ విశ్వావసుః॥ భేదవజాస్తుతిరైవైహం భంగ్యం  
 తిరణకృతేభిమ్మహ్యమిశుమ్యమిదం॥ ౫౯౩॥ ఉధసర్వత్రైంద్రీయమండలమ  
 ఎలాం యకసహజాశ్చ రేకం॥ ౫౯౪॥ వయస్యస్థుమస్థుమండీమండలస్య  
 పశ్యత్యభవావాపనత్వం రామనీయకంచ॥ ౫౯౫॥ తీరతీరెమ్మరతనరతా  
 మగ్రహారోత్రభూయానగ్యోవగోదలమరుతామగ్రహారేగ్రహారే

సకవేపిత్రాశ్రిరామేదలభిక్షికః - ఏష అగ్రహారః - సాకేతస్య సగరస్య అయో  
 భ్యామ్యః శ్రీయం శోభం - వహతి॥ ౫౯౬॥ కింబిదతి॥ సన్యాస్తాశ్చ వైకల్యయమపం  
 చార్పితం॥ చారహిగుణాః సాజన్యసాశీల్యాదయః సాత్రాజీయేషు॥ కై - సన్యాస్తిభిస్సజ్జన  
 శ్రేష్ఠైః సద్భిశ్చ॥ విభిః శ్రేష్ఠైః - జాప్తైః యైః - బాహునశీవయస్వన్యోః బాహువదీ  
 క్షీరసద్యోరుకమాలంకూలేషు॥ అగ్రహారాః - అవనైః పూర్వైః తావదాదిదగ్ర  
 హారాభివశాంతి॥ ౫౯౭॥ అమూనితి॥ అమూనదీప్తయితీరస్థితాగ్రామా అగ్ర  
 హారాశ్చ కథంకారం కథమిత్వభాః - ప్రచక్షతేవదంతి - బుధాభివేషం - ముష్కస్యైవ  
 నాకాగ్రామా అశ్రీతాః శ్వాశోశనాభిః పృతాభిః పశులభిః ముత్తభిర్వాక్తైః  
 రహితాః - సుప్తతైస్సాధ్వాచారైః ముక్తైర్విగతభవపాతైశ్చ జన్తైః అరహితాశ్చ॥ ౫౯౮॥  
 తాశ్చ॥ ౫౯౯॥ సభిజ్ఞైః॥ భంగ్యంతరేన అన్యయాశీత్యావ్యాజస్తరివిధయేభియావత్ -  
 విశేషణమ్యమ్యమిసాచా॥ ౬౦౦॥ అభేతి॥ తుండీరమండలమిదం విశేషణమ - భా  
 మయాంతాండభాద్యైః॥ ౬౦౧॥ వయస్యైః॥ రామనీయకం సాందర్యం॥ ౬౦౨॥ తీర  
 తీరభిః॥ శ్రీరాం బాహునశీవయస్వనాం అత్రాస్తి - తీరతీరప్రతిరంభానాకాభి  
 ముఖైః అగ్రహారైః స్ఫురతి - అగ్రహారేగ్రహారే ప్రత్యగ్రహారం - అగ్ర్య - భూజ్యః - భర  
 తుడుతాః - ప్రాప్త్యానాం - దురగాః - బుద్ధిం దం - స్ఫురతి - దురగావగే - బుద్ధిః - బుద్ధిః - బుద్ధిమా



కామిషాంపునరగ్ని-హృత్రనియమః క్షౌష్ఠ్యరసస్థానగీః క్వాగ్నిష్టే  
మముఖాదుభాష్యపగుకాః క్షౌష్ఠ్యగ్ని-విశ్వానుసా ॥ ౬౦౦ ॥ విశ్వావసుః  
స్థూలమనోమయః కిమితి బాషస్తే ॥ ౬౦౧ ॥ యతః ॥ శీష్టేష్టః ప్ర  
తిగ్న్య-విత్తముచితం సంపాద్య విశ్వాకతోక్తస్థానా-ప్రసక్తల్య  
సూత్రవతురాకలభ్యానువీన్యన్విజః । ప్రీతింభాగనతీంప్ర-శశమమభి  
సంధాయాహారంతః క్రతూకాధీమంతో యుగనులిం మంతకృతయత్యం  
తస్తుభాన్వ తతం ॥ ౬౦౨ ॥ కీంచ ॥ ఆయజ్ఞాహ-రన్వావయమితు  
యజ్ఞా ద్విమతాంన కల్పితస్వా వై-సకను భగదా రాధన మపిప్ర

మందిజానాంశాచారణేవ్యక్తానాం-పునశ్శబ్దస్త్యభే-అగ్నిహృత్రంనామని  
యమకమక్య-నాస్త్యేతేత్యభ-కష్టే-దశ-పూణకమానాద్య-అనుష్ఠానిగీదను  
స్థానాగీకరణవాతా-కృ-శకుభిశ్చహిరాస్సవకుకాః-అగ్ని-స్థానముఖాఃమఖాః  
కృ-పా-ప్రసిద్ధా-అగ్ని-విశ్వాన్ధింబిలితే మగ్ని-యమానహామరమకృత్యాత్మకృతవ  
తి ॥ ౬౦౦ ॥ స్థూలతిహి-పాస్థూలమనోమయః-ముక్తః ॥ ౬౦౧ ॥ శీష్టేష్టః ॥ ధీ-ప్రత్తినిధిం  
శాలినియద్ధి-రేమమస్తీతిధీమంతః-అ-వి-క-అ-అ-హ-రా-రా-తే-న-వి-మ-నో-గ-త-ర్యే-మం  
తే-బ్ర-హ్మ-వ-రా-య-తాః-ప్ర-గ్న-దే-గ్ని-శీష్టే-భ్య-డి-చి-తం-అ-ని-బ-ధ్య-తే-క-రా-ప్ర-త్వే-న  
వా-అ-ను-రూ-ప-ని-తం-ప్ర-తి-గ్న్య-కృ-వి-శ్వా-ని-సం-పా-ద్య-భ-ల-వ-ద-ధా-బో-ధ-క-ర్యం-తం-అ-ధీ  
త్య-క్ర-ధ-భా-క-క్ర-తు-సా-ధ్య-సా-ం-పా-ది-త-చ-వ-ర-క-ప్ర-తి-చ-ప్ర-మా-ప్ర-తి-త-తే  
మ-తి-కృ-లా-య-నా-వ-ప్ర-వీ-యా-ది-మ-చ-తు-రా-క-మ-క-లా-క-శ-వి-క-మ-క-ధా-క-ము-త్తి-జః  
అ-ధ్య-రూ-ద-ప్ర-తి-క-అ-స్థా-భ-గ-వ-తః-అ-ర-మ-క-ర-శ్శ-భ-క-క-న-గ్ని-వీ-తి-సం-  
తో-మం-అ-భి-సం-ధా-య-సం-క-ల్య-క-తా-య-గ-క్ర-తూ-క-క-త-ం-క-ర-ర-వి-స-వ-సం-త  
స్సం-కః-అ-ని-మ-య-గ-ం-లి-ం-కృ-త-య-ం-తి-కృ-త-య-గీ-స-వ-ం ॥ ౬౦౨ ॥ అ-య-జ్ఞే-ప-తి-వ

యంయజ్ఞ-కృతహకాండాగ్యం-ర-వ్య-య-పా-తే-న-భ-వ-ంతి-తి-అ-య-జ్ఞ-హ-ర-వ్యా-తి  
తి-హ-క-య-జ్ఞా-ద్వి-ర-మ-తా-య-జ్ఞ-కృ-జ-తా-మి-త్య-గ్ని-జ-గు-స-వి-రా-మ-వా-ది-నా-అ  
పా-ద-న-సం-వై-స్స-స్వ-యై-ర-వై-తి-భ-గ-వ-తః-అ-ం-ధ-న-ం-వి-జే-న-మ-న-స-ప్ర-వ-క్తి  
య-స-స్వ-తి-క్ర-తే-స్వ-ర-వ్య-మా-త్ర-స్వ-వ-పూ-జా-త్వ-ర-య-జ్ఞ-వ-క-త్వా-ది-తి-భా  
వః-ప్ర-య-త్సే-న-అ-ని-ం-త్యే-న-శ-వి-మ-న-క-ం-వి-ద్వ-గ-వ్య-అ-ధ్య-భ-గ-వ-తః-తే-ం-క-వ-ం-పూ





హరినిత్యమపిక్రతుంతఃమచంతిగుర్వభువి తావీశయోనఃస్నుత ప్రాచ్యైష్ఠ  
వమనుగ్రహణాదివర్సం ॥౬౦౫॥ కించ॥నర్వైరైవదైస్తుపిగణయైతే  
స్సతిహాస్తిప్రరాణేశ్వస్తాచారైరసినియమితానభ్యగాన్తద్వరాలేః॥ ఆజ్ఞా  
సిద్ధానకావాజహతప్రద్విరుద్ధానికృత్యాన్యాతన్వంతఃకకచిరపరానవ్యమీ  
శిక్షయంతి ॥౬౦౬॥ కించమనా॥యాగయంతివైష్ణవాదిజహతీభాగ్య  
దాభీతశ్శిష్టక్షేకానాభ్వనాజహతుతేచక్రాంతఃప్రక్రియాం॥ పూర్వ  
ద్విన్నహుః॥మృశభిగంతఃప్రీతిఃఫలంనోధనాన్యల్పియోభిమతిఃశరత్రఫ  
లమప్యథాప్రీతిర్జ్ఞంభిదా ॥౬౦౭॥ కృతానుః॥నిహస్యతప్తాభ్యాంశంభవ

కహఃఅభావఃప్రదిర్యేషుతేషువిశంకయానందేహన - నిత్యమపిక్రతుం-జహతిత్యజంతి  
 చెత్తహి=తేగురూచార్యత్తురుషస్యజహతితాయాంవిశయేనంకయేన - చక్రాంక  
 వైష్ణవమనోఃసారాయశ్చాప్తామకస్యగ్రహణంచాదికన్యతిత్వర్యంచంచగంస్తారాణా  
 కింసముంచంజెత్తచరిశుద్ధింశయయారుభయత్రతుల్యత్వాదితిభావః॥౬౦౮॥సరై  
 రితి॥సరైరైవైష్ణవతయోఽనన్యాయోఽత్యగియైవైస్సతిహస్తైరూజైశ్చిష్టాచా  
 రైరపి-నియంతాకకతాన్యత్యేనజ్ఞాపితాక-మధ్యరాతేభాగవతః-అజ్ఞానద్వనపి-  
 అహహేత్వాశ్చర్యలర్హరాక-జహతఃత్యజంతః-సాభ్యాసాదినిమిషి-షేధః-తేషాం  
 ప్రస్తృతీపనవపురాణవిష్టచారభగవదాజ్ఞానాంబిరుద్ధాని-కృత్యాని-స్వసంకత  
 సిద్ధాని-అతిస్వంతః-పర్యంతికతవిదమిలచరాక్రాతస్త్యైవైష్ణవైష్ణవా-శిక్ష  
 యంతి-అపిగహాయాంస్వయంభ్రష్టస్యకపేర్వనశ్రంశనమివైష్ణవైష్ణవైష్ణవ  
 వేచ॥౬౦౯॥యాగమితియైవైష్ణవాః-ఛాగన్యచిదాశీతఃహింసాభయాన్-యాగం  
 విజహతి-బలైశ్చాశ్చర్యతే - తెంగలాభ్యాఃశిష్యశాంక్షైశ్చనం తావనం తస్మాత్సర్వ  
 పాద్భియాత్ - చక్రా-కనస్యప్రక్రియాంకరణమపి- జహతు-ప్రాప్తకాలోహ్లా  
 ద్వికాన్యాభకతారతిమ్యవిమతేతుచక్రాంకవమేవత్వాజ్యంస్వాదిత్యాహ-కించ  
 పూర్వకాన్యాయగవిషయో-విషయానాంబాదివాంలభిలమతస్థానా-శమత్వః-అంగీకా  
 రః-భగవతఃక్రీ-కిఫలం-ధనానిరాగత్వ-మిగుకా-ఫలంనో-భవంతి-చరత్రచక్రాం  
 కవతు-అత్యయనీవికద్వానా-ప్రభిమతిః-అథాకా-ప్ర-క్ర-జూరవోరక-తాదిదుష్ట  
 శిష్టేశ్వరలాభఃఫలం-నమభగవత్ప్రీతిఃఇత్థం ఉక్తప్రకాశాద్భిధావితేషుతా-తరణ్య

ప్రత్యక్షానాం ప్రాణినామిదం ధాగాలంభి సమత్వేన సాధో కిం భవ  
న్యోః తే ॥౬౦॥ విశ్వవసుః గుణదోషతరతమ్యానభిజ్ఞశృణుతావదినం ॥  
౬౦౨॥ ధాగాలంభి సహస్రతః షీషిషురస్యైకస్యహింసాధికతస్మాద్వా  
న్యోః పస నకిమిదంతుల్య పశోహింసయా ॥ శాస్త్రాత్తత్తురథా గథా  
రణమిదం శ్రేయస్కరంచైస్తగావేదానైవమథేషశ్చిత్తసనలనైతేనకిమి  
యతే ॥౬౦౩॥ ఇత్యేవం శ్రుత్యయతపిహితసదాచరణావశ్యకతా సమర్థా  
నైన కరబదగాస్తిత్వసాదకప్రమాణాంతరపరికల్పనకల్పేనేవిహానమా  
నీయ సశిరఃకంఠం ॥౬౦౪॥ ఖంజీకృతాఖిలస్మదాంరమణీమణీనామంజీర

మస్తీతియోజ్యం ॥౬౦౫॥ తప్తాభ్యామితి ॥ ప్రాణినాం రక్ష్యాణాం సంబంధి - తప్తాభ్యాం  
శంఖచక్రాభ్యాంతావనం - ధాగాలంభి స్యుజగుహింసాయాస్యమత్వేనతుల్యత్వేన  
సాపాధోవిత్క సహసః - త్వయా కింకుతతితివన్యా ॥౬౦౬॥ ౬౦౭॥ ధాగతి ॥ య  
స్తాతేకస్య షీషురస్యహింసావికాబ్రహ్మహత్యా - ధాగాలంభ సహస్ర తః ౬౦౮॥ శా  
తస్మాత్ వికబ్రహ్మహత్యా యః - సహస్రపశుహత్యాతుల్య శ్వాదైతః - ఇదం బ్రహ్మ  
ణస్యతావంతవైశంఖచక్రముద్రాకరణం - పశోరేకస్యహింసయా నతుల్యం కింతు  
ల్యంభివేదేవేత్యధః - తావనకాలేహతావిమతిహః తస్మిన్విహిర్యజనీనత్వేనతస్య  
హత్యాసహస్రాశతుల్యత్వం ప్రమాణసిద్ధమిత్యధః - శాస్త్రాత్తత్తురథా శ్రమ  
ద్రావిధాంతకాంచరాత్రాగమంతవలంబ్య - ల్యజ్ఞోపేపంచమివివమగ్రేసి - ఇదంత  
వైసరథాంగేనచ శ్రేణిధారణం ముద్రాధారణం శ్రయస్కరంచేత్ - తిదావేదా  
త్వేనతువలంప్రైవమభేషశ్చోత్తససంహింసా - వితేనతప్తశ్చ ఖచక్రముద్రాధార  
ణససమీయతేకింససద్ధశీక్రియతేమితితామః ॥౬౦౯॥ తప్తతః సకల శ్రుతిసిద్ధస్యయా  
గీయపశుహింసనవ్యతత్తుల్యత్వకథనమత్యంతానుచితమిత్యధః - శ్రుతినాంతయంతం  
దశసహస్రాప్రాణిత్వైహితస్యసతః కమణః యగచ్ఛాచరణమమస్థానంతదావశ్యక  
తాయాస్యమధః సేవసాధసేన - కరవతకమానస్యబంధస్యధులస్యతస్తిత్వం సతాత  
త్వాధకస్యప్రమాణాంబరశ్యప్రత్యక్షస్యప్రమాణస్యపరికల్పసముపశ్యానకతత్వపు  
నతత్కల్పేనతాత్పర్యయ తత్వాత్వేనకం ౬౦౧౦॥ ఖంజీకృతేతి ॥ ఖంజీకృతంగర్వ

మంజుతరశిజితరంజితేన చంజీప్రియువగజేనచకాస్తీవ్రాణాసంజీవితో  
గ్రహరివ చితశంవభాణా||౬౦౫|| ఋక్సామయోశ్చయజుషంవనివాస  
భూవానాంతాద్విజాఃస్త్రిపుగాణకళోధురీణాః | కుర్వంతివాసమిహక  
కేశతర్కశస్త్రే ప్రత్యయిశిరసింధుతలస్సశోమో||౬౦౬|| కృశానుఃశ  
హంసం|| నైతద్విభాతనగ్రంశరమృదుగః ప్రాకారసాధనదశాశ్చవిహం  
పతినాం | యన్తోన్నటద్భటశిరస్తటనిస్తుతాస్తప్రోతస్పహస్తజరవిస్తవ  
లాచ్ఛిసాంద్రం||౬౦౭|| విశ్వావనుః|| వయశ్యగుణాన్వయస్యపునరస్యనిండా  
భక్తనాప్రశంసామైవకృతవా ||౬౦౮|| కృశానుః|| పురాతనానాంహిపు

శూన్యకృతంబిభులన్యసార్వత్రికస్త్రీశనశ్యక్పృశ్చునోయభిప్రసాం - రమణీమణీ  
వాంస్త్రీరత్నానాం-మంజీరణూర్నూపురణూమంజుతరేణ లలిమనోజ్ఞేనశంజితేన  
తద్వైవరంజితేనలమరక్తీకృతేన-యౌవగజేన-పూణా-లతవివసంజీవినః తగ్రోగక  
వేనచరివంచితఃభస్మితఃపంచవాణోమత్తధఃశిశ్యాంసా-చంజీవామపురీ-చకాస్తీ  
రాజతే||౬౦౯|| ఋగితి|| ఋచసామృశ్చ- యజుషంచ-వేదానాంప్రయాణాం-ని  
తాశభూతాస్సంపూణామధ్యతారఇత్యథాః-లతవివపూతాఃపరిత్రాః-స్త్రీలిమపు  
రాజేషుకళాశచతుష్టప్తిషుభురీతాఃసమధాః- కకశానాందురవగాహనా న్వా  
యస్తకఃశబ్దోవ్యాకిరణం తగ్రంమీమాంసాత్రయ్యాఖిరదవేదాంతశాస్త్రంజేమ  
మైవసింధూనాంసముద్రాకాంతలమధఃప్రదేశమంతభాగమితియావత్స్మృతంత  
తితస్త్రికః-తత్పారవృత్తానఇత్యథాః-అమీద్విజాఃపరిణితాః ఇహచంజీపుర్యాం  
తాసంకుర్వంతి||౬౧౦|| నెతి|| విశాంసునుష్మకాంపరిసారాజ్ఞాంశంబంధిశువగత  
ద్రుమ్యస్యప్రతిపవదుగఃశ్యగంతుమశక్యస్యప్రాకారస్యసాలశ్యసాధనదశామితిశ్చ  
మతావగ్ధానుయౌధేన్మటతాంపరాక్రమాతానాంభూతానాంశిరస్త్రైశ్యఃవిస్తు  
తానాంలస్త్రప్రోతసాంరక్తవ్రవాహనాంసహస్రాణాంభరేణలశిశయేనవిస్తైశ్చ  
మగంభిభిఃపలాభిభిఃహంసరాశిభిఃసాంద్రంనిబిడమేతన్నగరంచంజీపురీ-నభాతి-అ  
తిజుగుచ్ఛాకరత్వాదితిభావః||౬౧౧|| వయస్యేతి|| అశ్యనగరశ్య-నిండాయాఃభక్తనా  
గుణాశ్యయస్యమాహత్త్యయోగస్య-ప్రశంసామైవకృతవాసనీతియోజ్యం ||౬౧౨||  
పురాతనానామితి ||దిగ్దశదిశశుభతకమానాదం-పురాతనానాం-పురంతర్యాజాం

రాంతరాశాంత్రానానితారోపిదిశానుభూపాఃపురంతదేతవ్యపురంతమా  
 జోహంతాభ్యుపైశ్యావ్యలమధాయంతి || ౬౧౧ || నిరూపమభినియసపాధ్య  
 సు|| ౬౨౦ || యతః || హంతదింతనానాం ఇదానీంతనానాంచవమంథగాధు  
 రంథరాశాంతవారణీయోసావవివేకః || ౬౨౧ || వశ్య || ప్రాజేహంతథనెస్థి  
 తేపిపువరోరాజ్యేపిసత్యుజితే | సంభోగానుగుణావిలోభనగుణైరంభో  
 జదంభదుగ్రాఃకల్యాణీస్తరుణీరుపేత్యకనుశాహీనస్ససేస్తస్యయంహ  
 ముంశతుగ్రరాంచిరాదభిలవక్మతుకంఠజ్యంభతే || ౬౨౨ || విశ్వావ  
 ముఃవిరుద్ధబుద్ధేవేకక్షేపతావదవివేకమాకలయతిభవా || ౬౨౩ || తథా  
 హి || సంవశ్యవ్యసరియోరీసహచరికంపాసమం ప్రాభవంనార్యసూర్యక  
 రావలీకజలదచ్చాయానుప్మాద్యవనాః | దేహస్సైహవిహీనదీపః - ఖ ఇ

సంవశగరీణాం - ప్రశానితారఃపాలకాపిఃఘామఃనరైః-అజోయిద్ధేనపువఃఅంత  
 నాశనుభ్యుదేత్యతంగీకృత్యాపి-తదేతత్పురంతలమధాయంతిశృత-జాంతంకేలో  
 లోత్తరసంపదతానాత్వాత్వాగ్రేవ్యాప్తిప్రియభుతత్పురజ్ఞుతిభావః || ౬౧౯ || ౬౨౦  
 నుంకేతి || వసుంధరాధురంధరాశాంభూభారధూర్వజాం-అపావత్యమాణః-అపా  
 ణీయఃసూర్యజ్యః || ౬౨౧ || ప్రాజ్యతి|| వ్యవశాన్యపః-ప్రాజ్యేజముశ-ధనైఃతేవక  
 మానవత్యపి-పోనిక-లేనమృద్ధే-రాజ్యే-తేవత్యపి - విలోచనయోః-గుణైరే-ఘృణ  
 నాశక-వ్యాదిభిః-అంబోజానాందంభద్భుజాఃగర్వహాస్త్రిః-సంభోగస్యఅనుగుణాః-వ  
 దునానాః-కల్యాణీశ్శుభకీలాః-విశేషణశ్రయేణకపేయకమాత్వంసూచ్యతే-తరుణీ  
 గుపేత్సినాన)త్య-అతవవక్తరుశాహీనస్సక - శ-క్రోధరాంభువంబిధాల్-అభింషక-  
 గామయభావస్సక-రజేవ్యయంతసవస్సక - మతుకంజ్ఞంభతేక్షియ్య-ప్రే - ప్రా

సంవశగరీణాంసీరాజ్యత్వేత్వత్రఅవవేకవిచక్షూలమితిభావః || ౬౨౨ || ౬౨౩ ||  
 సంపదితి || భుక్త్యాదిమకలాంతఃకరణాః - అతవవస్త్రోత్సరః - సూచత్ - సశేభ  
 జాగూః సవ్యాయాః సరియ్యయాః ధామిక మల్యాయాః సహచరీనపుష్కే ప్రభ  
 తంత్రాభిప్రేక్షం - శృంశ్చయ్యాశీతితావమం - ధార్యః సూర్యవ్యక్తరైఃకిరణై రభతీభ  
 వ్యలచ్చాంతవ్యతదాచ్చాదితస్యేతియవత్జలదవ్యభేభుస్యభాయయాత  
 దారవశ్యమిహిలో శుద్ధశలయావసరియాపాంశభోక్తాః - దేహఃస్థే హృదయే

త్యాలోచ్యపృథ్వీశ్వ రాః స్రాజాజహ్వ తినాకమాకలయితుంశుద్ధా  
హియుద్ధానలై||౬౨౮||శృణుచే సంవమత్కారం ||౬౨౯|| రక్తైరైరణము  
ఖరుధిరైతస్మిగర్తాభఃత్య సురమోషిః సుప్రతేవ । తురస్సచేకతను  
సాయకఖండితాఃగస్సప్యచ్చకైరతనుపాయకఖండితాంగా ||౬౩౦|| పీపీ  
విప్రభమాశ్రితక్షీతలంధివ్యేవిమానెస్థితోగాధాస్సప్యపాణపాణిచక  
రగ్రస్తామరస్త్రీస్తనః । తత్ప్రథ తనఖిక్షు బహుతరప్రశ్యథి బాణతతం  
యుద్ధాగ్నోమతజీవిహోనిజభపునీ-రోముచవీతుతే ||౬౩౧|| ఇత్యన్య ప్రవి  
మానంసంచారయౌ పరితోన్మచ్చై ||౬౩౨|| పివాకినీంపశ్యమనాఘనాగినిం  
జలాచ్చలఘ్నీ-గరుడాభ గమపి । ఇంతటైరాజతదేవనాయకఃపరత్ర స

లవవిహినస్యదీపస్యసభావద్య శఃతత్ప్ర ఖఃవస్యసంజ్ఞా రాః దీనాంతుడికత్వేనతత్  
త్యామ్యంఽత్యంజానిత్యత్వమాచకంఽత్యు క్రస్త్రకరమాలోచ్య నాకంపిత్యసభా  
స్యసంస్యగర్తాకలయితుం-యద్ధివిచాల- స్రాజాజహ్వనిత్యజంతీత్యధః । అ  
త్రసంచదాదీనాభునిత్యత్వాలోచనస్యస్య గాస్రప్రీత్యా యాశ్చ ప్రాగహమామ  
హేతుత్వాంసకక్షదాభగహేతుకంశావ్యలింగం ||౬౩౩|| ౬౩౪|| రక్తగతి||అమర  
యోషితైరాంగనాపి-అమన్రతాచదిశ్రతే-కణముఖేయద్ధాక-త-భ-పైరుధిరేణ  
రక్తేనతి-గ-క్రాలరుణాతస్త్రిన్నమరాగిణీచభవతి-కింతు- శూరః-అతసభిభావాద్వి  
హ్నాయతైఃబాణైఃఖండితాంశ్చేన్-ప-ద-వా-గ-నా-పి-చ-వి-భా-వ-న-స్య-పా-య-తైః  
ఖండితాంగాభవతి||౬౩౫|| దీప్రగతి||యుద్ధ విచాగ్నో-ముతజీవితః-అతవ్నివదీస్త్రః  
శిష్టైః-దిశ్యమానైః తః-చరగ్ర స్తామరస్త్రీస్తనః-తత్సంద్రవభుతతః-వీరః  
క్రమణ-విప్రభంధ-ప్రైజస్కం-అ-ప్ర-తక్షీతలం-గాధాస్సప్యపాణపాణిచముత  
రస్త్రశ్యథి-బాణతతం-నిజంవపుఃపాథి-వం-ముచాచపల్యేతః-వీతుతే || ౬౩౬ ||  
౬౩౭|| పివాకినీమణిఃసూక్ష్మానాంనాగినిం-జల్లాఘ్నీ-లఘుజలాభిత్వధః-పివాకి  
నీం-చ-చ-బా-గ-రు-డా-వ-గా-గ-ర-ద-వ-దీ-మ-వి-చ-త్య-స-గా-ధ-ై-క-ారి-క-ప్ర-చ-ం-చ-గ-  
-చ-ర-త్ర-వ-ర-స్త్రి-క-ల-స-ప్ర-త-క-ం-త-వ-స్థి-త-ఇ-త్య-త్వే-గ-య-అ-న-భా-ప-న-ా-గి-ని-గ-రు-ద-  
-న-ద్యో-ప-ట-ఇ-ద-ం-త-ట-వ-భ-ా-న-ా-ం-న-ా-భ-ు-క-ం-ప్ర-భ-ు-క-ం-వి-ష్ణ-వ-ద-క-న-ా-య-ప్ర-భ-ా-క-ం-

గాదివదేవనాయకః ||౬౨|| ఇతరత్రవిమానంస్పందయన్ సానందం ||  
౬౩|| అన్యత్రత్వంప్రకృమన చూరంకవ ప్రీత్యప్రకృమనామ  
ప్రీముష్ణంయన్ముష్ణనం గాన్మహాస్రంక్షేప్రంస్యా ప్రసేత్రబ్రహ్మణ త్ర  
భావః ||౬౩౧|| అత్రహింసరా గాన్మహాసేవ రావరాంకరస్థితా మహా  
సురాను సేవితాధరాధగాదిదేశ తా సనాసనావలి ముతామనా ముతా  
శేవధిఃహి శాహితాక్షుకకేశనాన శానతాగంనయేత్ ||౬౩౨|| కనీష్ఠ  
తాప్త్రకశ్చిదిత్థమనుసంధతే ||౬౩౩|| సదాకదాతనమ్మ గాతటిసటిరాని  
పీకటిస్ఫటిభవత్క రాకీటీశ్వ రీవజీయ సీసానాది హయాది శారసాల  
సాలసంవృతవనెవ నెమిదిక్షి శామదీక్షి తాదిదేవతా ||౬౩౪|| త్వశానుః |  
పోయం హేయ ప్రత్యసీఖోపి శాశ్లేకప్రప్త్యకాంక్షయాభూన్వరాహః |

రాజవిద్యుతిక ధృ ||౬౨|| ౬౩౦ || అద్వైతః అస్మత్ప్రతిభి-ప్రతీతింపురాత  
సం-చరిత్ర మృత్యు-అద్వైతానం-ప్రకృమ ఫలిత దేవఃభగవాన్ - ప్రీతిఃప్రస  
న్నః-విశామే-ప్రకృతాశోభనఫలదాక్షిణ్యకర్తమభాగా-క్షయప్రే-ముష్ణత నా  
శ్చమనంఅంభానంభానావంభాప్రయనతత్-ప్రీముష్ణనామక్షేప్ర-తిరుమ  
ప్రీతిరామనామ-నేత్రక్షామనాదీయశాఃశాచ్యభావంవిదయం ||౬౩౧|| భరతి ||  
సంభాష్యత్రమా-చరాచరయోఃస్థావరజంగమయోఃఅంతరేక్యగమస్థితా-శ్చర్యాం  
తిర్యామనస్యభావః-సురాసురాను సేవితా-ధరాంభువంధరతిథరాధరా - సదా-శ్చ  
శాచ్య-అపభ్రంశము-హాస ముతా-ముదాం బ్రహ్మసంహానా-శివారఃమహాశేవధిః  
సప్తః హితాజగద్రా-తాక్షుకకేశనాగరుడభ్యజా-వత్రైఃభక్తైరానతాసమస్కృ  
తా-వరాహరూపిణీ-ఆదిదేవతా-గతిం-అపురావతిశానం నయత్వాశ్రమైః-హిర  
వాణా ||౬౩౨|| ౬౩౨ || కనీష్ఠసాయంభూమాతసాధపురాగాధితోఃవిషష్టిక-త  
సాలైఃభూవ్యసేవితైః నేవనె-విదితాఅవిభూతా-సరాలవదాతాయా  
సమకాలాయఃవిష్ణు-వివాకినాఃకట్యాంకుటిరెత్రయవాసీస-కట్యాంస్ఫటిభ  
వరాధ్యశ్చేమానాకిరయన్యా-సప్తయసీసమథా-అంబలవసేమభ-క్షరక్షదేవ-  
దీక్షితాకృతసంకల్ప-కీకీరీఆదివరాహరూపిణీ-ఆదిదేవతా-మదీక్షితామయా-చ  
క్షితాద్వైత ||౬౩౩|| శరతి || హయానాంరాగద్వేషాదితోషణాం ప్రత్యసీకః సీరాశ్చిత  
మృశోపేతియానత్ || సోయంశాశ్లేకవిష్ణుః-శ్చత్వాన్వయఃకాంక్షయాబాధభావేన-క

తంసిన్ధ్రేబ్రూహిభూలాభలాభాత్కంకంవేషంమానుషోనేహదతే ||  
 ౬౩౫|| సత్త్వసమః||౬౩౬|| జ్యోతివాత్భగవదంతారహస్యం || ౬౩౬|| శృ  
 ణు|| పాతీనీయంకామతతైటభారికైటంఝపంయాతుకాశీరవంవా|| ఆ  
 న్యద్వాయత్సమప్రాకృతంతన్నాసాతేన్ద్రీయస్వస్వభావః|| ౬౩౭  
 కింవ|| కోలంభవికొలజగకాలంభమవైతంస్వామిశుభకామికలభూమి  
 మహరాత్తా|| వారాశి|| భీరాంభసికారాభవసభిన్యప్రామివయప్రామివ  
 మప్రామిదహాపీత్ || ౬౩౮|| సభక్తిప్రకరణంయజ్ఞసరాహమభిధా  
 యాతమామత్వ్య|| ౬౩౯|| దాగ్నిష్టమ|| సావరాహాభగవదంప్ర్య-

రాహఃతిర్క్కుంతురభూత్-కన్దు ఇతిభేదే - ఇతింకంకంతోపిభూలాభఃతిర్క్కుంత్వస్వీ  
 కారసిద్ధిశేష-ఇహలోకే-మానుష-భూలాభలాభాన్-కంకంబలిసీచమపీత్యధాః  
 వేషంకృత్కంపెవకత్తయాచకత్వాతిహావంవా-నధతైస్సీకరోతి-కింతుస్వీకరోత్సేవ  
 త్యర్థః|| ౬౩౫|| ౬౩౬|| భేతీనీయమితి|| కైటభారికైటంఝపంయాతుకాశీరవంవా  
 ప్రదంప్ర్యఃమత్స్యః-కమత-మామః-తితిర్క్కురాహః-కంకం-పాసి-హః-తత్తస్య  
 బంధి-రూపంశరీరమితిప్రతేకమన్యతి-యాతుగ్న్యత్త్వత్సభాః-అన్యతోడీక్ర  
 రూపేభ్యఃఅన్యద్వారూపంలక్ష్మీయాది-యాతు-అతిసగ-లోట-కథాపి-యద్వస్తాత్స్వ  
 ర్వంకత్వజ్ఞాతీయంశకలంరూపమప్రాకృతంగప్రకృతితరిణానుజన్యంతస్మాదపిసాన  
 గవా-తేషునర్తేషుపిరూపేషు-స్వంస్వీయంస్వభావంమాహత్వ్య-సోయా-నర్తేషు  
 ఇతి|| ౬౩౭|| కోలమితి|| జగతఃకోలంబ-ఆధాగం-కోలంబదితరాహ-భవైటంభూతం  
 భుక్తి-అలంసమగః-సభాపీత్యధాః-కుభానిత్రాసాంకామయతీతతామీ-య  
 ప్క్యమితిచరాహః-అమరేణిహిరణ్మదేదిత్రాంప్రతాం-కారాతేస్సమప్రాప్త  
 గభీరనిమ్న-అంభసి-నిహితామితిశేషః-అతవివకారాభవనేబంధనాలయ-అభిన్య  
 ప్రామివస్థితాం-శాంప్రసిద్ధాం-భూమింకుప్రాంవరాహభక్త్యకందరిశతేషుచ-ఉ  
 దహాపీత్-ఉద్గృతరాణ-కిలతై-అహ్వా-కంకోలమితివంబ-ధః|| ౬౩౮|| సభక్తి  
 తి|| త్తయజ్ఞ-సరాహం-అమంత్వ్యస-బోధ-హేయజ్ఞ-సరాహాత్వ్య-త్వేతియావత్ ||  
 ౬౩౯|| దాగ్నిష్టమితి|| కుహనయామామయావరాహఃవహరాహరూపీతస్త్వసంబుధిహే



త్వకంతేష్వధృగస్తంభంసంప్రతిచితయామిజలధిస్తేహాఘసంపూరితా ।  
 యస్మిన్విందతీవభాజనవిధామామోదినీమేదనబిత్రస్త్రచరత్తసానుర  
 తెయఃకుంభదీపాకృం ॥౬౪౦॥ ఇత్యన్య ప్రాధిక్రమకమంచానిలస్ప  
 శశసుఖమభినయసానందం ॥౬౪౧॥ కల్పారోత్పత్తజ్జోలనకృత్కణ్ణీల  
 నిలోలనక్రీడాపాటవగధరూఢహిమతాసారభ్యవిభాజితః! కావేరీన  
 లిలావగాహరసికః సైవ్యషణ్డోమరుత్క్లాంతానాంపునరద్వసీనవపు  
 షాంయన్నిర్భునీతేశ్రమం ॥౬౪౨॥ కావేర్యునీంఃరీత్యుసశిరఃకవచం ॥౬౪౩॥  
 హంతరంగపురసంగతమశాహంతరంగచలపాకజసంఘం! సవ్యాజాయత  
 ర్పురంబహుమన్యేసవ్యాజాయతతమశ్శమనార్థం ॥౬౪౪॥ పషాకీలదోషామలమ

భగవత్-తెక్కదీయం-ప్రాప్తికృంతిదీఘంబంధాష్టాత్మకంబంధ్యైరూహగదభం  
 వంశంనీవస్తంభం-సంప్రతిచితయామిభ్యా యామి-యస్మిన్ ప్రభ-జలధిరవస్తే  
 హాఘస్త్రప్రవాహవైరసంపూరితా-అమోదినీసంతోషవతి-ఉగ్రారణాతిభావః  
 మోదినీభూమిః దీపభాజనస్య దీపపాత్రస్య విభాంరీతిం-విందతి-ప్రాప్తోతి-కించ-త

త్రదీపకాత్రైచిత్రః-రత్నసామగ్మయఃవిష్కంఠకస్సవిశ్వలస్యదీపస్య ఆకృతంరూ  
 పం-అయతే ప్రాప్తోతి-తంస్తంభమితంబంధః ॥౬౪౦॥ ॥౬౪౧॥ కల్పారణి కల్పారో  
 త్పల్లవజానాంప్రశస్తసాగధికమవలయానా-ఉల్లసం ఉల్లసవనంకరోతితి  
 త్కల్పాయతకల్పాలెముత్తధురంగమనిలోలసంభ్రమణంతదేవక్రీడాపాఠ్యం  
 హుతిరేనప్రావత్యేనగాఢమత్కంతంరూఢాభ్యాంహిమలియాతైత్యసహభ్యేణవది  
 ప్రాజితః-కావర్యానవ్యాసనిలైలమగామేమజ్జనైసకఃఆదరకః-విషమరుతీవా  
 యకికస్యనెడ్యఃవస్త్రత్యయద్యస్తాదేవపునః-క్లాంతానాంకమనెవప్రాంతానాం-అ  
 ధ్వసీనానాంపథి కానాంవపుషాంసంబంధినంశ్రమంభేదం-సిక్ష్మేషుభునీతేవారయ  
 తి ॥౬౪౨॥ ॥౬౪౩॥ హంతేతి ॥ ఆత్రపురోవతి-దేశే-రంగపురేణసంగతం-తరంశ్రేష్ఠ  
 లాఃపంకకానాంసంఘః-రాశయః-యక్త-త-సవ్యాజాయః కావర్యాః ఆయతంత  
 ఘం-ంర్భు-ప్రవాహం-అహంబహుమన్యేసవ్యాజాయ-హియస్తా-లో-సః-కావేరీ  
 ప్రవాహః-అమనః ఆజ్ఞానస్యకమనాథ-సంవాళయతుం-అజాయత ఆవిభాభా  
 వ ॥ ౬౪౪ ॥ విషతి-దోషైరశుభై రాకులానాంమనుజానాంకులస్యబృంధస్యేనర

సుజనులనకలకలువశోమబద్ధకంకణానిజతటః విడతమచకుశలకులతిలకా  
మఃకానిరళసరళకుండచంకనమందారసహకారకెసరసరసబదరకదంబకర  
బకగంభీరజంభీరజంబూసంపూర్ణాపజాకుసుమపల్లశసమృద్ధకపిఠ్యలార్ద్ర  
నీరంధ్రశీలీంధ్రపొటలపటలజటిలక్రముకప్రముఖవిశంకటవిటపిమంజు  
పుంజసంజరిజ్యంభదుశుతరశ్రమశేమకరమకరందరససుగ్రననజత్పర్యం  
గ్గటదదభ్రవిభ్రమాలంబరాలంబనిసరుంబకరంభితతయాకళిందనం  
ప్రచ్ఛందశామనునిందంతీనిశాకలితవిశాలసురతవశానుభవశ్రమశాలీ  
తీశనిశాంతకృశంగీజనమజ్జనవైశాడోలాయితప్రభులచారప్రత్యుత్తముక  
ఫలరుచినిచయడరిచయరచితయాశుచితయాపీతాంజరదశంబురుమాన  
భవసరిడ్డంబరందిడంబయంతీసంతతమంతగతచిరంతనపురుషతల్పిభ

లాసాంకలుమేణాపాపాసాంశోషణాశనెబద్ధకంకణం దీయంగంజావనూత్రం  
యాసాతదభకంక్షప్రసంకల్పేత్యభాః నిజతటెత్తాద్యపవింబిత్యంతస్య- అ  
మూహకృతవేకల్యేనయమాసామ్యంప్రాప్తువంతీత్యభాః- నిడతమఃఅతిసా  
ద్రాఃవకుళాదియావృక్షవిశేషాఃకదంబకంసమాహః- సంపూర్ణానిపజానిద  
మయానిచయేషాంతాద్యశాఃపలాశాఃకేంకుశాఃత్రైశక్యద్భాఃనీరంత్రాఃనిరవకాశా  
టలంసమాహఃజటిలానిబిదాఃక్రముకాశ్చశ్రుముఖాఃపురస్సరాఃయేషాంతాః  
కటామహంతఃవిటపినోవృక్షాః- మంజరీభ్యఃపుష్పగుచ్ఛేభ్యఃసంజరిజ్యంభకా  
శంప్రవహక-శ్రమశ్శమకరఃనాశకృగ్నుగ్రసనంసమృతానంతాత్పర్యంధ్రా  
శర్మటంతఃపరిభ్రమంతఃవిభ్రమగ్నప్రెక్ష్మఃఅలంబాః ఆశ్రయాఃరాలంబాద  
యాఃతేషాంనికురుంబేణాసమాహారఃభితతయాశ్చాతతయా-ప్రతిబృందతాంస  
మ్యం-నిత్యానిదిడంబయంతీత్యంతస్య-గంగానిలాసంప్రకటయంతీత్యభాః- నికా  
తకృతాగీజనఃఅంతఃపురస్త్రీజనఃకోలాయితాఃచలంతః-ప్రత్యుప్తానిసంఘట  
నినిజయేనసమాహారచితయాశ్చతయాశుచితయాధావశ్యేన-చిరంతనపురుష  
స్త్రీరంగనాయకఃతల్పిభవతఃశేయసిభూకస్యతనవత్పశేషస్యభేణామనుశీత్య  
మానీక్యచక్ర్యోగోదేహితయా అరుదీన్ద్రకల్పేనచాశ్చకాద్యయ్యానిత్యానిశరీర

ననా శబ్దామృతే శ్రేణిశోభే హితయా సరస్వతీమనుసర్వతీ. పాశ్చాత్య  
య్యామపి నైయ్యమికకమానుష్ఠాన శ్రద్ధాబద్ధాననఖద్ధావసీసురానఖ  
త్రిష్టయ్యమయశమధిగతమంత్రప్రాప్త్యా నా ప్రేక్షనపూర్వకమజ  
స్యరహితప్రత్యమధ్యమద్వాసీనానాం స్త్రీరంగరాజనాభీ సరోజవిరాజ  
మానలిఖిలనిగమవతనసఖిరచతుర్ముఖావైఖిరీంవ్యాచక్షమాణానామదక  
లమరాశయూనాంపరటాపరంభచుంబనమఖానంగ సంగప్రత్యోభివిస్మ  
త్సరైఃప్రతిరామతామరసపరాగైఃప్రతినవశంగనరసమస్యనశరీరేవ-సలీల  
మాకంతనిమగ్నమూతీనాంపుగాత్రీణాంబనైరదనీనైవయసివైశేషయ  
సాద్వనానమాగతత్వం గ్రహానన్నిహితస్త్రీరంగదామంస్వనమానసామా  
విభువిరచితానైకావశారధితీవ్యయాన్వయమపిబహూని రూపాణివిద

త్యంతస్యవేషహారాయజ్ఞం వస్తుస్థిత్యాచ బ్రహ్మతుల్యైశ్చిహంపైఃతత్ స్త్రీసంగంగ  
శుభయకంపితేభ్యశేషద్వైఖ్యాగతివైవరాగై చందినపంకుమలి ఉదేహితేత్యభావః -  
పాశ్చాత్యయ్యాంతటవ్యయే-నియమనభవతివైఖ్యమికంపిత్య కమకానుభగతాని  
స్వహితాని-ఆప్రేక్షనంవ్యక్తిగుచ్ఛారగంభాస్యంయ్యైకకమకావీతత్రయా-సహస)  
చత్ర-కమకంపిత్య-స్వమధ్యాసీనానాంపిహ-స్థానామలి విరచతుర్ముఖావైఖ్యబ్రహ్మణః  
వైఖిరీంరీతివ్యాచక్షమాణానాం ప్రకటయతాం మరాశయూనాంకరుణహంపానాం  
పరటాపంశస్త్రీయఃపరిరంభఃప్రతింగన-ఆనంగ-సంగరేణసురతనవిస్మత్సరైఃకా  
బితై-తామరసపరాగైఃపద్మరేణుభిఃమగ్నంలిప్తం సలీలయథాతథాతకంపకరి  
తదవ్యంతంపిమగ్నాబ్జలాంతహితామూర్త్యాసంతాసాం - వత్సమాణానకవంధ్య  
ప్రాంతిసాకర్యాద్యధిపతికేషణంసుగాత్రీణాంసుందరీణాం చందైఃఇతి ప్రాంతికేతూ  
త్వాత్త్వతీయా-ఆదినియభిత్వాదీర్ఘియేతికద్ధాంతంప్రాంతిస్వరూపనిరూపణం - ఆ  
ముస్యాన్వయ-ఇతి అంపియే సయసి-వైశేషసాధ్యసాలికాశమగేహానసమాగతకీర్తి  
రంగ-సమిపంప్రకృతిఅంపివచంప్రమావస్థిహితేత్యస్త్రీకద్ధాంతం-సహ్యాకస్వ  
యాపనిరూపణం-పేదససమావరిమిల్కం నామవిభురితసంజ్ఞా-ఇస్య-వైశేష-విష్ణు-వి  
భుక్తి-స్థానంప్రకృతిత్వమరః-ఇత్కుక్తప్రకారాయామలిపివ అమరాగస్యమాంధ్యసం  
-వికాయాల్లి-ఇత్కుక్తమై-వికాయాఃప్రాంతా-ఇవ-స్థికాత్మకాయంశత్వాది

శ్వాసోపాదతతిత్రాంతావనురాగమాన్యసంసాదితానాంతరైవ  
 ద్భావైవిధ్యేషోద్భవంతిమభికోకమపరిమలభావినీరాప్యతయాం  
 లంకాశ్చైవయమలకేననిమేషమవలోకమాపేనలంకృతాపా  
 రస్యకాభిముఖ్యేనకవేరాత్మజైత్రప్రగీడింసాధాయంతీశాంతనవాన్వదత  
 యాగాంకేయతరంగిణీమంజ్ఞామన్వధాయంతీమజ్జనదురితహరాపి నమజ్జ  
 నదురితహరానిరాత్మజపథికత్రాంతస్సృణంతీచతుషోరమండకందళయ  
 త్యామోదంబరగ్రహసతిభవశోషకరిభవేపరితోషితాంపవనానదీ  
 దువనానరుచింపెనైస్సహ్యమతాజాహ్నువీమసహ్యమతాంబరకృపునస్స

త్వత్రాన్వేషిచ్చిత్తోమభిజానాయానసంతోమభికోకదంబతీనాంచక్రవాక  
 మిథునానాంపరంచరాభివజ్జీభినివారితాయాం - చంద్రత్వేతేషామన్యోన్య  
 యోగాసంభవాన్వేచునిచంద్రాకింతుస్త్రికుభాన్వేవతిశ్చయజాతేనతీర్థభా  
 తివంతోత్కంఠేనలత్రతివతకౌతుకేన - అతవివనివాఘంయథాతథాఅవలోక  
 మాపేనస్త్రిముఖానీతికేషఃఅలంకృతా-చాత్వద్యయ్యమిత్యసంజియం-సరస్వ  
 త్యాభిదంసారస్వతంవిద్యాబాలం - సరస్వతస్సముద్రప్రేదంసారస్వ  
 తంచ-తస్యాభిముఖ్యేనలనాయాసంగ్రహజేన-నముత్రానువరణేనచహేతునా-కవక  
 కవయతుః - అత్తజేత్యాకారికాం-కదేరస్యగిరెరాజ్ఞోవాత్మజైత్రప్రసద్ధింసాధా  
 యంతీయథాధీశమర్చంతీ-శాంతనవవ్యభీద్యస్య-శాంతానాంయోగినాంనవస్మదేర్శ  
 స్వర-అన్వదతయాఅశ్రయత్వేన-గాంకేయతరంగిణీభీద్యజననీ-గంగాయాభిదం  
 దాంకేయంసువణాంతస్వయాతరంగిణీతివసంజ్ఞామన్వధాయంతీసాధాయంతీ-మజ్జ  
 ననదురితహరాపిమజ్జనదురితహరాసేవిరోధః-నమతేనమమ్మర్చితఃజనస్యదురితహ  
 రాచేకపరిహరఃపిషాస్త్రవంతీకాచేరి-మందలభికం-చతుషోరావందం-కందళయా  
 తిజనయతి॥౬౪॥ప్రహసతితాభవశోషకరిసంసారనాశనీ-సహ్యస్యగిరెస్సతాను  
 వృత్తానస్థులాకనశమూచవదీతాచేరిక్రమణ - భవేనసంసారేణవివేచనచరితోషి  
 తా-అర్చ్యైవదుష్టతేషురుచిరాసక్తిర్యస్యాస్తాం-రజితవ్రణాంజడసహ్యస్యజాగున్న  
 తస్యఅస్యోజ్జ్వల్య-జనోద్భవమతాంజాహ్నువీంగంగాలీనేతవ్యాభేదేత్య

భక్తిప్రకషణం ||౬౪౮||స్వర్ణావంతవిదుఃకాంతంరామాంహేమావగామి  
మాం| కాంఘ్ర్యమనయోదేతదనురూపనిశోభతే||౬౪౯||కృశానుఃసాతే  
మ||పరిశోభితామృతాశ్వామయ మతారంగరాజతస్ఫురితా| కథమివద  
భావీకీర్తింకాశెరికనకసింహుశైల్యే||౬౫౦||విశ్వావసుః| ఆపాతదూషణ  
మీదంనిరూప్యమాణాయాఅస్యాగుణవిస్ఫోత్| పశ్యతావదేతస్యారామ  
ణీయకం||౬౫౧||సీతాంబరాలంకృతమయభాగాకృష్ణామూలకమనీయపే  
టి| సహృద్రికన్యానకశ్యగేహత్పిశ్యస్సమీపప్రజతిప్రసన్నా ||౬౫౨||  
మనఃకరూ| మృగశృంగద్వితమగుచ్ఛలసచ్చిరస్తా| నీరన్యమేపితరవఃప్రతి  
త్థాంశ్యమ| యోగ్యతేరితమిహయత్తబుసస్పృశ్యబద్ధావదాశవననావ

దశః-ప్రహసనవిలగన్యాత్పేయే||౬౪౯||౬౪౯||స్వర్ణావంతవిశ్విజమంకాంతం  
మనః-స్వర్ణావంతవిశ్విజమంకాంతం-తేత్రసిద్ధి-శోభనంపరాకావంకముద్రమి  
దావదామృతామంభార్యాం-హేమావయమాచిగాంకావేరిచ-విదుః-అతఃఆవయో  
గ్యం-ఉద్యోగితత్ దాంపత్యమనరూపంసగ-విశేషణశోభతే||౬౪౯||పరిశోభి  
కృష్ణాభినాత్రు| మయాపాశ్వాశుల్బశ్చాయస్యాస్యా-పరిశోభితాఅప్రాశ్చుత  
శ్యయోగ్యమస్తద్భిదాపాశ్వాకాయస్యాపైతిచ-మధ్యమతఃమధ్యమభాగే-రంగేణవంక  
లా-హృదరాజతేనదుర్బలాదానినాచద్యాఖ్యాం-౬౪౯రాజతఃశ్రీరంగనాయకేనచ\*  
మృగశృంగ-సావకవిభక్తిస్తవః-విమాకావేరి-కనకసింహుశైలికీర్తిం-కథమివదభాతి  
అసింహుశైలికీర్తికారస్యాభిధావ||౬౪౯||అపాతేతి||అరుదత్ పాతఃలగనయశ్యత  
దాచారగఆలగ్నకందూషణం-దామనీయకంనా దర్యం ||౬౫౦|| సీతేతి||సహృద్రిక  
న్యాభుద్రికావంపీతనాంబరేణశాశేయనవిష్ణునాచాలంకృతమధ్యభాగఃనితంబప్రదే  
విశ్వయన్యాప్రసాదా-కల్పారాచారత్తగర్విజానాంబాలయాకమనీయావేణీకేచా  
కంప్రచాచుచ్ఛయన్యాప్రసాదా-ప్రసన్నాప్రేరముఖీ అశ్లుమచేయం-ఉభ  
యం-జనకశ్యగేహత్పిశ్యహత్ సహృద్రిప్రదేశావృష-మృగశృమిహంభత్తక  
గృహంసహృదసాన్నిధ్యంచ-ప్రజతిప్రయాతి ||౬౫౧|| ఉద్గచ్ఛదితి||అముష్మాస్తీ  
రద్వయేపస్థితాభిలశేషః-ఉద్గచ్ఛద్భిరున్నభుద్భిఃఉచ్ఛతిమైరన్యన్నతైఃగు  
ప్యైలగత్-విరలగ్రభాగఃయేషుభాగైః-తరవః-ప్రసాంకావేరి-తథీ

ధికాభివాదీ||౬౫౨||కంచితరమువస్యతావలూక్య|సహజం||౬౫౩||  
సారంగడింభనయనానవకెలియోగ్యనారంగమ్యునగపుష్కలనిష్కలై  
యంశ్రీరంగదివ్యనగరీప్రకతేనయాబ్ధిపారంగతైబుధజనైఃపరిభూమ్య  
మాతా||౬౫౪||గిప్రణంవిభావ్యసశింకంపం||౬౫౫||హంసానిష్కలటదీఘా  
కావనతయఃప్రక్రాంతతకాఽఅహూలీలోగ్యానవరఃపతంజలిగిరా.  
పుగస్కేఽఃఫలః|దైవతాదైవతకథాయథావిదధతిక్రీడామయూరా  
భూమైర్వరంశాంక్రికకారిణాఃపరిపతత్యేథామహుశ్శారికాః||౬౫౬||  
ప్రాతఃపాతఃపయనివిమలేపావనైఃహ్యపుత్యాసన్నియంస్థాయం  
సకలవిషయశ్యగినోయోగికోమీ! హారంహారంభుజగళయనంబోజనా  
భ్యాంపిబంటఃక్షేమంక్షేమంక్షుణవదఖిలంకాలమత్రప్రిపాతి||౬౫౭||కృతా

మఃయత్తజ్జుః. అతవివస్వన్తాస్మీయకీర్ణిశిరసిబద్ధావదాలవసనాః అమీశధి  
కాభివభాంతి||౬౫౮||౬౫౯|| సారంగత||సారంగడింభస్వమ్యుగశిశోవనయనయా  
సారంసాంప్రగాక్షీజాంసవతేరిమయోగ్యాఃసారంగునివముఖ్యాఃప్రముఖాయో  
మంసైస్సానైఃపుష్కలైఃపుష్కలాఃపూజాశ్యనిష్కలటాఃగృహరామాఃయస్మాంసా -  
నయాశ్చప్రీత్యవలభ్యతద్భువారంగతైబుధజనైః-పరిభూమ్యమాతా-ఇయంశ్రీరం  
గంసామదివ్యనగరీ-ప్రతేనకాశరే||౬౫౯||౬౫౯||హంసాభి||ఇభాశ్రీరంగ-ని  
ష్కలైఃపుష్కలైఃపి-కావాప్యస్తాసువసతినివాసయేషంతేహంసాః - ప్రకాశం  
లఃతీవస్వస్త్యతకఃస్వామ్యాస్త్యంయైస్తథోక్తాః - అహూర్నిప్రతివాక్యంకాజనీ  
యం-లీలోద్ధానచరః-పుగస్కేఽః-పతంజలిగిరాభావ్యఫణిత్యా-భలైక్రీడతి-క్రీడాప  
యూరాః-దైవతాదైవతయఃకరుణాదద్దానకాండయఃకథాః క్షేపన్యాసాః  
యథావిదధతికుర్వంతితథావితాఃకారికాశ్చక్రస్త్రియః-తా-త్రికారికాశ్చక్రవా  
తికాకాని-త్వైరంయథేవ్యం-ముమయః-పరిపరంతి||౬౫౯||౬౫౯|| ప్రాకరిత్యత్రసకలవి  
షయత్యాగినః-అమీయాగినః-ప్రాతఃప్రాతఃప్రతికల్యం-సహ్యపుత్యాః-కావేర్యా  
శ్చంబంధినిహవనవిమలశయనీ-క్షయంస్థాయంస్థాయంస్థాయం-లోచనాభ్యాం  
గుజగళయనంశ్రీరంగశ్చ-చాచివారంఅనికృత్-విదుత-పశ్యంతిస్మంతః-అర్చన .  
క్షేమంక్షేమంవిత్తుకుశలంఅభిలషకాలం-క్షణవత్క్షేమంగుణయంతి||౬౫౯||౬౫౯||

ను॥ పంచస్థానపుష్పమేవ భావః సౌ॥౬౫౦॥ సారంగద్వష్టిః కథముత్సృజద్వష్టి  
సారంగద్వష్టిస్సద్వదతేమునిభ్యః॥ కవరజాసంగతిముస్సిస్సృతోః కవరజాసం  
గరుచిః కథ-స్వాత॥౬౫౧॥ విశ్వాననుః॥ సభభవతాఫణితానాం వ్యాసేనై  
ఽవిరోధభూమాధేయత్యక్తృతౌ దృష్టవలః జలింబధాన్॥౬౫౨॥ శ్రీరంగ  
శత్రుభైః స్వశ్రీరంగేశోభతేచయః॥ నమోహంకలయేతస్సైనమోహంకల  
యైతతః॥౬౫౩॥ కింఛ॥ ప్రణీపతికమి॥ భవః॥ ఫణిపతిభోగేశయవరథాంగ  
శయం॥ కారణమేకం॥ జగతాం వారణపతిభీతివారణంధామ॥౬౫౪॥ కృతానుః  
శివున్మిన్నపిమహాభుజంగేశాన్మునిత్వయిశ్రీయంతే ప్రణామాః॥౬౫౫॥ త  
థాహి॥ శ్యామోమృతంగపయోధరోజ్జ్వలరుచిస్తన్వభుజంగాన్స్వయం శ్రీ

సారంగేశః॥ సారంగద్వష్టిం ప్రయముత్సృజద్వష్టిః మునిభ్యః సారంగద్వష్టిశ్రీ - సా  
ప్రసిద్ధా రంగస్వరంగనాయకస్వద్వష్టిరణశశంకధంస్వదతేవతేనరోచత వివ  
త్యధాః కంప్రస్తుతంవేతీతకవేప్రస్తువిదః - ఆజ్ఞాయాశ్రీశ్రీతస్స సారస్వతి  
యాదో-కవరజాయాః కావర్యాః-సంగంసంబంధః ఉత్పన్నతోత్యక్తుచిచ్ఛోక  
వేషంకతస్య ఆజ్ఞాయాః-కవరజాయాశ్చ-సంగసంబంధరుచివాంభా శంభా త  
శస్యదేవత్యధాః॥౬౫౬॥ సభపతిశ్యాసేకపరాశరేణైకపరానాశేభేదస్తవతి  
ద-పహాహితుకస్యస్సమాధేయ॥౬౫౭॥ శ్రీరంగీయస్వశ్రీరంగనాయకస్య అంగవత్  
స-శ్రీః శతతే-శ్రీరంగనామయైత్రచ-యశ్రీరంగతే-తస్మై రంగేశాయ-భవః ఆహంకల  
యోధోమ-తతః రంగేశశ్చ సమస్తాస్త్రైశ్చ శాదమోహంకలయేత-నకలయేనభజాయ॥  
౬౫౮॥ ప్రణీపతిం॥ ఫణిపతిః శిష్యభోగేశరితేజ్జ్వలితవృషం-రథాంగంవర్రంశ  
నుశాస్త్రేయవర్త-విగతాంధితముఖ్యకారణం-వారణపతికాజేంద్రస్యభీతా  
రణభయనాశకం-భావజైష్ణవంవేషః॥ ప్రణీపతీనానమస్కీర్తయా శాంకర్యద్వ  
తీనాంకథావ్యంకురణ-సద్ధామస్త్రామ-భవత్యర్థధాః॥౬౫౯॥ మితి॥ మహావృష  
గోత్రవృషవిటః॥ త్వికా-మహాభుజ-గోత్రవృషవృత్తిస్త్రీస్త్రీప్రీతేనసాంసిత్యవృ  
ద్ధః॥౬౬౦॥ శ్యామోమృతంగపయోధరోజ్జ్వలరుచిస్తన్వభుజంగాన్స్వయం శ్రీ  
దా-ధర్మయః॥ మహాభూజైర్జ్వలరుచిరాసత్త్వవృసః॥ శ్యామస్వనిభవ్య ఉత్తుంగవృ  
చిం-నాథత్రస్యసేషుస్య-దోష్ట్యూగుచిః॥ కారికృత్యే-శ్చ-శృంగారిభాంశంభాగా

రుగన్తః సత్యవాసరసికశృంగారిణామగ్రణీః ప్రకారప్రకరాంతరిస్థిత  
మతీయా రాజవద్విన్యసానిశ్శంకపరపూరుషశ్చిరమసౌనిద్యా తితత్తు  
న్మిథౌ, ౬౬౮, విశ్వావసుః॥ శ్లోమపతంతసాదోజా ఇమెనమదోషానవాః ప  
త్యుతతోషావహాఇతి నాహమతోత్తరయామి, ౬౬౯॥ పునర్మిరూప్య ॥ ఊతి  
భృద్భినిజమాలిషుధృతపాదోవిరహిణ పరాశివ | ఇంమరివంగబంధు  
దోషాథావెపిలాక్యతేకిరతు॥ ౬౬౯॥ యద్యానిశ్శంకశుభరంగతేతంగే  
సుముదాప్యా యనకారిణీహద్వస్తే | గంగామిరంగలక్ష్యే శంక గంధము  
దాప్యా యనకారిణం విధుంతం॥ ౬౬౯॥ పునీవిశ్చింత్యనవిత్తయం॥ ౬౬౯॥  
రంగశసేవకోయుక్తం నాతకరితింభ జేదితి | చిత్ర మేతదసంగీకవృష దేశం

సత్రానామగ్రణీశ్చ్యవః భుజగానాంబటానాంలన్యః సహవాసోకేషశ సయం  
చతన్తకమర్కక-క్రియై కైరంగస్థలేనాట్యకాలాహంక్రిరంగతేత్రచనిత్యవా  
వరసికః అసావః పూరుషః జారః పరమపురుషశ్చ - ప్రకారాణాం సప్తానాం ప్రక  
రన్యసమూహస్యలరలమధ్యేస్థితిమతీయాశాస్త్రపద్ధిసేవత్తీవాః రాజవార్యచం  
ద్రపుష్కరిశీత-వరకాతే-తన్యః రాజచక్రవర్త్యస్యస్థితానీశ్వరః సింభః యస్మిన్ -  
చిరంని ప్రాకింపవాఇత్యాశ్చర్యే॥ ౬౬౯॥ శ్లోమతీ, అత్రసంతోషకరందూషణు -  
నోత్తరయామి - త్రుతివాక్యానినకరోజు॥ ౬౬౯॥ యీతితితి శ్చిద్భిశ్చరాజాః పల్నై  
శ్చ. నిజమామిన్యకేదేమిరస్యకీభిరమౌరు ధృతవాదః స్థితి గత్త - అత్రస్థితి  
మౌరస్యరూపశ్చ - యద్యానిశ్శంకశుభరంగతేత్రచనిత్యవా  
రేమగ్రీవయీనాం ఇతిరంగవర్తితనతో - అహితానాం శ్రాణాం అశతారి విరహ  
తాంతాచకారిచ. రంగబంధుః క్రిరంగతే ఇంమరివలక్ష్మలే-కితు-రంగబంధుః -  
దోషాథావెతరాత్రా - యద్యానిశ్శంకశుభరంగతేత్రచనిత్యవా  
శ్చ. నిజమామిన్యకేదేమిరస్యకీభిరమౌరు ధృతవాదః స్థితి గత్త - అత్రస్థితి  
మౌరస్యరూపశ్చ - యద్యానిశ్శంకశుభరంగతేత్రచనిత్యవా  
రేమగ్రీవయీనాం ఇతిరంగవర్తితనతో - అహితానాం శ్రాణాం అశతారి విరహ  
తాంతాచకారిచ. రంగబంధుః క్రిరంగతే ఇంమరివలక్ష్మలే-కితు-రంగబంధుః -  
దోషాథావెతరాత్రా - యద్యానిశ్శంకశుభరంగతేత్రచనిత్యవా  
శ్చ. నిజమామిన్యకేదేమిరస్యకీభిరమౌరు ధృతవాదః స్థితి గత్త - అత్రస్థితి  
మౌరస్యరూపశ్చ - యద్యానిశ్శంకశుభరంగతేత్రచనిత్యవా  
రేమగ్రీవయీనాం ఇతిరంగవర్తితనతో - అహితానాం శ్రాణాం అశతారి విరహ  
తాంతాచకారిచ. రంగబంధుః క్రిరంగతే ఇంమరివలక్ష్మలే-కితు-రంగబంధుః -  
దోషాథావెతరాత్రా - యద్యానిశ్శంకశుభరంగతేత్రచనిత్యవా



యదశ్చుతే. ౬౬౯. అన్యదమ్భతమదమ్భతమ త్ర శ్రీరంగభామనియవ్చ త  
 వ్యాఖ్యాయాప్యేమాశోభ తేపుష్కరిన్య హేమా ౬౭౦|| సమంతాదవలో  
 స్వః జ్ఞానుం ౬౭౧|| ౭౦గతే త్ర మిదం మే శితురభివ్యక్తిస్తేహ్యదిమంతర్థం  
 సై మరుద్వ్యభాగవతీయాంతోష్టవీతిశ్రుతిః|| సర్వాత్మా సగరస్య చాస్య  
 సగ జాంనిర్వాహకౌ నాయకౌ వానశ్చేదిహులభ్య తెజగతికౌవైకుంఠము  
 శ్చైత్ర తే|| ౬౭౨|| కృతానుః|| సాక్షాంగీకారం ౬౭౩|| సోయంయన్యపిహ్యద్వవి  
 వివియస్సాయంత వేదీవరశ్చా నాం గేనసనాయకఃకృతతమోభంగేన  
 వింగేనునా | త్రాంతాః కింతుచరంతిహంతపిశునాః శాంతాత్మనాంతావ

నాయకస్య శ్రేష్ఠరంగలోహస్యచనేవకఃభక్తః ఆశ్రయిజనశ్చ-నాతాంకుశలాంరి  
 తిస్థితంభిజేత్ ప్రాప్తుయాత్ ఇతియక్తం నచిత్రమిత్యర్థః-అన్యత్ర-వాఇతిచేదః-  
 ముతామేచాతాంసత్యాంరింజరభూటం నామలోహం-భిజేత్వాసభిజేదవెతియ  
 క్తం-నాతకరితిమితిచాపాతః-ఆతా-స్మరితిమిత్యర్థః-కింతు-రంగేశవేవకః-అసంగీ  
 విషయాసత్తిరహితఇతివ్యవదేశం-ప్రసిద్ధం-అన్ముతేభజతేఇతియ-తదెత్చిత్రం ||  
 ౬౬౯|| అన్యదితి|| అత్ర శ్రీరంగభామనియే శ్రే - యద్యన్మైదెమపుష్కరిణీకమలిని -  
 చాద్రస్య అభిఖ్యాయాంత్యావం ద్రికయాచంద్రపుష్కరిణీతినామ్మహ-అభిఖ్యా  
 నామశోభదారితివిశ్వః|| ౬౭౦|| ౬౭౧|| రంగే|| ఇదరంగతే|| శ్రీ-రమేశుఃభగవ  
 తః-అభివ్యక్తిస్తేహులభిభావస్థలేమ-తద్వ్యభివ్యక్తః-అదిమం ప్రధమయాంవిరజా  
 తిధకం-శ్రుతిః-తోష్టవీతి-భృశం ప్రాతి-భగవతీమరుద్వ్యభాకావేరీనైవతీధకాంవి  
 జారతీధకామహ-అన్యనగరస్యనాయకశ్చ-జగతాంసర్వేమిందిరాజుకఃపాలకః-స  
 ర్వాత్మావిష్ణురేవ-ఇతరంగతే|| త్రాంతాఃకలభ్యతేచేతిస్వనతిశేషః జగతికఃపుమాకృతై  
 కుశమత్కలతే-నశాపీత్యర్థః|| ౬౭౨|| ౬౭౩|| సఇతి|| సాయంభవానాంసాయంత  
 నానాంవికనతామిత్యర్థః-ఇ-దీవరాజాంనీలోత్పలానామివశ్యామంతంగంయస్యతే  
 న-అన్యత్ర సాక్షాంతసేదీవరశ్చామరి అంగంమధ్యభాగంతస్యతేన-అంగంగా  
 త్రాంతికోపాయప్రతీకెవ్యప్రధానకఇతివిశ్వః-కృతఃకమసః అజ్ఞానస్యతిమి  
 రస్యభంగఃయస్యతేన-రంగస్య ఇందురివరంగనాయకత్వేన-ససాయకఃనా  
 యోగకఃసోయంవిమంజయేతః-యద్యపిహ్యద్వశిమనోజ్ఞానప్రసక్తీంతుతత్వాన్వి

జాః | శ్రీమంతోయదుదంచనాశ్చతసఖల్పత్రాసతే||౬౨|| కి.బహునా||  
 ౬౨౫ || నిత్యంకాంచనసింధుమధ్యరుచిరోనిమృ-ంపసంపన్నిధిః నిస్తుల్యామపి  
 కాంచనశ్రియమురోమధ్యేదధానస్వయమ్ | విభ్యత్కంపితే నేభ్యపమ బ  
 హుళ ప్రాకారసంపేష్టితేశేతేధామనిగంగానాయకభృతస్వాఖ్యామిహఖ్యా  
 వయః || ౬౨౬ || విశ్వావసుః || సభానజాతుశ్రీమతాంహానిః ప్రత్యుతపిశు  
 నానామేవభవంత్యనధాః || ౬౨౭ || పరవిత్తజిహీషకయాప్రవృత్తపిశున  
 స్తుస్వయమేవనాశమేతి | సులభశ్శలభస్యకేన్నదాహాః పృథుదీపగ్రసనాయ  
 బృంభితస్య || ౬౨౮ || అలమస్యప్రసంగేనతమేవపరమేశంశ్రీరంగధామానం  
 అనుపందధామి || ౬౨౯ || సవిత్ప్రయం || సవర్యాంవిరుద్ధాదపి ప్రాప్తమిష్టేన  
 మథోజగత్ప్యాంయతోరామచంద్రాత్ అరంగాధిరాజోదితప్రాధభ

రాంతాః పరధనలుభాః - శాంతాశ్చ నాంతావదాః సంతావకారిణః - పిశునాశ్చ  
 రాః - చరంతవతః || ౬౨౫ || హంతేభేదే - శుషా పిశునానాం ఉంచనా త్ప్రబూతి  
 జేతోః - శ్రీమంతః లక్ష్మీవంతః - అత్రవిషయే - అత్రాసంనిభావం యథాతథానా  
 సతేషవసంతఖలు || ౬౨౬ || ౬౨౭ || నిత్యమితి || కాంచనసింధోః స్వర్ణరాశేః కావే  
 ర్యాశ్చ మధ్యేరుచిరః పశీనభివృద్ధాః - నిష్కంధాయాశ్చాశ్వతాయాః సంపదోనిధిః  
 నిస్తుల్యాం అసదృశీం - కాంచనస్వక్రియం స్వర్ణమయహారశోభాం - కాంచనభివృ  
 ద్ధః - కామపి అనిర్వాచ్యాం క్రియం లక్ష్మీం చ - ఉరోమధ్యేనధానః - అతవిష - ఎవభ  
 గవా - స్వయంపిశునేభ్యః విభ్యత్కంప్రత్యస్యన్నివేత్సుప్రేమా - ముతైరనేతైః  
 ప్రాకారైః సంపేష్టితేథామని - కంగస్యలోహస్యజ్యేత్రస్యచనాయకః - స్వస్వాఖ్యాం  
 నామ - సరు స్వర్ణానాయకభృతస్వాఖ్యాం - ఇహవిషయే - ఖ్యావయః ప్రకటయః -  
 శేతేనీలియత్సంనిద్రాతీతిచ || ౬౨౬ || సఖితి || శ్రీస్సంపత్ లక్ష్మీశ్చతస్వరాః || ౬౨౭ ||  
 పరేతి || పరేషాం విత్తస్యజిహీషకయాహతుః మిచ్ఛయా - ప్రవృత్తీవ్యావృత్తః - పిశు  
 నస్తు - స్వయమేవనాశంవిచిత్రధామిప్రగోదీపస్యగ్రసనాయకబచనాయ - బృం  
 భివస్యశలభస్యనామకీలస్య - దాహాభస్తీతావః - ససులభః కిం || ౬౨౮ || ౬౨౯ ||  
 సవర్యామితి || జగత్ప్యాం లోకే - సమధాః పుమా - విరుద్ధాశ్చ త్రోరపి - విరుద్ధ  
 లాదపీచ - సవర్యాం పూజాం ప్రాప్తం - ఈష్టేశక్తౌ - యతః స్వయం రంగస్య అ  
 ధిరాజోపి సభగవా - అరంగాధిరాజేరంగరాజాన్ స్పృశ - అరమితేనః - అత్యం  
 తమిత్యధాః - గాధిరాజేవిశ్వామిత్రేచ ఉదితా ఉదిధాంలాప్రాధావమశాభక్తిః  
 యస్యరస్తామచంద్రాత్ - పూజాం - ప్రాపప్రాప్తవా - రతభిసంబంధ

కైరవి ప్రావృషాంసరంగాధిరాజః॥ ౬౦॥ అథవానాత్రవిరోధత్యతస  
మథామో॥ ౬౦౧॥ కువస్తుహంతాసద్వస్తుసంగ్రహీరాఘవఃకుమం । హం  
తామరంగరాజస్యరంగరాజమపూజయత్॥ ౬౦౨॥ పునస్సభక్తిప్రకరణం  
భగవంతముద్దిశ్య॥ ౬౦౩ ॥ శ్రీతసురసుతఘోషేశత్రుమస్సీశరోషేనిహ  
తవివతవోషేనీత్యదాస్యాభిలాషే । లలితవపుషీశేషేల్లసంపూర్ణతోషే  
పరిమపురుషశేషేవర్షచంద్రావీశేషే॥ ౬౦౪॥ భగవద్రంగచంద్రభవదీ  
యసస్తుఖభాషితుమపివయంబిభీషుః॥ ౬౦౫॥ తథాహి ॥ వక్తృవ్యాకరణ  
స్యవామమితరత్రస్యప్రవక్త్రీక్షణం భావ్యంవ్యాకరణస్యసాధుః । దధే శ  
య్యామదీయాపునః । యద్వాహూద్విజశేఖరఃశ్రుతిమయోయస్యస్మ  
మాభారతీగౌప్యాంత్రస్యతతస్యతేవిజమోరంగేశకతుంసుతిం॥ ౬౦౬॥  
పునరంబలింబధ్వాసప్రాథమం॥ ౬౦౭॥ పరగుణగణసీమావారిదశ్యామ

రంగనాయకరణంబులైవలమిరిరంగమాహస్యేన్ద్రప్రసిద్ధం॥ ౬౦౮॥ ౬౦౯॥ కువ  
స్తుతి ॥ రాఘవఃశ్రీరామః - కుత్సితానాంకస్తూనాంహంతాత్యాగి - సద్వస్తూనాం  
సంగ్రహీచేతి - కుమంయుక్తం - యశః - పర్వ - స్వరంగరాజస్య పరంగరాజస్య  
మానాపరంగశ్రేష్ఠస్యచ-హంతా-రాఘవః - రంగరాజంభిమంతప్రాజయోపూజి  
రవాః॥ ౬౦౯॥ ౬౦౯॥ శ్రీతేతి ॥ శ్రీకృష్ణఃలభిఃసురాహంసుతఘోషేశోశ్రద్ధనిః  
బాహరస్త్రికేశత్రుమదిశోస్సిరహోషేప్రవృద్ధమోషే - నిహతవివతహోషే - నిత్యం  
చాస్యేతిభిలాషచంద్ర - స్త్రీ - లల్లసంపూర్ణతోషేపర్వదీపూర్ణమానాంచం  
ద్రామిదశేఅంభువశక్త్యభిలాష-లలితవపుషీశేషేఅనంత-హేవరమపురుష-త్వం  
భ-షీనిద్రాసి॥ ౬౦౪॥ ౬౦౫॥ వక్త్రీ ॥ యదీయేత్కృమంయథాదింగంధవ  
త్రయోజ్యంవామంకుమరంసప్యశేత్ర-చంద్రభక్త్యభిలాష-వ్యాకరణస్యచాంత్ర  
స్య-వక్తృప్రభేద్య - ఇలిరరచక్షణంసేత్రం - సూర్యః - తస్యచాంద్రవ్యాకరణస్య ప్ర  
వక్తృతయ్యాకరణంశేషః - వ్యాకరణస్యచాదీనియస్య - భావ్యంవ్యాఖ్యానం - సా  
భాసమ్యగ్విదధేరారిష్ట-యస్యభగవదేవాహుః - హు - ని - శ్రుతిమయఃపేదార్త -  
సువయోగసిద్ధ్యాదిశ్రుతే-దివిదానాంద్రాహువానంపక్షిహంచశేఖర శ్రేష్ఠగరు  
దశ్య - యస్యస్మదాపుత్రపత్నిధారినిరస్వరీహారశే - తస్యతే - గౌప్యంసభా  
యాం - కదిజనః-సుతింరచణం - శ్రస్యవిధేయ॥ ౬౦౬॥ ౬౦౭ ॥ పరేతి॥ పరాణాం  
గుణాణాంసూత్రాదితేజః - వారిచస్యమేషుపేద్యక్యామంధామదూపం యస్య  
భగవదే - కుమరాహంబేవాహూవాహువాదింగనానాంభువేససమ్యగ్విదానిగౌ

ధామా సతతమమరరామా సంఘసంగీతనామా | పరిహృతభవదామా ఖా  
సిలాకల్పహేమానుమకలయతుఘామాకుంగళంరంగధామా || ౬౦౮ || అ  
న్యతోవీత్యసప్తశ్రయం || ౬౦౯ || స్వామినీనామినీలాజ్ఞా మదమోచన  
లోచనాం | అంగనారంగధామోస్యదీప్తింమూర్తిఃమతీమివ || ౬౧౦ ||  
దేవీముద్దిశ్య || మోహానూలనమూలికాభవజుషాంమోక్షార్థనిశ్చయః  
కాచేతిశ్చస్థిభానసిద్ధగుళికాచింతితమశ్చంద్రికా | విద్యానిభ్రమశాలి  
కానికమలైష్ట్యరూపేణాలికామాతస్త్వంమమపారిజాతలిలకామోదాం  
బుధేర్విచికా || ౬౧౧ || కృతానుః || కాంత్యేవహంతవృత్త్యాపికమలామతీచం  
చలాం | అశిష్టేష్టేవరజ్యంతమభిష్టైతికథంబుధః || ౬౧౨ || తిథాహి || ప్రాకృ  
ర్వంకమధిస్థితోమణిమయంపాలాశశయ్యామపి ప్రాయః ప్రాథమ్యతే

నవిషయాకృతానినామానిహర్యాదీనియస్యసః - వరిహృతం పస్యసంసారస్యదా  
మపాశఃయేనసః - భిన్నసంసారబంధసంకల్పభావః - భాసితప్రకాశం - ఆకల్పా  
నాంభూషణాం హేమయేనసః - రంగధామరంగనాయకాత్మా - ధామావ్యాపకః  
భగవాన్ - మమకుంగళంకుభం - కలయతుఘటయతు || ౬౦౮ || ౬౦౯ || స్వామినీ  
మితి || సీలాజ్ఞాస్యకువలయస్యకుదమోచనేసాందర్యగర్వనివారకేలోచనేయస్యా  
స్తూ - మూర్తిఃమతీ - స్తిశరీరధారిణీప్రభామివస్థితాం - స్వామినీంజగదీశ్వరీం -  
అన్యరంగధామైర్అంగనాంమహాలక్ష్మీం - నామినమస్మరోమి || ౬౧౦ || మోహేతి ||  
హేమానుఃకమలే - త్వంభవజుషాం - ఇదంత్రీమచతుష్టయేయోజ్యం - మోహస్య  
ఉన్మూలనేతత్పటనేమూలికాసిద్ధాపథీవిశేషః - మోక్షస్యఅభ్యసనశ్రేణికాఅధిరో  
హణీ - చేతసఃకుద్యే - కామాదిరాహిత్యస్యవిధానేసిద్ధస్యయోగినః సంబంధినీగుళికా  
బాషధమితేషః - చింతాయాఃవ్యసనస్సైవతమసఃచంద్రికా - విద్యానాంవిభ్రమశా  
లికావివరగృహం - విష్టోరురసఃమూలికాస్వర్ణమయీ - మమపారిజాతలిలకాకా  
మితార్థప్రదాయినీ - మోదస్యప్రజ్ఞానందస్యైవఅంబుధేర్విచికా - బవసీలనరస్య  
ప్రయోజ్యం || ౬౧౧ || కాంత్యేతి || కాంత్యేవవృత్త్యాపికేనాసి - అతిక్రంతాచంచ  
లాతటికీయయాతాం - అత్యగతచవలాంచ - కించ - ఆశిష్టేష్టేవరజ్యంతంప్రియ  
మోహం - కమలాం - బుధఃగుణదోషజ్ఞః - కథంతిభిష్టైతి - అత్రబుధఇలసాభిప్రాయ  
విశేష్యత్వాత్పరికరాంకురాలంకారః || ౬౧౨ || ప్రాగితి || యఃప్రీతివతిః - ప్రాకృ  
క్షీరటాక్షకాలే - మణిమయంవర్జకంశయనం - అధిష్ఠితఃఆరాధః - నవిషయః - ప్రా  
థమఃపాలాశీంపణామయీంశయ్యామపి ప్రాథమ్యతేతులభావేపివా - యఃప్రీ

కదన్నమిసయఃక్షీరోదసంధ్యప్రవాణ । ప్రాశ్నత్యేషకమష్టికామహృత  
వత్సాగ్రాతపీతాంబరః కంఠాయాచతిభృత్యవత్ క్షీతవతి లక్ష్మీకటా  
తూత్యయోఽగ్రః ॥ అన్యచ్ఛావధే యింఽగ్రః ॥ దాతుద్వ్యాఠియపషవారణ  
మగాత్రద్వార్యహూవారణః వశ్యమ్యద్యవిరాదశేతభువియోభూస్త  
స్యశేతేభుజేః నాహారానపీలేభిరేయదబలాహారానమూస్తస్త్రియావిందం  
తేకమలాదృగూమిభిరహూనియోభవత్యున్నతః ॥ ౬౮౫ ॥ ఇదంజబో  
ద్ధవ్యం ॥ శ్రీయముద్రిశ్య ॥ ౬౮౬ ॥ హంతుబకంధుజనాధనాథః పునఃసం  
తుఃపరస్త్రీతంరంతుర్జ్వంతువిహింసనైస్సహజనైస్సంతుప్యతోపంచనైః ।  
వక్తుస్త్రీక్షుణ్ణయ్యుక్తమేవవచసంపక్తుమితం చౌదసంనిత్యంస్మశ్యసి హంవిశే  
షుకమలేశ్వర్యంతినైశ్చనైతం ॥ ౬౮౭ ॥ అన్యచ్ఛ ॥ ఎషామన్యకశత్రుగణన

యక్షుడని నుచును మిగులబుద్ధువాడ - సవిషం - పుష్పితాండశ్శివాయవాసుడను  
 స్వీకాం - అమృతవత్ - ప్రాశ్నాతివిభరి - యః ప్రాక్ ఆత్మీతాంబరః పృథవీతకాశే  
 యః సవిషః - భృత్యవత్ - కంఠాంబోజవహవః స్త్రుఖండిమితాం - యావత్ - ల  
 క్ష్మీకలాదావ్యయదతి వీధేయవాక్య ప్రదక్షిణాజ్యం || ౬౯౩ || ౬౯౪ || దాత  
 రితి || యవిషదరిత్రః - చారుధానికస్య - ద్వారిద్వారే - వారణం ప్రవేశనిషే  
 థం - అగాప్రాక్షవాణ - తస్యదరిత్రస్యద్వారి - వారణదరిత్రాణాం ప్రవేశనిషే  
 థం - గజంనా - ఆగ్ర్యవశ్యామి - యిలిచార్ భువితశేతశయరవాణ - తస్య భుజేభూ  
 రవశేతే - అన్యభుజేన భవంపాచయత్యిహకా - యస్య అచలాః స్త్రీయః - ఆహారా  
 నవిగల్భిరే - ఆయాస్తస్యప్రియాః - హరాన్వి - దంతేభంతే - కమలా యాః పద్మాన్వి  
 పృశ - కలాదాక్షిణికా యద్రవతాభిః కరణైః - నిమ్రుః నీచోపిషన్మతః భవతి - ఆహూ ||  
 ౬౯౫ || ౬౯౬ || మంతురితి || భూభూకంఠసఖానీదోమోనవిభంభజనాకాహం  
 తుః - పరస్త్రీకరం తుఃసంగచ్ఛతః - జంతూనాం విహంసన్తేజనై స్సహరంతుః  
 ప్రీడతః - వచనైః పరప్రచారణైః - సంతుష్టతః - అయక్షురంష్టమేవనకుకదాపు  
 నీతలమృగుచేత్యుకాః - వచనం వచనైః - మిత్రసోదరమాత్రపురకంబదనం వక్ష్య  
 జననేతి ప్రత్యక్ష్యతేతయాజ్యం - పంచితేషు - హేకమతే - నిత్యస్మత్సనిరమసే  
 తమక్షుభంవహతంతంబక్ష్యత్యంబుప్రభవంకథప్రాప్తికింతుత్వయ్యేవభవమిత్త్యర్థః -  
 చుద్వాక్యః జ్ఞానిండావరతస్యంబుగన్యకమిత్యుకాః - కృత్యమితిచారే - ఎతత్కృ  
 త్యంబువరంసర్వస్యస్యేత్యుకాః || ౬౯౭ || మేషామితి || త్విషంశుభృతిత్తానాం - వృ  
 త్తానే - అన్యరతాప్రాణంకరాంసానాం - చిత్తవశేనకరాన్ద్యాతస్యాంభ్య

క శౌవ్యత్వత్తిశూన్యేశ్వశౌమూఢలహృచ్చవరాతిచింతనఃశౌమిధ్యాన  
భిన్నముఖం | అప్రజ్ఞాతపమాబుభుక్షితశీశూనభ్రూదతైస్తామ్యతః తే  
షాంలక్ష్మీగృహాన్యశాభవసరిన్నాన్వేహనావేక్షసే||౬౯౦|| విశ్వావసః||  
సఖేమానసఖేదజనతీతవేయంవాణీ|| ౬౯౧ || ఎతాదుశ్శీలేషుదృశ్యమానా  
స్సంభవనానుపయోక్తాస్సంపదాభాసాః | ప్రత్యుతమృత్యుతరణకారణభు  
వనజననీకృతాకటాక్షవైధుర్యనిబంధనావప||౬౯౨|| ఉక్తంహిగుణహానేరు  
దధిమహిత్యవైముఖ్యనిబంధనర్వముచితజ్ఞేనసముచిద్విషా||౬౯౩|| సద్యోవై  
గుణ్యమాయాంతిశీలాద్యాస్సకలాగుణాః | వరాజ్ఞుభజగద్ధాత్రీయస్య  
త్వంబిష్ణువల్లభే||౬౯౪|| తతశ్చ|| ౬౯౫ || సంపత్తిఃకింపచానానాంసంప్రా  
ప్తాకావధేనయా | నరకానుభవోదర్కానసాలయ్యైఃకృతాఫలం||౬౯౬||

త్వత్వావిజ్ఞానేనశున్యే. తత్పరాజ్ఞుభేదత్వధః - యేషాంహృచ్చావృతయంచపరే  
హంతరైఃపీతాయాఃచింతనవిధాఅలోచనపి - కిముతర్కరణవిధిభావః - మూఢంబి  
వేకశున్యంవరాజ్ఞుభుమిశ్రయనత్ - యేషాంముఖంవాక్మిధ్యానభిన్నం - తేషాంసం  
బంధిని - అప్రజ్ఞాతాఃకదావ్యద్యవ్యాపకవఃగౌఢహిషాదయఃయేషుతా - బుభు  
క్షిరంశూన్యభృతపాలకా - అభ్రూదతైస్త్వపేఃరామ్యతః పరితాగృహా -  
హేలక్ష్మీత్వం - భవస్యసంసారస్యేవసరితినావాతరణ్యాదృశా - నావేక్షసేనవస్య  
సి - కింతుబంధుహంత్రాద్యిగృహనేపతేక్షసేవిత్వధః||౬౯౭|| సఖిభి || బియము  
క్తప్రకారా-రవవాణీవాక్ - మానసస్యభేదజననీ||౬౯౮|| పితాభి || సంపదకవల  
భాసంతేసంపదాభాసఃకుర్వితసంపదవిత్వధః - ప్రత్యుతవిమళేశ్వనతీత్యధః - మృ  
త్యోస్సంసారసముద్రస్యతరణకారణానాంభవనజననాన్యకలయ్యైఃకృతాఫలా  
జ్ఞాదైధుర్యంహస్తత్యానిబంధనయేషాంహంతరైః|| ౬౯౯ || ఉక్తమితి || గుణానాం  
సౌశీల్యాదీనాంహానేవోషీవావస్య - ఉదధిమహిత్యవైముఖ్యంవరాజ్ఞుభ  
త్వంనిబంధనప్రయోజకంయస్యాస్తస్యాభావస్తత్త్వం - నముచిద్విషాదాగ్రణ  
ఉక్తంకారేవాగ్రే||౭౦౦|| సద్యభి || హేవిష్ణువల్లభేజగద్ధాత్రీలోకమాతాత్వంయస్య  
వరాజ్ఞుభజసి - తస్యశీలాద్యాస్సకలాగుణావైగుణ్యంవోషర్వమాయాంతి - వోషీ  
భవలతీత్యధః - విత్యక్తమితిపూర్వేజాన్యయః|| ౭౦౧ || తతశ్చలక్ష్మీవరాజ్ఞుభసస్య  
ర్వగుణదోషీకరణప్రయోజకత్వాదేవేత్వధః|| ౭౦౨ || సంపత్తిరితి || కింపచానానాం  
షుదాకౌంటయాసంపత్తిఃపలకత్వాకావధేన అన్యాయమగేణప్రాప్తా - | నరకానుభ  
వోదర్కాఃఉత్తరైః - ఉత్తరైఃసంపత్తిః - ఉత్తరైఃకృతాఫలంసఖిభి - ఉత్తరైఃసంపత్తిః

తథాహి || ధన్యంమన్యతయాత్మణీకృతమధాభమేఽమదుమేఽధసఃసేద్వ్యాస్తామసపున్యలేశవిలసత్సంవల్లవాఃవల్లవాః | పంచాసూనపహాయపంచమదినై రాకల్పమల్పాత్తమే భోక్త్యంతేబతయాతసా బహువిధాకారాంతగర్తాంతరై || ౨౦౫ || యచ్ఛుభనితంభవతాతత్రభవతశ్చిష్టకాలక్షీనకావందతత్థితదజ్ఞానోవజ్ఞగువజ్ఞాతుమేవాహాం | యతస్సాధుజనేభ్యోముక్త్యై శ్వర్గపర్యంత నిరంతరభగవద్భక్తిసంపదంప్రదదతే నూరాపాస్తతమోవికారావారాశిదుహితురుదారాఃకటాక్షాస్సాధుసుధాధారాః || ౨౦౬ || తథాహి || సంభోగారంభజ్యంభన్నదకితవవరీరంభ సంవీడ్యమానప్రాథస్త్రీరత్నహారప్రశీధిలగుణవన్ధుగురాఃసంపదోఽహః | సాధూనాంమాన్తభూవకాసురపురనిసీకారదక్షుహిలోకేభాక్త్యంతే మోక్షమంతే స్థిరనిరవధికానందధారాశ్శకంతే || ౨౦౭ || లక్ష్మీకిటాక్షపూరఃసజయతియదుపవయతార

బ్రుభుఫలమిచ్ఛగః || ౨౦౮ || ధన్యంమన్యతయేతి || తామసేతమోగుణప్రధానసపున్యస్యలేశేనవిలసత్సంవల్లవాలేశఃయేహంతే - ఆశువ-ఆర్తానంధస్యంమన్యం చక్షిఃధన్యంమన్వాస్తేనుగతావస్తత్తతయా దురహంకారేణహేతునా - తృణీకృతమధా - మమేఽధసఃదుబుధధయః - అపివమేఽమదుమేఽధసః - వల్లవాఃవికటాః ఇమేఅల్పాఃపాస్తా - పంచమద్వాదినానిలైరేవ - పంచఆహూతప్రాకాశావహాయ త్యక్తాన్ కృంతస్యయమస్యఅయంగతఃకారాంతగతఃసరకఃతస్యాంతరే - బహువిధాఃయాతనాఃప్రవేదనాః - ఆకల్పంప్రళయసర్వంతం - భోక్త్యంతేఅనుభవిష్యంతి - బతేతిభేదః || ౨౦౫ || యది || తత్రభవతిపూజ్యాశిష్టానవిందతినభజతీతిభజిరంఉక్తం - యేషామన్యకశత్రేత్యాదిశ్లోకేనతిశేషః - అజ్ఞానంఉవజ్ఞామూలం యస్యతతోక్రంతఃఫణితం - ముక్త్యైశ్వర్యంమోక్షైశ్వర్యంపర్యంతేఅపసానేయస్యాస్తాదృశీంసితతరాంఅవిచ్ఛిన్నాంచభగవతిభక్తిసంపదం || ౨౦౬ || సంభోగేతి || సంభోగస్య ఆభ్యంతరస్య ఆగంధేజ్యంభదాలమదయుక్తానాంకితవానాంఘూర్తానాంపరీరంభేణఆలింగససంవీడ్యమానఃప్రేట్యమానఃప్రాథస్త్రీణాంరత్నహారస్యప్రకర్షేణాధిలగుణమ్నాప్రమివగుణవత్ భంగురాభంగశీలా అత్యంతాస్థిరావృత్యధాః - సంపదాంఽహూతమాహః - సాధూనాశిష్టానాం - మాధూవకా - కాయస్తాత్ - తే సాధవః - సురపురస్యన్యగఃస్యనిరసీకారేఅనిత్యత్వాత్పశ్చీకరణేదక్షుంసమభాం స్థిరానిరవధికా ఆనందస్యధారా ఆర్తాన్వరూపంయస్యతిత్తంమోక్షం - అంతేజేహోవసానే - భోక్త్యంతే - తస్మాదిత్యంధః || ౨౦౭ || లక్ష్మీ || యచ్ఛులక్ష్మీకటాక్ష

తమ్యేన । సరసురవశు ప్రజానాంవతయస్సృహాంతజంతవఃకేపి ॥ ౭౦౮ ॥  
 కృతానుఃకమలూకటాక్షౌతశయో విభవోవచయహేతురితి సూపవద్యతే ।  
 యత స్తదల్పీయ స్తద్వమేవసంపదుతగ్రహణంపాదకం ॥ ౭౦౯ ॥ తథాహి ॥  
 గజశిబికాతురగాస్సృఃసరస్వతన్వాన్యన్యతామారేస్తన్వాన్యః । తద్భుమ్ని  
 భవతివాహనానీరగణాక్షౌచహంతపక్షీవ ॥ ౭౧౦ ॥ విశ్వావసుః ॥ విహస్య ॥  
 ఈశ్వరీముతగ్రహణపిశునాం అరవిందాలయాయాః నిందామభిసందామి ॥  
 ౭౧౧ ॥ కిందపదాయకధనూపచయప్రమత్తైఃకందపసాయుఃపాలైఃక్షీ  
 తిమైరిహేతి । సంతఃపురందరనుతంత్వరవిందనాభేరంతఃపురంతదవనావసు  
 చింతయంతి ॥ ౭౧౨ ॥ పునరనుభూయసాంజలిబంధం ॥ ౭౧౩ ॥ మాతస్తేషుభు  
 నూదనప్రణయిని ప్రాతస్సరోజచ్ఛటా ముష్టిముష్టివిచక్షణైశుభగుణే దృ  
 ష్టినమస్కమహాఅష్టభిఃకిలదృష్టేభిశ్చతీశ్చభిజాస్తాస్సహస్రేణవాదే

పూరస్యజీవచయోవృద్ధిః । స్యతాగమ్యేననూనాధికత్వేనహేతునా - కేపిపూర్వం  
 అప్రసిద్ధనామగౌత్రాఅజీజంతవః - సరవతిఃరాజా - సురవతిరింద్రః - వశవతిః  
 శుగ్రః । ప్రజావతిశ్చరీముఖః - సరసురాజాంబ్రాహ్మణానాలపశూనాంసూతు  
 హిష్యాదీనాంప్రజానాంజనానాంచపతయఃపాలకాశ్చస్యః । లక్ష్మ్యైఃకటాక్షాణాల  
 పూరః । యఃజయలహంతేత్యాశ్చక్రే ॥ ౭౦౮ ॥ ౭౦౯ ॥ గజేతి ॥ తన్వాన్యత్యోషయా-  
 చారేన్వాన్యః । లక్ష్మ్యైః - దృశాకటాక్షేణ - సరస్వ - గజశిబికాఅంబోలికాతురగణ  
 తే - వాహఃవాహనానిన్యః - తాసాంలక్ష్మీభ్యశాంభుమ్ని అలశయేసతి - క్రమేణ -  
 నీరదఃమేఘః - వాహనాభవతితివచన్వయంసర్వప్రయోజ్యం - నీరదఇత్యత్రసిగ్ధ-  
 తాఃరదాయస్తాత్సంగంహీనఇతికేచిదాపయః - ఉత్సాహభిః - పరిహంసశ్చ - హం  
 లేత్యాశ్చక్రే ॥ ౭౧౦ ॥ ఈశ్వరీంప్రాకృతవసుసామాన్యముఖేనప్రవతితాం ॥ ౭౧౧ ॥  
 కిమితి ॥ సంతఃగుణోపరారంభస్థాః - దపదాయకస్యధనస్యజీవచయేనవృద్ధ్యా  
 ప్రమత్తైః - కందపస్యవస్త్రధస్యసాయతైః । బాలైహాతైర్వికారిణైః - ఓతిహైఃరా  
 జభిః - ఇహలోకే - కింప్రయోజనమితిఅలోచ్య - సాప్రసిద్ధాచాసావవనిదేశాంతద  
 వనిఃపరమపదంతస్మిన్విషయే - అవసాభుతితత్ప్రసిద్ధః । అంతఃపురమితియో  
 జనా - పురందరేణింద్రేణమతంస్తురం - అరవిందనాభే । బిభ్లాః । అంతఃపురంలక్ష్మీకు  
 సచింతయంతిభావయంతి ॥ ౭౧౨ ॥ ౭౧౩ ॥ మాతరితి ॥ హేమభునూదనప్రణయినిబిష్టుప  
 ల్లభేమాతః - కేతవనంబంధిన్వాప్రాతస్సరోజచ్ఛటాయావికసితపద్మపద్మా ముష్టిము  
 ష్టిముష్టిసాప్రవృత్తేయద్దేవిదేవదేవభిః - శుభగుణైః । అరవింద - దృష్టిలోపనే - స



వాద్వాదశభిశ్చయన్విమయతామేవాథానం తేక్షణం॥ ౨౧౮॥ ఇత్యన్యతో  
 వీక్ష్యసామోదం॥ ౨౧౯॥ ఉగ్రరిపునిగ్రహదవిగ్రహాదిసౌకశ్చక్రవృత్తశక్త  
 మదవిక్రమనిహంతా॥ మోదరసమాదరసమేతిభిహ్వరాణం ప్రత్యేకతేజస్వి  
 పతిరక్షియుగళంమే॥ ౨౧౯॥ కృతానుఃకింవణం యసినువణం ముముషులిమ  
 గ్వానం॥ ౨౧౯॥ తథాహి॥ అధిగతనిగమాంశౌపిద్విజరాశౌప్యచ్యుతందధా  
 నోపినిజగారకథంకారంనిశ్శంకంభిల్లపల్లికాంగరుడః॥ ౨౧౯॥ విశ్వావసుః॥  
 పక్షిరాజస్యభిల్లపల్లినిగరణే సాధుజనానుగ్రహే సాధుజననిగ్రహ సామా  
 ధ్యం సదసద్వివేచనచాతుర్యం విశ్వుంభితంతత్కథందూషణమేవ భూష  
 యతిభవాశ్శృణు॥ ౨౧౯॥ గరుడోగిరకమపికిల్బిసావిలంఖలభిల్లజాతము  
 ప్సితంతదంతరే॥ నిరజీగళన్నిజగళాదిశౌసురంభవతఃప్రపన్నమివపన్నగేశ  
 యః॥ ౨౨౦॥ హంతశకుంతపురందరస్వాస్యస్వచ్ఛందవిహారావసరైశ్చవ్య

స్థుమకాహే - అష్టాభిఃపుష్టిభిరివిసర్వప్రయోజ్యం - జుష్టాః యుక్తాః - జేవాశ్చతుర్ముఖ  
 ఖరు శ్రేంధ్రపక్ష్యాదిపి - యయోగ్యం నారేతత్వద్వప్రప్రేయఃపిషయతాంగోవరత్వ  
 మేవ-తు గమపి - అధానం తేయాచంతే - తావద్యేషాంకులభామితిభావః॥ ౨౧౮॥  
 ౨౧౯॥ ఉగ్రేతి॥ ఉగ్రాణాంరాద్రాణామపిరిపూణాంనిగ్రహదవిగ్రహసక్తవరాజ  
 యకాదిగ్రహస్యదివాకసాంచత్రేణదేవసమూహేనపుతస్యశక్తస్యేంద్రస్యకుద  
 విక్రమయోగార్వపరాక్రమయోనిహంతా - అమృతహరణాదిసమయితిభావః॥  
 అదరేణభక్తేషుప్రేక్షాసమేతః - పక్షిపతిగరుడః - ఇహమేతక్షియుగళంప్రతి -  
 పూణంమోదరసంప్రత్యేకతే-సంఘటయతి-ఇంచవదనావ్యత్రం॥ ౨౧౯॥ కిమితి॥  
 అముంసువణంగరుడః॥ ౨౧౯॥ అధీతి॥ అధిగతానిప్రాప్తానినిగమమయాన్యంగా  
 నిశిషాచీనియేనసఃచక్రోపి - సుజ్ఞోసిగరుత్వాత్రిశుత్రేరోగాయత్రమిత్వా  
 దిక్రతేఃప్రజరాజప్రాప్త్యాశ్రేష్ఠాపి పక్షిప్రభుశ్చఅచ్యుతంభగవంతుందధానోపి  
 గరుడఃభిల్లపల్లికాంహరణ్యపురంనామశివరగ్రామంకథంకారంకథమిచ్ఛ్యధి-నిజగా  
 రభక్షితవాక్॥ ౨౧౯॥ పక్షితి॥ నిగరదేభక్షవిజ్ఞుంభంత్రకటీశ్చతు॥ ౨౧౯॥ గరు  
 డేతితి॥ గరుడఃకిల్బిక్షైమహావాతైఃఆవిలంసాంద్రం-ఖలభిల్లానాంజాతంబృందం-  
 గిరకభయయానక - రస్యకిరాతసమూహస్యఅంతరే - ఉపితింలైస్సంకీర్ణమిత్య  
 భావః-ఇతాసురంప్రాప్త్యానంకంఠినిద్వాద్రాత్ కంరాత్ - పన్నగేశయఃభగవాన్ -  
 ప్రపన్నంశరణంగతంజనం-భవరఃసంసారాదివ-నిరజీగళత్నివతేతవాక్॥ ౨౨౦॥  
 హంతేతి॥ శకుంతపురందరస్యపక్షింద్రస్య - అస్యగరుడస్య - స్వచ్ఛందానిరంజిత

భంశురమేవస్వామికైంకర్యం॥ ౨౧॥ యతః ॥ స్వజ్యేష్ఠప్రేర్యహార్యాశ్చై  
తగభఘృణిమన్తంజలస్థాన్యతాప్యంసన్మాగ్ంవక్షవాతోక్షతభరణిరజశ్చ  
న్నమేతజ్జవేన॥ కల్లోలైరుల్లలద్భిఃప్రచలజలనిధేఃతాశ్చయఃఘూణాదర్శః  
ప్రేంబుజ్జింఘీరఖండచ్చలకుసుమకులైఃపాండయశ్యండజేంద్రః॥ ౨౨॥ పు  
నరభిభాష్యం॥ ౨౩॥ యద్విత్యుదైర్యరత్యుంకిలపులకభృతాంభావతా  
దైవతానాంసేవాసమ్మదాకాతేగిరిశఫణిగణాద్విభృతామభృతానీత్ ।  
సోఽపింగాంగేయస్యగ్ధరవరశిఖరచ్ఛాయసచ్ఛాయకాయః ఖండకబృం  
దంరిపూణాంకలయతుకుశలంధాందసోనశ్యకుంతః॥ ౨౪॥ పునస్సవిప్రయం॥  
౨౫॥ ॥ నగరూపమువైతియుక్తమంగీకృతశాఖోపిసవణాడన్నతోపి । విన  
తైకవిధేయదమచిత్రంధీరమామోదమధాన్తభోర్విపత్యోత్ ॥ ౨౬॥ అథస

శాః॥ ౨౭॥ స్వతి ॥ అడజేంద్రఃగరుడః - పతయోర్విజయోర్వాతేన ఉర్గతేనభర  
ణ్యాఃరజసాచ్ఛన్నం - స్వస్వజ్యేష్ఠీన-అరుజేనప్రేర్యైఃప్రేరదీయైఃహరిభిరక్షేపరా  
శ్రుతఃరథఃయన్యతస్యప్రణమతస్సూర్యస్యజుండలసేనలమృతేనఆవ్యంప్రావ్యం- న  
న్నాగ్ంవక్షాశం - ఏకస్యపక్షవాతస్యజవేన - ఉల్లలద్భిఃఉద్భిద్భిః-కల్లోలైఃపృ  
థురరంభైః - తాశ్చయఃత్యక్ - ఘూణాతఃత్యభృతః అగణానఃపముద్రోదకాత్ -  
ప్రేంబుజ్జింఘీరఖండచ్చతాండింఘీరఖండానాంఫేనశకలానాంఫలంవ్యాజాయేషాంత్రై  
కుసుమానాంకులైఃరాశిభిః - మండయతిభూషయతి॥ ౨౮॥ ౨౯॥ యతి॥ సేవా  
యాంభగవత్సూజాయాంసమ్మదాః అహంపూర్వికయాయాగపద్యకృతతత్కావే-  
గిరిశస్యరుద్రస్యశణిగణాద్విభృతాం అతఏవపులకభృతాంభయాద్రోమాంచపూ  
ణానాంఅతఏవభావతాదైవతానాందేవానాం - యస్యవీక్షాదేశం - ధైర్య  
రత్నామభృతానీత్విస్తారయామాన - కివేత్యైతిహ్యే - గాంగేయపుగ్ధీరస్యకురో  
వరశిఖరస్యఛాయాపితకాంతిఃతేనసచ్ఛాయస్సమానకాంతిఃకాయఃయస్యసః - సో  
యంభాందనఃవేదమయఃశకుంతఃపక్షిగరుడః - సఃఅస్మాకంరిపూణాంబృందంభిం  
దంత్యక్ - కుశలంకలయతుఘటయతు॥ ౩౦॥ ౩౧॥ సగే॥ అంగీకృతాఃస్వీకృ  
తాఃఅవయవికృతాశ్చశాఖాఃశిఖాఃఋగదయశ్చయేనసః - శోభనానిపణానిపక్షై  
చయస్యకించ - ఉన్నతోపి - నగస్యవృక్షస్యరూపంకృతంక్షేరుసామ్యంచ - ఉపై  
తీతియుక్తం-కింతు - వినతానాంసన్మృతాంవినరాయానామమాతుశ్చ ఏకలయభాత  
ధావిధేయఃవశంవదః - ఎవఃనగరూపవాక్ - మధూర్వసంతస్యరాక్షసస్యచ-విపత్య  
శ్చత్రోభాగవతశ్చ-స్థిరంప్రమోదంసారభంప్రసందంచ-అథాత్భృతవానిధిదంతుచి

ర్వతఃపురింసిరీక్ష్వసాంజలిబంధం॥ ౨౨౨ ॥ శ్రీవల్లభదాసేభ్యశ్శ్రీరంగత్యై  
త్రేనియతవాసిభ్యః । త్రుటితభవత్రాసేభ్యః సమోస్తుకృతశివ్యధీవికా  
సేభ్యః॥ ౨౨౨ ॥ కృశానుః ॥ సర్వాసేతత్పురవాస్తవ్యాన్దాప్రభవానమ  
సాగ్రహీత్॥ ౨౨౩ ॥ యతః॥ నిబిరీసగుణస్తోమైహారిహైరలంకృతే । అట్ట  
శూలాఃకలిపయేపట్టణస్త్రిప్రతిష్ఠితాః॥ ౨౨౩ ॥ నిరూప్యసవిస్తయం॥ ౨౨౪ ॥  
శక్రాద్యభాంహవిరఘహరం శౌరిణాస్వాదితంయద్దత్తంవిత్తగ్రహణచప  
లాఃకేపిచక్రీణతేతత్ । ధామశ్రీమద్వదిమధుజితాదీయతేస్త్వీయమేతేనో  
శృవ్యంతేథనకణత్పహతచ్చచక్రీణతేజ్ఞాః॥ ౨౨౪ ॥ విశ్వావసుః ॥ మందమ  
తేమామైవం॥ ౨౨౫ ॥ కింకింసజీర్వతిముకుందపదారవిందద్వంద్వాభివందనకృ  
తామిహాదేహభాజాంఅత్యద్భుతౌషధవిశేషనిషేవకాణామాపాదయతేకి  
మనధామవభ్యసేవా॥ ౨౨౫ ॥ సమాంతతఃపురింసిరీక్ష్వసన్దాఘం॥ ౨౨౫ ॥ రం

త్రం-శ్లేషానప్రాణివితోరోధానాః॥ ౨౨౬ ॥ ౨౨౭ ॥ శ్రీతి ॥ సృష్టవిశ్వాకః॥ ౨౨౮  
౨౨౯ ॥ నిబిరీసేతి ॥ నిబిరీససాంద్రఃగుణానాంశ్చూకఃరాశిర్యేషాంత్రైహారిహైర  
లంకృతేఅస్తిసృష్టణేశ్రీరంగే-కలిపయేజినఃఅట్టంఅన్నంతస్యశూలాఃవిక్రేతారః .  
అట్టమసమితిప్రేక్షంశూలంతద్విశ్రయోమత్యతిహోశః - ప్రతిష్ఠితాఃవత్రౌతే॥  
౨౨౩ ॥ ౨౨౪ ॥ శక్రేతి ॥ శౌరిణారంగేశేన - ఆహ్లాదితంతస్మైనివేదితమిత్యభాగ్య-అత  
పిజలఘహరం - యత్పహవిఅన్నం-శక్రాదయఃఇంద్రాదయఃఅవరణదేవతాఃత  
దభాంతద్భుతిత్వేనేతియావత్ - దత్తంతద్భవిః - విత్తగ్రహణచపలాః - కేపిఅత్త్యంత  
ప్రాత్యాగిత్యభాగ్యః - చక్రీణతే-కించ - మధుజితారంగేశేన - ఎతేభ్యఃవిత్తగ్రహణ  
భవతేభ్యః - శ్రీమత్సేవ్యయంధామవైకుంఠం-దీయతేయది-తదాతేనాపివితేఅజ్ఞాః-  
నోశృవ్యంతే-కింతు-తచ్చపరమవదమపి - భవస్యకణేతృహలోభేన-చక్రీణతేవిష్ణు  
అత్రపరమవదచక్రయణసంభావనేనకముతానన్యస్యచక్రయణమిత్యభావత్ప్రతి  
తేరలంకారేణాలంకారభవినైవనైతేభ్యఃవరేప్రార్థ్యాగితవస్తుభవనిచ్చ॥ ౨౨౫ ॥ ౨౨౬ ॥  
నిమితి ॥ ఇహరంగత్యైత్రే-ముకుందపదారవిందద్వంద్వసృష్టిభవందనంతుర్యంతి  
కృతాంజేహాభాజాంజినానాం - కింకింసాపంసజీర్వతిసనశ్యతి-సర్వసనశ్యత్వేవేత్వ  
భాగ్య-తదాజాలిత్యద్భుతస్యబౌషధవిశేషస్యనిషేవకాణాంబుగ్ధానాంపుంసాం- అప  
ధ్యానాంబస్తానాంసేవాభయం-అనభాందేహూపగ్రహం - ఆపాదయేతఘటయేత  
తిమితికామకీంసఘటయేత్రైవేత్యభాగ్యః॥ ౨౨౪ ॥ ౨౨౫ ॥ రంగాదితి ॥ అసంగారేశ్వరస్య  
శ్రేష్ఠేష్ఠువాకంసారేకేకవన్యత్యేష్ఠువా-రంగాతఅస్మిన్సప్తభిఃప్రాచైరేష్ఠైః

సాదస్యదసంగారేకంసారేత్వాస్థలెవ్యమౌహా | కింధృష్టంకిమపియేత్రం  
సప్తప్రాకారవేష్టితం॥౨౩౬॥కృశానుః॥వయస్యమైవంవోచః॥౨౩౭॥య  
తః॥అభ్యణేనస్యపురస్యైతదధినహ్యత్తజాతటం | శైవయేత్రమవేయే  
థాస్సప్తప్రాకారసంవృతం॥౨౩౮॥విశ్వావసుః॥విహస్య॥ సత్త్వంజటాధర  
ప్రాకారసంవృతస్యాస్యగ్లేషవైపుణ్యేవైవరంగస్యభ్యుత్థానమర్థనీయం॥  
౨౩౯॥ నిపుణువిభావ్య॥౨౪౦॥ సంధత్యంబరద్వదస్పత్యమణిపుణ్యగ్వహ్ని  
సంపన్నసాలారుణ్యఃపణ్యగ్రగణ్యప్రకరమయతయాభీషణోభూషణైర్యః |  
కాంతస్యాంతఃపురస్సకబళితగరళో రాజతేరాజతేద్రౌ మహ్యంసహ్య  
త్తజాగ్రేవిహరతిసదిరంశంకరశృంఖరోచిః॥౨౪౧॥కృశానుః॥ సఖనాత్ర  
స్థాతవ్యంయదిహవిశ్వవిలక్షణారీతిరాలక్ష్యతే॥వశ్య॥౨౪౨॥యతోయోర్నా  
దేయైరభిషిక్తాస్తేహితావమన్యంతి | ప్రతుష్టతజహతితాపంకావేరిశంకరా  
భిషేకేణ॥౨౪౩॥విశ్వావసుః॥ మతఏవ॥౨౪౪॥కృశానుః॥ శృణుతావత్॥

తంక్షేత్రంకిమపి-దృష్టంకిమితాకుఃకదృష్టమేవ్యధః॥౨౩౬॥ ౨౩౭॥ అభ్యణే  
ఇతి॥యతః॥అస్యపురస్యరంగస్య-అభ్యణే-సహ్యా-అధినహ్యత్తజాతటంకావేరితి  
రే-సప్తప్రాకారవేష్టితం-సప్తస్యజటాధరస్యేతిచ - ఎతత్తైవంక్షేత్రంజంబుతే  
శ్వరంనామ-అవేక్షేధావశ్య॥౨౩౮॥సత్యమితి॥ జటాధరస్యశివస్యసంబంధిఃప్రా  
కారైఃచతుభిః॥సంవృతస్యఅస్యజంబుచేత్వరక్షేత్రస్య-క్షేపస్యసప్తశబ్దగతస్యసై  
పుణ్యేన-ప్రయాజటయాసహితస్సప్తఇతిచాతుర్వేద్యతైవ॥౨౩౯॥౨౪౦॥ సంధదితి॥ సం  
దతఃబ్రహ్మదికీటాంతజయేనహృద్యతఃకందర్పస్యయోదవః॥హారోద్విజయజస్యసప్త  
క్షుపణేనాశనేసిపుణాయాంద్యుయోవహ్నిప్రేనసంపన్నంసమృద్ధంఘలేఆరణ్యల  
యస్యనః-భగ్యగ్రగణ్యానాంసవశ్రేష్ఠానాంప్రకరమయతయాసమూహాక  
ర్త్యేన-భూషణైఃహారకేయూరాదిభిః-భీషణఃభయంకరః-కబళితగరళః-యఃశంకరః  
రాజతేరజతమయే - అద్రౌక్షేలాసే-రాజతేద్రౌకాశతే-సోయంశంఖరోచ్ఛింకరః  
సాంతఃపురస్సకాంతఃమనోజ్ఞశ్చనకః-అనెనసేవాసాలభ్యంసూచ్యతే - మహ్యం  
సహ్యత్తజాగ్రేజంబుచేత్వరక్షేత్రే-చీరంవిహరతిక్రేదతి॥ ౨౪౧॥ సఖిఇతి॥ విశ్వ  
స్థాతవిలక్షణాదివిత్తా॥౨౪౨॥యఇతి॥ హియస్తాత్తేజనాః-సద్యాఇమానినాదే  
యానితైస్తోయైః-అభిషిక్తాః-తేజనాః-రావంజంబుంత-ప్రతుష్టతతద్విరుద్ధమిత్యధః  
కావేరినదీ-శంకరస్యఅభిషేకేణతాపంజహతి-తతఃవిశ్వవిలక్షణేతంసంబంధః॥౨౪౩  
ఇతి॥౨౪౪॥గంగేతి॥యమునానదీ-గంగాయాఅనుమంగానసంగమాత్ - నదః

౧౪౫॥ గంగానుషంగాద్యమునానదర్పే త్వసహ్యరాచాబరసహ్యకస్య॥  
 గంగాధరేనైర్భగిష్యమాదేతోయైస్సయంతాపమింశంజహః॥ ౧౪౬॥  
 విశ్వావసుః॥ ఈవృశందూషణగుణగ్రాహిణానుభిమతమేవభివ్యస్యతో  
 విమానంప్రస్థాప్యసానందం॥ ౧౪౭॥ అమీశు॥ వ్యాధాధిచేశయశుభస్థల  
 భూషితేభాఃక్షేపాశనాయతనసాంధ్రతరాంతరాభాః॥ చోళావిభాం  
 తివవమానవిహరిచేలాదోలాంబమానసహకారనవప్రవాభాః॥ ౧౪౮॥ ని  
 పుణంవిభావ్యసోత్కంఠం॥ ౧౪౯॥ నాగవల్లిమతల్లిభిఃకామినీభిరివాదరాత్॥  
 పరిరబ్ధాఃప్రమాదంతైక్రముఖాఃకాముకాభిః॥ ౧౫౦॥ ఇత్యభివాసపేష  
 తాం॥ ౧౫౧॥ అశ్రుంవిహసహపశ్యకురుష్యభాయాఃరోధోరుహఃవృధు  
 భలానిహనారికేరాక॥ అగచ్ఛతేసవిశ్వునఃడలమాశ్రితాయనాథాయ  
 భక్తితభివాతనవోపహారాక॥ ౧౫౨॥ కృశానుఃశుమత్యేనంజుతేః॥ ౧౫౩॥  
 లోలద్విఘ్నదళౌబృహత్తరభలావతోల్లలద్ధూళిశ్చన్నాఃప్రాంశుశ

పాణిశ్చాలోచ్యేతిశేషః - లసహ్యతాపమర్శరహసస్తాపా - బలేతిభద్రే - ఇయం  
 హ్యకన్యాసైవిశీవియైఃతోక్తురుదకైః - గంగాధరేశివేఅభిషచ్యమాశేసం - న్యయం  
 తాపంశూర్వైక్తం - వివహతిస్వస్యాఅపిగంగామంగలాభాదివిభాః॥ ౧౪౬॥ ౧౪౭॥  
 వ్యాసేతి॥ వ్యాధాధిచేశయస్యవిష్టాఃశుభైఃస్థలైరాలమైః భూషితాభిభాషాః యే  
 యేమంతే - క్షేపాశనస్యదివస్యఅయతనైరాలమైస్సాంధ్రతరాణి అంతరాభానిమధ్య  
 భాగాఃయేషుతే - వవమానస్యనాయోద్విహరవేదాసుసంచారకాలేషు ద్విలాంబమానా  
 వివలంఠిసహకారాణాంబూతవిశేషాణాంనవనిప్రవాహనివల్లనాయేషుతే - చోళాః  
 చనవదాః - విభాంధి॥ ౧౪౮॥ ౧౪౯॥ నాగేతి॥ నాగవల్లిమతల్లిభిఃశ్రేష్ఠతాంబూతీ  
 లతాభిః - కామినీభిరం - ఆదరాత్ - పరిరబ్ధాఃపేషిరాఃఆలింగితాశ్చ - క్రముకావృ  
 షాఃకాముకాభిః - ప్రహృతంతేహృద్యంతి॥ ౧౫౦॥ ౧౫౧॥ అశ్రునితి॥ మరుష్య  
 భాయాఃకావేర్యాఃరోధసీతీరేరుహంతిజాయంతిఇతిరోధోరుహః - అశ్రుంతాశం  
 లిహంతిస్పృశంతితల్లిహాంత్యున్నరాక - వృధుఃఫలానారికేరాక - నవిశ్వునం  
 డలంశూర్యలింగమాశ్రితాయఅగచ్ఛతే - నాథాయనాగవతే - భక్తితః - ఆత్మసవశిష  
 హారఃఉపాయసంయైస్తథోక్తానివేద్యప్రేయా - ఇహవశ్య - అనాపేత్యాశ్చరేః॥  
 ౧౫౨॥ మమేతి॥ మతిరభిప్రాయః॥ ౧౫౩॥ లోలవితి॥ లోలద్విఘ్నదళాః - బృహత్తర  
 భలాః - వాతేనఉల్లలంపిభిఃఉద్గచ్ఛంతిభిఃసూరిభిశ్చన్నాః - ప్రాంశుతమాలితుష్పతాః  
 యేనారికేశద్రుమాఃపురతఃస్ఫురంతి - ఇమేనారికేశవృక్షాః - ద్రుమిస్తాఃఅత్యాదు

మూఃస్ఫురంతిపురతోయోవారి కేశశ్రుమాః । ధూమాస్వాదన పాత్రభాజన  
 ఇహిద్రాఘిస్తవంచజ్జటాభస్తోధూరితమూఃకయోవివసనాఃపాపండభే  
 దాభివ॥ ౧౫౪॥ విశ్వానసుః ॥ సహస్రమస్త్యతోనిదిశ్య॥ ౧౫౫॥ పద్మిన్యాక  
 షోఃచితగంభస్త సువాన్త్రసగ్యపుష్పవాన్అతనూగ్రాశుగకలనాత్సం  
 ప్రాప్తాధికరేణుసంధుః॥ ౧౫౬॥ పూశ్యవోవీక్ష్య॥ ౧౫౭॥ అశూల  
 మశూలూన్నతాజనపకానానుమీమామభిజాతతా॥ ౧౫౮॥ పశ్య॥ జ్యోతిష్టో  
 మస్సాంగఉక్థ్యోతిరాత్రోగ్యస్తోద్యాకష్టోడశీవాజపేయః । ప్రాధాయ  
 జ్ఞాఃపాండరికాదయోవాచోశేష్వతేనిత్యమవక్రియంతే ॥ ౧౫౯ ॥ కిం  
 చ॥ గృహేగృహేవశ్యకృతాగ్నిహూతాశ్వాస్త్రోపధోల్లాఘుహృదోవి  
 దోమాఃపుణ్యోత్తరాఃపండితపుండరీకాఃపునంతివేదైకధనాజగంతి॥ ౧౬౦  
 కృశానుః ॥ ఏతద్విషయవిషయాన్లమానున్లమానకతకవ్యాయతఃఏతద్దేశ

తాఃచ - చంత్యోప్రకాశమానాఃజటాఃయేషాంతే - ధూమస్ఫుటస్వాదనస్య పాత్రం  
 భజంతిగృహంబీతతద్భాజిగః-భస్తోధూరితమూఃకయః- వివసనాః - పాపండభేదాః  
 గోసాహసభవ-స్ఫురంతి॥ ౧౫౪॥ ౧౫౫॥ పద్మినీతి॥ పద్మినీనాంపద్మలతానాం(స్త్రీ)  
 తాంచఆకర్షణఃస్పృహావశికరణంచ తస్యోచితానిగంధప్రసవాని సుగంధకుసుమా  
 నిమదప్రసవానిచయేషాంరాకా - అతనోమహతఃఉగ్రస్యతలకుగస్య వాయాఃఅ  
 తనోమహస్తభస్యఉగ్రాజాంతకుగానాంబాతానాంచఆకలనాత్ యోగాత్ - అధికే  
 సరేణునాకరేణుమగజస్త్రీచుఅధికరేణు-నిభక్త్యర్థేవ్యయీభావః - సంపరకం  
 సంబంధంసంభోగంచ - సంప్రాప్తాపుష్పాన్నాగావృతౌ - పురుషగజాంశ్చ - ప్ర  
 పశ్య - అధవా - పద్మినీజాతిస్త్రీవశీకరణోచితసుగంధకుసుమా - అధికరేణుఃర  
 జ్ఞాయాసాంతాసాంతరుణీనాం సంపర్కంసంభోగంసంప్రాప్తాపుష్పాన్నాగావృ  
 ష్టశ్రేష్ఠాంశ్చప్రపశ్యంత - బంధుః॥ ౧౫౬॥ ౧౫౭॥ అశూలజతి ॥ అభిజాతతారమణీ  
 యత్సం॥ ౧౫౮॥ జ్యోతిష్టోమగతి ॥ జ్యోతిష్టమాదయఃయజ్జభేదాః- పంచవతు(స్త్రీ)  
 ద్యేక్షకరాత్రసంస్థాకాఃప్రాధాఃమహంతఃఅతిపంచరాత్రసంస్థాకాఃపాండరీకా  
 చయశ్చయేషాన్సంతి - తజ్జమేయజ్ఞాచోశేషుజనపదేషు- నిత్యర-క్రియంతే - ద్విజై  
 రితిశేషః॥ ౧౫౯॥ గృహజతి ॥ శాస్త్రోత్తరాఃపండితానామైత్యల్లాఘునిమకలంహ్యోయే  
 షాంతే - అతఏవ- కృతాగ్నిహూతాః-విదోమాశ్చ - వేదైకధనాః-పండితాఃపుండ  
 రీకాఃవ్యాఘ్రాభవపండితశ్రేష్ఠాః - పుణ్యోత్తరాఃసుకృతప్రధానాస్సంతఃజగంతి-  
 శునంతి-పశ్య॥ ౧౬౦॥ ఏతదితి ॥ ఏషావిషయచోశేషవిషయఃగోచరయస్యాస్తాద్య

జనతాంసతామవ్యనేకప్రకారామరాచారాడవలభ్యంతే॥ ౭౬౧॥ సాంతి  
 తి ప్రాతరధిప్రవంతివిధివత్సంధ్యాదికర్మాచరంత్యగ్నాదధతేమఖ్యాన్విభ  
 ధతేశాస్త్రాగ్రీహాధీయతే॥ అభ్యర్చంతిసురావరాభ్యక్తుసుమైరంచంతికిం  
 చాతీననైక్షికింతుపురాతనైఃతనుమమీపుష్టంతిదువ్యంత్యతః॥ ౭౬౨॥ పున  
 ర్నిరూప్యసపత్నయం॥ ౭౬౩॥ కష్టమేతద్దేశవాసీనీనాంవిలాసినీనాంనిత్యమై  
 వలజ్జాప్యత్పత్తిరాహిత్యం॥ ౭౬౪॥ తథాహి॥ అపిహంతేచోశవాసస్థైర్యవ  
 తీనాంవిరాయయంతీనాం॥ అవకంఠమశికాబంధౌమవకుంభావిలివిరుద్ధమవల  
 బ్ధం॥ ౭౬౫॥ కించ॥ అగూఢగాఢస్తనకుంభికుంభమంచభౌజడంభౌనయదైత్ర  
 నేత్రం॥ చిత్రేనధతైబతచోశదేశస్త్రైఃప్రవీణంరతికాంతచాణ॥ ౭౬౬॥  
 అపివ॥ సనాతనవమహాత్మవేననుసహస్రశస్సంగతాః గృహోద్భవీ  
 రశంకితంగదితకామగాఢాశతాః॥ అహార్యకలిప్రసవకటనాదనాగస్సినో  
 శీ-శ్లాఘానశ్లాఘాస్తోత్రాసుస్తోత్రంముచుస్తోత్రమితియావత్॥ ౭౬౭॥ సాంతి  
 తి॥ అమోచోశదేశవాసినోబ్రాహ్మణాః-ప్రాతఃకాలే-ప్రవంత్యాంసద్యాంకావే  
 హ్యంవాఅధిప్రవంతి-సాంతి-సంధ్యాదికముఃపీధివదాచరంతి-అగ్నిశ్రీకా  
 ఆదధతేఅహారాచరంతి-మఖ్యావర్తపూణణమాసావీకా-విదధతేకుర్వంతి-కిం  
 చశాస్త్రాణిఅధీయతేఅభ్యర్చంతి-సురావరావిత్యాంబికావిష్ణుగణనాధమహేశ్వ  
 రాకావరాభ్యైకఃశ్రేష్ఠైఃకుసుమైఃఅభ్యర్చంతి-కించఅతిథీకలంచంతిపూజయం  
 తి-కింతుపురాతనైఃపర్యుషితైరనైక్షికితనుంశరీరంపుష్పంతి॥ పా॥ పుష్పంతిపోష  
 యంతి-అతఃపర్యుషితాన్నభక్షణాత్-చప్యంతేప్రత్యవయంతి॥ ౭౬౮॥ ౭౬౩॥  
 కష్టమితి॥ పుష్పత్పద్మిజ్ఞానం॥ ౭౬౪॥ అపీతి॥ శిరాయ-చోశస్యకంఠశికాయాఃవాస  
 సోద్వయాఃచోశదేశవాసస్సనివాసస్యచస్థైర్యస్థిరత్వంజడవృత్తీనామపియవతీనాం  
 కువకుంభౌఅవగతేకంచుశికాయాఃబంధఃసంబంధః యాభ్యాంశరోక్తౌత్తాత్కారకం  
 విరుద్ధంవివర్యానఃడవలబ్ధంవృత్తం॥ ౭౬౫॥ అగూఢేతి॥ అగూఢౌఅనాచ్ఛాదితగా  
 ధానిరంతరాగ్రనాకుంభినఃగజస్యకుంభావీవయన్యతత్-అంభౌజస్యడంభౌడయ  
 జైత్రేగర్వసమృద్ధిహరణేనేత్రేయస్యతత్-చోశదేశస్త్రైఃప్రవీణీసమూహాః  
 ప్రవీణంనిపుణం-రతికాంతస్యదాణంలజ్జారూపం-చిత్రేనధతేనచుతి-బతేతిభేద  
 మతాంగనానంలజ్జారాహిత్యాద్విరుద్ధమితిభావః॥ ౭౬౬॥ నతేతి॥ చోశాఽగ్నాఃస  
 వమతావంకన్యాయాఃప్రధమరజోవశానం-చేవమహామత్సకఃతస్మిన్-గృహో  
 ద్భవీభావాగే-సహస్రశఃఅపిహస్రసంఖ్యం-సంగతాస్సత్యః-అశంకితం

ఘనరపిఘనోద్భూతిః చుళుకయంతి చోళాంగనాః || ౭౬౭ || కించ || సకేశే  
ఘనోద్భూతానచనయనయోరంజనకథానవావీటివక్త్రైశచతువతటే చం  
ధనరసః | నచాలస్పృశ్యకల్పనచనువసనం నై వకుసుమం సుషూణ్యం పా  
పానాంధలవధనగేహే మనుష్యశా || ౭౬౮ || అపిచ || అంసాచేదుడకుంభ  
భారణితా వంఘ్రీపునగోకాశాయస్థాయస్మాత్పునః లీమసాకరతలంఘాన  
చ్చిదాకకశం | పాశాన్ముద్భిః భూమమేళనగళభ్యామ్మివేలోచలకప్తం  
రిక్తగృహీస్తుషాత్వనరకః (స్త్రీ)ణామహూదుస్సహః || ౭౬౯ || విశ్వావ  
సుః || వయస్యమాదూషయచోళమండలవాసి మోజనాశా || ౭౭౦ || యాభిస్స  
ర్వపదార్థశుద్ధిరుదితాశాస్వపుడేవాపితం నిక్షిప్తం నిరక్షితం శుభిహ  
విఃభక్త్యేతచేతాగతుతిః | త్యాజ్యంశాస్త్రనిషేధతస్తదితేత్యాజ్యంశ  
తైలంచ తద్భోజ్యం పర్యుపితం ప్రరంతియదతో యోజ్యంసతద్దావణైః ||  
౭౭౧ || కించ || పాతిప్రత్యమువేత్సనిత్యమనమాచారావదాతాన్మనాంచోళి

తధాగదితానిభాషితానికామగాధానాంసంఖ్యాగూఢిలాపకప్రాప్త్యనానాం శతాని  
యాభిస్తాస్తనోక్తాః - ఆనాగస్వినఃనిరపరాధినః మనరపిఘనసేధ్యులింగైర్వం-అహః  
ర్యఃపరవృత్తఃరవృత్తతినయోఃస్తనయోఃప్రకటనాన్ ప్రత్యక్షకరణాదేతేః - చుళు  
కయంతినాశయంతి - అత్ర మునరపీత్యపినాకిమతకామినతిత్యధావన్తిః ప్రతీయ  
తే || ౭౬౭ || ౭౬౮ || ౭౬౯ || ౭౭౦ || పర్యుపితాన్మభక్షణదూషణముద్దరి || యాభిరి ||  
యాభిరద్భిః - సర్వేషాంపదార్థానాంపవిత్రాణాంఅపవిత్రాణాంచక్షుర్భిరుదిరా -  
శాస్త్రేజ్ఞతీశేషః - తాసుఅప్పునిక్షిప్తం-దేవానామపితంనివేదితం-నిరక్షితంస్వ  
మాజ్ఞానాదిభ్యుత్పదాః - అతవచకుచిప్రధావరిశుద్ధం-చువిరస్థం - శక్త్యేత  
చేత్ - తుతిమానకంకా - సకాపీత్యధాః - తత్పర్యుపితమన్నంశాస్త్రేణనతుయ  
క్త్యానిషేధతఃత్యాజ్యంచేత్ - సాజ్యంసతైలంచతత్పర్యుపితమన్నంయద్యస్తాత్ భో  
జ్యంస్తరంతి-ఘృతాక్తంతైలసంగతమిత్యాదినేతిభావః - అతఃకారణాత్తత్పర్యుపితా  
న్నంయావదైర్మయోజ్యంసంఘటనీయమిత్యధాః - నిషేధవద్విధేరపితాస్త్రీయ  
త్వాదితిభావః || ౭౭౧ || నిష్క్రంతులీకత్వాదిస్త్రీదూషణంనిరస్యతి || పాతిప్రత్యమితి ||  
పాతిప్రత్యంధమమువేత్స - నిత్యంఅసంఘనఆచారేణఅవదాతాత్తనాం శుద్ధచిత్త  
హం - అతవచ-చోళినాంచోళదేశస్త్రీణాం-కుచయోఃకంచుకంనాస్తియది - తతః  
సోమకాథావాత్ - మూలమసేమాలిస్సంకా - సకాపీత్యధాః - సురలెడపయోనిసాది



వాంఛుదికంచుకంసకుచయోహాళిమనీకాతతః | నారీణాంసురతోవయో  
గ్యవయవస్పష్టికృతితోవయోత్కృతేదధరాపిధానమపికింసస్యాత్సదావా  
ససా || ౨౨ || పాశ్వతోవయోగ్యసజ్జాఘం || ౨౩ || అస్యదేశస్యభాగ్యవ  
త్తాఖల్వియత్తాపరిత్యక్తా || ౨౪ || చుతోత్ర || మణిమయభణితప్రేసల్లికాపుం  
జకల్పేశమితజగదభ్రాం సంశ్రయితోహగనిద్రాం | దహరకుహరవ  
లీదేవతాచక్రవర్తికదిలితదురితబాణశృంగ్యతేకుంభాఘాణే || ౨౫ || అంత  
నాగరికింజనతామవేష్యసశిరఃకంజం || ౨౬ || స్నాత్వాసహ్యసుతాజల  
శుదితమాఘాత్వాజపాదిక్రమైహుకత్వాగ్నోచహవిఃకృతేతరగిరాంకృ  
త్వాచపారాయణం | సత్వాశాఙ్గకథరంభవామయసహరంస్తుత్వానతం  
భక్తితశ్చేస్తాఃకాలవసమీక్షివంతిబహవఃశ్రీకుంభాఘాణేద్విజాః || ౨౭ ||  
కుటీషుగోపీరుచిరాసుయోర్కభూతటీషుగోపాలభిశ్రుతశ్చరణ | అ  
కంపకారుణ్యము పేయ్యమోదతేనచంపకారుణ్యకుగణ్యవైభవః || ౨౮ || అ

అనయవానాంస్పష్టికృతిప్రకాశనం-నారీణాంవయోగ్యకృతిచేత్ - వాససాఅధ  
రస్యసురతోవయోగిన్-అపిధానంతచ్చగనంకింకురఃవహాసస్యాత్సభవత్ - సర్వ  
దేశ్యానామితశేషః || ౨౨ || ౨౩ || అస్మేతి || అస్యచోదేశస్యభాగ్యవత్తాభస్యతా-  
భియత్తయా పరిమిత్యా సగత్సక్తా-అపిమిత్యర్థః || ౨౪ || చుచీతి || దహరకుహరే  
దహరాకాశేవతీ-అంతర్యామిన్యగః - దేవతావాంచక్రవర్తికభగవాన్-దధి  
తఃదురితంబాణభవత్స్త్రికకుంభాఘాణేనామప్రేతై - మల్లికానాంపుష్పాణాంపుంజే  
సరులేశతత్కల్పే - మణిమయఃభణితపరివర్తయనంతస్త్రికమితంనాశితంజగ  
తఃఅభద్రంతిశుభంయతాం-యోగఃస్వాత్మనిమనోలయఃప్రయోగనిద్రాంసం  
శ్రయంత్యుకృత్యతే-ఆత్మత్వైరితశేషః || ౨౫ || అంతరితి || నగరేభవాంనాగరికిం-  
జనతాంజనసమూహం || ౨౬ || స్నాత్వేతి || శ్రీకుంభాఘాణే శ్రేష్ఠా బహవఃఅమీ  
ద్విజాః-సహ్యసుతాజలేస్నాత్వా - జపాదిభిఃక్రమైఃకమఃభిః - శుచితమాఘాత్వా-  
అగ్నోచహవిఃకత్వాచ-కృతాగ్నిహూత్రాభిషేకః - కృతేతరగిరాంచేదానాం  
పారాయణంబ్రహ్మయజ్ఞంపశుకత్వా-భవస్యసంసారమైవ అమయస్యరోగవ్యహరం  
శాఙ్గకథనంసత్వా-రంభగవంతంభక్తిరస్తుత్వాచ-కాలంక్షిపంతిగమయంతి || ౨౭ ||  
కుటీషు || అర్కభునఽయము నాయాశిలటీషు-గోపీభిరుచిరాసుకుటీషుకుంజేషు-చ  
రణయోగవా-గోపాలభిశ్రుతఃప్రసిద్ధః-అగణ్యవైభవఃఅచింత్యమహిమా-భక్తి  
గోపాలః-అకంపకారుణ్యం-గర్భస్తత్రా-చంపకారుణ్యంనామప్రేతం-ఽఽ

త్రైవిరాజసోపాలపాదకమలముపాశ్రయసాధుజనస్యేదమనుసంధానం॥  
 ౭౭॥కోపాటోపదశావిశాలపరుషాలావాదిదూపాశుభవ్యాపారగ్లపితా  
 ర్థిలోకహృదయైర్జూపాలపాశైరలం । తాపావిష్టసృష్టిసన్నజనము  
 క్త్యాపాదనేదీక్షితంపాపానామవసోదహాయకుహానాగోబాబమేవాశ్ర  
 యై॥౭౮॥కృతానుః॥ అత్రాపిమేవిరోధవనప్రతిభాతి॥౭౯॥యతః॥నన్య  
 స్తపాదస్సమనసాంశీర్ష్యమధుహార్యచాలా॥మురారాతిద్విజేహాపిచం  
 వకారణ్యమాశ్రీతః॥౮౦॥ విశ్వావసుః॥ విరుద్ధానామపిసహవస్థానం  
 పాదకేదేవానుదేవేకానామవిరోధకథా॥౮౧॥యస్మిన్విలోచనతయా  
 సహపుష్పవంతోవర్యంకవాహనతయాఘోషక్షీరాజౌ । తేజస్వినాప్రము  
 దితాస్థితిమాశ్రయేతేతస్మిన్నచాలాభగవతికృతిరోధగంధః॥౮౨॥ కింబ  
 ఘనా॥౮౩॥ పరిగతసహకారైః ప్రాంశుభిర్నామికేతైర్నినకరకరధారా

పిణ్యమౌనతైక్రీడతీత్యర్థః॥౮౪॥౭౫॥కోపేతి॥కోపస్యఅటోపదశాయాంప్రకాశా  
 వస్థాయాంవిశాలైఃచుభిఃపరుషాదారుణాటలాహాఃఆదిఃమేమంతర్ముఖైఃఅక్షభై  
 ర్వాప్యపాలైఃగ్లపీతంభేదితం అధిలోకస్యయాచకజనవ్యహృదయయేహంతైః -  
 భూపాలపాశైఃరాజాభ్రమైఃఅలమితినిషేధే - తాపైస్త్రిభిరావిష్టసృక్తాంతస్య  
 సకృదేవప్రవన్నస్యతవాస్మిత్యపితాత్మనఃజనవ్యముక్తేరాపాదకేదానేదీక్షితం-  
 కుహనాగౌపాలంకపటస్వీకృతరాజగోపాలరూపంభగవంతమేవ- హాసానాంతవనో  
 దనాయనాశనాయ - ఆశ్రయే॥౮౬॥అత్రేతి॥ అత్రరాజగౌపాలేపి॥౮౭॥  
 న్యస్తేతి॥ సుమనసాంపుష్పాణాందేవానాంచ-శీషేషుఅగ్రేషుశిరస్సుచ- న్యస్తపా  
 దస్సక-త్యజంతృన్మితియావత్ - అసామురారాతిగోపాలః- ద్విరోధాభ్యంగౌపి  
 రేఖద్వయఘటితమురారాతికబ్జవాచ్యశ్చ - మధుహారిమకరందాదానేషుస్సక- మ  
 ఘనామకానురభంజకశ్చ - చంపకారణ్యమృతఃఅమౌఘత్యాశ్చర్యే - భృంగ  
 ంపకయోర్నిసగ్గవిరోధాదితిభావః॥౮౮॥విరుద్ధానామితి॥విరుద్ధానాంస్వాభావిక  
 విరోధానామపి-సహవస్థానంఏకత్రస్వస్మిన్నివాసః॥౮౯॥యస్మిన్మితి॥తేజస్వినామి  
 ర్భ్యవంతౌకాంతమంతౌచ - పుష్పవంతౌచంద్రసూర్యా-ప్రముదితౌచంతౌ-యస్మిన్భ  
 క్తవైవిలోచనతయానేత్రత్వేనసహస్థితింఆశ్రయేతే - తేజస్వినాఘోషాభిరేషఃప  
 ణ్డరాజగోపాదఃద్వైప్రముదితాచంతౌ - యస్మిన్కవర్యంకత్వేనసహసశ్చేదనవర్యం  
 కవాహనతయా - సహస్థితిమాశ్రయేతే - తస్మిన్భగవతిరాజగౌపాలే - విరోధస్య  
 గంధఃతేజోపిక్వ-మతోస్తీత్యర్థః॥౯౦॥౯౧॥౯౨॥౯౩॥౯౪॥౯౫॥౯౬॥౯౭॥౯౮॥౯౯॥౧౦౦॥

దుష్ప్రజేహంతశ్శత్రుః | చుకుకితమరిలేభ్యశ్చోశదేశస్థిలేభ్యా నభుత్తమ  
 ఖలేభ్యో , భవిష్యథలేభ్యః || ౧౮౬ || శ్లోకానుః || భవతుభవతపియేషునా  
 స్రాగ్యతామమమదేవలకాదిదేవాలయోపదీవినురాచారా నాలోచయ  
 తోననవతిసాశ్చిక్షిద్వా || ౧౮౭ || తథాహి || వారస్త్రీకుచూర్దిభిర్విరవయం  
 వ్యవ్యదిహాసుంకరైస్తద్వీటీరసవాసితైశ్చకనైర్ద్యుంతిరుంత్రాసమి !  
 ద్రవ్యదేవలకాహంభ్యవతితా దేవస్యచిరుబజితా స్వేతానుప్రతిమా  
 సుహంతభవితాకింజవతాసన్నదిః || ౧౮౮ || కించ || అమ్రాచయత  
 బ్యయావతతథా నోర్మపంభ్యానికంమై రవ్యప్రేమపప్రసన్నా వవనః  
 త్వేవదేహయరం | అభశ్చైర్వ్యవైష్టగస్యభవైస్సూదైరమిభిఃకృతా  
 న్యన్నాద్యానినిదేదలానిభగవాంసోరోత్సవకిం || ౧౮౯ || విశ్వశ్చ || అ  
 తోమిశ్తాఃసహకారాశ్చ - విశేషయేతుతై - ప్రాంకుభిరున్నతై నాంకైర్వైష్ట  
 తైః - దినకరస్యసూర్యస్యకరధారయాకిరణజ్ఞాన్యవ్యవేళం అంతరంభుభ్య  
 భాగఃయేషాంతేభ్యః - చుకుకితమరిలేభ్యః - చోశదేశస్థిలేభ్యః - ఆఖిలేభ్యః - నాభవ్య  
 భగవతఃశివశేవనాస్యతత్త్వనాదితస్థలేభ్యః - ఇదంసమః - కరోమితి శేషః || ౧౯౦ ||  
 భవత్వియ || దేవలకాఃస్థావరగూఢకాః ఆదిర్యేషాంతాదృశాః నేదేవాలయోపదీవి  
 సః కింకరాఃలేహా - చురాచారాః - ఆలోచయతఃమమతు - నమస్కర్తుమిచ్ఛానమ  
 శ్చికిషాఃసహవతి || ౧౯౧ || వారస్త్రీతి || అమ్రదేవలకాః - వారస్త్రీకాంపేవానాం  
 కుచమణిభిఃకరైః - దేవస్యచాదేరభ్యూహదిదానంవిరవయంతి - తానాః వీర్యాఃచ  
 రిద్వితరత్రతాంబూలస్యరసేనవాసితైస్సరభితైః - వదనైర్వ్యవైష్టైః - మంత్రాః  
 ఘోషాదికర్మాగభూతాః - జ్వాలితైర్వరంతి - కించ - గ్రన్థంతైంకర్యాభాం -  
 భక్తాపిరధనం - అదకితాఃత్యక్తవరలోకభయావప్రతివాక్యమన్వయః - హరంతి -  
 ముష్టంతితైర్ద్యుతైర్దేవలకైఃపూజితాసు - ఎతానుప్రతిమానులర్చావిగ్రహేషు -  
 దేవతానాంహరితాది నాంసన్నిధిరాజేశః - భవితాకింభవిష్యతికిమితికాకుంసభా  
 వ్యత్యేవేత్యభావం - హంతేవిభేదే || ౧౯౨ || అమ్రతేతి || మైదేవాలయపాచకైః - స్వ  
 ద్వియువతినాంవారస్త్రీకాంసమాహుఃపణ్యయావతంతస్యకథాసజ్జపవిత - అమ్ర  
 తాలిసుప్తితా - సంభ్యాదికంకమనోఅమ్రతం - అదభ్రంబిముఖంసభ్యవచనం  
 పరప్రతారకసవినయమకుమారంపవనగతిభ్యస్తంశిక్షితం - వేదాక్షరంతునాభ్య  
 క్తమేవ - అంభసేఅన్నవ్యచార్యవరై మరస్యమేదుష్టులేఖవైరమిభి. నూదైదేవభా  
 లయపాచకైః - కృతానివక్త్యానిలన్నాద్యానిలన్నహాదీనినివేదితానిసంతివిభవ  
 సవాణాంఅంగీకరితిమితికాకుం || ౧౯౩ || అమ్రాభి || వీనేకవివత్త్యయఃఅమిశ్చ

హేమాకలిహేమాత్మైద్యబలజనానామనివారోవిజేతవివర్జయః॥ ౧౯౦॥  
 యతః॥ ఇద్వస్వావరతోద్భూతానికూరయః సత్త్వైః తైరైహ్యుతైరన్నాన్య  
 ప్రభవః సమగ్రవిధివిధానికృతాః యేనాన్యైః సమగ్రదంతః సమగ్ర  
 వ్రాతైః సత్త్వతానందనాకృష్టేకాద్యక్షణసేనానానాభిలైః ప్రాచీ  
 స్తాహ్యతాః॥ ౧౯౧॥ విశ్వావసుః॥ మాన్యశేఖ్యసావివర్జయైః సమగ్ర  
 వేదిభ్యాభవవీరకన్యూషాభాషణయావణంనరీవతః॥ ౧౯౨॥ యతః॥ ఉషస్య  
 వస్మానాదువితకుచితాశాలివపుషోఽనితాస్సేవ్యతాస్త్రేవిజితవృజినాః పూ  
 జకజనాః । పరిత్రాతుంలోకానిద్విధివదవతం ద్రావిడధతేవనితైః శ్రీరచా  
 దైః పరిమపురుషారాధనమః॥ ౧౯౩॥ అవగర్హ్యైవామిదమపియదభ్యుత్త  
 మాప్యభిధాస్వామి॥ ౧౯౪॥ విధివదః ధిరద్వాభక్తితోభక్తితోవాసనః కుచి  
 రకుచిర్వాసాధమర్చ్యస్సాక్ష్యః॥ అనుదినమవయాతైః సర్వభూతానానుచేతైః

జనద్విచారమూళకత్వమితియవత్॥ ౧౯౦॥ సద్వస్వీవతి॥ సద్వసువిష్ణుగృహేషు-విధివద్య  
 భాచారసిద్ధానివత్వాని - సత్త్వైవసమజనఉత్తరై శ్రేష్ఠైః - ధూసురైః బ్రాహ్మణైః -  
 సూరయోజగతః అపిః రానివేదీతానిఅన్నాని - అత్రలోకేష్టాశనవయసావృద్ధా  
 అపిః సమానయంతినగృహ్లాంతి - యేనాన్యాయతసేషుఅయేషు - వ్రాతైః సమగ్రస్థానా  
 నైః - కృతాకావక్యా - దక్షుజనేనసృష్టా - అనిరైవ్యైః సాశిష్టైః దురాచారైరా  
 హృతానోదనాకాలన్నాని-వృధాఅపి - విభయాన్యంతః - అనుతిభుంజితేకాంతృ॥ ౧౯౧  
 ౧౯౨॥ ఉషసీతి॥ ఉషపివ్రాతరేవ-స్మానాదువతయాగృహేతయాకుచితయాశ్చధ్యా  
 నాలసత్తతత్త్వానివపుర్యేషాంతే - సేవ్యస్వమరస - విధినితాస్త్రేవనీరాన్నితాః అ  
 నీరసస్వాస్త్రావిశ్యధాః - అతపేవ - విజితంనిరస్తంవృజినదురాచారః మైస్తే - అమా  
 నూజవజనాః వేచాలయోవజీవినః - లోకాకావక్యాకా - వ్రాతుంఅవతం ద్రాగతప్ర  
 మాదాన్యంతః - పరిత్రైరన్నావైః వివరత్పరమపురుషస్యభగవతః ఆరాధనల  
 నానం - వివరతే - అత్రలోకపరిక్షణంసద్వనివేదికభగవత్ప్రసాదాన్మదానద్యా  
 నరేతిశేషయః॥ ౧౯౩॥ అవకణ్యతామితి॥ యద్వయః అభ్యుపగమ్యభవవీయదుష  
 ప్రాపంకకృత్యాపి - అభిధాస్వామిపద్యమి॥ ౧౯౪॥ విధివదతి॥ నన-శేకృతామో-వి  
 ష్ణోత్తమవిహర్తృజనః వేవలకాదః - కుచీర్వానికుచిర్వానకా - నాధంభగవతంతం  
 నివద్వా - భక్తితోవాఅభక్తితోవా-ఆర్చతుపూజయకు - ఉనేదీతలచదివం - ఉపయా  
 తైరాగతైః కవైరింద్రాదిభిరచ్యుతానాను - అతపితలజితసర్వభగవతః మూర్తిగా  
 ద్రుతిమానుషిమయై - అదుచిః సామద్భ్యు - కస్య - అగ్నిదైవమితిజ్ఞానంయస్యతస్యల సైరస్య

రరువిరజితమూర్తిస్తాస్త్రికస్యాస్త్రికస్య॥ ౧౯౫॥ ఇదంచాపధేయం॥ ౧౯౬॥  
 కేచిచ్ఛక్రధరావచారచక్రితాఃత్వైపాలభీతాఃపరశ్రద్ధాఃకథినిశ్చవంశ్య  
 వహీరాశ్శుద్ధాశ్చవిషణ్ణంహవిః । అగ్రేశ్చస్థుజంఘటైవభగవానాలోక  
 నైఃస్త్రికరోగ్యంహంసంహరిణాకయోపతతివర్షప్రాశ్చంతిభాగ్యోత్త  
 రాః॥ ౧౯౭॥ బహుతావత్స్వానుభవసిద్ధౌప్రకర్షనికహోభగవదాయరసత  
 దితరస్థలపరికల్పితాన్నయోః॥ ౧౯౮॥ ఉపసాగైస్సాన్సైరుపదితరసా  
 మోదభరయస్యవైత్యన్నంగేహేకృతగుయమభాగ్యంబుధజనః । అభూయ  
 స్సంసారీణ్యపిహపిషిచేవాలయభవేస్వనల్పంభాగ్యత్వంపునరభూత  
 త్వంచమనః॥ ౧౯౯॥ ఇదంచబోద్ధవ్యం॥ ౨౦౦ ॥ దేవాగారసిషివిణ్ణిలజ  
 నాదువ్యంతుశుశ్చంతునాతేమిస్వామిపరిగ్రహేణియతంమాన్యామనీ  
 షాజుషాం । ప్రాయశాశ్రయగౌరీదేవలభతేహీమోపిమానాహాతాం

ఆ.ప్రి-నకస్యాసి-కింఋతరునినాస్త్రికస్యైవేత్సగః॥ ౧౯౫॥ ౧౯౬॥ కేచిదితి॥ కేచి  
 ద్దేవాలయసూదాః - చక్రధరశ్చభగవంఃఆపచారాచ్యుక్తిరాశీతాః - అరణిశ్చక్రాః -  
 ఆవహితాఃఅప్రమాదాశ్చసంః - దివ్యంహవిరన్నాద్యం - వశంతి - వదవంవకమి  
 దంవాక్యప్రయేపియాజ్యం - పరేతస్యేకేచిత్ - త్వైపాలాన్ రాజ్ఞఃభీతాస్సంతః - క  
 తిచిత్ ప్రధాతః - భగవాన్ గ్రేస్యస్తంత్రయాణామన్యరమేప్రచారేణశుద్ధంకడంహ  
 నిః - ముదాఉపలక్ష్యైఃఆలోకనైస్త్రికరోగ్యంగీకరోతి - భాగ్యోత్తరాః - అంహ  
 సాంసారచేతశయా - పదిసంభగవదంగీకృతంచవిః - ప్రాశ్చంతిభంజితే॥ ౧౯౭॥  
 వశ్యేతి॥ భగవదాయరసేపరికల్పితానన్వేషప్రకరణఃఉత్కృషణః - తస్మాద్దేవాల  
 యాదిరసస్థలేపరికల్పితస్యఅన్నస్యనికమణ్య - ద్వాస్త్రియేనానుభవేనసిద్ధా - తావ  
 శ్యేత్యవ్యయః॥ ౧౯౮॥ ఉపసాగైరితి॥ సాన్సైరుపదితరసాన్సైరుపదితరసాన్సైరుపదితరసాన్సైరు  
 పదితరసాన్సైరుపదితరసాన్సైరుపదితరసాన్సైరుపదితరసాన్సైరుపదితరసాన్సైరుపదితరసాన్సైరు  
 యఃయస్త్రికతథోక్తమపి - శేహేశిష్టగృహే - కృతంపకవంఅన్నం - ఆయంబుధజనః  
 అభాగ్యంభోక్తుమయోగ్యంతైవమనలే - భూయాంసంసారాలస్త్రికానంతిత్య  
 భూయస్సంసారిణ్యపిదేవాలయభవేహవిషిఅన్నైరుఅనల్పంభాగ్యత్వం - పునఃకిం  
 లభూహరత్వంచమనః॥ ౧౯౯॥ ౨౦౦॥ దేవేతి॥ దేవాగారేదేవాలయసిషివిణ్ణి  
 రిచారకాఃజనాఃమవ్యంతుప్రాత్యాభవంతువా - శుద్ధంతుశుద్ధాభవంతువా - కిల  
 తిసగేలోక - రేమిపంచారకాః - స్వామిమోదేవస్యపరిగ్రహేణితునామనీ  
 షాజుషాంబుధిమతాం - నియమపశ్యం - మాన్యాభవంతి - హీనోపిజనః - ప్రాయశః

కుబ్జక్షీబముఖోజ నోపిభజ తేపూజాంహిరాజా శ్రయాత్ ॥ ౧౦౧ ॥ ఇత్యన్య  
తఃపరిక్రామన్న గ్రతోవలోక్య సహషంసాంజలిబంధం ॥ ౧౦౨ ॥ పాతుం  
పాతకినోజనాన శరణాపాతుః తమస్సగరం యాతుం యాతుపురీమ  
రీకరణముఖజేతుం దశాస్యాదికాః । నెకుంభూతనయాంముదంవిరహీణీ  
మేకుండుశశ్వత్వతం దాతుం శర్మచరాఘవేణరదితం సేతుం సమస్కర్మ  
హే ॥ ౧౦౩ ॥ హంతకతి సానామమీషాణాపితిమహతీప్రీతిరనుబంధినె ॥  
౧౦౪ ॥ యతః ॥ లంకాపురేపక్షిముఖసరుద్ధాంభూమిసూతాంభూమిభృ  
తోనుబంధాత్ । సేయాభవంతః స్వయమాప్లవం తేవతింపునః ప్రావయితుం  
పయోధా ॥ ౧౦౫ ॥ నిరూప్య ॥ ౧౦౬ ॥ పయోధిమధ్యేష్టవమానమూర్తయః త  
రంగవేగార్పితఘనదిహితాః । హసంతికిం మందరమంతరర్ణవం నిమగ్న  
మేతేనలసేతుభూధరాః ॥ ౧౦౭ ॥ పునర్విశ్వశ్య ॥ ౧౦౮ ॥ లంకాపురావాసిర

అశ్రయగౌరవేణ - మానస్యఅహతాంతాగ్యత్వం లభతే - హయస్త్యా - కుబ్జక్షీబ  
ముఖాపిజనః - రాజా శ్రయాత్ పూజాంభజతేల భతే ॥ ౧౦౧ ॥ ౧౦౨ ॥ పాతుమితి ॥ పా  
తకినఃపాపిసః - అశరణాశ్రయకహీనాజనాపాతుంరక్షితుం - తమఃఅజ్ఞానమే  
షసాగరం పాతుంపాసంకతుం సాశయితుమితియావత్ - యాచునారక్షసాం పు  
రీలంకాం-యాతుంగతుం-దశాస్యాదికాః రావణాదీ సరీకరణముఖజేతుం - వి  
రహణీవియుక్తాం - భూతనయాంసేరాం - ముదంసేతుం ప్రావయితుం - శాశ్వతంయ  
శఃపితుంలబ్ధుం - శమఃసుఖంమహాపాతకనిరసనజన్యం దాతుంచ - రాఘవేణ శ్రీరా  
మేణరచితంసేతుంసమ స్కర్మహే ॥ ౧౦౩ ॥ హంతేతి ॥ కరినానాంనిరణయానా  
మపినిష్ఠరాణాంచేతిచఅమీషాంసల సేతుశ్చేతావాం - అనుబంధినిచేహసంబంధిని  
జనేసేరాయాఃవిషయే - ప్రీతిః అతిమహతీ ॥ ౧౦౪ ॥ లంకేతి ॥ భూమిభృతః  
శైలాః - అయబలిధాన్ సమబంధాన్ స్వగృతభూమిజన్యత్వరూపాద్ధేతోః - వక్షి  
ముఖేనదశాస్యేన - లంకాపురేసరుద్ధాం - భూమేస్సుతాంసీతాం - పతింరామం ప్రా  
వయితుం - స్వయంపయోధాసేయాభవంతః - అప్లవంతేక్షిప్తజ్జతి ॥ ౧౦౫ ॥ ౧౦౬ ॥  
పయోధితి ॥ పయోధే మధ్యే - షవమానాఅనిమగ్నముఖాఃర్యేషాంతే - తరంగా  
జ్ఞాంసాముద్రాణాంచేనానికావైఃశ్చవైఃవిహితాః - ఎతే-సలోనామసుశ్రీసే  
పూతతిఃతేనకృతసేతాభూధరాఃశైలాః - అణవస్యశ్రీరాభ్యేమధ్యే అంతరణావం  
నిమగ్నం - మందరంనామశైలః - హసంతీవేత్వప్రేక్షాయాంకింశబ్దః ॥ ౧౦౭ ॥  
౧౦౮ ॥ లంకేతి ॥ సింధురాజస్వముద్రః - లంకాపురావాసిసఃరఘుద్వహారేః రావణ

ఘూర్వహరి సంకర్గ-పాపాదివసింధురాజః | సవక్షుభూభృగ్నివిదాంతరో  
 వివివక్షుభూభృద్భరబంధకప్టం || ౧౦౯ || శుద్ధాస్సంశ్రితధర్మసేతవక్త్రమేసో  
 ధోగ్రుద్దాతపఃస్థిత్యాసింధుజలెనదాక్షిణ్యతోమూరంతటఃకుర్వతేన్య  
 త్యంతీరిహనిత్యమేవవపలాస్తీర్జ్వరతన్వాశుగైః లావణ్యంబదధతఃకదాపి న  
 చలంత్యాహోక్యపీచీరమూః || ౧౧౦ || క్షణజభిధ్యాయన్నంజలింబధ్యా || ౧౧౧  
 అస్తోకన్యప్రీపివారిధిరేవయస్మాత్తస్తోవిభర్తిపులోవలసాంద్రసేతుః |  
 గోపాయాలేదురితపంతిజగంతితస్త్యైకేపాయాలేరఘుపతేనహతేనవో  
 స్తు || ౧౧౨ || కృతానుః || సాయేవం || ౧౧౩ || కాకుత్స్థరోవచకితిఃకమితానదీ  
 నామాసీవ్యదాననుగురుష్టవశార్వతోయః | శక్యస్తదైవతరితుంహరిభిఃప

న్యసంవర్తకానియతావంతస్మాదివేత్తువేత్త్రుః - సవక్షేఃప్రవైఃవక్షసహతైశ్చభూ  
 భృద్భిఃరాజభిఃపర్యైశ్చ - నివిడంసాంగ్రంఅంతరంగవధ్యభాగఃయన్యతథోక్తాపి -  
 ససహాయాపిసన్నిర్యః - వివక్షేఃశత్రుభిఃవక్షరహితైశ్చభూభృద్భిఃరాజభిఃవ  
 ర్యతైశ్చఅబంధిభ్యతేన్ద్రకష్టహితథే॥౧౦౭॥ శుద్ధాంత ॥ సంక్రితఃధర్మఃస్యసే  
 తుఃకర్తావామైస్తేసంక్రితః-ధర్మేణాశ్రీరామధన్వంత్యూయుక్తఃసేతుర్వైస్సేతి  
 తిచ - సాక్షాత్కృతా ఉక్తౌవక్షవంతతవశ్చద్వామైస్తే - అతవివక్షధాఃనిష్కల్ప  
 షాఃఇమేక్షేతిభ్యతఃరాజాసంపర్యతాశ్చ - సింధోస్సుముగ్రస్యజలేశీతాన్ - ఘోరం  
 ముగ్రంరంతవఃకుర్యతే - ఆతఃవిరేక్షేతిభ్యతఃఇహలోకేనముక్తచ - లావణ్యసం  
 దర్యంలవణరసంచ-దధతి-తేష్టేరంనోకాన్త్యసస్యజతున్ - బాహైరంశభిఃమహద్భి  
 రాకున్తైర్దాయుభిశ్చ - నిత్యంసృత్యంతఃఉల్లసంతఃప్రవర్ధిరాశ్చ-ఆమూర్ఛీనీఃవ్యా  
 భ్రువానాః-వవలాఃపుంశ్చలీఃచవలాఃచంచలాఃవీచీ-చరంగాంశ్చ ఆలోక్యద్బద్ధాన్  
 సవలంబసనికుర్యంతనశ్రమంబచ - చవలాకమలావిద్యుత్సుంశ్చలీపిప్పలీమచేతి  
 శః - నిత్యమేవబలితాఇంపాతేతురేష్టేకవన్వాశ్చ-ఽబలితాఃపుభితాఃసృత్యంతః  
 సృత్రంకుర్యంతఃఉచ్చలంశ్చఅమూర్ఛీయఇతిసర్వంపూర్వవత్॥౧౦౮॥౧౦౯॥  
 అస్తోకేతి ॥ అస్తోకఃఅనల్పైశ్చప్తికఃరోష్ణయస్యతథోక్తాపిపిషపారిధిర్యస్తాన్తోపాత్  
 త్రస్తస్పక - విభునైరుపతైఃపాపాన్జ్ఞానాంగ్రంసేతు-లిఖత-తస్తే - చురితవంతిజ  
 గంతిగోపాయతేన్ద్రస్త్రస్తసముగ్రభ్యుసేతుద్వారాక్షతే-మహతే-హిరమువతే-తే  
 తవకౌపాయసమోస్తు॥౧౦౯॥౧౧౦॥ కాకుత్స్థేతి ॥ కాకుత్స్థస్యశ్రీరామస్య  
 రోషాచ్యుతిః - సదేనాంకమిరాభతానముగ్రః - యదాయసానుగూతాంకమి

కాభ్యాంబివాఫలంకరణసేతుకృతిప్రముఖ్యోగం రావిశ్వాసః || తత్కా  
 ధితమేవయోజనవతానసంకల్పగవిభావితం కృణుతిర్విపునహ్నవభాసః ||  
 ౧౦౫ || అంభోరాశింహాసరాలంఘనంత్వత్వేతద్వ్యాజీప్యసృరాజీవజే  
 త్రః || అంబుకూరాదేర్గంధసాగర్గం నాకాముద్దురశౌ సేతుముచై  
 రబభావోగంబుప్రసృతాశ్చ || ౧౦౬ || నసాగరోపేనభవంధేనప్రజాన  
 చామోపునామవ్యధాః || ౧౦౭ || యరెచేపిబహుదరాం స్వపాతకానామపి  
 భూమిశేషః || ౧౦౮ || పశ్యేత్ప్రభవం ప్రభవం ప్రభవం ప్రభవం || ౧౦౯ || గజేంద్ర  
 బుధ్యానలసేతువైరాద్రాహుస్యసంకల్పభావం తతః || ౧౧౦ || సజాయా  
 ససమీధసంప్రద్యోకాః ప్రభావంతయథాగతంతే || ౧౧౧ || డిండిరభండాన్వ  
 యపాండురూగం ప్రాప్తిష్టమప్తేకంకావచంత || కాశ్యోగ్యసేతుంక

రతైలానాన్వవనాయత్తులనాయతహకాయంయన్యః శోకః - అసీత్ - నను  
 ప్రత్యే - తదాకాకా - విమనము ప్రకః సురిభిరావసరైః పదాభ్యామితరంతుంక  
 వ్యతిరేకతః - సేతోజ్యరేకకావయశ్చమప్రకృతంకంకావేత్ - తతరథ  
 య || ౧౦౫ || బదితి || అపచారంకృతీ త || ౧౦౬ || అంభోరాశిం || వానరాః - అంభో  
 రాశింసముద్రం - లాఘుయంతు - ఇతిప్రకరణంకావసరంకావసరంకావసరం  
 బీకృత్య - రాజీవనేత్రః శ్రీరామః - నరాణాంఅంశసాంపాపానాంరాశీలంభనా  
 భంకాంకాంకాంకాంకాంకాం - వద్దనిత్యాదినాదికశబ్దవ్యతీతాదేశః - ఉ  
 చైచ్చుననతంసేతుం - అబభావతబద్ధా || ౧౦౭ || ౧౦౮ || నెతి || అసాపురోవదే  
 సాగరః - కింతునభృతకాశమేవ - ఆమీధేనప్రజాన - కింతువిపులానాంస్థా  
 నాంఉయోనాంసముద్రాణాంకాంకాంకాం - విమపిసేతుం - కింతునిశాచరాణాం  
 స్వపాతకానాంకావసరంకావసరంకావసరంకావసరం - ఉత్పాదవీశేషసవాలనతేత్రరావః  
 ౧౦౯ || వశ్యేతి || జలచరాణాంకావసరంకావసరంకావసరంకావసరం - నలస్యసేతా  
 భృతేలాఃతాకా - గజేంద్రాబుధ్యాశ్రమేణ - గ్రంథకావసరంకావసరం - తేహృతేలా  
 సాంకాసాజ్ఞాయతతితజ్జాతాయాసాత్ సముద్రాదప్రేతాంకావసరంకావసరం  
 శోకాన్వంతః - తేగ్రాహః - యథాగతంకావసరంకావసరంకావసరం - ప్రభావంతి || ౧౧౦  
 డిండిరేతి || డిండిరభండానాంకావసరంకావసరంకావసరంకావసరం - కేవలపాండురాకా  
 భ్యాన్వతం - ప్రాప్తిష్టమప్తేకంకావచంత || ఉచైచ్చువరికాహవంతంకావసరం - గుజైపా



అయోగుణాధ్యంఘోతో ద్విరియంధృతః పునః॥౧౨౧॥ చిరాద్ధరాభూరిభూ  
 ర్తమూర్తిర్న రితు-రివ్యర్చితై జక్యశ్యః । శ్రవణయోగార్థం వ వారిశీతే  
 శేతేనశ్చింతేతుమిహేతేనః॥౧౨౨॥ విశ్వశ్యసన్దోఘం॥౧౨౩॥ యఃపురా  
 పాపదశకః ఛేదసాధనతాంగతః । ససేతుర్నకథంశక్తః పాపజన్మక భజ  
 నే॥౧౨౪॥ ఇతిపరావృత్యాస్యతోవిలోక్యసామోదం॥౧౨౫॥ తాపంవిలుంప  
 తిన్యణామహతామ్రపర్ణి త్యాఖ్యాంపహా భవదవాసలజ్యంభీతోభ్యం । పా  
 ధోనిధే స్త్రిజగతిప్రధితోవరోధా రోధాలసత్పరమహద్గుహహర్షియూధః ॥  
 ౧౨౬॥ తదభ్యర్చ్యంనిర్వర్చ్య॥౧౨౭॥ చకాస్తికురుకాపురిశుచినితామ్రపర్ణి  
 తేతేవిరక్తిపరివక్త్రీమత్రియంగభక్తిభిరైష్వర్యైః । దృఢవ్రతతతామ్యరోప  
 కుశసంపత్సంభరధ్యనిద్విగుణజ్యంభణద్రవిడబేదఘోషోజ్వలా॥౧౨౮॥

పనిహారణాదినితంతుభిశ్చ ఆధ్యంపూణం-కామత్వసేతుంతిణ-వేనధృతం-భా  
 తంకుశ్రంకితైరియం-కలయేమన్య॥౧౨౧॥ చిరాదితి॥ చిరాత్ ధరాయాః భవః  
 సులబః ధినాభూరిణాభరేణ ఆతకాచూతిః-అతవివహరిత్యురమిద్గజేమతిణతంనై  
 జాస్వీయంకృత్యంభూభరణకార్యమైసతథోక్తః-సఃప్రసిద్ధః శేషః-శ్రమస్యభూ  
 భరణాయాసస్యక్షయాయ-శీతేతిణవన్యవారిజలేసేతోమిహ-షేణ-శేతేకిమిలిసా  
 పన్నుతౌత్వేయా॥౧౨౨॥౧౨౩॥యతితి॥ యస్సేతుః-పురారామావతారే-పాపా  
 నాదశకశతచ-పాపస్యశకకానిశిరాంసియన్యతస్యరావణస్యశేవేవధేసాధనతాం  
 కారణత్వంగతః-సఃసేతుః-పాపానాంబ్రహ్మహత్యాదీనాంసంచకన్యభజనవిష  
 యే-కథంశకత్తః-శక్తవివేచ్యభాః-శతేపంచాశదిసంభవప్రకారసిద్ధరాద్వితి  
 భావః॥౧౨౪॥ఇతితి॥ పరావృత్యపశ్యాన్నిస్సృత్య॥౧౨౫॥తాపమితి॥ శోభసోస్తీర  
 యాలకానోపరమహమాణాంమహాక్షణాయాధంయన్యసః-త్రిజగతిలోకత్ర  
 యే-ప్రధితఃప్రసిద్ధః-రామ్రవణీశుక్తప్రకారాంత్యాంనామ-పహా-పాధ  
 నిధేరభేరపరోధాంతిపురస్త్రీ-తామ్రవణీనదీతియావత్-భవస్సంసారవివక్ష  
 వాసలతస్యజృంభితాన్యద్యేరుక్థంస్యజాంతాపంమనోవ్యధాం-విలుంపతివాశయ  
 తి॥౧౨౬॥ఇతితి॥ తస్యాఃతామ్రపర్ణ్యాకాంతిశ్చిణంసమీపదేశం॥౧౨౭॥చకా  
 స్త్రితి॥ శుచినివరికుద్ధే-తామ్రవణీకాపే-దృఢవ్రతస్యశరాః-శతకౌపస్యనామ  
 దైష్ట్యవయోగినః-ఉరోగలేవకుశమాల్యసంపతతాంప్రవిశతాంబంభరాణాంభృంగా  
 ణాంభ్యనినాద్విగణంద్విరావృత్తంబృంభణంబ్యాపనంయస్యతాదృశేనప్రవిడవే  
 తస్యశ్రుబంధస్యఘోషేణతినుసంధానజన్యేనకజ్వలా-కురుకానామపురి

అత్ర త్యానాంభర్షనిత్యానాంహరిభ్యత్యానామిభ్యమనుసంధానం ॥ ౧౨౯ ॥  
 జరిస్యప్రవితేనహస్రశాభాగవరమాంధ్రావిడసుహిరాంహితాంసః ॥ సు  
 రవేశరవామనిశ్యమాప్తైరతకౌహలం మహన్నయేప్రశామా ॥ ౧౩౦ ॥  
 అంచానాంతాతరుగున్మృశంతంపంచామరద్రూనవధీరమంతః ॥ శతారి  
 సంజ్ఞంకిలయాస్యేమూతేపహిఫలంకించదుదంతః ॥ ౧౩౧ ॥ ఇవాన్వా ॥ ది  
 శక్శ్రీరానానామృతార్తశంభవం విలక్షణోభాతి సంతిత్రిణీరణః ॥ సు  
 హాస్రశాఖం ద్రవిడాగహంస్పృజక సయస్యేమూలం సముపాశ్రితోము  
 నిః ॥ ౧౦౨ ॥ హరిమివకృతావతరణంవకుళాభరణంవృణీమహేశరణం  
 ధ్యేయంయంచదురార్యాముసుతసుభి ర్యశ్చిబంధహధ్యేయం ॥ ౧౩౩ ॥  
 తస్మిన్నతిర్తేనుగృధాశతారౌనాయంబుడైచ్చిరహంభ్యగధాః ॥ ప్ర  
 హంబుడెహంప్రదయంతిదిశ్యేవదేహమన్నాదభిప్రగీతే ॥ ౧౩౪ ॥ కృత

కైవలై కాదగ్యస్యపరివక్త్రీ మాకలాత్రికాత్రియగేభగవత్త్యక్తిర్యేషాంతైవై  
 స్తవైరుపలయీతా - చక్రా స్తిప్రకాశతే॥౧౨౮॥౧౨౯॥పరీతి ॥ సహ ప్రాణివత్త్వా  
 రికాభ్యాఃఖండికాయస్మాద్రూపవరమాంససోష్ఠిత్కృష్టాంహిలాంధ్రాక్షింప్రవిడభా  
 సాహయ్యాంసహితాంస్త్రింధంనఃఅస్తభ్యంసంస్పృష్టవతేనిర్తాయప్రదాత్రేశ్వణో  
 పాంసుమాకమేసరవేనిన్ద్రింప్రణామాకరవామ॥౧౩౦॥అంచామేతి॥యస్య  
 చింతితరోహణారేశతానిసంజ్ఞంకింశ్చఅనిరావ్యసంసఃఆన్యస్త్రింధతపఃఫలము  
 దంచితంఆవిధాకతం-తంసంచితకరమృతమందాదావీతానధీరయతంతిరస్తు  
 భస్మతంఆన్యతంచితాతరుంతి ప్రణీప్యతంఅంచామస్తాజయమ॥౧౩౧॥విశని  
 తి॥ సహస్రశాఖంప్రవీడాగకుంస్యజానప్రసిద్ధిఃమనిఃశరాఃయస్యచింతితక  
 రోహణాలంసముపాగ్రేః - సృష్టిరానాంసేనకానాంతిమృతాత్మకంమోక్షరూ  
 పంఫలంశిశ్వాప్రయచ్చక్రే - ద్రావిడవేదద్యాంశేలిశేషః - అచిదవిలక్షణాఅభ్యు  
 త్థక్-భాతి॥౧౩౨॥హరిమితి॥వకులభరణంశతశంకరణంరక్షకంవృణీమహే  
 వ్యకుక్షాః-యంశతకలాసం-ముముక్షునిఃభ్యేయఃధ్యానవన్దం - ఆర్యావృక్షాన్యాయ  
 స్త్రిప్రబంధంధ్రాక్షిడంముముక్షుభిఃఅభ్యేయంతభ్యేరుంనాగ్యం - విద్య - తమి  
 రంబంధః॥౧౩౩॥కస్తేన్నితి॥యస్యశరాఃసంబంధినీగాభాఃప్రబంధరూపాఃక  
 స్త్రిగాయంతేవతంతజనాఃవిహాదేహంమానుషంప్రహయ - అహమనానగతి  
 త్తత్వేతిశేషఃప్రకషేణాగీవేప్రవిధేనచవైకుంఠే - ప్రధయంవివధాయంతే - త  
 వ్వాకతాతామేర్మథామితరస్తు॥౧౩౪॥కృతేతి॥నిరౌఢివారణంశ్రుతిమాళిభావః

దురితనిరోధానాంకలితశ్రుతిమాళిభావబోధానాంపశితరమానాధానాం  
 ససుధాపిసమాశతారిగాధానాం॥౧౩౫॥జనానుద్దిశ్య॥౧౩౬॥కలిసశతనరేం  
 ద్రస్తావకాణ్లోకపాశాణ్జతరపితరపూత్రైజాతుమాసంగిధ్వంబుర  
 తదృథతమస్కేమాచసంసారకూపేపతతశతజిమక్షీరశ్రమానీతముక్షీః॥  
 ౧౩౭॥ఇతికృశానుమామంత్ర్య॥౧౩౮॥ననుశతకౌపాయత్వంప్రణతిం  
 ప్రాప్తాయభావుకౌపాయత్వం॥విమలమతేకురుకాయాన్నిరసితుమం  
 హూవిరాజతేకురుకాయా॥౧౩౯॥వకురౌభరణీయానాంగాధానాం  
 సస్తుజ్జాబ్జభరణీయానాం॥హరిగృహమధ్యేతారస్యరేణునతేప్రవంచమ  
 ధ్యేతారః॥౧౪౦॥సల్లాఘం॥౧౪౧॥విరక్షేరాస్థానీమధుమథసభక్షేర్నటన  
 భూర్విముక్షేర్నిశ్రేణీసుకృతతరువజ్జైఃఫలమసా॥ప్రపతైరుద్యానషీతి

ఉపనిషదభిప్రాయః - పశితఃపరతాంస్వాధీనీకృతః-శరారిగాధానాం-సుధాపిమృ  
 తమపి-ససమా॥౧౩౫॥౧౩౬॥కలిసేతి॥ హేజనాః-యూయం - జతరపితరస్యఉద  
 రభాండస్యపూరణార్థకం - కరినానాంనిదయానాంశరానాంవిప్రియకారిణాం  
 సరేంద్రాణాంరాజ్ఞాంస్తావకాన్ముతీకారిణః-అత్రఏవశ్లోకపాశాన్పద్యాధమాన్-  
 జాతుకదాచివపి - మాసంగిధ్వంమావతత-దృథతమస్కేగాధాజ్ఞానేదృథతిమిరే  
 చ-సంసారకూపే - మాలుతత-అశ్రమేజానాయాసేనటనీతముక్షీఃప్రాపితమోక్షాః  
 శతజితఃశతకౌపస్యక్షీదివ్యప్రబంధరూపాః - పతత-రాజస్తలిఃసంసారపతనహే  
 తుః ప్రబంధీముక్షిహేతురితిహేతుద్వయోపపాదనాజ్ఞావ్యలింగద్వయం॥౧౩౭॥  
 ౧౩౮॥నన్వితి॥ సనువిమలమతేత్వం-కాయాద్దేహత్-అంహఃనిరసితుం-భావుకశ్చ  
 మశలఃఉపాయఃసాధనంతస్యభావస్తత్త్వంప్రాప్తాయ-సులభకారణాయేత్యధిక-కు  
 రుకాయాంపురి-విరాజితేశతకోపాయ-ప్రణతింకురు॥౧౩౯॥వకుశేతి॥ హరిగృహ  
 స్యమధ్యే - తారేణువైస్తరేణస్వరేణనాదేన-ఉపలక్ష్మితాః - సతాఃముఖాజ్జైభా  
 ర్ముయోగ్యానాంభరణీయానాంపతనీయానామిత్యధిక-వకురౌభరణీయానాంశత  
 కౌపసంబంధినీనాంగాధానామధ్యేతారఃపతితారః ప్రవంచంపునతేవచిత్రీకుత్యం  
 ॥౧౪౦॥౧౪౧॥విరక్షేతి॥ విరక్షేర్నైర్వాగ్యస్యతస్మాదానీసభామధుమథసభక్షే  
 నటనభూఃనాట్యకాల-విముక్షేర్నైర్వాగ్యనిశ్రేణీఅగోహణదారుయంత్రవిశేషః-  
 సుకృతానాంపుణ్యానామేవతరూణాంపజ్జైఃఫలం-ప్రపతైఃఅత్తాన్సకాంస్యఉద్యా  
 నషీతిదుద్యానభూమిః - అకృతఃక్షేర్నైర్వాగ్యస్యప్రియాసభ - చితశ్చిన్తయస్యప్రమాణః  
 అంకురస్యనిభావఃస్వయోజీప్రదేశకస్థానమధుమధుమధ్యవాణీప్రబంధఃవిజయతే

రకృతకౌక్తిప్రియసభిదిదంకూరయోనేనకుశధరవాణీవిజయతే॥ ౧౮౨౨॥  
 సమంతాదవలోక్యసహర్షంకృతానుముద్దిశ్య॥ ౧౮౨౩॥ అభ్యస్తవేదమాభిభ్య  
 సుస్థ్యస్తత్త్వబుభుత్సయా॥ కురుకాపురవాసిభ్యఃకురుకామంసమస్క్రి  
 యాః॥ ౧౮౨౪॥ కృతానుః॥ సత్యమేవమథాపిపునరతీతశ్రుతిస్త్యతయఃకతి  
 దిదత్తవర్తంతభితిభాతీహనాతిమాననీయతా॥ ౧౮౨౫॥ తథాహి॥ సన్యాభ్యా  
 సుస్థానంతిస్థుమనకమండల్యభిధృతిఃసచాతుర్వాస్యాదివ్రతమపిసభితౌట  
 నవిధిః॥ సలిప్సాయాస్త్యాశానపరివతనంచోపనిషదాంయతిత్వంనైతేషాం  
 శ్రుతిగతిమతిక్రమ్యచరతాం॥ ౧౮౨౬॥ సకేవలమేతావదేవశృణుతావదగ్య  
 దపి॥ ౧౮౨౭॥ సన్న్యాసాశ్రమమాశ్రేతోపిసకలవ్యాపారలోపాత్కం॥  
 కైంకర్యంచవలోహరేరవదిశః॥ ద్రాక్షధానీంవిశః॥ అర్థానాజాయ  
 తిశ్రేతోర్జితమరోమృష్టాన్నమశ్వాత్వసా॥ కౌమ్యమ్యేదిహరామరామతది  
 దంకప్తంయతేశ్చేష్టితమ్॥ ౧౮౨౮॥ కింబహునా॥ ౧౮౨౯॥ అన్యాయ్యమస్తీకిమి

౧౮౨౨॥ ౧౮౨౩॥ అభ్యస్తేతి॥ తస్యబ్రహ్మణకథావఃయాధాధ్యంతత్త్వంతస్యబుభు  
 త్సయాజ్ఞాన్ధునిచ్చయా - అభ్యస్తఃఅధీరావేదమాశయఃఉపనిషదఃప్రబంధరూపాః  
 మైస్తేభ్యఃకురుకాపురవాసిభ్యః - సత్త్వఃసమస్క్రియాః - కామంకురు॥ ౧౮౨౪॥ స  
 త్యమితి॥ అతీతాఃపరిత్యక్తాఃశ్రుతయఃస్త్యతయఃఉభయోక్తధర్మాఃమైస్తే - ఇహకు  
 రుకాయాంఅతిమాననీయరానభాతి॥ ౧౮౨౫॥ నేతి॥ ఏతేషాంయతీనాంఇతిప్రతివా  
 క్యంయోజనీయం - తిన్నమసంధ్యసుకాలేను - స్థానంనాస్తి - కమండలారభిర్భ  
 తిథాకరణం - లిప్సాధనలోభఃశ్రుతిగతింవేదోక్తమగ్నంఅతిక్రమ్యచరతాంయ  
 రాచారాణామితియతివేషణం॥ ౧౮౨౬॥ ౧౮౨౭॥ సన్న్యాస్తేతి॥ సకలనాంవ్యాప  
 రాణాంపాశికానాంలోపఃత్యాగః ఆత్మాస్వరూపంయస్యతం - సన్న్యాసాశ్ర  
 మంఆశ్రేతోపి - పవలః - అధాశాపరతంత్రఃఅతపవాసాహరేఃకైంకర్యంపూ  
 ణ్డ్రంఅతదిశఃవ్యాజీకుర్వః - రాజధానీంపట్టణాదికం - ద్రాక్షసర్వరంవిశః - అ  
 ర్థాఅజయతి - కించశ్రితఃఉజ్జితఃపృథఃమహాయోగతద్వక్తనా - మృష్టంప్రద్ర  
 ష్టపేతంఅన్నమశ్వాతిభక్షయతియత్ - తదిగంతయేమశ్చేష్టితంకలేశ్చేష్టితమి  
 తిహాశి - కతేకలియుగస్య - అనవాకలేఃపాపినఃయతినఃచేష్టితం - ఇహలోకేకౌమ్య  
 మ్యేదిహరామరామతదిదంకప్తంపాతకవిత్తధర్మా - రామరామేత్యత్యాశ్చర్యే॥ ౧౮౨౮॥ ౧౮౨౯॥ అన్యాయ్య  
 మితి॥ సన్న్యాసినఃగృహజాంగ్యసాధానాంప్రణామావీర్యతేకుర్వతఇతియత్ - ఇ  
 ణ్డ్రంసన్న్యాసినీశ్రమమాణగృహస్థప్రణమనాత్ - అన్యాయ్యంఅనుచితంకమ - కిమ

తోపికలాయుగేయర్పణ్యాసిమోవిదధతేగృహీణాం ప్రణామూః॥ ఎతత్తుచే  
తభిమాన్యంతతివైష్ణవోపాపల్యాంధ్రశూద్రుఃపిత్తరక్షతద్విజౌయతే ॥  
౧౮౯౧॥ పశ్యాంః ॥ సఖేమైసంభంధాపిత్వాః॥౧౮౯౨॥ ముంచంతుహంతలం  
తినఃవివిక్తాభూనయ్య - తుభైరుజులంకరణంబతునామి॥ పంక్త్యంప్రే  
వంకరుహంకర - తానాన్యైష్వంకప్రేవంకరీకశం - స్వూదాంశ్వతేహం ॥  
౧౮౯౩॥ శుశ్చునరిభిసాత - భవీవర్ణవర్ణంకైం - ర్భాగ్ధనగర్ణటనికపితుర్భా  
శ్రమాననుగుమిలితిస్తిపుణినిహువిరహావిన్యంభిం ॥ ౧౮౯౪॥ కేచనసం  
కజలోచనవై - ర్భాగ్ధనగర్ణటనికపితుర్భా - ర్భాగ్ధనగర్ణటనికపితుర్భా  
వగతస్త్వహంకరహంకరీ॥౧౮౯౫॥ భగ్ధంహంకరహంకరీ - తేచనవిదేహహంకరీ॥  
౧౮౯౬॥ భౌగాయైవనితంబినీవరిణతేహయూగ - హ్యుత్తేభ్యుత్తేహయూగ

పైరవిదేహగణః - కిలచ - ఆనాన - ప్రశాంత - కైష్టవఃవిశేషకైష్టవా లోచ్యతం  
ప్రశాంత - సారానిధిసానాన - అమరమూర్తయధి - విష్ణయఃద్విజౌపివై  
భవః - సమస్త్యంతరియ - విష్ణ సారానినామననూంధ్రశూద్రంప్రతివైష్ణవది  
జక్రంసమస్త్యంతరియ - విష్ణ సారానినామననూంధ్రశూద్రంప్రతివైష్ణవది  
స॥౧౮౯౭॥ సఖితి ॥ ఎవంమానభాపిత్వాఃమానస॥౧౮౯౮॥ ముంచంత్వితి ॥ కలి  
ర్యవినః - ప్రరావాంస్సానస - భాగ్ధనగర్ణటనికపితుర్భా - ముంచంతుకలయంతువాగ్ధ  
న్యంతువా - కైష్టవంకరహంకరీ - ఎవంకలయంతువా - అమి - హరేఃఅంక్రీ - వం  
కరుహంకరీకింకరహంకరీ - కైష్టవంకరహంకరీ - తేచాకర - కమృదాంతే  
మంభగనతావవ - ర్భాగ్ధనగర్ణటనికపితుర్భా - వంకర్యసాపస్యప్రసక్తి - క్షుభక్రభవతిహవ  
ప్రసక్తివాస్తేవేత్త్యకా॥౧౮౯౯॥ వర్ణటనికపి ॥ వర్ణటనిక - సంచారోపి - తురీ  
యస్యచతుర్థస్యక్రమస్యసన్నాసస్య అననుగుణంబనింబిమియగ్ధవః అభి  
జాతంకథితం - రత్ - నిపుణనిరూపస్య విచారస్యనిరహేణ అభావనవిజృంభితంప్ర  
కాశితం॥౧౯౦౦॥ కేచనేతి ॥ యేకేచనసన్నాసినః - వంకర్యసాపస్యగవతః కైం  
కర్ణామైవ - సన్నాసిన - వర్ణటనిక - రాజధానీమితికేవ - న్నతఃస్వభావార్ - ఉభ  
గతఃస్వభావవిరహాభసత్ప్రహారాహిత్య - యేషాంతేతేనన్నాసినఃభగ్ధాః - హరేవా  
ర్థే॥౧౯౦౧॥ భగ్ధం ॥ హయ - త్యాజ్యంకరాదేయంప్రహ్యతేవిద - తీతద్విధః  
ఇద్ధంకక్షుహంప్రకారేణ - ఉహావరంతకథయంతి ॥౧౯౦౨॥ భౌగాయై ॥ నితంబి  
న్యా - (స్త్రి)యః - పరిణయ - వివాహః - అచర్యతేయవిష్ణుత్వనిరవోన్యవదిలివద - త్ర  
యంప్రతిప్రస - నూంతమన్వయః - భౌగాయై - వేత్త్యకారః - ప్రలిచతుర్థకంతుభగ్ధా

పాకకృతిః సుపాత్రవిషయత్యాగాభామధార్మజ్జనం | స్వాధ్యాయాధ్యయనం  
 గ్రహగ్రహాభ్యుదయవాచానాశాస్త్రశ్రమః ముష్టిచోదరపూర్తయేయదిహ  
 రేతైలకగర్భసూచర్యతే || ౧౫౫ || అన్యత్ || ౧౫౬ || భూయోదోషిరపిపరిపు  
 తః పూరుషాన్మృతకాం ప్రాయః పూజ్యో భవతిభగవత్ప్రకీమాసాద్య  
 జ్ఞానాత్ || ౧౫౭ || అత్రాంతాపి ప్రబలభుజగైః కంటకైరజ్యేనలైః కింవాద్యత్యా  
 నారణికుసుమాకేచకీభాగ్యభాజాం || ౧౫౮ || ఇత్యన్యతోవిలోక్యసాంజలిబం  
 భః || ౧౫౯ || శ్రీయోసాధితవేదేభ్యః గ్రహాయద్భ్యః శ్రుతీర్భవన్ ||  
 పాంశ్యచోళనివాసిభ్యః పండితేభ్యోనమోస్తుతః || ౧౬౦ || కృతానః || మ  
 హ్యంపునర్దహ్యసుగాణామప్యేషానరోచతేనమస్కరియా | యదేతేషామి  
 ధ్యావాదిసంబంధములముపలభ్యంతే || ౧౬౦ || అమోఖబు ప్రమాణికార్థం

తద్వ్యావర్తనాచ - నరుసంతత్యై - సతుస్వగాయ - సత్వవిధినాభావ - నరుధర్మా  
 భావం - నరుప్రకృత్యలోకాభావం - సరుజ్ఞానాయ - సరుపరమపదాభావమితిచక్రమే  
 ణబోధ్యం - అహ్మతః అనుష్ఠానం - భ్యాతిః కీర్తిః - కుపాత్రేభ్యః కువియేభ్యః - పరదా  
 రసురాదిభ్యశ్చత్యాగాభావం దానాభావం - శాస్త్రే మత్ర మః అభ్యాసజన్యః || ౧౫౫ ||  
 ౧౫౬ || భూయ ఇతి || భూయోబహుళ్యవోషైర్యథాక్రమధర్మత్యాగాధిః పరివృత్తోపి  
 పూరుషః పృథ్వాం మనోజ్ఞాం - భగవతిభక్తిపతదీ యామితిశేషః - ఆసాన్యప్రధానీ  
 దృత్య-సాత్వికానాం సత్వప్రధానానాం - ప్రాయః పూజ్యః భవతి - దృష్టాంతమాహ -  
 ప్రబలైర్భుజగైః సైవైరనలైః కంటకైరపిత్రాంతాపి - సురభికుసుమాకేచకీ -  
 భ్యః కీర్తిభాగ్యభాజాం అప్యత్యానభవతికంటకదీప్యైవేత్యధా || ౧౫౬ || ౧౫౭ || శ్రీ  
 కృతి || శ్రీయయావిహితకర్తానుష్ఠానేనసాధికారః ప్రమాణీకృతాః పేదాః యైస్తేభ్యః  
 పూజాశిష్యాశ్రుతీః గ్రహాయద్భ్యః - పాండ్యశిష్యశ్చదేశభేదాదుభయ  
 వాసిభ్యః పండితేభ్యః - వః యుష్మభ్యం సమాను || ౧౫౮ || మహ్యమితి || నమస్క్రియాన  
 సస్కరణం - మహ్యం సహోచతే మనసమ్మతేత్యధాః - విశేషపండితేషు మహ్యే -  
 మధ్యాత్మ్యం ప్రపంచస్య అసత్త్వత్వవదంతితద్వాదిన అదైవతినభిత్సర్థః - ఎవకా  
 ర్థమిధ్యావాదిభ్యోనేనపండితా ఇతీ నూచ్యతే || ౧౬౦ || అమోఖబు | ప్రమాణికప్రత్య  
 యాదిర్భవం ప్రమాణికం అధికం జగత్సత్త్వత్వం - శూరీ కృత్యరజ్జే సర్వత్వమివ య  
 త్తరకాలికవాదేనసాధ్యం అప్రమాణికం - యతోవాచోనివతే అప్రప్యమనసా  
 క్తసాత్వికీత్యా సర్వప్రమాణాగౌచరం అర్థం బ్రహ్మ - శూరీకుర్వంతి అంగీకు

దూరీకృత్యల ప్రామాణికార్థమూరిమర్వంతి||౧౬౧|| తథాహి|| ప్రత్యక్షగో  
చరమశేషమపి ప్రపంచమిథ్యేతిమాయినతిమే ప్రతిపాదయంతి । సర్వప్ర  
మాణసరణీనాతివర్తమానం బ్రహ్మశ్రయంతిచవరంబరనిర్విశేషం||౧౬౨||  
హంత బ్రహ్మబంధవత్తమే బ్రహ్మణైవరస్త్వైరుహ్యం||౧౬౩|| యతః || య  
దేవసర్వజ్ఞమపాస్తదోషభవాతాహారి శ్రుతిమాగమాంతే । అజ్ఞాంవరం  
బ్రహ్మశబ్దేభాక్తృనంసారతాపీతిచసంగిరంతే||౧౬౪|| నకేవలమమీవర  
స్త్వై బ్రహ్మణైరుహ్యంతి|తత్ప్రమాణైభ్యశ్శ్రుతిభ్యశ్చ||౧౬౫|| యతః || మి

ర్వంతి - ప్రాతికమూర్త్యధాస్తస్పష్టవప||౧౬౧|| ఉక్తమేవాధాంతస్పష్టయతి || తథా  
హి || ప్రత్యక్షేతి - మాయాశబ్దస్తదావనవర. మాయాయా, పరిణామః | ప్రపంచఇతి  
వాదః|పిషామస్తీతిమాయినః - ఇమేలవైవైతిసః|ప్రత్యక్షస్యచక్షురాదేః|ప్రమాణస్య  
గోచరంవిషయమపితశేషంసిఖిల. ప్రపంచం - మిథ్యాత్వైకాలికబాధాదసత్యమితి  
ప్రతిపాదయంతిస్థావయంతి - కించవిశిష్యతేవ్యవస్థితేభిరపినిశేషాః|కుక్షాదిగు  
ణాః|సత్వాదయశ్చత్రైః|లబ్ధసత్తాకంపమవిశిష్యతఇత్యుక్తే|సనాస్తీతినిర్విశేషంసిద్ధమి  
త్యర్థః - తథాచక్రమః - నిగుణాణమశబ్దమస్పర్శమరూపమార్యమిత్యాదిక్రమైః -  
అతవస సర్వేషాం ప్రత్యక్షాదీనాం ప్రమాణానాం సరణీంవిషయత్వమిత్యేవ  
తథామానం - యతోవాచోనివతకంతే-అప్రవ్యమనసాసహేత్యాదిక్రమైః || ప  
రంవరోక్షం|బ్రహ్మ సకలజగద్వ్యాప్యవకం సకలజగదధిష్ఠానభూతంసచ్చిదానందార్హ  
కంలశ్రయంతిఅంగీకర్వంతి-ప్రాకృతస్యైవప్రాకృతసూచరత్వాదితిభావః - ఒత  
త్వాశ్చర్యే||౧౬౨||౧౬౩||యదితి || ఆగమాంతేఉపనిషది - యస్సర్వజ్ఞఃసర్వవిదిత్వా  
దావితి శేషః-యదేవ బ్రహ్మ-సర్వజ్ఞంసర్వజ్ఞత్వాదిగుణయుక్తం-అపాస్తదోషంహేయ  
గుణరహితం - సనాదాహారి నంసారయః|నివతకంచసగ్-శ్రుతంబోధితం-తన్  
వర బ్రహ్మైవ-అజ్ఞంకించిత్జ్ఞం - అనుగరాకనేయత్వాదావివలంబార్ధేనజ్ఞానమాధః  
భోక్తృనంసారసుఖదుఃఖాదుభవశీలం - ద్వాసుపర్యేత్వాదిక్రమైః - అతవససంసా  
రేణతాపోన్మాస్తీతితత్తాపీజీవఇతి - సమ్యక్సర్వంకైకధయంతి - సర్వజ్ఞత్వాదికించిత్జ్ఞ  
త్వాదిగుణయోరభేదకథనమేవ|బ్రహ్మణిద్రోహఇతిప్రాతికూభిప్రాయః-మృత్యో  
స్సమృత్యమాప్నోతియఇహనాశేవవశ్యతేతమేవంవిదిత్వాతిమృత్యుమేతి-నాన్యఃపం  
థావిద్యతేయనాయ-అత్తావానికవవాగ్రఅసీత్ - ఎకమేవాద్విత్రియం|బ్రహ్మ నేహనా  
నాస్తికించన - తత్త్వమసీత్వాదివిషయశ్రుతివ్యాకౌషాత్రథాఅకథనమేవమహాత్మా  
చాఇత్యద్యైవినామశిప్రాయః||౧౬౪||నేతి || తస్మిన్ బ్రహ్మణిప్రమాణేభ్యః|యాభ్యా

భ్యాగ్నావేదకత్వాచ్చుష్మిషు కుకుటిభిఃకర్షకాండే నిరస్తప్రామాణ్యే బ్ర  
హ్మకాండే సుహనుణవచనైః శేషితో బ్రహ్మశబ్దః | మిథ్యాభ్యాసీన్విభక్తేః  
ప్రకృతిరపిపరం బ్రహ్మనైవాభిధత్తేవాచ్యత్వానాశ్రయత్వాత్కృతముప  
నిషదాం మూసతాంజానతాంతే || ౧౬౬ || సవరమేతే శ్రుభ్యామ్రహ్మంః  
కింతు శారీరకాయ || ౧౬౭ || పరాశరభువావాస్త్రం బ్రహ్మజ్ఞానాయన్వీతం |  
అసహంజసతా శీతమవేద్యబ్రహ్మవాదిభిః || ౧౬౮ || యాగ్యశస్యభావస్స  
ర్యేశ్వరస్తద్విపరీతమేవతముపదిశంతివిరుద్ధబుద్ధః || ౧౬౯ || సర్వజ్ఞమ  
జ్ఞాతిసర్వవదాభిధేయంకస్యావ్యవ్యాప్తిసర్వహానుకాశాంస్థానంఽ

భ్యుపాధకేభ్యః || ౧౭౦ || మిథ్యేతి || కుకుటిభిః - చురుద్విభిః - కుకుటితంత్రత్యం  
ప్రపంచంతంతిజానంతీతి కుకుటిభిః ప్రపంచమిథ్యాత్వజ్ఞాత్వనిరత్యధః - గన్విధ  
కస్యజ్ఞానార్థకత్వాదతతేరాజాదికవిప్రత్యయః - గుణవచనైః సగుణప్రతిపాదకైః బ్ర  
హ్మకాండే రవనిషద్భిః - సహసహితే - కర్షకాండే - మిథ్యాఅసత్యానాంతర్థానాం  
కర్షణాంగణావంచలవేదకత్వాద్భేదకత్వాద్ధేతోః - నిరస్తం నిషేధం ప్రామాణ్యం  
ప్రమాణాత్వం యస్య తథాత్వేనతి - బ్రహ్మేత్యేకశబ్దః - శేషితః ప్రమాణత్వేన స్థాపి  
తః - అస్మిన్ బ్రహ్మశబ్దే - విభక్తేః స్వాదీనిమిథ్యాఅసత్యైః అర్థైః ఏకత్వాదిరూపః య  
స్యాదధోక్తాభవతి - ప్రకృతిర్విభక్తిరహిత బ్రహ్మేతి శబ్దరూపం - వాచ్యత్వస్య శబ్దబో  
ధ్యత్వస్య అనాశ్రయత్వాద్ధేతోః - పరం బ్రహ్మ - నాభిధత్తేన బోధయత్వేన - సత్త  
త్వస్యైవయత్ర శేషః - అన్యథా బ్రహ్మణః వాచ్యత్వగుణవైశిష్ట్యానంతరీతిభావః - తత్స  
త్తే కుకుతయః - ఉపనిషదాం మూసతాం ప్రామాణ్యం - కథంజానతాం - ప్రాప్తకాలే  
శ్రోతా - అజ్ఞానం ప్రాప్తావసరమిత్యధః || ౧౬౬ || శేతి || శారీరకాయవ్యాసాయ ||  
౧౬౭ || పరాశరేతి || పరాశరభువావాస్త్రేన బ్రహ్మణః జ్ఞానాయ బ్రహ్మజ్ఞాతుమిత్య  
ధః - కుకుటాచ్యభావవచనాదితి చతుర్థి - జగత్తదిత్యేవ - నిర్వీతం - శాస్త్రం బ్రహ్మ  
సాత్రాణి - ఆవేద్యం కుకువాగగోచరం బ్రహ్మేతి వదంతీనాదిభిః తిహేతుగర్భవి  
శేషణం - అన్వయస్య బ్రహ్మణః ఆవేద్యత్వవదాదితి హేతుర్బద్ధః - అసహంజసతాం  
బ్రహ్మగ్యతాంతవ్యవస్థాపకత్వరూపాం శీతం || ౧౬౮ || యాగ్య - శేతి || తస్మాద్విపరీ  
తంభిన్నంతద్విరుద్ధస్య భావమితియావత్ - తం సర్వేష్యం || ౧౬౯ || సర్వజ్ఞమితి || స  
ర్వజ్ఞంజగద్విశం - ఆజ్ఞాతి - ఆపమరిత సర్వత్రయాజ్ఞం - సర్వేషాం పదానాం శబ్దానాం  
అభిధేయం వాచ్యం - కస్యాపి పదస్య ఆవాచ్యతే - సర్వేషాం కుకుతాంచ గణానాం  
స్థానం అశ్రయం నిగుణాగత్వేతి - సకుస్తేర్నైర్నైర్నద్యంత్యేయం ఆవేద్యతేతి ఆత్మ



నిగుణభక్తికూనకు ప్రవేశవెద్యంశ్య వేద్యభుతి తెజగదీశ మాహుః॥౧౬౦॥ వి  
విధమరిత వ్రాతస్థితస్థిరవృసనాకులాదతిమతః॥ తెజవాతేచాభిధాంశ  
రమెనిమిః అవగతపరిచ్ఛేదా మోదాంబుభేరుషగచ్ఛతాం మళకశిశుతోభే  
దోనస్యాశ్చుతోపదహ సైనః॥౧౬౧॥ అవగంజ॥ ౧౬౨॥ దృశ్యంమిత్యా  
ష్టికతాపిమిథ్యాదోషోమిథ్యేరూపాధీరమిషా॥ సాధిస్తానాంశేషిః సతి  
చింతాసాధిస్తానాంపండితానామదేతి॥౧౬౩॥ శ్వావళుః॥ పయస్యమైవం  
మనోసురనూపణేమవిజృంభిస్తాః॥ ౧౬౪॥ పుగంపర్వతత్రగతోనిజకులేపం

[illegible]

అక్షయత్యుభిప్రాయః - ఇత్యుక్తప్ర - సరమనామోబుద్ధివిహింసాభిజ్ఞానమస్త  
సాంతశత్రుమేషిమిశేయత్యుభి - ఆదిష్టానంధాకరజ్ఞానాదిప్రభుభావస్థిస్తంత్రవిజ్ఞ  
కుతోనభవతి - ఇత్యుక్తప్రకారాదుతాతకా - సానిష్ఠానా - శ్రేష్ఠానా - పండితా  
నాంకవేదజాయలే - ఆజ్ఞాననానా - సద్వేదవిజ్ఞానాంతర - నభవతిస్థిస్తంత్రవిజ్ఞ - అతన్  
జఆదిసాకానాదికృతమనోవ్యగరయా సమాహరస్సానిష్ఠా - గాధాన్తానిష్ఠా - తేషాశేవ  
భృశీనింతెరిసాన్తాక్షివాన్తజహరళ - వ్యాధియః - రాది కృతాదికా - సారవన్తకవిజ్ఞ  
నిజేస్థిమేకులేవంతే - వరంపరాయ - సాకానాంతర - అవిజ్ఞానావరసంప్రదా  
యవిజ్ఞయావంతతత్రకతః ప్రాప్త - ప - స - అక్షయత్యుభి - సహారస్థానిష్ఠా  
అన్యథాసంప్రదాయవిజ్ఞయా - సాకానాంతర - ప్రత్యవాయ - సరవిజ్ఞా - స -

ధానహోతవ్యవృత్త్యైవైతంపరిగృహ్యమాంతజగతోమిధ్యావ్యమాచక్షతాః |  
అధ్యేతుంనిగమానశేషత ఇమేకర్తాణినిర్మాతునుష్ఠాప్తిక్యావృతురానికా  
మమితరకేతావదెతాదృశాః || ౧౭౫ || కించ || శ్రుతీరధ్యేతారఃకిమపిజపితా  
రోమనుగణంక్రతూనాహర్తారఃకిమపిపదితారఃప్రకీదినం | అమిస్తాతాః  
శ్రౌధ్యాన్యపిరచయితారోవిధునుతేశ్రుతేరప్రామాణ్యంప్రసజదననుస్తా  
వకతయా || ౧౭౬ || కృశానః || సమంతాదవలోక్యనిస్తలాలప్యమీవిదయాః  
తైస్సప్రచురతయానక్షాఃసమర్పంతి || ౧౭౭ || అత్రహితత్వదార్థంయథాన

శేనవస్తునారాజానజీయానందతీర్థీయపతయఃతాదాత్మికసాంకేతికత్వేనవాంఛ  
కసంప్రదాయగతత్వాధావస్తుచ్యతే - ఇతిహేతోరన్వైత్వలబ్ధేవేత్సరయారభేదమ  
తంకరిగృహ్య - ఇమేజగతఃనిర్మాతృత్వంఅచక్షతాంబ్రువతాం - ప్రాప్తకాలోఽ  
అన్యైతపంగ్రహేణజగన్నిర్మాతృత్వంప్రాప్తకాలమిత్యధః - అనేనజగన్నిర్మాతృత్వ  
వాగనిసంప్రదాయసిద్ధఇతిచ్యతే - పరంతునిగమాణ్ముగాదికాలశేషతః అమూ  
లాగ్రంభధ్యేతుం - కమాణ్విద్యహితాని - నికామం - ఆప్తిక్యాత్ అప్తిపరలోక  
ఇతినిశ్చయా - హేతోనిమాణుమపిఅనుష్ఠితుంచచతురాః - ఇతిలేఖతాంతరస్థాః  
ఏతాదృశావైత్వవిరుద్ధాః - సకేపీత్యధః || ౧౭౭ || శ్రుతీరితి || యద్యపిస్తవృత్తి  
విహితంకమాస్తాతకంవిషామస్తీయోగేనసర్వేషాంప్రాప్త్యానారాణాతథాపి  
స్తాతకపదంపంకాదిపదవైత్వవిరుద్ధాగ్రాధమితిధ్యేయం - అమిస్తాతాఃశ్రుతీః  
ముగాదికాలేదాకాలధ్యేరారః బ్రహ్మయజ్ఞంపుర్వాణాఃప్రవేదినంతునుగణంతుం  
త్రసముదాయంజపితారఃజపంపుర్వాణాః - క్రతూణామైతిప్రమాదీక - అహర్తా  
రఃసంపాదయంతః - కిమపిపదితారఃయథాశక్తిదానంపుర్వం - శ్రాధానిశీత్యా  
ణికమాణ్వి - రచయితారోపిసంతః - అననుష్ఠానకతయాలభ్యయనజపమామచాన  
త్రార్థకమాణ్వునాప్రయోజకతయాప్రసజతప్రసజ్యమానం - శ్రుతేర్వేదస్య -  
అప్రామాణ్యంఅప్రమాణత్వం - విధునుతేనిరస్యంతే - తదభ్యయశేతద్విఃకతకర్తా  
నుస్తావేనకత్వానిర్మాణ్యస్యఅభాసిద్ధత్వాదివిభావః - అత్రవేదాప్రామాణ్యనిరస  
నకస్తూఅవైత్వవిరాంవేదప్రమాణకత్వేనతద్రుజగన్నిర్మాతృత్వజీవేశ్వరాభేదవాద  
యోగ్యప్రమాణకత్వంవేదాప్రామాణ్యద్వారాపూర్వోక్తవైత్వవిషయకాభిలక్షణ  
శానాంశశబ్దానిప్రాయత్వంచసూచిత || ౧౭౮ || సమంతాదితి || నిస్తలాఅనదృశా  
అపి - శివేభక్తాత్వైవాప్రచురాఃబహులాఃయేషుతేషాంధాన్యత్రాతయాహేతునా ||  
౧౭౯ || అత్రేతి || తదితిపదస్యఅభాంబ్రహ్మకృత్సరత్వానన్విసం - యథావస్థ

స్థితమనభిరథా నాన్యై వాఃవిదుషోపివి మోహాయంతి॥౨౭౨॥ తథాహి॥ మదన  
 జనకేవీతాతంకే మహాగుణశే వధౌవరమపురుషే నిత్యాసక్తాం శ్రుతింకమ  
 లామివ | బరవశంవతామూలం వేతేమ మోభవదాహకేనిహితహృదయాం  
 వైవాజల్పంశ్యభాగ్యహతామివ॥ ౨౭౩॥ సూర్యాదారోగ్యమిచ్ఛేత్కమపి  
 హుతవహాత్సంపదుల్లాసమిచ్ఛేదీశా నాన్ జ్ఞానమిచ్ఛేదనవధిభవం మోక్ష  
 మిచ్ఛేన్నకుందాత్ | ఇత్యాద్యాసత్త్వవాచోహితమునిఫణిరీరాకలయ్యా

తలనతిక్రాంతస్యభావంయథాతథా - అనభిరథానాఃఅకథయంతస్సంతః॥౨౭౨॥  
 మదనేతి॥ వీరానతాఃఅరంకారోగాఃవోషరూపాఃయస్మింప్రస్థే - మహతాంలో  
 కూత్రరాణాంగుణానాంశేవధానిధౌ - మదనస్యజనకే - వరమపురుషేవిష్టా-నిత్యా  
 సక్తాంతరపివకమలాలక్ష్మీమివస్థితాంశ్రుతింబ్రహ్మకాండం - శూలయారోగేణశూ  
 లేనాయుధేనవహితే - పశూనామూధానాంపరిశ్రేష్ఠః అలిమూఢఇతియావత్ -  
 బ్రహ్మదయోదేవాః సర్వైరకవః తేషాంపతిశ్చ తస్మిన్ - మమోభవస్యమదన  
 స్యదాహకే - అభాగ్యేనప్రాక్తనమష్టుమణాహరాంప్రియమివ - నిహిత(నిత్యే  
 ప్రంహృదయంతి)భిప్రాయేయస్యాద్రభోక్తాంనైవాః-జల్పంతికథయంతి-అత్రైవా  
 నాంతాశ్చకమభివణియః - మహతాం అనుజానాంతామక్రొధాదీనాంశేవ  
 ధిర్యస్తాత్పత్తిరాగచ్ఛేషాదిజనకే - అతవవవదనస్యవరవికారస్యజనకే - అతపి  
 జనికేషేణితిరా? ప్రాప్తాఃఆతంకాఃతాప్రప్రయేయస్యాత్పత్తికాత్తజనకే - రుక్మా  
 వశంకాస్వాత్మకఇత్యమరః-వరంభృశ-అపరమేకల్యపురుషేఅవదరాకస్యత్యా  
 దావవఅల్పభే-నభానమానః - నిత్యంతరీక్షదంశేనసక్తాం అతవవకేచిదేమలం  
 అగురువనంబంధజస్యయఃపుంయస్యాద్రసోత్తామివస్థితాం - కాశ్చిత్రాత్తరవిబ్రహ్మ  
 వాతాఇతిశూళః - అతవవవతాభాగ్యవతామివశ్రుతిం-మనసిభవంతీతిమనోభవాః  
 గామావయఃతద్దాహకే - శూలమివశూలం అజ్ఞాననాశకఃజ్ఞానంతేనోపేతేప్రాప్తే  
 ఇత్యర్థః - వరవతౌసర్వైశ్వరే - నిహితహృదయాంతేవాఃజల్పంతి॥౨౭౩॥ సూ  
 ర్యాదితి॥ కమప్యనిరావృత్యంసంపదుల్లాసం - ఇత్యాద్యాఃసత్త్వవాచోహితాఃమున్షీ  
 నాంవ్యాసాదీనాంఫణిరీపురాణవాక్యానికరోగ్యంభాగ్యుదాదీచేదిత్యాదీని - అ  
 కలయ్యజ్ఞాత్వాపితేతైవాః-విష్టాస్యేవాంశ్యజంతస్సంతః - భవంతిభవన్యసంసా  
 రస్యవివస్యవహతయేధేదాగంభావయంతే-భజంతే - అత్రతమేవంబీదిత్యాదిమృ  
 త్యుమేతి-నాన్యఃపంథావివ్యతేయనాయ-జ్ఞానావరంభుత్యువత్యేతినాన్యఃపంథావి  
 ముక్తయే - జ్ఞానాదేవమృతేకల్యమిత్యాదిభిఃపాశ్రుతిస్తలతిః - జ్ఞానాన్తేయే

పిష్టాన్నైవాస్సేవాంత్యజంతో బరభవహతయో భావయంతే భవంతే ॥  
 ౧౦ ॥ అపిచ ॥ తద్విష్ణోఃపరమంచదంహితమసః పారేసదావశ్యతాపా-  
 ద్రంసూరిగణేననిర్మలమహానందాత్మకంశాశ్వతం । అప్రేక్ష్యంతథమేనమే-  
 తమనిశంబేతాశఘాతాళిభిఃలోకంభీకరమంచితుంవ్యవసితామాహాశ్వరం-  
 నశ్వరం ॥ ౧౦ ॥ విశ్వావసుః ॥ సభేసుణ్ద్రహణతుతాహలీభూయాః ॥ ౧౦ ॥  
 నిత్యంకర్తృసమాచరంతి నిగమాశాస్త్రానిచాధీయతే సంతన్వంతిచసప్త-  
 తుతునిచయంధిన్వంతిభక్త్యాతీర్థి ॥ సాంబంత్రియంబక సుర్వయంతిశుచ-  
 యన్నైవాస్సదైవాదరాదేహామీవృశధర్మణాంకీటవయోదోషావిషహ్యసకం-  
 ౧౦౩ ॥ అన్యచ్ఛ్రోతవ్యం ॥ ౧౦౪ ॥ స్మరహారపరిచర్యాసాంప్రతంతన్వతే-  
 యాజనయతిహరిభక్తింహంతభన్తాంతరేసా ॥ శమితదురితవగళంసాచసూ-

జ్ఞానంచేకానాదేవేత్తత్వం ప్రసక్తం నిష్ఠః భావయంతే భవంతః ఇతి సుమత్యుక్తమితి శ్రీవా  
వదంతి ॥ ౧౦౦ ॥ తమ సహచరే అజ్ఞాననాశే సంతతం బ్రహ్మవశ్యతాసాగిగతన  
సనకాదిజ్ఞానిసంఘేన - సాంద్రం - నిమగ్తః నిరంజనః ఖేమహంశ్చ సంగః ఆత్మా  
స్వరూపయస్య తత్కంఠాశ్చ తం - ఆతపివ పరమం విష్ణుః పదం వైకుంఠం - ఆత్మేస్య  
తః ఆనిచ్చంత స్సంతః - తేరాధానా మధూలాని పీతాచాస్తేషా మాళేభిరనిశం సమేత  
మతపివ భీకరం - కించన శ్వరం మాహేశ్వరం వై వంశాకం - అంబితుం ప్రాప్తుం - జి  
హ్వే వాః ప్యవసితాని శ్చి తవంతః - ఆతిమూఢా ఇతి భావః - వస్తుతస్తు - యస్య బ్రహ్మ  
వనిష్టుశ్చ ఊర్భేభవతటదనః - మృత్యురస్యోపసేచనమిదృశ్యదిశ్రుత్యావై కారికమూర్తి  
త్రయావస్థానాం త్రయాణామపిన శ్వరత్వేన నిర్వికారసదాశివావాస పరమకైలాస  
కాంతీమతై వేషా క్తదూషణం ఆరోపితమేవేతి ధ్యేయం ॥ ౧౦౧ ॥ ౧౦౨ ॥ నిత్యమి  
తి ॥ మవయః నిమగ్తాః - ఆతపివ తైవాః - నిత్యం కమః స్నానసంభ్యామోమాదికం  
సమ్యగాచరంతి - నిగమావేదాః - శాస్త్రాగ్రహితాః - న వ్రతతరూపాం యజ్ఞా  
నానిచయం - సంతస్వంతి మర్వంతి - అతిధీశ శక్త్యాభివ్యంబితీంద్రియంతి - అంబయా  
జగజ్జనశ్యావహతం సాంబం శ్రీగృంబకానియస్యతం మాహేశ్వరం - ఆదరాత్ సూక్ష్మ  
సాధనజ్ఞానప్రేక్షణేన దైవాచకంతి - ఈశ్వరాలోకే తాత్రరాధమాశ్రయమాణి  
యషాంతేషాం విషాంతై వానాం - కలిపయేదోమః - విశేషేణ సహ్యసభవంతి కిం  
తుంతవ్యానివేత్యధః - మష్యంతి పరం నిందయేతి ధోమః కాః రామానుజయాద  
యః కలిపయే - సతువర్షమతస్థాః విషహ్య నకిమిత్యపి ప్రాచుః ॥ ౧౦౩ ॥ ౧౦౪ ॥  
శ్రీదేవి " సాంద్రతం యాత్నరహితసరిరాశ్చ సవపూజాతస్య తే - సాదా దానిం కనక

తేవవగః పుత్రభూషణపూనిః పుర్వతాంశర్వసూజాం ॥ ౧౮౫ ॥ వరంతు ॥ సీ  
రుద్రభక్తిర్విత్తమోచితద్రంయోఽష్టవిద్యేషులవాసహిష్టుః । తిలవిభక్తా  
యభవతిచారాఃకదాపియాన్నాభివ్యుత్తజారాః ॥ ౧౮౬ ॥ శేషశౌచవి  
ద్యేషులవమూఢాభిషిక్తోదోషఃపురుషాశాం ॥ ౧౮౭ ॥ తత్యః । నాస్త్రీకృమా  
వహతివారకమాతనోతిప్రాసించిహతివిరిలుంపతిసంపదంప । ఆయుఃప్రీ  
తౌత్యవచినోతనమస్తదోహాద్యేషోముకుందవిషయోవిషయోగకల్యః ॥  
౧౮౮ ॥ కృశానుః ॥ సత్యమెవతథాపిచవైదికవృత్తిష్యేషప్రయాస్యతాం  
శివభక్తిరుభిరయతాంపాశుండుశేషాతాం వేషవెవభేషయిరహ్యదయం ॥  
౧౮౯ ॥ శ్రీతాభవ్యసూగఃశ్రీతాభవ్యశుష్యన్నిటాబాజటాలాన్సుటా  
లాపకూన్యాః । శ్రీతానాగ్నిసభ్యాన్యశానిదకహంతఃపితాచాగ్రవామిది  
శానుభ్రమంతి ॥ ౧౯౦ ॥ కింధైషామఃకజుగుప్తితారీతిః ॥ ౧౯౧ ॥ షష్ఠీకృత్యగిరి

స్కూల - బస్సుల రే - మార్గక్తి - నయం - మార్గ - సాహిత్య ప్రశ్న - కలుచునువలె  
 యధార్థ - లెవన గణం మోయించునే - శరవృత్తాంబులైనా - జిగఃపలమనె - బ  
 లె - నమతోనీర్వహణ - వాప్రసంగము - సాహిత్య - జన్మాంబులే ప్రాక్రమణ్య  
 మారి శక్తి - జనయి - ప్రాచుర్యనయం - లనుమానయం - విష్ణుశక్తి స్వీకృత్య  
 శంభుచాన్యరూపం దాదా - సుప్రసిద్ధతరం - కించ - సాహిత్య - అలవగణం  
 మారే - స్థానజన ద్వారే హాసం | రరాః || సే || యదు ప్రశక్తిని స్థానజ్యోతిశ్వర  
 స్యాన్యరూపాన్య మారు ప్రశక్తి - శక్తి - మోయించునే - యాదా రాజాజా  
 పిన్చుకం దాశక్తి శక్తి అని చాచా భార్యధరా - యభవతి || రరా || కేమే ||  
 మూలాశక్తి కి - సరేచ్యోగ్యరూపప్రకరణం . . . . .

౧౦౨౬॥ నాస్తికమిది - విషస్యమాగేశవాగేశతుల్య - ముకుందయోగోద్భవః  
 నాస్తికమిదం - అచటతవయతి - నారకధనకం - ప్రాశస్త్యగల్భన -  
 లంఘితాశయతి - ప్రణాతినిబంధి - ఉపవిమోచనభావయతి॥ ౧౦౨౭॥ సత్యమితి  
 అపైదిశిష్యవేదామిదాశుభ్రత్తమరామికాద్యాగమైర్తా - రేమప్రయాస్యతాంకన్  
 మిచ్ఛతాం - చామరేదీశేషాణాంపంథా రాజ్యభాషానమః ॥ ౧౦౨౮॥ శ్రీతే॥ శ్రీ  
 త. ఆశ్వమేధాశలఃకాశాశ్చ - తాయాశ్వనాశుభ్రత్తనిబంధి - అంబు  
 షాంబే - జహాణాజహాణాం - మృతేనప్రతిప్రసన్నోజ్జహామహా  
 పరదేవతేనాః - వికాశా - త్తానాగ్నే - ప్రసన్నాశ్చత్రాపి - శనకశనకశనక  
 స్సృగం - దివి - సుభావన - శ్రీమద్వి॥ ౧౦౨౯॥ ౧౦౩౦॥ పశ్యేత్తే॥ మాగేశవతత్స

[illegible][illegible]

ద్వాయుస్సతనంపదాదికథనై దైవజ్ఞపాశాత్తమేగేహం గేహమును ప్రవిశ్య  
 ధనినాం మోహం యుహుఃకుర్వతే॥౧౦౦॥ కింఞ ॥ విలిఖితినదసద్వాజన్తవ  
 శ్రంజనానాం ఫలతియదిత దానీందర్యయత్యాత్మదాత్మ్యం న ఫలతియదిలగ్న  
 ప్రస్తురైవై షడోషోహరతిధనమిహైవంహంతదైవజ్ఞపాశోఽం॥౧౦౧॥ అపిఞ॥  
 ప్రమోహఃఖానోవాప్యవసయతిపుంసో విధిసశాన్తయేదం ప్రాగేవాభిహిత  
 మితిమిథ్యాకథయతి । జనానిష్టానిష్టాకలనపరిహారైకనియతాఽలసామేషా  
 దీనాంపరిగణనయైవ భ్రమయతి॥౧౦౨॥ అస్తువాతక్యవాదీదైవజ్ఞస్తథాపివృ  
 థాదద్వచశ్చ॥౧౦౩॥ అనుభవమనుభవం వాకమకాణాంపక్షివేళాస్వ  
 హహనియతమేతేభుంజతేదేహభాజః । తదిహపురతపవ ప్రామామాహూ  
 ర్తికశ్చేత్యథయథలమమిషామంతతఃకింతతస్సాన్యత్॥౧౦౪॥ విశ్వావనుః॥  
 విహికాముష్మికారంభోవయోగినోనోపాలంభమర్హ్యభిజ్యోతిర్విదః॥౧౦౫॥

దాదికథనైతవదీ ఘోరాయుర్భవిష్యతీత్యాదిభిఃవాతైః - ధనినాం మోహం భ్రాం  
 విలయఃకుఃకుర్వతే - ఇమేమహర్వానభిబుద్ధిజనయంతీత్యర్థః॥౧౦౦॥ విలిఖితీ!  
 దైవజ్ఞపాశః - జనానాం సంబంధి - సద్వధాధంవాచనద్వాజన్తవశ్రంవిలిఖితీ-సత్  
 జన్తవశ్రంఫలతియదితదాతత్సఃదాత్మ్యంసామర్థ్య-దర్యయతిప్రకటయతి - ఆసత్  
 జన్తవశ్రంనఫలతియది-తదాంఽస్యప్రస్తురైవదేవదోషః క్షుద్రావాదిత్వకృతః ఇ  
 హేతిప్రకటయతి - ఏవంఇహలోకేధనంహరతి - హంత-ధనినామితీశేషః॥౧౦౧॥  
 ప్రమోదఇతి॥ పుంసఃజనస్య-ప్రమోదోవాభేదోవా - విధేఃకమకాణాం ప్రాక్షనస్యవ  
 శాన్పాశాత్ - ఆవనకుతిప్రాప్నోతి - సరుస్వకధనాదిత్యధాః-ఇదంసుభిమఃశాస్త్రి  
 తరప్రాప్తిమయాప్రాక్ ఆభిహితమేవఇతిమిథ్యాకథయతి - ఇష్టస్యనుభవస్య ఆకల  
 నేనంపాదనేచిష్టస్యనుభవస్యపరిహారేచఏకమిథ్యాకథనయథానియరాణియమే  
 సఆసక్తాంతవిజనాః - ఆసానైవజ్ఞపాశః - మేషాదీనాంరాశీనాంపరిగణనయా  
 సంఖ్యానేనైవ - భ్రమయతితవజన్తలగ్నాత్మలియైరవేప్రవేశాద్విష్టంజన్తలగ్నేత  
 త్ప్రవేశాదనిష్టమిత్యాదివా మోహయంతీత్యర్థః॥౧౦౨॥ ౧౦౩॥ అనుభమితి॥ ఎతే  
 దేహభాజః - కమకాణం ప్రాక్షనానాంపక్షిపాకస్యవేళాసు - అనుభవమనుభవం అ  
 ధనానుభవనియతంభుంజతే - కూమూతికఃజ్యోతిషకః - తదేమనుభవమనుభవ  
 రతఃపూర్వమేవప్రామాదే - ఆహహేత్యాపిచ్యేతతఃపూర్వకధనాత్ అమిషాందేహ  
 భాజాంతతఃఆహత్యఇతిశేషః-శిష్టప్రకృతంసాన్యకథయ - కర్తాయత్తమేవధా  
 భవేదస్యధాతిమిసభవేదిత్యర్థః॥౧౦౪॥ విహికేతి-ఇహలోకేభవావిహికాత్ముష్మికా

శృణుతావత్ ॥ నదైవంసపిత్ర్యంచకర్తృత్రసీధ్యేన్నయత్రాస్తిదేశేనను  
 ద్యోతిషజ్జః । నతారానచారానివానాంగ్రహణాం సతిభ్యాదయోవా య  
 తోత్త్రైవబుద్ధః॥౯౦౬॥ యచ్చసమధికతంమామూర్తికవచశ్చ్రవణంముఖే  
 తిత్తిపుణిరూపణానపణాయంతి॥ ౯౦౭ ॥ భామోశ్శీతకరస్యవాపిభుజగ  
 గ్రాసేపుగోనిశ్చితేతీగ్ధానామటనంజనస్యకుటయే త్రావత్రయోచ్చాట  
 నం । ఇష్టేప్రాగవధారితేసతిభృతేస్తుష్టేశ్వలాభాభవేత్కష్టేచవ్యసనే  
 త్రతత్పరిహృతిః ద్దుంజపాద్యైఃక్షమా॥ ౯౦౮॥ అవిప్రంభశ్చదైఃజ్జవచ  
 నెవ్యనువపన్నః॥౯౦౯॥ పుష్టిప్రసాదుముదసుహృదఃపుష్పవంతోపరాగౌ  
 శుక్రాదీనాముదయవిలయావత్యనిసర్వదృష్టాః । అవిష్టుర్వంత్యఖిలవచ  
 నెవ్యత్రకుంభీపులాకన్యాయాజ్ఞోతిర్మయగతివిచారిశ్వలంమానభావం

వరలోకేభవాతముష్టికాశ్చయే ఆరంభాఃకర్తృజితేషుఉచయోగినః-కాలవిశేషభావ  
 నేనేతిభావః-ఉపాలంభంనిందాం॥౯౦౫॥ నేతి ॥ ననుహేకృతానో-యత్రదేశేగ్రామే  
 జ్యోతిషజ్జఃనాస్తి-తత్రదైవంకమకానసీధ్యేత్-పిత్ర్యంచకమకాచసీధ్యేత్-తా  
 రానిత్యనక్షత్రానిసీధ్యేత్-సహనాంగ్రహణామూర్త్యాదీనాం-చారామే  
 పాదిత్రవేశాః-ససీధ్యేత్-తిథ్యాదయః-ప్రతివచారయఃతిథయః-ఆదిశబ్దేనభావ  
 వీయాదయః-వివాదికరణాదయశ్చగృహ్యంతే-నసీధ్యేత్-యతఃకారణాత్-ఏష  
 జ్యోతిషకః-అత్రతారాదిమబుద్ధజ్ఞానవాత్-అత్రదైవాదివదంతత్రజ్ఞానప  
 రం-సిద్ధతిఃఫలనాభాః-తథాచదైవకర్తృజ్ఞానంసమస్తేత్యధికః-యతోత్త్రైవ  
 బుద్ధఇతివారం॥౯౦౬॥౯౦౭॥భానోరితి ॥ భానోభవజగ్రాసేసూర్యగ్రహణేవా-  
 శీతకరస్యభుజగ్రాసేవా-పురఃపురస్తాత్-నిశ్చితేనతి-చైత్రాదిదర్శనాణామూ  
 ధయో-జ్యోతిషకేనేతిశేషః-రావత్రయోచ్చాటనంతీగ్ధానాంగ్రాహీనాంఉట  
 నం-జనస్యకుటయేత్-కించ-ఇష్టేప్రాగవధారితేనతి-భృతేస్తుష్టేశ్వలాభాః-చు  
 ష్టేస్సంతోషస్యలాభశ్చభవేత్-కష్టేదారుణేవ్యసనేతుయఃఖేప్రాగవధారితేనతి-అ  
 త్రలోకే-తస్యవ్యవసస్యవరిహృతిర్నివారణం-జపాద్యైఃకతుకంక్షమాభవేత్ ॥  
 ౯౦౮॥అవిప్రంభేతి ॥ అవిప్రంభఃఅవిశ్వాసః॥౯౦౯॥పుష్టితి ॥ కుముదసుహృదశ్చం  
 ద్రస్యపుష్టిప్రసాదుద్ధితయా-పుష్పవంతయోస్తుర్యచంద్రయోఉచరాగౌ  
 మాదే-శుక్రాదీనాముదయఃవిలయఃఅస్తవయశ్చ-ఇత్యుక్తివిధా ఆమీనవైజానై  
 ద్యైఃప్రసాదిశేషాఃదైవజ్ఞసిద్ధిభావితేషః-కుంభీలన్నస్థాలీపులాకః-అన్నకణః  
 జ్ఞానాన్యాః-ఏకస్యపులాకస్యపక్షలాజ్ఞానాత్స్థాల్యాఃసర్వస్యాఃపక్షతాజ్ఞాన



౯౦౦|| విదైవజ్ఞుఁ గ్రాహ్యం విబుధవిభురంభూపతిసభంముఖం ప్రత్యాహీనం  
 మనుజవతిమూన్యంచవిషయం | అనాచారాదారానవహరికథంకావ్యసాపి  
 చప్రసక్తత్వాపేతంగురుకుపిసుబుద్ధిఃపరిహరేత్ || ౯౦౧|| కృతానుః || అ  
 ద్వైవమిన్యన్యోవీక్యసావహంసం|| ౯౦౨|| విశ్వావదైర్ఘ్యంతస్మహాకమా  
 యోగసన్యతేహ్యైరయథార్థతేజైః | వైశ్యాభిమేవందితరుగ్లవగ్దాఃపిచం  
 దభా-డంపరిపూరయంతి|| ౯౦౩|| కించ || సథాతోర్విజ్ఞానంసవరిచయోజై  
 ద్యఃసయెనోసాణాంతత్వావగతిరపినోవస్తుగుణధిః | తథాప్యేతేజైద్యా  
 భితితరళయంతోజడజనా అసూన్యత్వాకృత్యోరివవసుహరంతేగరజ  
 హం|| ౯౦౪|| కమామైరుషవాసైశ్చన్యతాముల్లామతాంకృతాం | నిజౌషధకృ  
 తాంవైద్యోనివేద్యహరతేధనం|| ౯౦౫|| విశ్వాననుః || వయస్యవిశ్వోవకారి  
 మవైద్యేష్యవద్యానినకల్పయేథా|| ౯౦౬|| వశ్యపశ్య || మదైదుస్తరవేదనా

రూపతస్మాత్ జ్యోతిర్మయవిదాం - అభిలేషువచసేషు - నిశ్చలంనిస్సృళయం - నూ  
 సథావంప్రాచూణ్యం - అవిష్టుర్వంతి || ౯౦౦ || విదైవజ్ఞుతి || శోభనాబుద్ధిరన్యస్వజ  
 నః - విదైవజ్ఞుఁ గ్రాహ్యం పరిహరేత్కేత్యజేదికత్వప్రేయవచేప్రతిద్విత్రియాంతం  
 యోజ్యే - విబుధవిభురంభూపతిసభం - విభాషాసేనేత్యాదివాప్రస్యః  
 ప్రత్యాహీనం ముఖం గ్రాహ్యం స్యేతిశేషః - అంగతాహరికథాయస్తాత్త  
 ప్రసక్తత్వాసభీప్యతోవచేనాగపేతంనిశ్చక్రంప్రస్తుతమితియాక || ౯౦౧ || ౯౦౨  
 మిశ్యేతి || ఇమేతేద్యాః - అసత్యౌషధగుళికాకమాంతేహ్యతేజైః - మచితఃకుగ్లా  
 నాంతోగణాంతగణఃమైస్తథోక్తాస్సంరః - పీచండలభాండబుజరరపిరం - పరిపూర  
 యంతి || ౯౦౩ || నేతి || వస్తుతఃపితేషాంథాతోవాతపైత్యస్తేస్తాత్తకన్యనాదీవిశేషస్య  
 విజ్ఞానంనాస్తి - వైద్యకనయేతారిరమాప్రస్థానాదాగ్రంభేపరిచయః అభ్యయం  
 నాస్తి - రోగాణాం జ్వరనేహదీనాంతత్వస్యయాథార్థాన్యతవగతిజ్ఞానమస్తి  
 నాస్తి - వస్తునాంబాహువాంగజాతైర్వైవత్వావయఃతేషాంధిజ్ఞానంనాస్తి - త  
 థాపివీలేస్వయంవైద్యామజడాజనాతరళయంతఃప్రామయ-తస్సంతః - అక  
 నివస్యతోవృథాత్వాభివేష్యత్యేనా - గరజమైరోగిణాం - అసూక్తాప్రాణా - వ  
 సుధనం - సురంభే || ౯౦౪ || రగమయైరితి || కమామైఃమికముత్రిశతాదిసారము  
 ఉపవాసైఃలంఘనైశ్చ - కృతాంజాతాం - ఉల్లాఘతామారోగ్యం - వైశ్యః - నిజౌషధ  
 కృతాంనివేద్య-ధనంహరలే - రోగిణామితిశేషః || ౯౦౫ || వయస్యేతి || అవద్యానినక  
 ల్పాని || ౯౦౬ || మదైర్మతి || మదైర్మతి - రోగిణ్యితిశేషః - దుస్తరయావేదనయారోగి

కబళితేమగ్నస్వరేంతర్వశం తప్తాయాంజ్వరపావకేనచలనా తాంతేహృ  
 షీకప్రజే । నూనెబంధున సత్పతప్రలవనైర్దైర్వ్యవిధాతుంపునః కశ్యక్తకలి  
 తామయప్రశమనాద్వైద్యాత్పరోవిద్యతే ॥ ౧౦౭ ॥ మాబోధివైద్యకకళా  
 మయమామయేషు ప్రాప్తేషుమాభిసగితి ప్రథితస్తమేవ । ఆకారయశ్య  
 ఖలసవవిశేషదర్శిలోకోపి తనభిషగేనసమాదేశేయః ॥ ౧౦౮ ॥ కష్టమహూ  
 కృతోనకారేవ్యగదంకారేషుకృతమ్నవలః ॥ ౧౦౯ ॥ ఇన్ధంహికవయఃక  
 థయంతి ॥ ౧౧౦ ॥ నిర్వృత్తాధ్వరకృత్యముత్పజమహూతిర్దాపగోనాచికం  
 యుద్ధార్తంసుభటంచసిద్ధవిజయోవోధారమాప్తస్థలః । వృద్ధంవారణధూ  
 జసంచకీతవోనిర్విప్రతద్వౌవమోధ్వస్తాతంకవయశ్చైస్సకమపి ద్వేష్టిప్రజె  
 యార్థినం ॥ ౧౧౧ ॥ కృతానుః ॥ విమానమగ్రతస్త్వయస్స గ్రతోవహోక్యసో  
 పాలంభం ॥ ౧౧౨ ॥ సుఖత్రవస్యకవీనామెహంశాస్త్రవిప్రతపిద్ధాంచర్యాం  
 ౧౧౩ ॥ శ్రీనాథస్తవనానుకూలకవనాంవాణీంమనోహరిణీం కష్టంహక

కారేణకబళితేమగ్నస్వరేంతర్వశం - అంతఃకరకంఃగధే - స్వరేమగ్నీరీతేనసతి - తనాదే  
 హేజ్వరవపపావకఃఅగ్నిప్రేనశప్తాయాంసత్పాత - హృషీకాతాంచభూదాం ౧౧౧యా  
 తాం ప్రజేనమూహేరాంతేత్రిజేనసతి - తి నేబంధుననమూత్పపి త్రాహాకృతప్రలవ  
 నే - ధైర్వ్యవిధాతుంధావయతుం - కలితామయప్రశమనాద్వైద్యానోనోన్యఃకళ  
 పుమాకాశక్తఃవిద్యతే-నమోపీత్యధః ॥ ౧౦౭ ॥ మేలి ॥ ఆయంవై ద్యఃవై ద్యకకళాం  
 వై ద్యశాస్త్రం-మాబోధిమాబోధీత్ - తథాపి-విశేషదర్శితారతమ్యమోవిదః - ఆ  
 భిబోషిలోకఃజనః-ఆమయేషుప్రాప్తేషుసన్యు - నిధేరితావః - యఃభిషక్వైద్యభి  
 ప్రథితఃప్రసిద్ధః-తపేవాకారయతాచ్యయతి - లేనకారణేన-విభిషక్సమావతే  
 న్యుః ॥ ౧౦౮ ॥ కష్టమితి ॥ లోకఃజనఃఆగచ్ఛంతాంసైవై ద్యేసులివకే - కృతంజికకా  
 శంఅరోగ్యంశంవివిష్టరలితశృతస్య ॥ ౧౦౯ ॥ ఇన్ధంహిక॥ ఇన్ధంబంధకవయఃపండి  
 తాః ॥ ౧౧౦ ॥ నివృత్తాస్తేలి ॥ నివృత్తాస్తంసమాపితంఅధ్వరకృత్యత్వంయోగప్రియాయ  
 స్యసః - జనభిలసర్వవప్రప్రమాంచేదాజ్యం - ప్రదేయంవేతనఃఅంశేయాచతభి  
 క్షయఃసంసర్వత్రద్వితియాంచేదితేషాం - ద్వేష్టిత్రిప్రియావపమసివర్వప్రయోజ్యం  
 దేవగానచ - ప్రాధానాహకః - నిర్విష్టమనుభూతం తస్యవారణధూజనస్య యావనం  
 క్షేపనః-అతంకవయఃలోగసమాహః-లితీత్యకమపివై ద్యకమపి ॥ ౧౧౧ ॥ విమానమి  
 తి ॥ పోపాలంభంసనింబంధాతథా ॥ ౧౧౨ ॥ సుఖభి ॥ విమాంకవీనాంసంబంధినీంచ  
 క్షేపనావారం ॥ ౧౧౩ ॥ శ్రీనాథేని ॥ ఇమేకవయః-శ్రీనాథస్సన్దవతేనుమాలనా ని

వయఃకదన్యకుటిలత్వై పాలసాత్కుర్వతే | దూరోపామృతసారసైంధవ  
 యోదేవాభిషేకౌచితంసంసేకేవినియుంజతేసుమతయశ్శాకాలవాలన్య  
 తిం||౯౨౧||కించ|| స్తువన్యవనివర్తకేసతిహరాకవిస్సూక్తిభిః కరోతివరవర్ణనీ  
 చరితవర్ణనంగర్వితం | అనీతిరవనీపర్వప్రహళునీతనుం మూక్తికైర్విభూష  
 యతిదేవతామమటభాగయోగైర్వ్యధా||౯౨౨|| విశ్వావసుః||అంతరధ్వాం  
 తహారయఃకవయస్త్యయనాధియేష్యా|| ౯౨౩ || కామంవాచకతివిదిభ  
 లాస్సమృతలోకేకివీనాంసంత్వేవావ్యాపకధురిభుకథా సంస్తవాఃకామదో  
 ధ్యైః | విత్తంకామంభవతువిభలందత్తమశ్రోత్రియభ్యః పాలేదత్తైర్భు  
 వతిహిధనైర్ధాన్యతాభూరిదాతుః"౯౨౪||కల్యాణంభగవత్కథాగ్రధనతః  
 ధాన్యంవిధాతుఃకవేస్తస్యైవాంగతయాశ్చచిత్తవయతశ్చుంగారవీరాది

తంకవనంప్రబంధకరణశక్తియస్యాస్తాంతవవవనోహరిణీంవాణీశబ్ధధోరణీం-క  
 దర్శ్యాకౌంఠ్య ద్రాణాంకుటిలానాంస్తూపాలానాం-స్తూత్కుర్వతేఅనీనాంకుర్వతేహాకష్ట  
 వింతభేదే - అనాచిత్యైవ్యస్తాంబువైధశ్యాణదశకాయతి-సుమతయఃఅతవవజనాః  
 దేవన్యరామనాధస్యఅభిషేకౌచితం- దూరాత్ద్విత్రిశతయోజనదేవాత్ఉపావృ  
 తసౌరసైంధవంగాంగంపయః - శాకాలవాలన్యసంసేకే - వినియుంజతేకం - నవని  
 యంబుతవ||౯౨౧|| స్తువదితి || కవీన్ద్రభా - స్తువతాంభవన్యనివర్తకేహరాసత్యసి  
 సూక్తిభిః - గణాతంసందితం - వరవణాన్యాఃఉత్తమాంగనాయాః చరితంనంభూ-  
 గాదిరద్యుగానః-రూపి - యథాలసితిఃచ తైర్విధితః - అజనీవఃకరానా - దేవతా  
 నాంమమృతభాగేమయోగైర్వ్యమాక్తికైః-గృహేమన్యాతమం-విభూషయతి||౯౨౨||  
 అంతరేతి || ఆంతరన్యమానసికస్యధ్వాంతస్యఅజ్ఞానమిమరస్యహరయస్సర్యాః-నా  
 ధిత్యేష్యాః|| ౯౨౩ || కామమితి || కవీనాంకవచిద్వాచః - లోకేకామంఆహారా  
 నాదివణకానేనవ్యధాన్యమితి - అతిసంకేతోత్తా - తతోన్యాః - మధురిహాకథా  
 నంస్తవంతిసంస్తవా-అతవవకామదోధ్యైవాచఃసంత్వేవ-తేహమితిశేషః - ఆ  
 శ్రోత్రియైభ్యఃఅపాస్త్రేభ్యః - దత్తం - భూరిదాతుమహావదాన్యస్యగిత్తంశింతి  
 కామంవిభలంభవతు - తతోన్యైర్పాలేదత్తైర్భువై-ధన్యతాభుగ్యంభవతి- హిరేవా  
 భే||౯౨౪|| కల్యాణమితి || భగవత్కథాగ్రధనత.కల్యాణంశ్రేయస్కరంకావ్యం  
 విధాతుఃకథాం-తస్యకావ్యస్యైవాంగతయాశ్చుంగారవీరాదికంరథంకవచిత్తవయ  
 తశ్చుంగారవీరాది - కథాసమితి - యగ్యస్తానప్రలోకే - కవిత్వాః-వర్ణనాః-పూ

కం | కౌదోషోభవితాయదత్తవితాశీలైస్సహశ్రీయతేపంథావ్యాసవ  
 సుంధరాశ్రుతిభవగ్రంథాదిషుప్రేక్షితః॥౯౨॥ కృశానుః | నరస్తుతివిధా  
 తారోనవస్తుత్యమెబుధైః | స్లాఘనీయాత్తితివీశాస్త్రాద్వనోన్మందితి॥  
 ౯౨౯॥ విశ్వావసుః || ధనవవలసకలపురుషసాధారణమిదం దూషణమవివేకి  
 భిఃకవిష్వేవకేవలమాధీయతే॥౯౩౦॥ పదైవ్యమృతద్యతమైస్తువంతికవయః  
 ప్రాయణవృద్ధీపతీనస్యేతాన్స్తువతేవచోభిరవమన్తారైరసారైరపి | వ  
 ద్యారంభణశక్త్యశక్తివిహితోభేదః కవీనాంభవత్యన్యేషాంచవరంసరస్తు  
 తిక్యతోదోషస్తుసార్వత్రికః॥౯౩౧॥ క్షణమాలోచ్యసాదరం॥౯౩౨॥ ప్రా  
 చేతసవ్యాసవరాశరాజ్యః ప్రాంచఃకవీంద్రాజగదంబితాస్తే | గోష్ఠీనవీ  
 నాపీమహాకవీనాంపూజ్యాగుణజైర్భువనోపకల్పే॥౯౩౩॥ తథాపి॥౯౩౪॥  
 మాఘశ్చోరోమయూరోమురరిపురవరోభారసాస్సరవిద్యః శ్రీమావః కాళి  
 దాసఃకవిరథభవభూత్యాహ్వయోభోజరాజః | శ్రీదండీడిండిమాఖ్యశ్శ్రీ

సఃవసుంధరాశ్రుతిభవఃవల్లికజన్మాతయోగ్రంథాదిషుభారతరామాయణాదిప్ర  
 బంధేషుప్రేక్షితఃఆయంపంథాః అంగతయాశృంగారవీరాదివః॥౯౩౦॥ సహశ్రీయ  
 తే-నతుస్వకల్పితఇత్యర్థః॥౯౩౧॥ సరేలి || సరస్తురీనాంబితాతారః-కర్తారభిమేక  
 వయః - వస్తుతస్సభావాదుక్తవిధాదేవ - బుధైఃస్లాఘనీయాః | ఇత్యేవంకవీశా  
 స్త్రాద్వనయః- పండితః-విశేషేణనిందతి॥౯౩౨॥ ధనైతి || ఇదంసరస్తవనరూపం నూ  
 పణం-అవివేకిభిఃఅవిమళిభిః॥౯౩౩॥ పదైవ్యైతి || పృథగ్తమైఃపదైవ్యః- కవయః-  
 పృథ్వీత్వరాకారజైః- ప్రాయణస్తువంతి- కవిభోగ్యేకవిత్వదరిద్రాః- అవమన్తా  
 రైఃఅతవచఅసారైర్వచాభిః- పృథ్వీత్వరాకాస్తువంతి-వరంతు-కవీనాంఅన్యేషాంచ  
 వద్యానామారంభణేనిమాణేశక్తిసామధ్యేం ఆత్మీకృతాభ్యాంబిహితఃక్షేత్రః  
 భేదఃవిశేషఃఅస్తి-నతుకవీనామేవత్వదుక్తవోపిత్వాహ - సరస్తుతికృతఃదోషస్తుసర్వ  
 త్రధనవవలేషుభవతీతిసార్వత్రికం॥౯౩౪॥ ౯౩౨॥ ప్రాచేతసేతి || ప్రాచేతసః  
 క్షాత్రికఃవ్యాసఃవరాశరశ్చతదాద్యాఃతేప్రసిద్ధాః- ప్రాంచఃపురాతనాః- కవీంద్రా  
 జగతస్సర్వస్యఅంబితాఃపూజ్యాః- భువనోపకల్పే-అతవచ సవీనా ఆధునికీమహాక  
 వీనాంగోష్ఠీనభావీ- గుణజైఃపూజ్యైవ॥ ౯౩౩ ॥ మాఘభితి || శ్రుతిమద్యుగురుర్వే  
 ద్దాంబాచార్యః-భూతాఃవాసవరతావరిణయాదికృతాప్రసిద్ధాః- అన్యేసుభావా  
 వయః- సర్వేభవవయః- కృతిభిఃరాజైర్వ్యాకృతాఅవధాదిభిః-విశ్వమాన్యగయంలిసం

[illegible][illegible]

స్థంమరుత్నాః శో నేతివ మోహవాదముఖరా నైయామికాశ్చేద్యధాః ।  
మేషస్యాండమియత్పలంబలిఖుజో దంతాఃకియంతస్తథేత్యేవం సంతతదిం  
తలైశ్చౌకజుజోసమ్యుఃకథంపండితాః॥౯౦౧॥ విశిష్టవై తస్యశుక్రతార్కి-  
కగీతిర్వివేకి గామపహాసాస్పదం॥౯౦౨॥ శృణుతావత్ ॥ నజిస్తుత్యామా  
యంస్మృతభిసదవంగాన్యపిసకృత్పురాణం నాధీతేనగణయతికించస్మృతిగ-  
ణం॥ పదకశుక్రంతర్కంచరపరిభాషాద్ధో క్షేభిరసా నయత్యామున్నర్వఃని  
హతపరలోకాన్యతనః॥ ౯౦౩॥ అపివ ॥ ప్రయత్నే రస్తోక్తైఃపరిచితకుత-  
ర్కప్రకరణాఃపరంవాచోవశ్యాత్కతివయవదౌఘావిదధతః॥ సభాయాం  
వాచాటాశ్చృతికటురటంతో ఘటపటాన్లజ్జంతేమందా స్వయమపితు  
జిహ్వాతివిబుధః ॥ ౯౦౪॥ విశ్వాపనుః ॥ వయస్యవినిహౌపాయవిధాయకా  
న్వావమంధ్రాః॥౯౦౫॥శృణుః॥ మోహంరుద్ధివిమలీకురుతేవబుద్ధింనూతేవ

విశ్వరూపాద్భాగ్యకారకయాఃకర్మయంత్రంనయంగుసహేతుః-మరుత్ వాయుశ్చత్వాచః  
త్వగ్నిప్రియగ్రాహ్యః-భిష్యక్ప్రకారేణమోహయత్తేనవాదేనముఖరాఃకలహః  
యమానాః-నైయామికాఃబుధాశ్చేత్పండిరాదిమ్యుః-మేషస్యాండంజయంతిప-  
లానియన్యవస్తోక్తంవిశస్సంభ్రాంతపరిమాణమితి-బలిఖుజఃకాకశ్యదంలాఃకియం-  
రశిశ్చేద్యవంసంరచంబింపనై-పరిశీలనైశ్చౌకజుజుఃజనాః-పండితాఃకథంసమ్యుః-  
తితుపండితాభవేయరేవత్యగః-ఉభయత్రకలాభావావితేషాదిధావః॥౯౦౧॥  
నిశిశ్చేతి ॥ శుష్మానిష్ఫలా॥ ౯౦౨॥ నేతి ॥ నిహతంపరిత్యక్తంపరలోకాధికంయత-  
సప్రయతమీదేననః-అతవివలసాతార్కికః-అమామయంవదం-జిహ్వాదయ-  
స్మరేషస్యధ్యయవాదకాః-తస్యవేదస్యఅంగానిశిషాదీని-పరేషాంపరిభాషా-  
భిషాక్షిగిరసలమీతుశుక్రంతర్కంపదపత్నక-సర్వమాయర్మయతియావయతి ॥  
౯౦౩॥ ప్రయత్నేరితిఅస్తోక్తౌసతై ఎప్రయత్నేపరిచితానిఅభ్యస్తానికుతర్క-  
శ్యప్రకరణానిమై-కతివయవదౌఘావిదధతాదిశబ్దానాంఘా-వాచః  
సాగింత్రియస్య-పరంవశ్యాత్-విదధతః-అతవివలసాచాటాఃబహుగహ్యవాచః-  
సుదాఃమాధాఃఎతేనైయామికాః-సభాయాంఘటపటాశ్చబ్దాశ్చృతికటురజ్జ-  
ంతోఘటాశ్చభాషా-రటంతశ్చబ్దాయమానాస్సంతః-నయంగుజ్జంతే-అపికుకింతు-  
నిబుధజిహ్వాతివిబుధే-ఎతాన్తస్మిన్కేచః॥౯౦౪॥౯౦౫॥మోహమితి॥ తద్దే శ్ర-  
మః-తతఃకాష్టాగ్నిసంధ్యభాగ-యదగి-మోహంబుద్ధిమాండ్యం-రుద్ధివారయతి-  
శ్చౌకజుజుద్ధింబిమలీకురుతే-సంస్కృతైః-పత్నైఃశ్చ-భాషేభావతే శక్తిచసూతేజస-

సంస్కృతపదవ్యవహారశక్తిం శాస్త్రాంతరాభ్యసనయోగ్యతమంవ్యసక్తి  
 తర్కశ్రమోనతనుతేకమిహావాపకారం॥ ౯౮౬॥ తథాహ॥ ప్రాయఃకా  
 వ్యైగమితవయసః పాణినీయాంబురాశేః పారజ్ఞస్యావ్యపరికలితన్యాయ  
 శాస్త్రస్యపుంసః । వాదారంభేవదితుమనసో వాక్యమేకంసభాయాంప్ర  
 హ్వజిహ్వభవతికియతీపశ్యకప్తామవస్థాం॥ ౯౮౭॥ కింబయనా॥ ౯౮౮॥ అప  
 రీక్షితలక్షణప్రమాణైరవరాహ్యుష్టపరార్థసార్థతత్వైః । అవశీకృతజైత్రయ  
 క్తిజాలైరలమైతైరనధీతతర్కవిద్యైః॥ ౯౮౯॥ నిరూప్య॥ అద్భుతస్తర్కపా  
 ధోధరగాధోయస్యవధాకః । అక్షపాదోతమస్సస్పృష్టస్త్రవశంకకళానిధిః  
 ॥ ౯౯౦॥ పునరాలోచ్యసన్దాభుం॥ ౯౯౧॥ జ్ఞానాభిరక్షచరణః కణభక్షకశ్చ  
 శ్రీవక్షిలోపుష్పదయసస్సచవధామానః । గంకేశ్వరశ్శశభరోబహవశ్చసవ్యా

యతి-శాస్త్రాంతరాజాంవ్యాకరణాద్యన్యశాస్త్రాణాం అభ్యసనయోగ్యతమంవ్యస  
 క్తి-తతః-ఇహన్యాయాగ్రేయతరః - కలహవకారంనతనుతేనకరోతి॥ ౯౮౬॥ ప్రాయశితి ॥  
 కావ్యైః-కావ్యాభ్యాసామనంభావైః - గమితంవయః-యావనంయస్యతస్య - పాణినీయ  
 స్యవ్యాకరణస్యైవఅంబురాశేః- పారజ్ఞస్యాపి-సభాయాంపదాస్యశాస్త్రీయవర్చ  
 యా-ఆరంభే-ఎకంవాక్యంపదిమంవస్తుంషునః-యస్యతస్య - ఆపరికలితన్యాయశా  
 స్త్రస్యపుంసఃజనస్య-జిహ్వరసనా - ప్రాయఃఅధికంప్రహ్వసమావాహ్యసేవలియా  
 జకభవతి - హేళ్యకానోఽయిరిం- ఆనిర్వాచ్యామిలియావత్ - కప్తాంఅవస్థాం -  
 చశ్య॥ ౯౮౭॥ ౯౮౮॥ అపరీక్షితేతి॥ అపరీక్షితానిఅపరిశీలితాని లక్షణాని ఆ  
 సాధారణభావాః । ప్రమాణానిప్రత్యక్షాదీనిచయైస్తైః-అపరాహ్యుష్టానిఅవిచారితాని  
 వదార్థాశాస్త్రవ్యగుణాదీనాంసాధానవ్యసమాహవ్యతత్వానియాధాధ్యానిన్య  
 తైః-అవశీకృతానిజైత్రా-జిజ్ఞయశీలానియక్తీనాంజాలానియైస్తైః-అనధీతతర్కవిద్యైః  
 తత్వైఃచరితైరలం-ఎతేహాధావన్నిత్యర్థః॥ ౯౮౯॥ అద్భుతశితి॥ అగాధఃపరవగాహా  
 తకా-ఎకపాధోధిస్సుముద్రః - అద్భుతఃఅశ్చగర్వకరః- యతేతమసామిమిరేణరాచుః  
 తాచఅజ్ఞానేనచస్పృష్టసభవతిత్వతమఃస్పృష్టః - అహానేంద్రియాణ్యేవపాదాఃకర్  
 తాయస్యనః-అక్షంశేత్రంఇంద్రియంపాదేచరణేయస్యనః - గౌతమనామ-అక్ష  
 శంకానాంవిష్కృతంకానాంనిరపవాదానాంచకళానాంబుడశాంకానాంవిద్యానాం  
 చనిధిఃచంద్రఃపండిరశ్చ- యస్యతకాపాధోధేఃవధాకః - అక్షోఅద్భుతశితి-సంబంధ  
 ధఃప్రసిద్ధసముద్రవివర్యయాదాశ్చర్యం॥ ౯౯౦॥ ౯౯౧॥ జ్ఞానేతి॥ జ్ఞానాభిఃసంబంధ  
 ప్తతయోజనం-అక్షసంబంధయః-ఎకాకరారః-ఇహా-సహ్యా-శిరో-శాస్త్ర-వికరారా

గ్రంథై ర్విరుంధతత్తమేహ్యదయాంధకారం॥ ౯౫౨॥ కృతసుః॥ అపరత్ర  
వ్యోమయానమానయన్న గ్రతోనిర్వణ్యసోపాలంభం॥ ౯౫౩॥ మీమాంస  
కాఃకలినిదత్రమిశంతివేదప్రామాణ్యసాధనకృతోపి సతేభివంద్యాః । ఉ  
న్యోపితోవ్యవనిషద్భిరశేషశేషిబ్రహ్మైవనాభ్యవగతఃపురుషోత్తమోయైః  
౯౫౪ ॥ విశిష్యచమీమాంసగోష్ఠ్యాంవిశ్రుతాశ్శబరాదయశ్శబరాభవభగవ  
ద్భక్తానాంవినిందనీయాః॥ ౯౫౫॥ తేమీమాంసాశాస్త్రలోకప్రసిద్ధాస్సన్వ  
షీకాంసెహిరైవైవసంతాం చైతన్యస్యావహ్నవందెవతానాం చక్రుర్వి  
శ్వంవీశ్వరంశుశ్రమనా॥ ౯౫౬॥ విశ్వావసుః ॥ నిగమార్థనిర్ధారణబద్ధాద  
రేషుమీమాంసకేషుమాసన్నహ్యధాః॥ ౯౫౭॥ శృణు ॥ ఆదాధరైప్రమాణం  
ప్రథితఃకథాభిదాంశేషతాంచప్రయత్నంసాహ్యవర్యాధికారోతదనుబహు

శ్చ - ౧౫౪. స్యాంసకాదంతిజ్ఞానం - నిరుంధతేవారయంతి॥ ౯౫౨॥ ౯౫౩ ॥ మీ  
మాంసకాభి॥ మీమాంసాంజానంతిమీమాంసకాః-కలిచిద్భావాః- అత్రమిశంతివ  
తంతే-వేదస్యప్రామాణ్యస్యసాధనంస్థావనంకుర్వంతిచిత్రకృతోపి-తేమీమాం  
సకాఃఅభివందితుంయోగ్యాఅభివంద్యానభవంతి-యతఃఅశేషస్యప్రపంచస్యశే  
షీగురుతి ఉపనిషద్భిరున్యోపితఃశబ్దాపితఃపురుషోత్తమఃనారాయణత్వాపిబ్రహ్మైవ  
జగజ్జన్మాదికారణం-నాభ్యవగతఃనాంశీకృతః-కమైవజగజ్జన్మాదికారణమిత  
త్పిష్టాంతాదిభావః॥ ౯౫౪ ॥ విశిష్యత ॥ శబరఃమీమాంసాసూత్రభాష్యకర్తృఅధి  
శ్యేషాంతే-శబరాఃకిరాతాభవ॥ ౯౫౫॥ తత్తతి ॥ మీమాంసాశాస్త్రస్యలోకేనవిజ్ఞా  
నేనప్రసిద్ధాః-తేఅమీమాంసకాః-మీమాంసాశానిమృగాదిమాంసభేదకానిఅస్మాగ్నిపా  
ణాదీనియస్యతస్మిక్లోకేకీరాతజనేప్రసిద్ధాశ్చ-తేమీమాంసకాః-విశ్వంప్రపం  
చం-విగతఃకుశ్వరఃయస్యతథాక్తంశుశ్రమానాస్సంతః-సరేషాంఋషీకాంశని  
రూపీనాంసతాంసింసంసేవారేచచ్ఛంతిస్త-దేవతానాంఅగ్నిష్టమాదీనాంచైత  
న్యస్యదేశేంక్రియాదివిశిష్టత్వనః-అపహ్నవంమిథ్యాత్వం-చక్రుఃవ్యవస్థావయం  
తిస్త-నవమాభ్యామేదేవతానాంవిగ్రహవిపంచకనిరాకరణాదిభావః॥ ౯౫౬ ॥  
విగమేతి ॥ నిగమానాంవేదానాంఅధఃస్యనిధాకారణంన్యాయసహస్రేణిష్కషాస్త  
స్మిక్నిర్ధారరేషు-మాసన్నహ్యధాఃమాసన్నద్ధోభవ-దూషణార్థమితేషః॥ ౯౫౭॥  
శృణువతి ॥ ఆదాప్రథమతః-ధర్మేదర్శనూణామాసాదౌ-ప్రథితంప్రసిద్ధం-ప్రమా  
ణంఅగ్నిహోత్రంజుహుయాదిత్యాదిన్రుతింఅభిధాంధర్తాకాంభేదం-అధఃశ  
బ్దాంతర్గతస్య-అధః-ధర్మాణామిన్సర్వత్రస్థితీయాంతేదౌజ్యం-ప్రయత్నంప్ర





పక్షే | స్వామినిజై మినియోగిస్యపీకజ్యతిహృదయమస్త్రీషిమిదం || ౧౬౮ ||  
 కించ || శబరేతి || శబరఃమిమాంసాభావ్యకతా - మమారిలఃభట్టః - గురుఃప్రభా  
 కరఃలక్ష్మీకన్యయదీక్షితాదయః - లంఛనమిమాంసాభావ్యకతా || ౧౬౯ || ౧౬౯ ||  
 టిడేతి || టిడ్డాణ్డాన్యనజితీసూత్రైకదేశః - గుర్మన్యాత్రచయస్యజ్జేకజ్జేకర్  
 వజ్జితేషాంశః - రిత్తస్థిసిన్ధస్థమిబ్బస్త్రసిన్ధ్యేకదేశః - తాతాంఝసాధాంధ్య  
 మిథ్యహిమహాజితేషాంశః - ఇత్యుక్తప్రకారాకటూకపరుషాక్షరాకకంఠ  
 చ్చప్తావతంతస్సంతఃపతేవైయాకరణః - దివసాన్నయంతి || ౧౭౦ || సూత్రైః ||  
 ధాణినినామునినాకీలతైఃనిమిత్తైః - బహుతరైఃసూత్రైఃధాతూత్తరంప్రత్యయ  
 భిదాయతైఃకతారికృదిత్యాదిభిః - శబ్దానాంరామకృష్ణేత్యాదీనాంకవళింసమా  
 ఖం - నిష్పాద్యలవిర్భావ్య - వై కుంతస్యవిష్ణోస్తవంతచయతుంజక్షమాగద్యపద్యా  
 స్త్యుతరాత్తనానిమాతంలశక్తాః - అతఏవవంధ్యశ్రమావ్యథాకయాసాశ్వాబ్ధికాః  
 వైయాకరణః - వినిధైరహాపైఃఆగ్ర్యంశ్రేష్ఠంసాపాన్వికంఅన్నంపక్షా - మితం  
 తల్పంబలంశక్తియేషాంతానతఏవలఘ్రాతుమపికిముతభాన్తమిశ్యపిస్సువయతి - అ  
 క్షమాక - మందాగ్నికృష్ణరహితాజనాక - ఆకురంభతేలిమనరంతితన్యదృశా  
 భవంభీత్యభాః || ౧౭౧ || మహీతి || మహ్యఃభవఃఅభరణేషు || ౧౭౨ || కృతేతి || కృత  
 సుధీరనిరాకరణదేశేహంకత్యాదిదిభావః - వ్యాకరణశాస్త్రయానవిషయచతుర్థిః

స్వామినిజై మినియోగిస్యపీకజ్యతిహృదయమస్త్రీషిమిదం - రజ్యతి ||  
 ౧౬౮ || శబరేతి || శబరఃమిమాంసాభావ్యకతా - మమారిలఃభట్టః - గురుఃప్రభా  
 కరఃలక్ష్మీకన్యయదీక్షితాదయః - లంఛనమిమాంసాభావ్యకతా || ౧౬౯ || ౧౬౯ ||  
 టిడేతి || టిడ్డాణ్డాన్యనజితీసూత్రైకదేశః - గుర్మన్యాత్రచయస్యజ్జేకజ్జేకర్  
 వజ్జితేషాంశః - రిత్తస్థిసిన్ధస్థమిబ్బస్త్రసిన్ధ్యేకదేశః - తాతాంఝసాధాంధ్య  
 మిథ్యహిమహాజితేషాంశః - ఇత్యుక్తప్రకారాకటూకపరుషాక్షరాకకంఠ  
 చ్చప్తావతంతస్సంతఃపతేవైయాకరణః - దివసాన్నయంతి || ౧౭౦ || సూత్రైః ||  
 ధాణినినామునినాకీలతైఃనిమిత్తైః - బహుతరైఃసూత్రైఃధాతూత్తరంప్రత్యయ  
 భిదాయతైఃకతారికృదిత్యాదిభిః - శబ్దానాంరామకృష్ణేత్యాదీనాంకవళింసమా  
 ఖం - నిష్పాద్యలవిర్భావ్య - వై కుంతస్యవిష్ణోస్తవంతచయతుంజక్షమాగద్యపద్యా  
 స్త్యుతరాత్తనానిమాతంలశక్తాః - అతఏవవంధ్యశ్రమావ్యథాకయాసాశ్వాబ్ధికాః  
 వైయాకరణః - వినిధైరహాపైఃఆగ్ర్యంశ్రేష్ఠంసాపాన్వికంఅన్నంపక్షా - మితం  
 తల్పంబలంశక్తియేషాంతానతఏవలఘ్రాతుమపికిముతభాన్తమిశ్యపిస్సువయతి - అ  
 క్షమాక - మందాగ్నికృష్ణరహితాజనాక - ఆకురంభతేలిమనరంతితన్యదృశా  
 భవంభీత్యభాః || ౧౭౧ || మహీతి || మహ్యఃభవఃఅభరణేషు || ౧౭౨ || కృతేతి || కృత  
 సుధీరనిరాకరణదేశేహంకత్యాదిదిభావః - వ్యాకరణశాస్త్రయానవిషయచతుర్థిః

ధీరధీయానః | బుధజనగణనావసరైకనిష్ఠికామెవదైవరంజయతి || ౯౧ ||  
 కించ || పాతంజలైవిష్ణుపదాపగాయాః పాతంజలేచాపిచయవగాహం | ఆచ  
 త్తతేశుద్ధిదమాప్రసూతేరాచక్షతేరిశ్మచుధోక్షజేచ || ౯౨ || అపిచ || నృణా  
 మనభ్యస్తఫణాభ్యదీశగిరాందురాపాబుధరాజగోష్ఠీ | అబుద్ధచావశ్రుతి  
 పద్ధతీనాం యుద్ధక్షమెవోద్వృతయోధసాధ్ధా || ౯౩ || తథాహి || అస్వీకృత  
 వ్యాకరణోపధానాం అపాటవంవాచిసుగాధమాస్తై కస్మింశ్చిదుక్తేతుపదే  
 కథంచితై స్వరంవపుస్విద్యతివేవతేచ || ౯౪ || కృశానుః || కథంసభేత  
 కోటిపాణినిగదితాదపిపాణినిగదితమేవవ్యాకరణమాద్రియతే || ౯౫ || వి  
 శ్వావనుః || పాణినియమేవవ్యాకరణంహిప్రాప్యేణానాపాధికప్రతీతికార  
 ణమితితలైవాదరఃపండితానాం || ౯౬ || తథాహి || సూత్రంపాణినిబద్ధంకం

శలబుద్ధిఃచై యాకరణః - బుధజనస్యగణనావసరైకనిష్ఠికాంతంగుళిమేవ - రంజ  
 యతిసపిచప్రసక్తావత్యధః || ౯౧ || పాతంజలఇతి || యేనాద్వికాః - పతంజలేశ్వేషస్వే  
 దంపాతంజలంశబ్దభావ్యంతస్మిన్ - విష్ణుపదాపగాయాః గంగాయాః జలేవేత్తం ఆధోక్ష  
 జేవిష్ణోపపాతంప్రవేశంఆచగాహంసానంకునఃప్రవేశంచభజనమితియావత్ - ఆ  
 ప్రసూతేజ-స్సారభ్య - ఆక్షతేమేరణధర్యంతంచ - శుద్ధిదంఆచక్షతే - భావ్యవ  
 రంసంగంసానంవిష్ణుభజంచత్రయం ఆజన్తాకురణంశుద్ధిప్రదానేతుల్యమితిప  
 దంత్యధః || ౯౨ || నృణామితి || అనభ్యస్తాఫణాభ్యదీశస్యవతంజలేగివాప్యం  
 మైస్తేషాంనృణాంపండితానాం - బుధరాజగోష్ఠిపండితప్రేక్షనభా - అబుద్ధాఅన  
 భ్యస్తాచావశ్రుతేధానుర్వేదస్యపద్ధతిర్నాగఃమైస్తేషాం - నృణాం - ఉద్యతః యు  
 ధ్ధాయసన్నధఃయోధానాంసాధఃసంఘఃసాంసాయుద్ధవ్యక్షమాభూమిరివ -  
 దురాపాదుప్రవేశా || ౯౩ || అస్వీకృతేతి || అస్వీకృతంఅననుభూతంవ్యాకరణమేవ  
 సౌపధంమైస్తేషాంపుంసాంవాచిసుగాధంఅపాటవంపటుత్వశూన్యతా - అస్తేతిస్థతి - ఆ  
 తఃకస్మింశ్చిదేకస్మిన్శబ్దేతుఉక్తేనతి - వపుః-స్వైరంభ్యశంస్విద్యతివేవతేకంవతేచ ||  
 ౯౪ || కథమితి || శతకొటిర్వజ్రంపాశాయస్యశేషఇంద్రేణశతకోట్కొటిభిశ్చ  
 గదితాన్ ఉక్తాత్వ్యాకరణాపాణినినామునినా విశేసగదితమేవవ్యాకరణంఆద్ర  
 యలేస్వీక్రియతే - బుధైరితిశేషః || ౯౫ || పాణినియమితి || పాణినిరీదంపాణిని  
 యం - అనాపాధికంవ్యాకరణాంతరానపేక్షంయథాతథాప్రవిశదాయాం నిర్దేశా  
 యాంప్రతీతాశబ్దత్వవిజ్ఞానేకారణం - తత్రపాణినివ్యాకరణం || ౯౬ || సూత్రం

తేకలయః సముద్వహతిసుదృశం వర్ణాదీనాం భర్తా కబుధ్వా విధివద్యుః ప్ర  
యజ్ఞైః సౌర్వా ౧౬॥ ఇతి విమానమన్యతశ్చారయేపురతోవలోక్య ॥ ౧౭॥  
సఖేషశ్చ ఛాందసాః ధనచాపలేన విక్రీయమాణా మ్నయా ॥ ౧౮॥ ఆక  
ప్తమప్రహృష్టాశ్చిష్టా అపి విత్తచాపలా విప్రైః అభ్యావయంతి వేదానా దాయచి  
రాయమాసిః మాసిభృతి ॥ ౧౯॥ విశ్వావసుః॥ వయస్యమైవం వాడి ॥ ౨౦॥  
నాభ్యావయిష్యకనిగమాకశ్రమేహోపాభ్యావయలోకాయదిశిష్యవర్తాః  
నిర్వేదవాదంకిలనిర్వితానం ద్వితలం హంతతదాభవిష్యత్ ॥ ౨౧॥ కృశా  
నః॥ విరుద్ధమిదం భాషితం యద్వేదాపాయేన తిసయజ్ఞాభ్యుదయస్సాస్యదితి ॥  
౨౨॥ విశ్వావసుః॥ అవగచ్ఛతావదవిరుద్ధమేవ ॥ ౨౩॥ నామ్నాయజ్ఞో  
మథేయస్మిన్యజమానతయాస్థితః । తత్సమాగమతస్సోపి నామ్నాయజ్ఞోభ

౧॥ యతః పాణినాహస్తేన నిబద్ధం పాణిని నామ ని నాబద్ధం నిమిత్తం చ - సూత్రం పం  
గ శతం పం - పాణిని బద్ధ మితి విధేయతయా వాయోజ్యం - కం కే గ్రీవా యం వా ౧౦ ద్రియే  
చ - కలయః కుర్వంత్యక - సుదృశం స్త్రీయం - శోభన విజ్ఞానం చ - సముద్వహతి పరి  
ణయ తిన మృగ్భిభృతా చ - అసౌమిధ్యః - వర్ణాదీ నాం వర్ణాకశ్రమాణాం సంబంధినః -  
అక్షరపదాదీ నాం సంబంధినశ్చ - భర్తాక అభ్యయనాదీక - ప్రస్తత్యాదిభుంధం  
గాదీంశ్చ - విధివద్యుః శాస్త్రం - ప్రయజ్ఞైః ఆవతిష్ఠతి ఉచ్చరతి చ ॥ ౧౭॥ ౧౮॥  
సఖితి ॥ ఛాందసాః వేదమాత్రాభ్యేత్యాక విక్రీయమాణా మ్నయాభృతకాభ్యా  
వకా ॥ ౧౯॥ ఆకప్తమితి ॥ విత్తచాపలా విప్రైః - ఆతపితప్రహృష్టైః అనంత  
ప్రైః - శిష్టైః అపి ఛాందసాః - మాసిమాసి - భృతం వేతనం - ఆదాయ - వేదాచారాయ  
అభ్యావయంతి ॥ ౨౦॥ ౨౧॥ నేతి ॥ ఉపాభ్యావయలోకాః జనాః - శిష్యవర్తాక - నిగ  
మాకశ్రమేణ నాభ్యావయిష్యకనాశరయిష్యకయది - భృతక ప్రత్యవాయ శంకయేతి  
భావః - తదా ఉర్వితలం భూలోకః నిర్వేదవాదం - అతపననిర్వితానం నిర్విజ్ఞం చాభవి  
ష్యత్కల - హంతేతి భేద - వేదమూలకత్వాత్తే సామితిభావః ॥ ౨౧॥ విరుద్ధమితి ॥ అ  
పాయః - అభావః - అభ్యుదయః అనస్తానం ॥ ౨౨॥ ౨౩॥ నేతి ॥ యస్మిన్ మథేయజ్ఞే  
అమ్నాయజ్ఞః వేదవేత్తానభవతి తి నామ్నాయజ్ఞః యజమానతయాయజమానస్వేనస్థితః  
భవేత్ - తస్య ఆవేదజ్ఞయజమానస్య సమాగమతః సంవర్తాత్ - సోపి యజ్ఞః నామ్నాయజ్ఞః  
అమ్నాయజ్ఞయజమానరూపతః సభవేత్ - భవేదేవేత్సభావః - ఆనవా - ఆమ్నాయ  
జ్ఞశభవేన్నతి - సభవేదేవేత్సభావః - కించ - నామ్నాయమాత్రేణ యజ్ఞః సభవేత్

వేన్నకిం॥ గౌరీశ్వరముః ॥ పునరన్యతోద్భవస్త్వసావహాసం॥ ఐత్యేతాదా  
రాజసేదగఃపరిన్యత్రహారజ్వం. సౌఖ్యాభిరుహా ॥ ౯౦౫ ॥ నైహంసం  
భావ్యభవతినకలావాన్యరాత్నాపిహంగానస్వేరాల్లహావని. మహాహపి  
వేదాద్ధదింతా॥ కలుష్యేతానిచురచశనంనాపిని ద్రావకాశః సద్వ్యలో  
తావపితనుభృతాంరాజసేనాపరాణం॥ ౯౦౬ ॥ విశ్వవనుః॥ దుస్సహౌ  
సౌబహుజనహాశరాణామేహం. నిందా॥ ౯౦౭ ॥ అశుభపుష్పికలావప్యప్రమ  
త్తాస్సస్వధమాదనుదినముపకారానాచరంతోబుధానాం॥ బహుజనపరిపు  
ష్టబద్ధదింతాస్సవితేనసునుభుషపిహితాత్తన్వతేరాజసేవాం॥ ౯౦౮ ॥ స  
ర్వాణిదివ్యత్రైత్రాగ్యవల్కల్యపాంజలిబంధఃకృతానుముద్దిశ్య॥ ౯౦౯ ॥ గం  
గార్పురీపరిచితాంస్త్రిజగన్నిహనంరంగాదిధామసుచిరాత్కృతసన్నిధా  
నం॥ విశ్వంస్వతోవిశదమైవవిలోకమానంవందస్వవస్తువరదాతిహరాభి

కిం-భవేదేవలపిచుజ్ఞాత్వా యథావదనుమితః లభ్యతేనభవేదేవేత్యుత్తాపూర్వోక్తరీ  
త్యాజగతః నిర్వేదవాదశ్చేసలిన్వితానత్వం సిద్ధమేవైకావః॥ ౯౦౮ ॥ ౯౦౫ ॥ సే  
వి॥ విహంరాజసేనాం-సంధ్యారతనమృతంసకలాసంపూర్ణానభవతి అచ్యుతస్వభగ  
వతః అర్చాపూజాపి - సాంగానభవతి-స్వేయథోక్తేకాలే-హవనస్వభావననాదేని  
యమ-సభవతి - వెదస్వభావచింతితార్పగ్య-సభవతి-నంసభవతి - వివహముక్తిక  
సౌఖ్యాభావము ద్వావిహిక సౌఖ్యాభావము-హ-భుక్త్యా-యా-బుధుడాకాలే నియతంసి  
ద్ధంతానభాజనం-అపిచరిం- నిత్రాయా-కా-అంతరంసభవతి-యత్రైతః  
రాజసేనావరాణాంతనుభృతాం - ద్వేభాకాలేనోభ్యేఅపిస్త- ౯౦౬ ॥ దుస్స-హౌ  
లి ॥ ఏహంరాజసేనకావాంనున్నహాసోనుమయాగ్యా॥ ౯౦౭ ॥ అశుభేతి ॥ అశుభపు  
ష్పిచుష్క-మ-వభ-కే - కరాయగేపి - స్వధమాదప్రమత్తాః ప్రమాదరహితాః  
హుజనానాంపరిపుష్టబద్ధది - బద్ధది హృ-అతపిపవితేరాజసేనా- అనుదినంబుధా  
నాంజపకారానాచరంతస్స- తనుసుఖందేహసౌఖ్యమపిహితా- తనునూత్న  
మపిసుఖంవివా-రాజసేనాంతస్వతేమత్వం॥ ౯౦౮ ॥ ౯౦౯ ॥ గం-గేతి ॥ గంగాదిమ  
త్రిరంగజలం కేంద్రరాశిభూమసుస్థానేమ - చిరాత్కృతసన్నిధానం- విశ్వప్ర  
సం-చం-స్వకరిన్వహాదేవ - విశ్వయథాతథావిలోకమానం - గంగాయా-ర్పుర్యా  
ప్రవాహేనాపరిచితః-స్త్రి-స్వవ్యతే - గంగాధూర్వాపరి చిరాత్కృతయః-మూలా  
సేవలంప్రయః-జటా-యన్వతే - గంగాబాహు-మతి-భా-భ- ౧ వరదానివదన్

[illegible]

దాని అతిహాసరాజిభక్తమఃభూహరాచేతనాధీశానానినామానిహరిహారాదీనియస్సతజ్జగ  
 న్నిదానంవస్తు - వందనస్సమస్తురు, ౧౯౦౧ సంవత్సరము ॥ అత్ర శ్లోకే తత్పతీయచరణస్య  
 విశ్వస్సప్రతిత్వా దేః అధికాః స్యతః జగదవలంకనం ॥ ౧౯౧౧ ॥ విలీచనం ఇతి ॥ యస్య  
 విలీచనోచితే దేవ-సత్పరీయమితచ - పుష్పంపటలాభ్యుక్తః తదవ్యతయ - సప్తమం  
 తామూర్యాచంద్రమసౌరదాత్రయచవిఖ్యాతే - సహరిః - సతుహరితదన్యలోచన  
 స్యాపితస్యనత్వాదిత్యధాః - సద్వంస్తుటంసాతాత్కరుంకధంకతౌతి - సకంక  
 తేన ॥ ౧౯౧౨ ॥ చంద్రేతి ॥ చమద్ధారణ్విష్ణుశబ్దప్రయాగః - చక్రంభారయతీత్యంత  
 ర్భావిరణ్యధాతే విష్ణుశబ్దప్రదాయకమితి ॥ ౧౯౧౩ ॥ ౧౯౧౪ ॥ శ్రేయ ఇతి ॥ తోయ  
 దన్యసంప్రదాయస్వభావెరసికాస్థిరాభాయాయస్యసః - చింతారత్నస్యచింతామ  
 ణేసవత్సస్సగృహేవీక్షితస్యకలాక్షన్యలవణయస్యసః - శ్రియః సహాయః హరిః - ఆయ  
 తమవిచ్ఛిన్నశ్రేయః - చేత్రయతాంభుశంకరోరు - యాహరిజిత్వేన - జాతేహాథే  
 గాత్రవాణశరీరనాక - అచ్ఛేదెన సంస్కరణ ఇతి శ్రుతేః - స ఇతి సలంభః - తోయ  
 ద్రానాం సంప్రదాయః మాగః ప్రాప్తమ - భాయానాతపాదినభాయాః కేళాః - తత  
 త్తచ్ఛివోన్మైవెరసికాః కువోజ్ఞాః కేళాః యస్య - శ్రియః సకలలోకైశ్వర్యస్య సహాయః  
 తామూర్యాచమహేశ్వరః - ఉన్మేలంకమౌజ్వాలాయస్యతేన అగ్నినేత్యపితబ్దస్సమచ్ఛిటః  
 కుశలంబాంతిప్రాపువంతితి కుశలవాః - బ్రహ్మదయః బ్రహ్మవిష్ణురుద్రేంద్రాః  
 తేః శ్రుత్రవాణ - బ్రహ్మవిష్ణురుద్రేంద్రాస్తేన ప్రమాయగతే ఇతి శ్రుతేః - త్రయస్తేకా  
 రణాత్మాసౌజారాప్రసాదైశ్చమహేశ్వరాదిత్యాదిపురాణాభ్యేతి - తేషామభయత్రసుగ  
 మం ॥ ౧౯౧౪ ॥ ౧౯౧౫ ॥ సరా ఇతి ॥ భూజ్ఞానాధిపః స్వినాపురుషేణ న నిందనీయాః - య  
 తేషాం పరితపిషోషప్రచురేజగత్త్రయ - తేన రసురపశుపత్యుదయః - వికగుణాః తే

మ్మనా | యతోతిదోషప్రచురేజగత్ప్రయోనసంతితే వీతగుణాఃకలాపః ||  
 ౯౯౭ || కృశానుః || దాధ్యామ్యగుణసమృద్ధైర్దూషణఫణిస్సచుస్తవస్తూ  
 నాః | అస్తాకముపనిబద్ధాసిద్ధాంతస్యైవపూర్వపక్షోక్తిః || ౯౯౮ || కపేర్వా  
 క్యం || ఇతిసకలజనానామిరయంతోస్వభావామధుమధనపవిత్రక్షేత్ర  
 సేవాకృతాథా | అనుపధిదృఢసఖ్యాహంతగంధర్వముఖ్యా నిజసదనమ  
 గాతాంనిర్భరానందసాంద్రా || ౯౯౯ || సకలకుశలసిద్ధ్యైసర్వదేవస్థలెషుప్ర  
 జతుభువివపుద్ధింవత్సరామృత్సవశ్రీః | అపగతభవరోగైరధ్వరాణాంప్రయో  
 గైరఖిలశుభకరాణామస్తభద్రుద్విజానాం || ౧౦౦౦ || జయతుజగతిలక్ష్మ  
 ణార్కవక్షో జయతువచశ్శ్రుతిమాళి దేశికానాం | జయతునిగమవత్కాసు

వలదోషవంతపవనసంతి - కింతుగుణవంతోపినంతిత్యధః || ౯౯౭ || దాధ్యామ్య  
 వి || అస్తాకంసంబంధినీ - ధూషణానాః ఫణిః కధనం - సమస్తానాంపస్తూనాం - పూర్వ  
 పక్షోక్తిః సిద్ధాంతస్యైవ - గుణసమృద్ధైః దాధ్యామ్యగుణీకరణాయ ఉపనిబద్ధభవతి ||  
 ౯౯౮ || ఇతితి || ఇతుక్ ప్రకారేణ సకలజనానాం స్వభావామధుమధనసంహారయంతాకధయం  
 తా - అనుపధిమాగే - మధోః ఆసురస్యవసంతస్యవ మధనః క్లేశకః హరిః మిత్రమస్త  
 ధనాశనాత్వసంతయః ఖకరః హరశ్చతస్యసంబంధినాంపవిత్రాణాంతేత్రాణాంసే  
 వయాకృతాథా - అతపవనిభా - రాసందసాంద్రానంతో దృఢసఖ్యా గంధర్వము  
 ఖ్యాకృతామవిత్వావనూ - నిజసదనంగంధర్వలోకం అగాతాం || ౯౯౯ || సకలేతి || కిం  
 చభువి - సర్వదేవస్థలేషు - వత్సరామృత్సవశ్రీః - సకలానాంకుశలసిద్ధ్యైవృద్ధింప్ర  
 జతుప్రాసోక్తు - అపగతభవః సంసారవివరోగః యేభ్యస్తైః అధ్వరాణాం - ప్రయో  
 గైః ఆమస్తైః అఖిలస్యలోకద్వయస్యశుభకరాణాం ద్విజానాంభద్రుం మంగళం అ  
 స్తు - అత్రవాక్యాంతేప్రసక్తభ్యైత్రాణాం శ్రేయోభివధానాయాశీః || ౧౦౦౦ |  
 జయత్వతి || లక్ష్మణార్కాః రామానుజార్కాః - లక్ష్మణః విశిష్టాచార్యైరపిద్ధాంతః - ల  
 క్ష్మణస్యసామిప్రేర్యః పూజ్యః శ్రీరామః తస్యవత్కః ఉష్ణః పశ్యజయతు - స్వప్నంనై  
 తచ్ఛీవగీతాదా - శ్రుతిమాళిదేశికాః వేదాంతాచార్యాః తేషాంసంబంధి - శ్రుతీనాం  
 మాళిఉపనిషత్ - తత్రచ్యంపచః - సవైశ్చర్యసంపన్నైః సర్వేశ్వరకృతాంభు  
 రాకాశమధ్యః ఈశానస్సర్వవిద్యానామిత్యాదిచ - తాదృశోపనిషదః దేశికానాం ఉప  
 దేష్టవాణాంపచః ఉక్తవిధంజయతు - సుప్రసన్నం నిగమవత్కామేదితమాగః

ప్రసన్నంజయతుచిరాయమురారిరంజనాద్రౌ॥౧౦౦౦౧॥ ప్రకారదోషప్ర  
చురెనుదీయే గ్రంథేష్యముష్టికరుణానుబంధాత్ | ప్రసాదవంతోనకృతా,  
సవంతువరంతుచిత్వావసవంతుసంతః॥౧౦౦౦౨॥

ఇతిపంచమత భంజననిబంధనవిఖ్యాతతాతయజ్ఞభాగినేయవాజపేయ  
సర్వవృష్టాప్తార్యామాదియాజ్ఞాత్రేయవంశమాక్షికీ భవదవృయార్యత  
నూభవశ్లేషయమకచక్రవర్తిరఘునాథాచార్యతనయస్య శ్రీనివాసకృ  
పాతశయసంవిదితనయస్యసీతాంబాగర్భసంభవస్య శ్రీమతాచార్యనగర  
వాస్తవ్యస్యవేదకటార్యయజ్ఞనఃకృతిమవిశ్వగుణాదశకస్సంపూర్ణః.

జయతు-అంజనాద్రౌనీలాచలే - మురారిః శ్రీనివాసః - జయతుసర్వోత్కృష్టాణాం  
శకతాం॥౧౦౦౦౧॥౧౦౦౦౨॥.....

ఇతిశ్రీమతైశికకులపయఃపారావారచంద్రేణమీనాక్షీజానేర్యజ్ఞేశ్వర

విద్వన్పుడామణేరాత్తజేన-సచ్చిదానందవరబ్రహ్మసర్వరూపశ్రీకృ

ష్ణపాదకమలధానిమృతపానప్రముదితహృదయేన-మధుకను

బాబ్రాస్మిణా-సంగ్రహతఃకృతం-భావదశకంనామ

విశ్వగుణాదశకవ్యాఖ్యానం - సంపూర్ణం.



విశ్వగుణాదశకం - సవ్యాఖ్యానం

సంపూర్ణం.







